การศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX และ HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE

เบญจมา บุญเติม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX และ HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE

เบญจมา บุญเติม

.....

นางสาวเบญจมา บุญเติม

ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, Ph.D.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขุมาวดี ขำหิรัญ, M.A.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์กฤตยา อกนิษฐ์, ศศ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

Anna M

.....

ศาสตราจารย์ บรรจง มไหสวริยะ

พ.บ.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

.....

รองศาสตราจารย์ดวงพร คำนูณวัฒน์, M.A.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและ

วัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX และ HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2551

เบญจมา บุญเติม

นางสาวเบญจมา บุญเติม
ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์พิมพันธุ์ เวสสะโกศล, ค.ค.
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์กฤตยา อกนิษฐ์, ศศ.ม.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขุมาวดี ขำหิรัญ, M.A.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ บรรจง มไหสวริยะ
พ.บ.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

โสภนา ศรีจำปา

รองศาสตราจารย์โสภนา ศรีจำปา, Ph.D.
ผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตากรุณา และความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงถือโอกาสกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุจริตลักษณ์ ดีผดุง ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่มอบแรงบันดาลให้ผู้วิจัยเข้าร่วมในโครงการทุนวิจัยของสกว. และยังช่วยให้คำปรึกษา รวมถึงให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขุมา-วดี ขำหิรัญ และอาจารย์กฤตยา อกนิษฐ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ช่วยตรวจแก้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างเต็มใจ และยังให้แนวทางแก่ผู้วิจัยในการปรับแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ดียิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พิมพันธุ์ เวสสะโกศล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลามาตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และยังให้ข้อแนะนำอันมีค่ายิ่ง ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมาก

ขอกราบขอบพระคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ด้านสังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดลที่ให้โอกาสและมอบทุนในงานวิจัยนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากสกว. ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ริชาร์ด ที่ช่วยตรวจแก้บทคัดย่อและบทสรุปภาษาอังกฤษ ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ ในสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ตลอดจนอาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ช่วยประสิทธิประสาทวิชาความรู้ในด้านต่าง ๆ จนผู้วิจัยสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่บริการการศึกษาและบรรณารักษ์ทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ขอบคุณ แอป-รัชดา และ อ้น-รัตนา เพื่อนร่วมโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต (สกว.) รวมทั้ง พี่ ๆ และ เพื่อน ๆ เอกการแปลรหัส 47 ที่คอยเป็นแรงใจให้กันและกันเสมอมา

ท้ายที่สุด กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ดูแลเอาใจใส่ และคอยเป็นกำลังใจสำคัญให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

เบญจมา บุญเติม

Copyright by Mahidol University

การศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX และ HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE (A STUDY OF INTERJECTION TRANSLATION IN HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX AND HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE)

เบญจมา บุญเติม 4736100 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, Ph.D., สุขุมาวดี ขำหิรัญ, M.A., กฤตยา อกนิษฐ์, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง “HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX” และ “HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดประเภทและศึกษาหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน รวมถึงบริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล และกลวิธีการแปลของ สุมาลี บำรุงสุข ที่ใช้ในการถ่ายทอดความหมายคำอุทานจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผลการศึกษาปรากฏว่า 1) คำอุทานแต่ละถ้อยคำต่างมีหน้าที่การสื่อความหมายที่แตกต่างกันไป สามารถแบ่งคำอุทานตามหน้าที่การสื่อความหมายได้เป็น 3 ประเภท คือ คำอุทานที่ทำหน้าที่ในการแสดงสภาวะจิตใจ, คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงความต้องการและความตั้งใจของผู้พูด, และ คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา 2) บริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปลนั้นมีหลากหลาย ได้แก่ บริบททางความหมาย บริบททางสังคม บริบททางวัฒนธรรม และ บริบทที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร และ 3) กลวิธีการแปลคำอุทาน มีทั้งสิ้น 11 กลวิธีด้วยกัน ได้แก่ การแปลเป็นคำอุทานแท้ การแปลเป็นคำอุทานเสริม การแปลเป็นอุทานวลี การแปลโดยการทับศัพท์ การแปลเป็นคำเรียกขาน การแปลเป็นคำเสริม การแปลเป็นคำเชื่อม การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ การแปลโดยการเพิ่มความ และการแปลโดยการละความ

คำสำคัญ: การแปล / การแปลคำอุทาน / คำอุทาน / แฮร์รี่ พอตเตอร์ / สุมาลี

284 หน้า

Copyright by Mahidol University

A STUDY OF INTERJECTION TRANSLATION IN HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX AND HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE

BENJAMA BOONTERM 4736100 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORS: SUJARITLAK DEEPADUNG, Ph.D., SUKHUMAVADEE KHAMHIRAN, M.A.,KRITTAYA AKANISDHA, M.A.

ABSTRACT

This study of interjection translation from English to Thai, in two famous pieces of children literature, “HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX” and “HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE”, is qualitative research. The aims were to examine and classify the English interjections according to their pragmatic meanings, to analyze the context-bound choices for the interjection translation and to study the interjection translation strategies used by Sumalee Bamrunsuk, the translator.

These interjections, the primary and secondary interjections, investigated from their pragmatic meanings, fall into three categories: 1) expressive interjections; 2) conative interjections; and 3) phatic interjections.

We can not deny the fact that contexts can affect the translation process. It was found that the context-bound choices for the interjection translation were - 1) semantic and pragmatic meaning context; 2) social context; 3) cultural context; and 4) speaker’s characteristic context. Moreover, eleven translation strategies were identified: 1) translating-into-primary interjection strategy; 2) translating-into-secondary interjection strategy; 3) translating-into-interjection phrase strategy; 4) transliterate strategy; 5) translating-into-address term strategy; 6) translating-into-final particle strategy;7) translating-into-conjunctive utterance strategy; 8) translating-into-interrogative utterance strategy; 9) translating-into-other functional utterance strategy; 10) amplification strategy; and 11) reduction strategy.

KEY WORDS: TRANSLATION/ INTERJECTIONS/ HARRY POTTER/ TRANSLATING STRATEGIES/ CONTEXT

284 pp.

Copyright by Mahidol University

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ ค

บทคัดย่อภาษาไทย ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ จ

สารบัญตาราง ฐ

บทที่ 1 บทนำ **1**

1.1 ความสำคัญและที่มา 1

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย 4

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5

1.4 แนวคิดหรือที่ทฤษฎีที่นำมาใช้ 5

1.5 ขอบเขตงานวิจัย 6

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ 7

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น 8

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม **9**

2.1 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเรื่องการแปล 9

2.1.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปล 9

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลวรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี่ พอตเตอร์” 17

2.2 แนวคิดและทฤษฎี เรื่องวัจนกรรม 18

2.3 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเรื่องคำอุทาน 20

2.3.1 นิยามของคำอุทานตามพจนานุกรม 20

2.3.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องคำอุทาน 20

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

2.3.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องคำอุทานภาษาอังกฤษ 21

2.3.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องคำอุทานภาษาไทย 26

2.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำอุทานและการแปลคำอุทาน 29

บทที่ 3 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย 33

3.1 การคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำมาศึกษา 33

3.2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 35

3.3 การกำหนดขอบเขตของคำอุทานที่ต้องการศึกษา 36

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 37

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 37

3.6 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ 38

3.7 การสรุปผลการศึกษา 38

บทที่ 4 คำอุทานภาษาอังกฤษที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince 39

4.1 คำอุทานแท้ 39

4.1.1 คำอุทาน ‘Ah’ 39

4.1.2 คำอุทาน ‘Aha’ 44

4.1.3 คำอุทาน ‘Alas’ 47

4.1.4 คำอุทาน ‘Ar’ 47

4.1.5 คำอุทาน ‘Argh’ 49

4.1.6 คำอุทาน ‘Eh’ 52

4.1.7 คำอุทาน ‘Er’ 54

4.1.8 คำอุทาน ‘Erm’ 58

4.1.9 คำอุทาน ‘Ha’ 61

4.1.10 คำอุทาน ‘Hey’ 63

4.1.11 คำอุทาน ‘Hmm’ 67

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

4.1.12 คำอุทาน ‘Humph’ 69

4.1.13 คำอุทาน ‘Mmm’ 70

4.1.14 คำอุทาน ‘Mphf’ 71

4.1.15 คำอุทาน ‘Oh’ 72

4.1.16 คำอุทาน ‘Oho’ 82

4.1.17 คำอุทาน ‘Oi’ 84

4.1.18 คำอุทาน ‘Oops’ 85

4.1.19 คำอุทาน ‘Ouch’ 86

4.1.20 คำอุทาน ‘Ow’ 87

4.1.21 คำอุทาน ‘Shh’ 87

4.1.22 คำอุทาน ‘Tut’ 88

4.1.23 คำอุทาน ‘Um’ 89

4.1.24 คำอุทาน ‘Urgh’ 90

4.1.25 คำอุทาน ‘Whoa’ 91

4.1.26 คำอุทาน ‘Whoops’ 91

4.1.27 คำอุทาน ‘Wow’ 92

4.2 คำอุทานเสริมและอุทานวลี 97

4.2.1 คำอุทานเสริมที่มาจากคำคุณศัพท์ 97

4.2.1.1 คำอุทาน ‘Brilliant’ 97

4.2.1.2 คำอุทาน ‘Charming’ 98

4.2.1.3 คำอุทาน ‘Cool’ 99

4.2.1.4 คำอุทาน ‘Dear’ 100

4.2.1.5 คำอุทาน ‘Dreadful’ 101

4.2.1.6 คำอุทาน ‘Excellent’ 102

4.2.1.7 คำอุทาน ‘Fantastic’ 103

4.2.1.8 คำอุทาน ‘Fine’ 104

4.2.1.9 คำอุทาน ‘Funny’ 106

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

4.2.1.10 คำอุทาน ‘Good’ 107
4.2.1.11 คำอุทาน ‘Great’ 108
4.2.1.12 คำอุทาน ‘Ingenious’ 109
4.2.1.13 คำอุทาน ‘Magnificent’ 110
4.2.1.14 คำอุทาน ‘Nice’ 111
4.2.1.15 คำอุทาน ‘Well’ 111
4.2.1.16 คำอุทาน ‘Wonderful’ 121
4.2.2 คำอุทานเสริมที่มาจากคำประเภทอื่นๆ 122
4.2.2.1 คำอุทาน ‘Blimey’ 122
4.2.2.2 คำอุทาน ‘Cheers’ 123
4.2.2.3 คำอุทาน ‘God’ และ ‘Goodness’ 124
4.2.2.4 คำอุทาน ‘Shame’ 126
4.2.3 คำอุทานเสริมที่รวมกลุ่มกันเป็นอุทานวลี 127
4.2.3.1 อุทานวลี‘For god’s sake’และ ‘For heaven’s sake’ 127
4.2.3.2 อุทานวลี‘Good gracious’ 129
4.2.3.3 อุทานวลี‘Good grief’ 130
4.2.3.4 อุทานวลี‘Good Lord’ 131
4.2.3.5 อุทานวลี‘Jolly good’ 132
4.2.3.6 อุทานวลี‘Merlin’s beard’ 133
4.2.3.7 อุทานวลี‘Thank god/Thank goodness’ 134

บทที่ 5 บริบทการเลือกใช้คำแปลและกลวิธีการแปล 139

5.1 บริบทและการเลือกใช้คำแปล 139

5.1.1 บริบททางความหมาย 139
5.1.1.1 ความหมายประจำคำ 140
5.1.1.2 ความหมายตามหน้าที่ 141
5.1.2 บริบททางสังคม 144
5.1.2.1 เพศ 144

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

5.1.2.2	วัย	147
5.1.2.3	ทัศนคติ	150
5.1.2.4	ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา	151
5.1.3	บริบททางวัฒนธรรม	153
5.1.3.1	คำแปลที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต้นทาง	153
5.1.3.2	คำแปลที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมปลายทาง	156
5.1.4	บริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร	157
5.2	**กลวิธีการแปลคำอุทาน**	**160**
5.2.1	กลวิธีการแปลคำอุทานแท้	161
5.2.1.1	การแปลโดยเทียบเคียงกับคำอุทานแท้	161
5.2.1.2	การแปลโดยการทับศัพท์	163
5.2.1.3	การแปลโดยเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม	167
5.2.1.4	การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี	169
5.2.1.5	การแปลเป็นคำเรียกขาน	170
5.2.1.6	การแปลเป็นคำเชื่อม	173
5.2.1.7	การแปลเป็นคำเสริม	175
5.2.1.8	การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ	178
5.2.1.9	การเพิ่มความให้คำอุทาน	181
5.2.1.10	การละไม่แปลคำอุทาน	182
5.2.2	กลวิธีการแปลในคำอุทานเสริม	184
5.2.2.1	การแปลโดยเทียบเคียงกับคำอุทานแท้	184
5.2.2.2	การแปลโดยเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม	186
5.2.2.3	การแปลเป็นคำเรียกขาน	190
5.2.2.4	การแปลเป็นคำเชื่อม	192
5.2.2.5	การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม	197
5.2.2.6	การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ	198
5.2.2.7	การละไม่แปลคำอุทาน	200

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

5.2.3 กลวิธีการแปลในอุทานวลี 203

5.2.3.1 การแปลโดยเทียบเคียงกับอุทานวลีในภาษาปลายทาง 203

5.2.3.2 การแปลตรงตัว 205

5.3 ตารางแสดงความถี่และการเลือกใช้คำแปล 209

5.3.1 การเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานแท้ 209

5.3.2 การเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานเสริม 216

5.3.3 การเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานวลี 222

บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 225

6.1 สรุปผลการวิเคราะห์ 225

6.1.1 หน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานในภาษาอังกฤษ 225

6.1.1.1 คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงสภาวะจิตใจ 225

6.1.1.2 คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงความตั้งใจหรือความต้องการของผู้พูด 226

6.1.1.3 คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา 227

6.1.2 บริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล 227

6.1.2.1 บริบททางความหมาย 227

6.1.2.2 บริบททางสังคม 228

6.1.2.3 บริบททางวัฒนธรรม 229

6.1.2.4 บริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร 330

6.1.3 กลวิธีการแปลคำอุทานภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย 330

6.1.3.1 กลวิธีการแปลคำอุทานแท้ 330

6.1.3.2 กลวิธีการแปลคำอุทานเสริม 232

6.1.3.3 กลวิธีการแปลอุทานวลี 234

6.2 การอภิปรายผล 235

6.3 ข้อเสนอแนะ 243

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	244
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	253
บรรณานุกรม	265
ภาคผนวก	269
ประวัติผู้วิจัย	284

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 หน้าที่และการสื่อความหมายของกลุ่มคำอุทานแท้	94
2 หน้าที่และการสื่อความหมายของกลุ่มคำอุทานเสริม	136
3 ความถี่การใช้กลวิธีการแปลคำอุทานแต่ละชนิดของสุมาลีบำรุงสุข	207
4 ความถี่และการเลือกใช้คำแปลของคำอุทานแท้	209
5 ความถี่และการเลือกใช้คำแปลของคำอุทานเสริม	216
6 ความถี่และการเลือกใช้คำแปลของคำอุทานวลี	222

Copyright by Mahidol University

บทที่ 1
บทนำ

บทที่ 1 นี้เป็นการกล่าวถึงความสำคัญและที่มาของการเลือกศึกษาหัวข้อเรื่องการแปลคำอุทาน รวมถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยฉบับนี้ ขอบเขตของงานวิจัย แนวคิดหรือทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ และข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ความสำคัญและที่มา

ในยุคปัจจุบัน มนุษย์เรามีการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกันมากขึ้น และช่องทางที่นิยมใช้คือการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมโดยผ่านการแปล การแปลเป็นการถ่ายทอดความคิด รวมถึงวัฒนธรรมจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ทำให้คนในวัฒนธรรมหนึ่งได้เรียนรู้และเข้าใจความคิด ความเป็นอยู่ วิทยาการ รวมถึงจินตนาการของคนอีกวัฒนธรรมหนึ่ง นักแปลจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะเชื่อมโยงวัฒนธรรมทั้งสองวัฒนธรรมให้เข้าหากัน

เมื่อกล่าวถึงการแปล นักแปลมักให้ความสำคัญกับการแปล คำสรรพนาม คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ แต่ไม่ให้ความสำคัญกับการแปลคำอุทานเท่าใดนัก ในทางไวยากรณ์ คำอุทานมักได้รับการกล่าวถึงน้อยที่สุด เนื่องจากไม่มีผลต่อโครงสร้างของประโยค แต่อย่างไรก็ตาม เราอาจลืมไปว่าคำอุทานมีความสำคัญต่อการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก รวมทั้งความคิด หรือ ทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อสถานการณ์ในขณะนั้น เพื่อให้ผู้รับสารทราบ หรือเกิดอารมณ์คล้อยตาม ดังที่ อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์ (2545: 396) ได้กล่าวไว้ว่า “คำอุทานเป็นคำที่ใช้เมื่อเกิดอารมณ์ที่ค่อนข้างแรงลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือเมื่อต้องการจะเรียกร้องความสนใจจากอีกคนหนึ่งหรือจากคนอื่น คำอุทานส่วนมากไม่เกี่ยวข้องกับคำอื่นในประโยค บางทีก็ใช้ร่วมกับการแสดงท่าทางซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละวัฒนธรรม”

Copyright by Mahidol University

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าเราสามารถเรียนรู้ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ หรืออารมณ์ของผู้พูดในขณะนั้นได้โดยผ่านคำอุทานที่ผู้พูดกล่าวออกมา ในงานเขียนประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม นิยาย หรือการ์ตูน ล้วนมีการใช้คำอุทาน เพื่อสื่อสภาพจิตใจ หรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจลักษณะนิสัย หรือความรู้สึกของตัวละครมากยิ่งขึ้น และนอกจากคำอุทานจะช่วยสื่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูดแล้ว คำอุทานยังมีบทบาทในทางสังคมอีกด้วย

พัชรีย์ จำปา (2546: 230) กล่าวถึงคำอุทานว่า "เป็นคำที่มีบทบาทสำคัญหลายประการ แม้ในทางไวยากรณ์จะเป็นรองคำหลักและคำไวยากรณ์ แต่คำอุทานก็มีความโดดเด่นในการสื่ออารมณ์ต่างๆ และสัมพันธ์กับผู้ใช้ภาษาและบริบททางสังคมไม่น้อย" โดยพัชรีย์ (2546: 230-232) ได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ 1) คำอุทานแสดงลักษณะทางสังคมของผู้พูด คือ คำอุทานที่แสดงให้ทราบว่าผู้พูดอยู่ในวัยใด เพศใด หรือมีถิ่นที่อยู่ที่ใด 2) คำอุทานแสดงปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา คือ คำอุทานที่ผู้พูดใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในสังคม และ 3) คำอุทานแสดงความสุภาพ

ดังนั้น ในการแปลคำอุทานในงานเขียน ผู้แปลต้องถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครออกมาให้สอดคล้องกับต้นฉบับ เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้เหมือนกับผู้อ่านต้นฉบับ รวมทั้งผู้แปลควรถ่ายทอดลักษณะทางสังคมของตัวละคร และเลือกใช้คำอุทานที่แสดงปฏิสัมพันธ์ในการสนทนาได้อย่างเหมาะสม และเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด คำอุทานบางชนิดไม่มีคำแปลที่สามารถระบุเป็นคำได้ชัดเจน แต่มีความหมายเปลี่ยนไปตามความรู้สึกของผู้พูด และบริบทแวดล้อม ดังนั้น คำอุทานคำเดียวกันอาจมีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับการใช้ที่ต่างกัน ดังที่ กำชัย ทองหล่อ (2519: 352) ได้กล่าวไว้ว่า "คำอุทานบางชนิดมีคำแปล เช่น พุทโธ่! อนิจจา! เวร ๆ! ตายจริง! แต่ถึงแม้มีคำแปลก็ไม่ต้องแปล เพราะในกรณีนี้ ความหมายย่อมเปลี่ยนไปตามความรู้สึกของผู้พูด มิใช่ต้องการความหมายตามรูปคำ เพราะฉะนั้นคำคำเดียวกัน ถ้าใช้แสดงความรู้สึกต่างกัน ความหมายก็ย่อมต่างกันด้วย"

ในภาษาอังกฤษมีคำเรียกคำอุทานอยู่ 2 คำ ได้แก่คำว่า 'Interjection' และ 'Exclamation' ซึ่งนักภาษาศาสตร์บางท่าน หรือพจนานุกรมบางฉบับจัดคำทั้ง 2 คำนี้ให้เป็นคำ ๆ เดียวกัน มีความหมายเหมือนกัน เนื่องจากไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างคำ 2 คำนี้ได้ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตาม โจวาโนวิก (Jovanovic, 2004: 19) ได้อธิบายถึงความแตกต่างของคำว่า 'Interjection' และ 'Exclamation' ไว้ว่า 'Interjection' คือ คำอุทานดั้งเดิมของมนุษย์ เป็นคำอุทานที่เปล่งออกมาโดยไม่รู้ตัว ซึ่งประกอบด้วยคำเพียงหนึ่งคำในหนึ่งถ้อยคำ ในขณะที่ 'Exclamation' คือ คำอุทานที่มีการ

Copyright by Mahidol University

แสดงทัศนคติของผู้พูด ซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำหลายๆคำ หรือเป็นวลีก็ได้ และโจวาโนวิก ได้สรุปว่า ‘Interjection’ ถือเป็นส่วนหนึ่งของ ‘Exclamation’ ได้ แต่ ‘Exclamation’ ไม่ถือว่าเป็น ‘Interjection’ นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงคำอุทานว่าเป็นคำที่ใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด และสามารถจัดประเภทคำอุทานที่ใช้แสดงอารมณ์ในภาษาอังกฤษได้ถึง 21 ประเภทด้วยกันคือ คำอุทานที่ใช้แสดงความโกรธ แสดงความรำคาญ แสดงความเห็นด้วย แสดงการดูถูก แสดงความดีใจ แสดงความรังเกียจ แสดงความกระตือรือร้น แสดงความกลัว แสดงความไม่อดทน แสดงความไม่พอใจจากการถูกสบประมาท แสดงความฉุนเฉียว แสดงความสนุก แสดงความเจ็บปวด แสดงความสงสาร แสดงความพอใจ แสดงอารมณ์ผ่อนคลาย แสดงความเสียใจ แสดงความประหลาดใจ แสดงความเห็นใจ แสดงความมีชัยชนะ และแสดงความกังวล

การแปลคำอุทานเป็นเรื่องที่นักแปลไม่ควรมองข้าม เพราะเป็นคำที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในบทสนทนาในงานวรรณกรรมเพื่อสร้างความสมจริงให้กับตัวละคร แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ศึกษาการแปลคำอุทานที่ปรากฏทั้งในบทภาพยนตร์และในหนังสือการ์ตูนแล้วก็ตาม แต่ยังไม่มีการศึกษาคำอุทานที่ปรากฏในงานเขียนที่เป็นวรรณกรรม ซึ่งงานแปลวรรณกรรมนั้นแตกต่างจากบทภาพยนตร์และหนังสือการ์ตูนเนื่องจากไม่มีภาพประกอบ รวมถึงไม่มีอวัจนภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาท่าทาง การแสดงสีหน้า และน้ำเสียงของผู้พูดมาช่วยในการตีความ ผู้อ่านอาจไม่เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก หรือทัศนคติของผู้พูดในขณะนั้น หากนักแปลไม่เข้าใจหรือไม่สามารถถ่ายทอดคำอุทานออกมาเป็นภาษาที่เป็นธรรมชาติได้ นักแปลจึงต้องใช้ความสามารถในการแปลเพื่อถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และลักษณะทางสังคมอื่น ๆ ของตัวละคร โดยปราศจากภาพประกอบที่ชัดเจนเหมือนในภาพยนตร์และหนังสือการ์ตูน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการเลือกใช้คำแปลคำอุทานในวรรณกรรมน่าสนใจที่จะนำมาเป็นประเด็นในการศึกษา

วรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี่ พอตเตอร์” (Harry Potter) เป็นที่รู้จักและเป็นที่นิยมไปทั่วโลกทั้งในหมู่เยาวชน และนักอ่านโดยทั่วไป รวมถึงได้รับการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 50 ภาษา (Harry Potter in translation – Wikipedia, the free encyclopedia, 2006) อีกทั้ง วรรณกรรมเรื่องนี้ยังมีคำอุทานปรากฏอยู่ในบทสนทนาเป็นจำนวนมาก และมีคำอุทานแปลก ๆ ที่ไม่ค่อยปรากฏในวรรณกรรมอื่น ๆ เช่น ‘Blimey’ ‘Whoops’ ‘Mphf’ และ ‘Merlin’s beard’ เป็นต้น ซึ่งแม้ว่า คำอุทานบางคำที่ปรากฏจะไม่เป็นที่เป็นที่นิยม เพราะเป็นคำที่ล้าสมัย หรือ ไม่ได้เป็นคำที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันก็ตาม แต่ก็มีความน่าสนใจ เพราะสามารถสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดได้เช่นเดียวกับคำอุทานถ้อยคำอื่น นอกจากนี้ คำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี่ พอตเตอร์” ก็เกิดในบริบทที่

Copyright by Mahidol University

หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าบริบทเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้แปลต้องตระหนักถึงเพราะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำของผู้แปล ดังที่ สุพรรณี ปิ่นมณี (2546: 201) กล่าวถึงความสำคัญของบริบทไว้ว่า “สิ่งสำคัญอย่างมากประการหนึ่งต่อความหมายของคำคือ สถานการณ์ที่มีการใช้คำ ๆ นั้น การเลือกใช้คำ ๆ ใดต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการสื่อสาร ผู้แปลต้องตระหนักเสมอว่าความหมายของคำย่อมถูกควบคุม หรือ ปรับเปลี่ยนไปได้ตามสถานการณ์” ดังนั้น คำอุทานคำเดียวกัน แต่ปรากฏในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ผู้แปลก็อาจเลือกใช้คำแปลที่แตกต่างกันได้เช่นกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเลือกศึกษา “แฮร์รี่ พอตเตอร์” จากการแปลของสุมาลี บำรุงสุข เพราะเห็นว่า สุมาลี บำรุง ใช้การแปลแบบเก็บคำต่อคำ จึงน่าจะได้ข้อมูลคำอุทานในฉบับแปลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ เหมาะแก่การศึกษาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง

จากเหตุผลในข้างต้น จะเห็นว่าคำอุทานเป็นคำที่น่าสนใจเช่นเดียวกันกับคำประเภทอื่น ๆ ประกอบกับวรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี่ พอตเตอร์” เป็นวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมในหมู่นักอ่าน และที่สำคัญ คือ มีข้อมูลคำอุทานปรากฏอยู่จำนวนมาก จึงมีความน่าสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการสื่อความหมายของคำอุทาน รวมถึงการแปลและถ่ายทอดความหมายของคำอุทาน โดยอาศัยบริบทในด้านต่าง ๆ เป็นตัวช่วยในการพิจารณาเลือกใช้กลวิธีการแปล หรือ การเลือกใช้คำแปลคำอุทานเหล่านั้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาคำอุทานที่ปรากฏในคู่ฉบับแปลเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince ในประเด็นต่อไปนี้

1.2.1 เพื่อรวบรวมและจัดประเภทของคำอุทานที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince

1.2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์บริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำ ในการแปลคำอุทานจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince

1.2.3 เพื่อศึกษากลวิธีการแปลและถ่ายทอดความหมายของคำอุทานจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมแปลเรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์กับภาคีนกฟินิกซ์ และ แฮร์รี่พอตเตอร์กับเจ้าชายเลือดผสม

Copyright by Mahidol University

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ

1.3.1 ทำให้ทราบถึงประเภท หน้าที่ และการสื่อความหมายของคำอุทานภาษาอังกฤษ

1.3.2 ทำให้ทราบถึงบริบทที่มีส่วนต่อการเลือกใช้คำแปลคำอุทาน

1.3.3 ทำให้ทราบถึงกลวิธีการแปลคำอุทานของสุมาลี บำรุงสุข

1.3.4 เป็นแนวทางให้กับนักศึกษา นักวิจัย และผู้ที่สนใจในการศึกษาเรื่องคำอุทาน

1.3.5 เป็นแนวทางให้กับนักแปลคนอื่นในการแปลคำอุทานในงานแปลประเภทต่าง ๆ

1.4 แนวคิดหรือทฤษฎีที่นำมาใช้

แนวคิดหรือทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์นั้น ประกอบด้วย 3 แนวคิดหลัก คือ แนวคิดเรื่องการแปล แนวคิดเรื่องวัจนกรรม และแนวคิดเรื่องคำอุทาน ดังต่อไปนี้

1.4.1 แนวคิดเรื่องการแปล

แนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวคิดหลักในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำอุทานในงานวิจัยนี้ คือ แนวคิดของ ลูเซีย โมลินา และ แอมพาโร เฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2003) ที่กล่าวถึงกลวิธีการแปลทั้ง 18 กลวิธีเอาไว้

1.4.2 แนวคิดเรื่องวัจนกรรม

แนวคิดเรื่องวัจนกรรมเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเจตนาในการสื่อสารของผู้พูด ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของจอห์น อาร์. เซอร์ล (Searle, 1976) มาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์เรื่องวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของผู้พูด

1.4.3 แนวคิดเรื่องคำอุทาน

แนวคิดเรื่องคำอุทานที่ผู้วิจัยนำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์เรื่องหน้าที่ในการสื่อความหมายของคำอุทาน รวมถึงบริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล และกลวิธีการแปลคำอุทาน คือ แนวคิดของอเมก้า (Ameka, 1992) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดประเภท และบทบาทหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน และ แนวคิดของพัชรีย์ จำปา (2546) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของคำอุทานในภาษาไทย นอกจากนี้ ยังนำแนวคิดของอมรา ประสิทธ์รัฐสิทธุ์ (2548) ที่กล่าวถึงความหลากหลายของการใช้ภาษาในสังคมไทย มาใช้อ้างอิงเรื่องบริบทที่ส่งผลต่อการแปลคำอุทานด้วย

Copyright by Mahidol University

1.5 ขอบเขตในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1.5.1 ขอบเขตของวรรณกรรมที่นำมาวิเคราะห์

วรรณกรรมที่นำมาศึกษากลวิธีการแปลคำอุทาน คือ วรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince เขียนโดย J.K.Rowling (เจ.เค.โรว์ลิ่ง) และ คู่ฉบับแปลภาษาไทยในชื่อ แฮร์รี่พอตเตอร์กับภาคีนกฟินิกซ์ และ แฮร์รี่พอตเตอร์กับเจ้าชายเลือดผสม ซึ่งมีผู้แปลคนเดียวกัน คือ สุมาลี บำรุงสุข โดยวรรณกรรมต้นฉบับภาษาอังกฤษ และฉบับแปลภาษาไทย ต่างถูกตีพิมพ์ในลำดับที่ต่อเนื่องกัน

1.5.2 ขอบเขตของคำอุทานที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาคำอุทานที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince ตามแนวคิดของอเมก้า (Ameka, 1992) ที่ได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) Primary interjection หรือ คำอุทานแท้ โดยส่วนใหญ่คำอุทานกลุ่มนี้เป็นคำพยางค์เดียว ไม่มีความหมายในตัวเอง สามารถปรากฏร่วมกับถ้อยคำอื่น ๆ ได้ตามลำพังและไม่เป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของประโยค เช่น Oh! Gee! Wow! ทั้งนี้รวมถึงคำอุทานหลายพยางค์ หรือ คำอุทานซ้อน (Complex interjection) ด้วย เช่น Oh la la!

(2) Secondary interjection หรือ คำอุทานเสริม คำอุทานกลุ่มนี้เป็นคำที่มีความหมายในตัวเองและสามารถเป็นถ้อยคำได้โดยลำพัง นอกจากนี้รวมถึงคำอุทานที่เกิดจากการนำคำหรือวลีที่ต่างชนิดกันมาใช้เป็นถ้อยคำอิสระร่วมกันที่เรียกว่าอุทานวลี (Interjectional phrase) ด้วย

คำอุทานแท้และคำอุทานเสริมที่ผู้วิจัยเลือกศึกษานั้น จะต้องสื่ออารมณ์ความรู้สึก สภาวะจิตใจ ทัศนคติ หรือความต้องการของผู้พูดในขณะนั้นด้วย และคำอุทานที่เลือกศึกษาอาจทำหน้าที่ได้หลายหน้าที่

Copyright by Mahidol University

นอกจากนี้ ยังมีคำอุทานอื่น ๆ ที่อเมก้ากล่าวถึงเช่นกัน เช่น คำทักทาย (Hello) คำอำลา (Goodbye) คำเลียนเสียงธรรมชาติ และคำแสดงการตอบรับอื่น ๆ (Yes, No และ Okay) ซึ่งผู้วิจัยจะไม่นำคำเหล่านี้มาศึกษา เนื่องจากอเมก้าไม่ได้ให้คำนิยาม หรือ คำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของคำประเภทนี้ไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับนิยามของคำอุทานแท้และคำอุทานเสริมในข้างต้น อีกทั้ง คำเหล่านี้ยังปรากฏในบทสนทนาจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งที่สื่อสภาวะจิตใจและไม่สื่อสภาวะจิตใจ ผู้วิจัยจึงต้องพิจารณาว่ากลุ่มคำทักทาย คำเลียนเสียงธรรมชาติ หรือ คำแสดงการตอบรับที่ปรากฏในแต่ละสถานการณ์ สามารถสื่อสภาวะจิตใจที่ชัดเจนหรือไม่ และถ้ามีการใช้เพื่อสื่อสภาวะจิตใจ ผู้วิจัยจะนำคำเหล่านี้มาศึกษา และจัดให้อยู่กับกลุ่มของคำอุทานเสริม แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่คำเหล่านี้ไปประกอบอยู่ในคำอุทานอื่นๆ เช่น Oh no! ผู้วิจัยจะนำคำเหล่านี้มาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์เพื่อหาการสื่อความหมาย รวมถึงบริบทของคำอุทานนั้น ๆ เช่นกัน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในงานวิจัยนี้ มีคำศัพท์เฉพาะที่ใช้แตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1.6.1 คำอุทาน (Interjection) ในงานวิจัยนี้หมายถึง คำ หรือ กลุ่มคำที่ถูกใช้เพื่อสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ท่าทีของผู้พูดที่มีต่อบุคคล หรือ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นสำคัญ โดยคำอุทานแต่ละถ้อยคำ สามารถเกิดจากคำ หรือ กลุ่มคำที่มีความหมาย หรือ ไม่มีความหมายประจำรูปเดิมก็ได้ และตำแหน่งการเกิดของคำอุทานไม่ขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางไวยากรณ์ในประโยค แต่อย่างไรก็ตาม คำอุทานตามนิยามของผู้วิจัย ไม่รวมถึง การอุทานในระดับประโยค ซึ่งได้แก่ การอุทานโดยใช้โครงสร้างประโยคคำสั่ง (Imperative sentence) เช่น Look! Watch out! เป็นต้น และการอุทานโดยใช้โครงสร้างประโยคอุทาน (Exclamatory sentence) เช่น What good news it was! How nice she is! เป็นต้น

1.6.2 บริบท (Context) หมายถึง ปัจจัยใด ๆ ที่ส่งผลต่อการสื่อความหมาย หรือ การเลือกใช้คำแปลคำอุทาน โดยบริบทครอบคลุมตั้งแต่ความคิด ความเชื่อของคนในวัฒนธรรมของผู้ใช้ต้นทาง และ ภาษาปลายทาง จนถึงลักษณะทางภาษาในงานวรรณกรรมที่ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษร

Copyright by Mahidol University

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้เพื่อให้ผู้วิจัยและผู้อ่านงานวิจัยฉบับนี้มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวการนำเสนอข้อมูล ซึ่งในการนำเสนอตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเรียงลำดับจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อตอนนำหน้า ตามด้วยหมายเลขหน้าที่อ้างถึง จากนั้นจึงตามด้วยตัวอย่างภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยชื่อตอน และหมายเลขหน้าที่อ้างถึงเช่นกัน

ในบทต่อไปจะเป็นการนำเสนอการทบทวนวรรณกรรมที่มีแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการแปลคำอุทาน ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีที่น่าสนใจ สามารถนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้

Copyright by Mahidol University

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 2 จะเป็นกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยได้ศึกษา โดยในบทนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อยด้วยกันคือ

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเรื่องการแปล

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องวัจนกรรม

2.3 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเรื่องคำอุทาน

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเรื่องการแปล

ผู้วิจัยได้แบ่งส่วนนี้ ออกเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปล และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลวรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี่ พอตเตอร์”

2.1.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปล

นักวิชาการหลายท่านทั้งชาวไทย และ ชาวต่างประเทศได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการแปลเอาไว้ดังต่อไปนี้

ยูจีน เอ. ไนดา (Nida, 1964) เชื่อว่าการแปลไม่ใช่กระบวนทางภาษา แต่เป็นกระบวนการด้านสื่อสารความคิด โดยการแปลมีความเกี่ยวข้องกับคำศัพท์ 2 คำ คือ Form และ Meaning ซึ่งหมายถึงรูปแบบการนำเสนอความหมาย ดังนั้น การแปลตามทัศนคติของไนดาจึงหมายถึงการถ่ายทอดความหมายและรูปแบบการนำเสนอความหมายของถ้อยคำหรือข้อความที่เขียนด้วยภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยไนดาได้แบ่งวิธีการแปลออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) Formal-Equivalence Translation เป็นการแปลตรงตัว ซึ่งเน้นที่สาร ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา โดยพยายามรักษารูปแบบให้เหมือนต้นฉบับให้ได้มากที่สุด ซึ่งจุดประสงค์ของการแปลประเภทนี้ คือการพยายามทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความของภาษาต้นฉบับให้ได้มากที่สุด

(2) Dynamic-Equivalence Translation เป็นการแปลแบบอิสระที่มุ่งเน้นไปที่ผลตอบสนองจากผู้อ่านฉบับแปลว่าต้องเข้าใจฉบับแปลมากเท่า ๆ กับที่ผู้อ่านต้นฉบับมีความเข้าใจ

Copyright by Mahidol University

ต่อต้นฉบับ และไนดายังเน้นลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษาฉบับแปลอีกด้วย และการแปลแบบนี้จะไม่ยึดติดอยู่ที่รูปแบบเดิมของต้นฉบับ แต่จะมีการปรับบทแปลทั้งทางด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ให้เข้ากับภาษาของฉบับแปล โดยอาจจะนำโครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาฉบับแปลมาใช้ ทั้งนี้จุดประสงค์หลักก็เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้นั่นเอง

เจ.ซี. แคทฟอร์ด (Catford, 1965: 20-26) เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการแปลที่มีมุมมองจากต้นฉบับ เขาได้ให้คำจำกัดความของการแปลว่า “the replacement of textual material in one language (SL) by equivalent textural material in another language (TL).” กล่าวคือ กระบวนการแปลเป็นกระบวนการทางภาษา โดยการแทนที่ข้อความภาษาต้นฉบับด้วยภาษาในฉบับแปล ผู้แปลต้องจับความหมายตามภาษาของคำศัพท์ในภาษาต้นฉบับ รวมถึงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของคำศัพท์เหล่านั้น แล้วหาคำศัพท์ในอีกภาษาที่ต้องการแปลซึ่งมีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์ในต้นฉบับ

เอ็ม. แอล. ลาร์สัน (Larson, 1984) กล่าวว่าการแปลคือการเปลี่ยนรูปของภาษา หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าการเปลี่ยนโครงสร้างผิวของภาษาในระดับ คำ วลี อนุประโยค ประโยค หรือ ประพจน์ การแปลประกอบด้วย 3 ขั้นตอนด้วยกันคือ (1) การศึกษาต้นฉบับในแง่มุมต่างๆ ทั้งในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์ สถานการณ์ที่เกิดการใช้ภาษา และบริบททางวัฒนธรรม (2) การวิเคราะห์ความหมายของภาษาต้นฉบับ และ (3) การสร้างคำ ประโยค ข้อความขึ้นมาใหม่โดยใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ที่ถูกต้องและเหมาะสมในภาษาของนักแปล และมีความหมายตรงกับภาษาในต้นฉบับ
ลาร์สัน ได้แบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภทคือ

(1) Form-based หรือ Literal translation คือ การแปลโดยยึดรูปตามต้นฉบับ หรือการแปลแบบตรงตัว การแปลประเภทนี้เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาภาษาต้นฉบับ แต่ไม่เหมาะอย่างยิ่งสำหรับการแปลให้ผู้อ่านที่ต้องการทราบความหมายและทำความเข้าใจกับเนื้อหาในภาษาต้นฉบับ การแปลประเภทนี้ก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะเมื่อภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ต่างกัน เพราะทำให้ภาษาในฉบับแปลไม่เป็นธรรมชาติ และอาจทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจเนื้อความที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ แต่อย่างไรก็ตาม นักแปลอาจปรับเปลี่ยนให้โครงสร้างไวยากรณ์ในฉบับแปลให้มีความเป็นธรรมชาติ โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบไวยากรณ์ของต้นฉบับ แต่ในเรื่องของการแปลคำศัพท์ยังเน้นการแปลแบบตรงตัวเช่นเดิม ซึ่งลาร์สันเรียกกลวิธีนี้ว่า ‘modified literal translation’ หรือ “การแปลแบบกึ่งตรงตัว”

Copyright by Mahidol University

(2) Meaning-based หรือ Idiomatic translation คือ การแปลโดยยึดความหมายตามต้นฉบับ หรือการแปลแบบเอาความ การแปลประเภทนี้จะเน้นที่โครงสร้างภาษาที่ต้องเป็นธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจความหมายของเนื้อหาที่ถ่ายทอดมาจากภาษาต้นฉบับ

อย่างไรก็ตาม ลาร์สันกล่าวว่าการแปลอาจแบ่งย่อยลงไปได้อีก เช่น การแปลแบบตรงตัวมาก (Very literal) การแปลแบบตรงตัว (Literal) การแปลแบบกึ่งตรงตัว (Modified literal) การแปลแบบผสมผสาน (Inconsistent mixture) การแปลแบบกึ่งเอาความ (Near idiomatic) การแปลแบบเอาความ (Idiomatic) การแปลแบบอิสระ (Unduly free) แต่ตามทัศนะคติของลาร์สัน การแปลที่ดีคือการแปลโดยยึดความหมายตามต้นฉบับ หรือการแปลแบบเอาความ (Meaning-based or idiomatic translation) ซึ่งเป็นการแปลที่ใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติทั้งในด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์และการเลือกใช้คำ ลักษณะภาษาที่ใช้ในการแปลแบบนี้ จะไม่เหมือนกับการแปลมา แต่จะเหมือนกับการเขียนขึ้นมาในภาษาของผู้ใช้ภาษาฉบับแปล อย่างไรก็ตาม การแปลตามที่เป็นจริงมักเป็นการผสมผสานระหว่างการแปลแบบตรงตัว และการแปลแบบเอาความ

นอกจากนี้ ลาร์สันยังเพิ่มเติมว่าภาษาถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้แปลจึงควรมีความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมเช่นเดียวความรู้ในเรื่องโครงสร้างภาษาของทั้ง 2 ภาษา อาจกล่าวได้ว่า ผู้แปลจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจทั้งวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ และวัฒนธรรมของผู้แปลเป็นอย่างดี จึงจะสามารถแปลข้อความให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจข้อความและความคิดของคนต่างวัฒนธรรมได้

แคทธารินา ไรส์ และ ฮานส์ แฟร์เมียร์ (Reiss and Vermeer, 1984 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 11-13) นักทฤษฎีการแปลชาวเยอรมันซึ่งอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่าไลพ์ซิก (Leipzig school) ได้เสนอทฤษฎี Skopostheorie ซึ่งเป็นทฤษฎีการแปลที่ยึดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการแปลเป็นหลัก โดย ไรส์และแฟร์เมียร์ เห็นว่าการแปลไม่ใช่เพียงการสื่อสารสองตอนหรือสองชั้นโดยที่มีผู้แปลเป็นผู้แปลงรหัส (Transkodierung) อย่างที่มักจะเข้าใจกัน แต่การแปลเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ผู้แปลต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมของตัวบทต้นฉบับและฉบับแปล เนื่องจากผู้รับสารของตัวบททั้งสองอยู่ต่างวัฒนธรรมกัน นอกจากนี้ ผู้แปลยังต้องคำนึงถึงเวลาและภาษาที่แตกต่างกันของตัวบทต้นฉบับและงานแปลด้วย สำนวนภาษาหนึ่งจะมีการใช้และเข้าใจแตกต่างกันเมื่อเวลาผ่านไป การตีความสำนวนภาษาจึงต้องคำนึงถึงความเข้าใจของคนในยุคสมัยนั้นๆ ด้วย รวมถึงต้องคำนึงถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของผู้อ่านงานแปล

Copyright by Mahidol University

แคทธารินา ไรส์ (Reiss, 1984 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545:253-254) ได้แบ่งวิธีการแปลออกเป็น 4 ชนิด คือ (1) การแปลคำต่อคำ (2) การแปลตรงตัว (3) การแปลเชิงวิชาการ และ (4) การแปลแบบสื่อสาร ซึ่งไรท์เห็นว่าการแปลแบบสื่อสารเป็นการแปลที่ดีที่สุด เพราะการแปลวิธีนี้สามารถสื่อสารในวัฒนธรรมปลายทางได้ โดยที่งานแปลนั้นสามารถสื่อสารทั้งในชีวิตประจำวันและในด้านวรรณกรรมให้ได้อรรถรสเหมือนต้นฉบับ

โฮลส์-เมนท์แทรี่ (Holz-Mänttäri, 1984 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545:32-44) ได้เสนอทฤษฎีการกระทำการแปล (Translatorisches Handeln) ซึ่งมีผู้แปลเป็นผู้กระทำการแปล ทฤษฎีการแปลจึงเป็นทฤษฎีของการกระทำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตสื่อที่ใช้ส่งสารที่เหมาะ สมกับหน้าที่เพื่อถ่ายข่าวสารข้ามวัฒนธรรม ทฤษฎีของโฮลส์-เมนท์แทรี่ มุ่งเน้นความสำคัญของการตัดสินใจในการแปลมากกว่าการให้ความสำคัญของเนื้อหาและรูปแบบของตัวบทต้นฉบับเหมือนที่เป็นมาในอดีต สาระสำคัญของทฤษฎีนี้คือ (1) มองว่าการแปลเป็นงานหรือการกระทำของผู้เชี่ยวชาญ มีการกระทำที่หลากหลายและซับซ้อน ซึ่งการกระทำเหล่านี้ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินผล และใช้ความคิดสร้างสรรค์โดยมีมุมมองจากวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกันไป (2) จุดประสงค์ของการแปลคือ ผลิตตัวบทที่จะนำไปใช้ร่วมกับสื่ออื่นเพื่อใช้ในการถ่ายสารข้ามวัฒนธรรม ทำให้เกิดการประสานความร่วมมือกัน ทั้งการร่วมมือในการกระทำ และในการสื่อสาร

ทัวรี กิดเดียน (Toury, 1995 อ้างใน มณีรัตน์ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา, 2548: 88-89) นักทฤษฎีการแปลในกลุ่มเทลอาวิฟ (Tel Aviv) ได้เสนอการศึกษาการแปลที่เน้นเป้าหมาย (target-orientedness) กล่าวคือเป็นศึกษาการแปลในมวลความสัมพันธ์รวมของปัจจัย หน้าที่ กระบวนการ และผล โดยเน้นที่ผลงานแปลและวัฒนธรรม

จูเลียน เฮาส์ (House, 1997 อ้างใน House, 2006; Munday, 2003: 92-95) กล่าวว่าการแปลคือการแทนที่ข้อความต้นฉบับด้วยข้อความฉบับแปลที่มีความหมายเทียบเคียงกันทั้งความหมายประจำรูปและความหมายทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ เฮาส์ได้เสนอแผนภูมิประเมินคุณภาพงานแปล ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบงานต้นฉบับและงานแปลใน 3 ระดับด้วยกันคือ (1) ระดับภาษา/ข้อความ (Language/Text) (2) ระดับของภาษาที่ใช้ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทหรือสถานการณ์ (Register) ซึ่งประกอบด้วยขอบเขตของหัวข้อหรือเรื่องที่พูด (Field) สถานภาพและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร (Tenor) และ ช่องทางการสื่อสาร (Mode) ซึ่งอาจเป็นภาษาพูด หรือ

Copyright by Mahidol University

ภาษาเขียน หรือเป็นการใช้โครงสร้างทางภาษาที่ซับซ้อน หรือเรียบง่ายก็ได้ และ (3) ระดับประเภทของข้อความ (Genre)

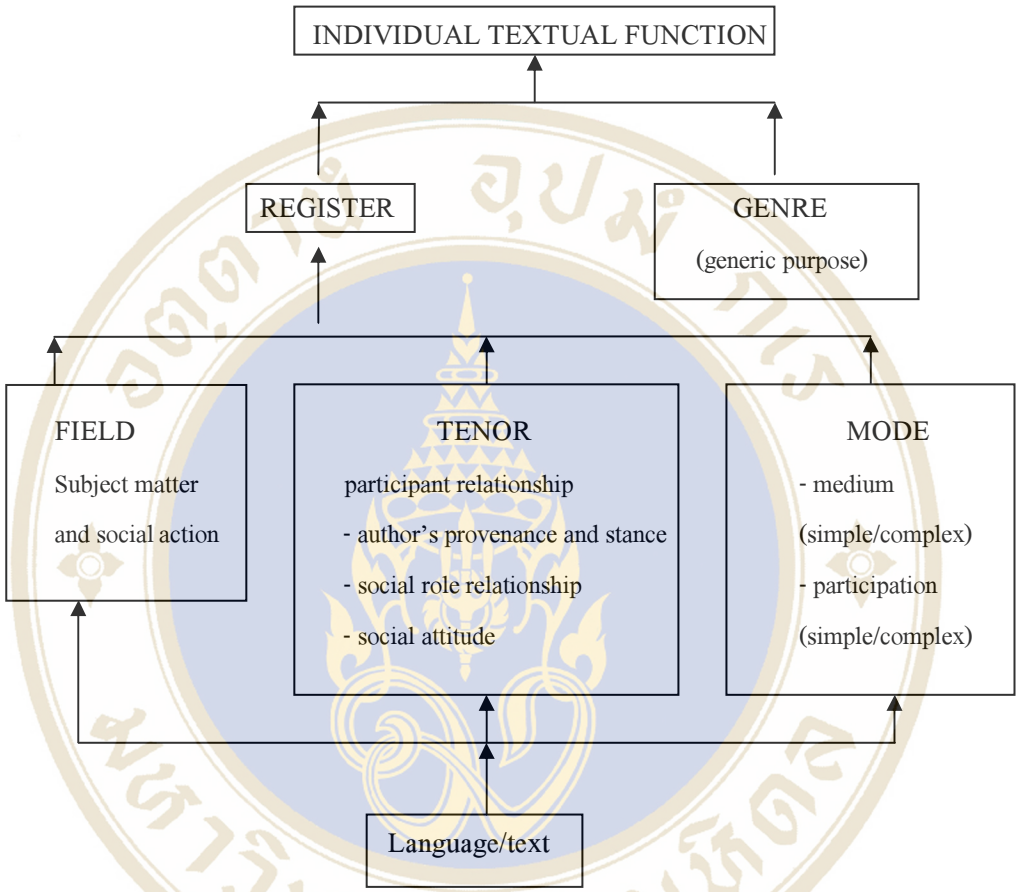

แผนภูมิการประเมินคุณภาพงานแปล (House, 1997: 108 อ้างใน Munday, 2003: 92)

นอกจากนี้ เฮาส์ยังได้แบ่งการแปลออกเป็น 2 ชนิดด้วยกัน คือ

(1) Overt Translation หรือ การแปลแบบเปิด ในการแปลชนิดนี้ ผู้แปลจะมีบทบาทสำคัญซึ่งเห็นได้ชัด เนื่องจากผู้แปลมีหน้าที่ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าถึงวัฒนธรรมของต้นฉบับ รวมถึงทำให้ผู้อ่านฉบับแปลมีปฏิกิริยา หรือมีความรู้สึกต่อเนื้อหาของข้อความเช่นเดียวกับผู้อ่านในภาษาของต้นฉบับ โดยการแปลชนิดนี้จะใช้ในการแปลงานที่มีคุณค่าในชุมชนภาษา หรือเป็นผลงานที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

(2) Covert Translation หรือ การแปลแบบปิด ในการแปลชนิดนี้ ผู้แปลต้องสร้างสถานการณ์วัจนะ (Speech event) ที่เท่าเทียมกับสถานการณ์วัจนะของต้นฉบับขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง โดยลักษณะการแปลแบบนี้ คือการแปลโดยคงหน้าที่ในการสื่อสารของต้นฉบับเอาไว้ แต่มีการ

Copyright by Mahidol University

เปลี่ยนแปลงหรือสร้างโครงสร้างทางภาษาขึ้นมาใหม่ ทำให้ภาษาฉบับแปลไม่เท่าเทียมกับภาษาของต้นฉบับในระดับภาษา/ข้อความ (Language/Text) และระดับของภาษาที่ใช้ (Register) แต่จะเท่าเทียมกันในระดับประเภท (Genre) และหน้าที่ในการสื่อสารของข้อความ (Individual Textual Function)

ลูเซีย โมลินา และ แอมพาโร เฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2002) ได้ศึกษากลวิธีการแปลจากนักทฤษฎีการแปลต่างๆ และได้วิเคราะห์และทดสอบกลวิธีการแปล โดยได้แบ่งกลวิธีการแปลออกเป็น 18 กลวิธี คือ (1)Adaptation คือ การแทนที่คำศัพท์ทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับด้วยคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล (2) Amplification คือ การเพิ่มคำอธิบายข้างหลังคำ (3) Borrowing คือ การยืมคำมาจากภาษาอื่น โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบด้วยกันคือ การยืมแบบยกมาทั้งหมด ไม่มีการเปลี่ยนแปลง และการยืมและปรับให้เข้ากับระบบภาษาของฉบับแปล (4) Calque คือ การแปลคำหรือวลีจากภาษาต่างประเทศแบบตรงตัว โดยอาจแปลโดยคงความหมาย หรือโครงสร้างเหมือนในภาษาต่างประเทศนั้น (5) Compensation คือ การคงลักษณะภาษาของต้นฉบับให้ผู้อ่านฉบับแปลได้เห็น เพราะผู้แปลต้องการแสดงลักษณะการใช้ภาษาของต้นฉบับที่อาจไม่มีใช้ในภาษาแปลให้ผู้อ่านฉบับได้เห็นด้วย (6) Description คือ การแทนที่คำศัพท์ด้วยคำอธิบาย (7) Discursive creation คือ การสร้างคำขึ้นมาใหม่โดยคำนั้นอาจมีความหมายกำกวมหรือไม่เข้าใจหากไม่ได้ดูบริบท (8) Established equivalent คือ การหาคำหรือสำนวนในฉบับแปลที่สามารถเทียบเคียงกับต้นฉบับได้ (9) Generalization คือ การใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าคำในต้นฉบับ (10) Linguistic amplification คือ การเพิ่มคำหรือวลีในข้อความฉบับแปล ทำให้ฉบับแปลมีความยาวเพิ่มขึ้น (11) Linguistic compression คือ การละคำหรือวลีในข้อความฉบับแปล ทำให้ฉบับแปลมีความยาวลดลง กลวิธีนี้นิยมใช้ในการแปลแบบล่าม และการแปลคำบรรยายใต้ภาพ เพื่อให้ข้อความนั้นกระชับมาก (12) Literal translation คือ การแปลตรงตัวแบบคำต่อคำ (13) Modulation คือ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางภาษาที่แม้ว่าโครงสร้างและความหมายในประโยคจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ความหมายที่ตีความได้จากฉบับแปลจะเหมือนกับต้นฉบับ (14) Particularization คือ การใช้คำที่มีความหมายแคบกว่าคำในต้นฉบับ (15) Reduction คือ การตัดคำหรือวลีที่ไม่สำคัญทิ้งไป (16) Substitution คือ การแทนที่ภาษาที่แสดงท่าทางในต้นฉบับด้วยคำพูดในฉบับแปลซึ่งสามารถสื่อความหมายได้เทียบเท่ากันแทน (17) Transposition คือ การเปลี่ยนลักษณะทางไวยากรณ์ของ และ (18) Variation คือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางภาษา หรือ อวัจน-ภาษาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้ฟังหรือผู้อ่านฉบับแปล

Copyright by Mahidol University

ปรียา อุนรัตน์ (2533: 1-8) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลไว้ว่า การแปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง ผู้แปลควรคำนึงถึงความหมายของต้นฉบับมากกว่ารูปแบบการถ่ายทอดความหมายที่ปรากฏในต้นฉบับ เพราะถ้าผู้แปลพยายามแปลข้อความใด ๆ ในรูปแบบการถ่ายทอดความหมายของภาษาต้นฉบับ ข้อความที่แปลออกมานั้นอาจจะมีความหมายแปรเปลี่ยนไปจากเดิม หรืออาจจะได้ข้อความในภาษาฉบับแปลที่ไม่สละสลวยและไม่เป็นธรรมชาติ กล่าวคือ ผู้แปลต้องพยายามถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับไปยังภาษาที่สองให้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยอาจจะปรับเปลี่ยนตามรูปแบบการถ่ายทอดความหมายไปบ้าง เพื่อให้ได้ความหมายครบถ้วนตามต้นฉบับ

ปรียา ได้แบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภทคือ

(1) การแปลตามความหมาย (Meaning-based translation) เป็นการแปลที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความหมายของภาษาต้นฉบับให้เป็นภาษาที่สละสลวยในฉบับแปล

(2) การแปลแบบคำต่อคำ (Literal translation) เป็นการแปลที่มุ่งเน้นการรักษารูปแบบการนำเสนอความคิด (Form) ของภาษาต้นฉบับ การแปลเช่นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารูปแบบการนำเสนอความคิดของภาษาต้นฉบับซึ่งจะรวมความถึงการเรียงลำดับคำ อนุประโยค ประโยค ส่วนขยายต่างๆ

อย่างไรก็ตาม การแปลแบบนี้จะไม่ช่วยในการสื่อความหมาย เนื่องจากข้อความที่แปลจะไม่เป็นธรรมชาติและไม่ถูกต้องตามสำนวนการเขียนในภาษาที่สอง

สัญฉวี สายบัว (2542: 1) กล่าวว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับลงสู่ฉบับแปล คุณภาพของงานแปลจะพิจารณาจากความหมายที่ผู้แปลเก็บได้จากต้นฉบับ รวมทั้งการพยายามรักษารูปแบบการนำเสนอความหมาย งานแปลที่คงความหมายของต้นฉบับไว้ได้ครบถ้วนและเที่ยงตรง ย่อมถือว่าเป็นงานแปลที่ดี นอกจากนี้ จุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของงานแปลคือ สามารถทำให้ผู้อ่านงานแปลมีผลตอบสนองต่องานที่อ่านได้เทียบเคียงกับผลตอบสนองที่ผู้อ่านต้นฉบับมี

สิทธา พินิจภูวดล (2542: 13) ได้สรุปความหมายของการแปลเอาไว้ว่า “การแปลในปัจจุบัน คือ การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝงซึ่งได้แก่ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ” สิทธา (2542: 82-83) ยังได้ให้แนวทางในการแปลวรรณกรรมเอาไว้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการแปลวรรณกรรมคือ การรักษาความหมายเดิมให้ครบถ้วนถูกต้อง รวมถึงการรักษารสของความหมายเดิมไว้ให้เป็นรสเดียวกันกับต้นฉบับ เช่น รสรัก เศร้าโศก

Copyright by Mahidol University

ขมขื่น สงสัย เป็นต้น หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ การรักษาความหมายเดิมกับการรักษารสของความหมายเดิมเป็นหัวใจสำคัญของการแปลบันเทิงคดี

วรรณา แสงอร่ามเรือง (2545: 7) กล่าวว่าถึงการแปลเอาไว้ว่า "การแปลไม่ใช่การแปลงรหัสโดยผู้แปลทำหน้าที่เป็นผู้เปลี่ยนรหัสเท่านั้น เราไม่ได้แปลเนื้อความที่เรียงเป็นท่อนๆ แต่เราแปลตัวบท เราจะต้องมองตัวบททั้งหมดเป็นภาพรวม เนื่องจากภาษาไม่ได้เกิดขึ้นลอยๆ แต่เกิดจากสถานการณ์บางอย่างที่ทำให้ต้องมีการสื่อสาร และมีกรอบของวัฒนธรรมมาเกี่ยวข้องด้วย" นอกจากนี้ วรรณา (2545: 278-279) ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า การแปลนั้นนอกจากต้องอาศัยความรู้ความสามารถด้านภาษาหรือภาษาศาสตร์แล้ว ยังต้องอาศัยความรู้ความสามารถด้านอื่นๆด้วย เช่น ด้านวัฒนธรรม ด้านจิตวิทยา ด้านการติดต่อสื่อสาร อีกทั้งยังต้องอาศัยทักษะในการฝึกฝนและประสบการณ์ของผู้แปลควบคู่ไปกับด้านทฤษฎี งานแปลชิ้นนั้นจึงจะมีคุณภาพได้

สุพรรณี ปิ่นมณี (2546: 26) ได้กล่าวถึงการแปลโดยสรุปไว้ว่า การแปลเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เมื่อผู้แปลถ่ายทอดความหมายเป็นอีกภาษาหนึ่ง ย่อมจะพบว่าในภาษาแปลนั้น มีวิธีการแสดงความหมายที่ต้องการได้ แม้รูปแบบจะแตกต่างออกไปจากภาษาต้นฉบับก็ตาม โดยผู้แปลเป็นผู้พิจารณาเอาเองว่าเมื่อใดควรจะแปลแบบเอาคำหรือเอาความ เมื่อใดควรจะแปลเอาเพียงนัยความหมายกว้าง ๆ หรือเมื่อใดควรจะแปลเอาความละเอียดที่เฉพาะเจาะจง

ปานฉาย ฐานธรรม (2547: 13-16) ผู้รวบรวมหลักการพื้นฐานทางด้านการแปล ได้สรุปความหมายของการแปลไว้ว่า "การแปล คือ การถ่ายทอดความคิด ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งเรื่องราวต่างๆจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งเรามักจะพบเห็นได้จากงานเขียนเป็นส่วนใหญ่" โดยชนิดของการแปลตามที่ปานฉายได้แบ่งไว้มี 3 ชนิดด้วยกันคือ การแปลคำต่อคำ (Word for word translation) การแปลตรงตัว (Literal translation) และการแปลแบบเอาความ (Non-literal translation)

นอกจากแนวคิดที่กล่าวถึงการแปลในข้างต้นแล้ว ยังมีแนวคิดที่น่าสนใจเรื่องภาษาในสังคมไทย ของ **อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์** (2548) ที่กล่าวถึงความหลากหลายทางภาษาในสังคมไทย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางภาษา และการพัฒนาปรับเปลี่ยนเป็นภาษาไทยสมัยใหม่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดดังกล่าวสามารถใช้อ้างอิงเรื่องบริบทที่ส่งผลต่อการแปลในภายหลังได้

Copyright by Mahidol University

แนวคิดเรื่องการแปลที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับต้นฉบับเป็นลำดับแรก เห็นได้จากแนวคิดของ ยูจีน ไนดา (Nida,1964) เจ. ซี. แคทฟอร์ด (Catford, 1965) เอ็ม. แอล. ลาร์สัน (Larson, 1984) รวมถึงนักวิชาการและนักไวยากรณ์ชาวไทยที่สนับสนุนแนวคิดนี้ชัดเจน ได้แก่ ปรียา อุนรัตน์ (2533) สัญฉวี สายบัว (2542) สิทธา พินิจภูวดล (2542) ปานฉาย ฐานธรรม (2547) ซึ่งต่างเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าสิ่งสำคัญในการแปลคือต้องยึดต้นฉบับเป็นสำคัญ ผู้แปลต้องซื่อสัตย์ต่อต้นฉบับและในการแปลต้องแปลให้ครบถ้วนตามต้นฉบับ แต่อย่างไรก็ตาม มีนักทฤษฎีท่านอื่นที่มีแนวคิดและทฤษฎีอื่นที่แตกต่างไปจากแนวคิดในข้างต้น ได้แก่ โฮลส์-เมนท์แทรี่ (Holz-Mänttäri, 1984 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545:32-44) ที่มุ่งเน้นความสำคัญของการตัดสินใจในการแปล มากกว่าการให้ความสำคัญของเนื้อหาและรูปแบบของตัวบทต้นฉบับ ไร้ส์ และแฟร์เมียร์ (Reiss and Vermeer, 1984 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 11-13) นักทฤษฎีการแปลชาวเยอรมัน กลุ่มไลพ์ซิก และ ทัวรี (Toury, 1995 อ้างใน มณีรัตน์ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา, 2548: 88-89) ซึ่งเริ่มให้ความสำคัญกับเจตนา รวมถึงเป้าหมายในการสื่อสาร และวัฒนธรรมปลายทางของฉบับแปลเป็นสำคัญ ผู้แปลสามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงภาษาที่ใช้ในฉบับแปลเพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมฉบับแปล หรือเพื่อให้เข้ากับวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้ได้ และยังมีจูเลียน เฮาส์ (House, 1997 อ้างใน House, 2001; 2006; Munday, 2004: 92-95) ที่ให้ความสำคัญกับความหมายวัจนปฏิบัติศาสตร์เช่นเดียวกับความหมายประจำรูป

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลวรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี่ พอตเตอร์”

นอกจากผลงานที่เกี่ยวข้องกับการแปลซึ่งได้รวบรวมไว้ในหัวข้อข้างบนแล้ว ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลวรรณกรรมเรื่อง **“แฮร์รี่ พอตเตอร์”** อยู่ 2 เรื่องด้วยกัน ดังต่อไปนี้ คือ

สมเกียรติ ศิลประเสริฐ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การปรับบทแปลในเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ และแฮร์รี่ พอตเตอร์ กับห้องแห่งความลับ ของสุมาลี บำรุงสุข ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้กลวิธีการปรับบทแปลในลักษณะต่างๆ ได้แก่ (1) การแปลโดยเพิ่มความ (2) การปรับรูปประโยค (3) การใช้คำทับศัพท์ (4) การใช้คำหรือสำนวนตามลักษณะวัฒนธรรมภาษาไทย เพื่อถ่ายทอดภาษาต้นฉบับมาสู่ภาษาฉบับแปลให้ใกล้เคียงที่สุด (5) การใช้ภาษาที่ทำให้เกิดจินตนาการ โดยการใช้ภาษาปาก การใช้คำซ้ำ การใช้ภาษาพรรณนาความ การใช้ภาษาที่สื่อแสดงถึงความรู้สึก และการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

Copyright by Mahidol University

ปฤณา มโนมัยวิบูลย์, ปรีมา มัลลิกะมาส และเทพี จรัลจรุงเกียรติ (2548) ได้ศึกษาการแปลประโยคกรรมในงานวรรณกรรมเยาวชน เรื่องแฮรี่ พอตเตอร์กับห้องแห่งความลับ และแฮรี่ พอตเตอร์กับนักโทษแห่งอัซคาบัน และผลการวิจัยพบว่ามีการใช้รูปประโยคทั้งสิ้น 15 แบบด้วยกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปประโยคต่างๆ ในการแปลประโยคกรรมภาษาอังกฤษในงานวรรณกรรมเยาวชนแฮรี่ พอตเตอร์ทั้ง 2 เล่ม มีอยู่ 4 ด้านด้วยกันคือ ปัจจัยด้านมุมมอง ปัจจัยด้านประธาน ปัจจัยด้านภาคแสดง และปัจจัยด้านบริบท

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องวัจนกรรม

วัจนกรรม (Speech act) คือ การกระทำที่เกิดขึ้นเมื่อผู้พูดกล่าวถ้อยคำใดถ้อยคำหนึ่ง กับผู้ฟังในบริบทใดบริบทหนึ่ง โดยทฤษฎีวัจนกรรมจะมุ่งศึกษาหน้าที่ของถ้อยคำและเจตนาของผู้พูดถ้อยคำนั้นเป็นสำคัญ เนื่องจากเชื่อว่าผู้พูดย่อมมีเจตนาหรือจุดมุ่งหมายหรือความตั้งใจบางประการในการกล่าวถ้อยคำนั้น ๆ ผู้ริเริ่มแนวคิดเรื่องวัจนกรรมคือ **จอห์น แอล. ออสติน** (Austin, 1962 อ้างใน Marmaridou, 2000:161-187) ได้จัดลำดับชั้นของวัจนกรรมออกเป็น 3 ระดับชั้นด้วยกัน คือ (1) Locutionary act หรือ วัจนกรรมตรงตามคำ คือ ตัวถ้อยคำที่กล่าวออกมา (2) Illocutionary act หรือ วัจนกรรมปฏิบัติ คือ การแสดงเจตนาให้เกิดการกระทำด้วยคำพูด และคำเรียกเจตนาหรือความตั้งใจของผู้พูดในการกล่าวถ้อยคำคือ Illocutionary force หรือ พลังวัจนกรรมปฏิบัติ และ (3) Perlocutionary act หรือ ประสิทธิผลวัจนกรรม คือ ผลจากการกระทำทางคำพูดที่เกิดกับผู้ฟัง

ต่อมา **จอห์น อาร์. เซอร์ล** (Searle, 1976 อ้างใน Levinson, 1983:240) ได้แบ่งการกระทำที่สามารถกระทำได้โดยใช้การพูดเป็น 5 ประเภทตามลักษณะของถ้อยคำ 5 แบบ คือ

(1) การกล่าวความจริง (Representative) เป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดทำให้ตนเองถูกผูกมัดอยู่กับความจริง (Truth) ของประพจน์นั้นๆ เช่น การยืนยัน (Asserting) การสรุป (Concluding) การบรรยาย เป็นต้น

(2) การกล่าวชี้นำ (Directive) เป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดพยายามกำหนดให้ผู้รับสารกระทำบางสิ่งบางอย่าง เช่น การขอร้อง (Requesting) การถาม (Questioning) เป็นต้น

(3) การกล่าวผูกพัน (Commissive) เป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดผูกมัดตนเองต่อการกระทำในอนาคต เช่น การสัญญา (Promising) การข่มขู่ (Threatening) การยื่นขอเสนอหรือการเสนอตัว (Offering) เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

(4) การกล่าวแสดงออก (Expressive) เป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดกล่าวแสดงความรู้สึกหรือทัศนคติบางอย่าง หรือบางเรื่อง เช่น การขอบคุณ (Thanking) การขอโทษ (Apologizing) การต้อนรับ (Welcoming) การแสดงความยินดี (Congratulating) เป็นต้น

(5) การกล่าวประกาศ (Declaration) เป็นวัจนกรรมที่ผู้พูดกล่าวถ้อยคำที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางอย่าง จัดเป็นการกระทำที่ผู้พูดต้องการให้ผู้อื่นได้รับรู้ เช่น การประกาศสงคราม (Declaring war) การตั้งชื่อ (Christening) การไล่ออก (Firing from employment) เป็นต้น

เซอร์ลเห็นว่าระดับชั้นของวัจนกรรมที่สำคัญที่สุด คือ จุดมุ่งหมายของผู้พูด (Illocutionary purpose) ดังนั้น แม้ว่า นักภาษาศาสตร์หรือนักวิชาการบางท่านจะไม่จัดให้คำอุทานเป็นวัจนกรรม เพราะคำอุทานไม่มีส่วนถ้อยคำที่บ่งบอกการกระทำ แต่ อเมก้า (Ameka, 1992) กลับเห็นว่าคำอุทานเป็นวัจนกรรมประเภทหนึ่ง เนื่องจากคำอุทานมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของผู้พูด (Illocutionary force) จึงกล่าวได้ว่าการแปลคำอุทานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตีความเจตนาของผู้พูดเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้รับสารได้ทราบว่าเจตนาของผู้พูดในกล่าวคำอุทานนั้น ๆ คืออะไร จึงจะเลือกใช้คำแปลได้เหมาะสมในขั้นตอนการแปลลำดับต่อไป

เฮอนิกซ์และคุสเมาล์ (Hönig/Kußmual, 1982 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 45-49) ได้เสนอให้นำทฤษฎีวัจนกรรมมาใช้ในการแปลหรือการสอนแปล โดยเล็งเห็นว่าปัญหาส่วนใหญ่ในการแปลคือ ผู้แปลไม่ทราบว่าตัวบทหรือถ้อยคำมีหน้าที่อย่างไร การศึกษาหาหน้าที่ของถ้อยคำโดยอาศัยทฤษฎีวัจนกรรมจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะช่วยให้ผู้แปลทราบว่าผู้พูดถ้อยคำในภาษาต้นทางมีเจตนาหรือความตั้งใจที่จะสื่อสารอะไร ทำให้ผู้แปลสามารถถ่ายความเป็นภาษาปลายทางที่ถูกต้องได้ แต่อย่างไรก็ตาม รูปแบบหรือโครงสร้างในภาษาเดียวกันก็อาจแสดงเจตนาต่างกันได้ และในทำนองเดียวกันผู้พูดอาจมีวิธีการแสดงออกโดยคำพูดหรือรูปแบบภาษาที่แตกต่างกันได้เช่นกัน นอกจากนี้ ในการแปล ผู้แปลยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆด้วย เช่น ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง คำนึงถึงความสนิทสนม การแสดงความสุภาพในระดับต่างๆ ความนิยมในการเลือกวัจนลีลาเพื่อแสดงในหน้าที่ต่างๆในภาษาปลายทางและภาษาต้นทาง เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

2.3 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเรื่องคำอุทาน

ผู้วิจัยได้แบ่งแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเรื่องคำอุทานออกเป็น 3 หัวข้อ คือนิยามของคำอุทานตามพจนานุกรม แนวคิดและทฤษฎีเรื่องคำอุทาน และงานวิจัยเรื่องคำอุทาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 นิยามของคำอุทานตามพจนานุกรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของคำว่า **Interjection** จากพจนานุกรม 3 ฉบับ ดังต่อไปนี้

พจนานุกรม OXFORD Advance Learner (2000: 710) ให้ความหมายของ Interjection ไว้ว่า “a short sound, word or phrase spoken suddenly to express an emotion.”

พจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 818) ให้ความหมายของ Interjection ไว้ว่า “an **interjection** is a word or expression which you use to express a strong feeling such as surprise, pain, or horror.”

พจนานุกรมอังกฤษ–ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541: 470) อธิบายว่า Interjection คือ “การพูดหรือการสอดขึ้น, การอุทาน, คำอุทาน, เสียงอุทาน”

นอกจากนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1384) ได้ให้นิยามของ**อุทาน**ไว้ว่า “เสียงหรือคำที่เปล่งออกมาเวลาตกใจ ดีใจ หรือเสียใจ เป็นต้น; ในไวยากรณ์เรียกคำหรือเสียงที่เปล่งออกมาเช่นนั้นว่า คำอุทาน”

จะเห็นได้ว่า Interjection หรือ คำอุทาน จากพจนานุกรมไทยก็ดี อังกฤษก็ดี ต่างให้นิยามที่สอดคล้องกันว่า เป็น เสียง คำ วลี ที่ใช้เพื่อสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูด

2.3.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องคำอุทาน

หลังจากได้ศึกษาแนวคิดเรื่องคำอุทาน ผู้วิจัยพบว่ามีนักวิชาการจำนวนมากต่างให้คำนิยามที่สอดคล้องกันว่า คำอุทานคือถ้อยคำที่ผู้พูดเปล่งออกมาเมื่อมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อแสดงท่าทีหรือความต้องการต่อสิ่งต่าง ๆ รอบข้างหรือเป็นคำที่ใช้ต่อถ้อยคำเสริมบทให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาคำอุทานทั้งคำอุทานของภาษาอังกฤษและภาษาไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องคำอุทานภาษาอังกฤษ

เออร์วิง กอฟแมน (Goffman, 1981 อ้างใน Wharton, 2003: 42-51) ไม่ถือว่าคำอุทานเป็นส่วนหนึ่งของภาษา และถือว่าคำอุทานไม่ใช่คำ (Non-word) เนื่องจากเป็นคำที่ไม่สามารถนำมาสร้างเป็นคำใหม่ได้ (Non-productive) โดย กอฟแมน ถือว่าคำที่แสดงความรู้สึกดั้งเดิมของผู้พูด เช่น Ouch Oops Yuk และ Wow เป็นการร้องตอบ (Response cry) เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม คำอุทานประเภทคำหยาบ (Swear words) อาจถือว่าเป็น กึ่งคำ (Semiword) เนื่องจากสามารถนำไปสร้างเป็นคำใหม่ได้ (Productive)

กอฟแมนได้แบ่งคำที่เขาเรียกว่า ปฏิกิริยาการร้องตอบ (Response cry) ออกเป็น 2 ประเภทคือ คำที่แสดงการเปลี่ยนแปลง (Transition cry) เช่น Brrr เป็นการเปล่งเสียงออกมาเพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของอากาศ เมื่อผู้พูดออกจากที่อุ่นไปสู่ที่ๆมีอากาศเย็น และคำที่ร้องออกมาโดยไม่ได้ตั้งใจ (Spill cry) เช่น Oops เป็นคำที่เปล่งออกมาโดยไม่ตั้งใจเมื่อผู้พูดทำสิ่งของตก

กล่าวโดยสรุปก็คือ คำอุทานแท้ (Primary interjection) ตามแนวคิดของกอฟแมนนั้น ไม่ถือว่าเป็นคำในภาษา เนื่องจากไม่สามารถนำมาสร้างเป็นคำใหม่ได้ (Non-productive) ในขณะที่คำอุทานเสริม (Secondary interjection) เช่น คำหยาบต่างๆ ถือว่าเป็น กึ่งคำ (Semiword) ในภาษาได้

เฟลิก อเมก้า (Ameka, 1992: 101-118) ได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ

(1) Primary interjection (คำอุทานแท้) คือคำอุทานที่ใช้แสดงสภาวะทางจิตใจหรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง สามารถเกิดขึ้นได้โดยลำพังและไม่เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค แต่อย่างไรก็ตามคำอุทานนี้สามารถเกิดร่วมกับคำพูดอื่น ๆ ในประโยคได้

อเมก้ากล่าวว่า คำอุทานแท้นั้นสามารถทำหน้าที่เป็น Discourse marker ได้ ซึ่งต่างคำเชื่อมทั่วๆไป เนื่องจากคำอุทานแท้สามารถเกิดเพียงลำพังได้ ในขณะที่คำเชื่อมทั่วไปไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้ คำอุทานแท้อาจมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ไม่เป็นไปตามกฎในภาษา

Copyright by Mahidol University

นั้นๆด้วยเช่นกัน เช่น คำอุทาน Tut-tut มีการออกเสียง Dental click ซึ่งไม่มีในระบบเสียงของภาษาอังกฤษ และ คำอุทาน Psst! และ Sh! ไม่มีเสียงสระ

(2) Secondary interjection (คำอุทานเสริม) คือคำอะไรก็ตามที่มีความหมายในตัวเองและสามารถเป็นถ้อยคำได้โดยลำพัง แต่จะต้องสื่อสภาวะทางจิตใจของผู้พูด คำอุทานชนิดนี้จะครอบคลุมคำที่ใช้เรียกความสนใจ เช่น Help! Fire! Careful! คำสบถสาบานและคำต้องห้ามต่าง ๆ เช่น Damn! Hell! Heavens! และคำที่ใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึกอื่น ๆ เช่น Shame! Bother!

คำอุทานส่วนใหญ่จะเป็นคำที่มีหน่วยคำเดียว แต่มีคำอุทานอีกจำนวนมากที่มีหลายหน่วยคำ เช่น Goddammit! Oh la la! He la! Hop la! คำอุทานชนิดนี้เรียกว่า Complex interjection (คำอุทานซ้อน) และมีคำอุทานอีกชนิดหนึ่งที่เกิดจากการนำคำหรือวลีที่ต่างชนิดกันมาใช้เป็นถ้อยคำอิสระร่วมกัน และใช้แสดงสภาวะจิตใจผู้พูด เช่น Bloody hell! My goodness! Dear me! Thank God! คำอุทานชนิดนี้เรียกว่า Interjectional phrase (อุทานวลี)

คำอุทานไม่มีการผันวิภัตติปัจจัยเหมือนคำประเภทอื่น ดังนั้นเมื่อพิจารณาตามโครงสร้างและความหมาย (Semantic and structural criteria) คำอุทานจึงมักถูกจัดให้อยู่กับคำประเภทอนุภาค (Particle) หรือกริยาวิเศษณ์ (Adverb) อเมก้ายังได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าคำอุทานที่มาจากคำกริยานั้นสามารถผันวิภัตติปัจจัยได้ แต่การผันวิภัตติปัจจัยอาจไม่เป็นไปตามกฎของภาษานั้นๆ เช่น คำอุทาน Tiens! ในภาษาฝรั่งเศส (มีความหมายเท่ากับ Look! Hey! หรือ Here! ในภาษาอังกฤษ) เป็นคำที่ออกเสียงเหมือนกับการผันกริยาบุรุษที่ 2 เอกพจน์ ของกริยา Tenir โดย Tiens! สามารถใช้เป็นคำอุทานทั้งในกรณีที่ผู้ฟังเป็นเอกพจน์ และพหูพจน์

อเมก้า ได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 3 ประเภท โดยนำหน้าที่และการสื่อความหมายหรือความหมายของคำศัพท์ที่ใช้มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

(1) Expressive interjection เป็น คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงสภาวะจิตใจของผู้พูด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทย่อย คือ (1.1) Emotive interjection คือ คำอุทานที่สื่ออารมณ์ความรู้สึก เช่น Yuk! สื่ออารมณ์รังเกียจ Wow! สื่ออารมณ์ประหลาดใจ Ouch! สื่ออารมณ์เจ็บปวด (1.2) Cognitive interjection คือ คำอุทานที่สื่ออาการรับรู้หรือความคิดของผู้พูดเช่น Aha! สื่อความเข้าใจ Ehe! สื่อว่าจำได้แล้ว

(2) Conative interjection เป็น คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงเจตนา หรือ ความต้องการของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังปฏิบัติหรือตอบสนองตามที่ผู้พูดต้องการ เช่น Sh! ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังเงียบ Eh? ผู้พูดต้องการทราบอะไรบางอย่าง

Copyright by Mahidol University

(3) Phatic interjection เป็น คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องของบทสนทนา ผู้พูดจะใช้คำอุทานกลุ่มนี้ในการทำให้บทสนทนาเกิดความต่อเนื่อง หรือดำเนินต่อไป เช่น คำตอบรับ Mhm, Uh-huh, Yeah เป็นต้น

อเมก้าได้เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า คำอุทานบางคำอาจมีหน้าที่และการสื่อความหมายหลายหน้าที่ เช่น คำอุทานที่แสดงการตอบรับ (Backchanneling interjection) นอกจากทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องของบทสนทนา (Phatic interjection) แล้ว ยังอาจถือเป็นคำอุทานที่สื่ออาการรับรู้หรือความคิดของผู้พูด (Cognitive interjection) ได้เช่นกัน ดังนั้น ในการพิจารณาประเภทคำอุทาน ผู้ศึกษาควรพิจารณาทั้งหน้าที่และการสื่อความหมายเป็นสำคัญ

แอนนา เวียร์ซบิกก้า (Wierzbicka, 1992: 159-192) กล่าวถึงคำอุทานไว้ว่า คำอุทานย่อมแตกต่างกันไปตามแต่ละภาษาแต่ละวัฒนธรรม อาจกล่าวได้ว่าคำอุทานเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละวัฒนธรรม มีคำอุทานหลายคำที่อาจออกเสียงคล้ายกันในแต่ละภาษา แต่ก็มีคำอุทานจำนวนมากเช่นกันที่ออกเสียงแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แม้จะกล่าวว่ามีคำอุทานในหลายภาษาที่มีการออกเสียงคล้ายคลึงกัน แต่ก็ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าคำอุทานที่ออกเสียงคล้ายกันในภาษาเหล่านั้นเกิดขึ้นในบริบทเดียวกันหรือไม่ นอกจากนี้ การใช้คำอุทานยังขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์ด้วย เช่น เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ก็ไม่ควรใช้คำอุทานแท้ในสถานการณ์นั้น อาจเลี่ยงโดยใช้คำอุทานเสริม หรือ อุทานวลีแทน

เวียร์ซบิกก้าได้ให้คำจำกัดความของคำอุทานไว้ว่า คำอุทานเป็นลักษณะทางภาษาที่ใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูด ซึ่งคำอุทานนั้น (1) สามารถเกิดได้โดยลำพัง ไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยใด ๆ (2) มีความหมายเฉพาะตัว (3) ไม่รวมอยู่ในสัญลักษณ์อื่นๆที่มีความหมายพิเศษ (4) ไม่เป็นคำที่ใช้ในความหมายอื่น และ (5) ใช้แสดงการกระทำทางความคิดและจิตใจในขณะนั้นของผู้พูด (เช่น ‘I feel…’ ‘I think…’ ‘I want…’)

เวียร์ซบิกก้า ได้แบ่งคำอุทานโดยการพิจารณาจากสภาพจิตใจของผู้พูดออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ (1) Emotive interjection คือคำอุทานที่ใช้แสดงความรู้สึกของผู้พูด ที่สื่อความรู้สึกว่า ‘I feel something.’ (2) Volitive interjection คือคำอุทานที่ใช้แสดงความปรารถนาหรือความต้องการของผู้พูด ที่สื่อความต้องการว่า ‘I want something.’ แต่ไม่ประกอบด้วยคำที่สื่อความรู้สึกว่า ‘I feel something.’ เช่น Sh! ที่สื่อความต้องการว่า ‘I want you to be quiet.’ เป็นต้น และ (3) Cognitive interjection คือคำอุทานที่ใช้แสดงการรับรู้หรือความเข้าใจของผู้พูด ที่สื่อการรับรู้หรือความเข้าใจว่า ‘I think something.’ หรือ ‘I know something.’ แต่ไม่ประกอบด้วยคำที่สื่อ

Copyright by Mahidol University

ความรู้สึก ‘I feel something.’ หรือสื่อความต้องการ ‘I want something.’ เช่น Aha! สื่อการรับรู้ของผู้พูดว่า ‘I understand.’ เป็นต้น

ลอว์เรนซ์ โชว์รัป (Schourup, 2001) พบว่าแม้ว่าจะมีผู้ศึกษาเรื่อง Well เอาไว้แล้วจำนวนมากแล้ว แต่คำว่า Well ก็ยังมีความน่าสนใจอยู่ จึงได้ศึกษาหน้าที่ของ Well อีกครั้ง โดยให้ความเห็นว่านอกจาก Well จะทำหน้าที่เป็นคำที่แสดงความต่อเนื่องทางความคิดแล้ว Well ยังเป็นคำอุทานแสดงสภาวะทางจิตใจที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นการแสดงท่าทางอีกด้วย โดย Well นั้นแตกต่างจากคำอุทานทั่วๆไปอย่าง Ouch และ Wow เนื่องจาก Well ไม่สามารถเกิดได้ตามลำพัง มีที่มาจากคำอื่นในภาษาอังกฤษ และเดิมไม่ได้เป็นคำที่สามารถสื่อความรู้สึกของผู้พูดเหมือนคำอุทานทั้ง 2 คำในข้างต้น นอกจากนี้ความหมายของ Well ยังกว้างกว่าคำอุทาน Ouch และ Wow อีกด้วย เมื่อเราอุทานว่า Ouch หรือ Wow ก็จะสามารถสื่อได้ว่าผู้พูดรู้สึกอย่างไร เพราะคำอุทานทั้งสองเป็นเสมือนรูปสัญลักษณ์ (Icon) ที่สามารถสื่อให้ผู้ฟังทราบได้ทันทีว่าผู้พูดรู้สึกเจ็บปวด หรือประหลาดใจตามลำดับ ในขณะที่ Well ไม่สามารถสื่อได้เช่นนั้น ความหมายของ Well จะมาจาก Well ที่เป็นคำวิเศษณ์และกริยาวิเศษณ์ ซึ่งสื่อความหมายเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ “ดี” แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน Well อาจไม่สื่อความหมายของ Well ที่เป็นคำวิเศษณ์หรือกริยาวิเศษณ์ได้ชัดเจนเหมือนกับการใช้ Well ในอดีต

วลาดิเมียร์ ซี. โจวาโนวิก (Jovanovic, 2004: 17-28) ได้จำแนกความแตกต่างระหว่าง interjection และ exclamation ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โจวาโนวิก กล่าวว่า Interjection คือ คำอุทานดั้งเดิมของมนุษย์ เป็นคำอุทานที่เปล่งออกมาโดยไม่รู้ตัว ซึ่งอาจประกอบด้วยคำเพียงหนึ่งคำในหนึ่งถ้อยคำ ในขณะที่ Exclamation คือ การอุทานซึ่งมีการแสดงทัศนคติของผู้พูด ซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำหลายๆคำ หรือเป็นวลีก็ได้ และ โจวาโนวิก ได้สรุปว่า Interjection ถือเป็นส่วนหนึ่งของ Exclamation ได้ แต่ Exclamation ไม่ถือว่าเป็น Interjection

นอกจากนี้ โจวาโนวิกได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 2 กลุ่มเช่นกัน คือ (1) กลุ่มคำอุทานแท้ เช่น Aha! Bah! Hum! Oho! Oops! และ Uh! เป็นต้น และ (2) กลุ่มคำอุทานที่มาจากคำประเภทต่าง ๆ เช่น Behold! Blimey! Hell! Good! และ God! เป็นต้น และยังกล่าวถึงตำแหน่งของคำอุทานว่า ตำแหน่งของคำอุทานนั้นไม่แน่นอน สามารถเกิดได้ทุกตำแหน่ง ทั้งต้นประโยค หรือท้ายประโยค เพราะคำอุทานมีความเป็นอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับคำประเภทอื่น ๆ ทางไวยากรณ์ คำอุทานอาจเกิดประกอบกับประโยคบอกเล่าทั่ว ๆ ไป ไม่จำเป็นต้องจบประโยคด้วยเครื่องหมายอัศเจรีย์ (Exclamation mark) เสมอไป เช่น Oh, you wanted to add something.

Copyright by Mahidol University

โจวาโนวิก กล่าวว่าคำอุทานเป็นคำที่สื่อใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด โดยสามารถจัดประเภทคำอุทานที่ใช้แสดงอารมณ์ในภาษาอังกฤษได้ถึง 21 ประเภท และยังได้ตั้งข้อสังเกตอีกว่า คำอุทานในภาษาอังกฤษประมาณร้อยละ10 ของคำอุทานทั้งหมด 550 คำ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศทั้งสิ้น เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน หรือแม้กระทั่งภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน

สำราญ คำยิ่ง (ม.ป.ป.: 511-512) กล่าวว่า “Interjection หรือ อุทาน ได้แก่ คำพูดที่เราพูดออกไปด้วยอารมณ์ต่างๆเพื่อแสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะนั้น เช่น ประหลาดใจ เจ็บปวด ดีใจ ตื่นเต้น โกรธ หรือ ตกใจ” โดยสำราญเรียกคำพูดที่ออกมาด้วยอาการดังกล่าวว่าเป็นคำอุทาน (Exclamatory speech) และเพิ่มเติมว่าเมื่อจบคำอุทานจะมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) แสดงการอุทาน เสมอ โดยได้แบ่งคำอุทานในภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ (1) การอุทานออกมาเป็นคำหรือวลี เช่น Oh! Wow! Goodness! Good gracious! แสดงความประหลาดใจ Hurray! Ha! แสดงความพอใจ ดีใจ Damn! แสดงการเหยียดหยาม เป็นต้น และ (2) การอุทานออกมาเป็นประโยค ซึ่งในภาษาอังกฤษมีโครงสร้างหลายรูปแบบ เช่น ขึ้นต้นด้วย What a….! ขึ้นต้นด้วย What + a(an) + adjective + นามเอกพจน์ ขึ้นต้นด้วย What + adjective + นามพหูพจน์ ขึ้นต้นด้วย What + adjective + นามเอกพจน์นับไม่ได้ และขึ้นต้นด้วย How + adjective (หรือ adverb) + ประธาน + กริยา เป็นต้น

อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์ (2545: 396-398) กล่าวว่า คำอุทานเป็นคำที่ใช้เมื่อเกิดอารมณ์ที่ค่อนข้างแรงลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือเมื่อต้องการจะเรียกความสนใจจากอีกคนหนึ่งหรือจากคนอื่น อุทานส่วนมากไม่เกี่ยวข้องกับคำอื่นในประโยค บางทีก็ใช้ร่วมกับการแสดงท่าทางซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละวัฒนธรรม ในภาษาอังกฤษมีทั้งคำอุทานคำเดียวและอุทานวลีหรือเป็นประโยคเช่นเดียวกับในภาษาไทย

อุดม กล่าวว่าเราอาจแบ่งประเภทของคำอุทานแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับเกณฑ์การตัดสินใจของแต่ละบุคคล โดยอุดมได้แบ่งประเภทของคำอุทานตามหน้าที่และการสื่อความหมายไว้ดังนี้ (1) คำอุทานที่เรียกความสนใจ (2) คำอุทานที่ใช้ร้องเรียก (3) คำอุทานแสดงความไม่พอใจ (4) คำอุทานแสดงการเยาะเย้ย (5) คำอุทานแสดงการสำรวจดู (6) คำอุทานที่ใช้เวลาจากกัน (7) คำอุทานแสดงความกลัว (8) คำอุทานแสดงการไล่ (9) คำอุทานแสดงความตื่นเต้น (10) คำอุทานแสดงการถาม (11) คำอุทานแสดงความพึงใจ (12) คำอุทานเวลาหัวเราะ (13) คำอุทานแสดงความเจ็บปวด (14) คำอุทานแสดงการยกย่อง (15) คำอุทานแสดงการทักทาย (16) คำอุทาน

Copyright by Mahidol University

บอกให้เงียบ (17) คำอุทานแสดงความเสียใจ (18) คำอุทานให้หยุด (19) คำอุทานแสดงความประหลาดใจ (20) คำอุทานแสดงความเหนื่อย (21) คำอุทานแสดงความสงสัย และ (22) คำอุทานเมื่อของจะหลุดมือ

2.3.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องคำอุทานภาษาไทย

ริชาร์ด บี. นอส (Noss, 1964: 82-82) ได้เขียนหนังสือเรื่อง Thai Reference Grammar โดยมีการอธิบายถึงคำว่า **Interjection** หรือ คำอุทานโดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างเอาไว้ว่า เป็นคำที่แยกออกมาจากคำประเภทอื่นๆ และมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) เป็นส่วนประกอบ โดยปกตินั้น คำอุทานจะเป็นวลีประกอบอยู่ในส่วนหน้าของประโยค หรือจะเป็นประโยคทั้งประโยคเลยก็ได้

กำชัย ทองหล่อ (2509: 352-360) กล่าวว่า “คำอุทานคือคำที่แสดงถึงเสียงที่เปล่งออกมาในเวลาดีใจ เสียใจ ตกใจ ประหลาดใจ หรือกริ่งใจ เป็นต้น หรือเป็นคำที่ใช้ต่อถ้อยเสริมบทให้บริบูรณ์ยิ่งขึ้น” ซึ่งอุทานจะเป็นคำ วลี หรือ ประโยคก็ได้

กำชัยพูดถึงการแปลคำอุทานว่าคำอุทานบางชนิดแม้ว่าจะมีคำแปล เช่น พุทโธ่! อนิจจา! เวร ๆ! ตายจริง! แต่ก็ไม่จำเป็นต้องแปล เพราะในกรณีนี้ ความหมายย่อมเปลี่ยนไปตามความรู้สึกของผู้พูด ไม่ใช่ความหมายตามรูปคำ เพราะฉะนั้น ในกรณีที่เป็นคำคำเดียวกัน ถ้าใช้แสดงความรู้สึกต่างกัน ความหมายก็ย่อยต่างกันด้วย และในขณะที่คำอุทานบางชนิดอาจไม่มีคำแปล เช่น ชิ! ชิชะ! แหม! เหม่! ก็ไม่เป็นปัญหาในการแปล เพราะคำอุทานเหล่านี้ล้วนแสดงความรู้สึกของผู้พูดได้ต่าง ๆ กัน

กำชัยได้แบ่งประเภทของคำอุทานออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) คำอุทานบอกอาการ คือ คำอุทานที่ใช้แสดงความรู้สึกต่างๆในการพูด หรือ คำอุทานที่ใช้เป็นคำขึ้นต้นในประโยคในคำประพันธ์ เพื่อแสดงความรำพึง รำพัน วิงวอน หรือปลอบโยน และ (2) คำอุทานเสริมบท คือคำอุทานที่ใช้เป็นคำสร้อยหรือคำเสริมบทต่าง ๆ เพื่อให้มีคำครบถ้วนตามที่ต้องการ หรือให้มีความกระชับ หรือให้สละสลวยขึ้น มี 3 ชนิด คือ อุทานเสริมบทใช้เป็นคำสร้อย อุทานเสริมบทใช้เป็นคำแทรก และอุทานเสริมบทใช้เป็นคำเสริม คืออุทานที่ใช้ต่อถ้อยเสริมคำให้ยาวออกไป แต่ไม่ต้องการความหมายที่เสริมนั้น

Copyright by Mahidol University

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2511: 105-111) กล่าวถึงคำอุทานว่าเป็นคำพวกหนึ่งที่ผู้พูดเปล่งออกมา ไม่มีคำแปลเหมือนคำชนิดอื่น แต่เปล่งออกมาเพื่อให้ผู้ฟังทราบความต้องการ หรือแสดงนิสัยใจคอว่าเป็นอย่างไร บางทีก็มีการนำคำที่มีคำแปลมาเปล่งเป็นคำอุทาน แต่ก็ไม่มีการกำหนดเนื้อความอย่างคำชนิดอื่นๆ เป็นแต่บอกอาการหรือความรู้สึกของผู้พูดเท่านั้น พระยาอุปกิตศิลปสารได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 2 ชนิดด้วยกันคือ (1) คำอุทานบอกอาการ คือคำอุทานที่ผู้พูดเปล่งออกมาเพื่อให้รู้จักอาการต่างๆ ของผู้พูด และ (2) คำอุทานเสริมบท คือ คำอุทานที่ผู้พูดกล่าวเพิ่มเติมถ้อยคำเสริมขึ้น นิยมใช้แต่ในภาษาไทย เพราะภาษาไทยมีพยางค์น้อย เสียงจึงสั้น ต้องใช้วิธีลากหางเสียงเลียนคำเดิมให้เสียงยาวออกไปอีก

พรทิพย์ เฉิดฉินนภา (2544: 170-172) เห็นว่าการแบ่งคำอุทานตามตำราที่ได้ศึกษายังไม่ทำให้เห็นลักษณะของคำอุทานได้ชัดเจนนัก จึงศึกษาเพิ่มเติมและได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 2 ประเภทคือ (1) คำอุทานที่เป็นภาษาสุภาพ สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น โธ่! พุทโธ่! โอ! เอ๊ะ! เป็นต้น และ (2) คำอุทานที่เป็นภาษาปาก ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาที่ค่อนข้างจะไม่สุภาพมักใช้ในภาษาพูดเท่านั้น เช่น โอ้โห! อื้อฮือ! เฮ้ย! ว้าย! เหวอ! เป็นต้น

พัชรีย์ จำปา (2546: 227-236) แสดงความเห็นถึงความสำคัญของคำอุทานไว้ว่า “คำอุทานเป็นคำที่มีบทบาทสำคัญหลายประการ แม้ในทางไวยากรณ์จะเป็นรองคำหลักและคำไวยากรณ์ แต่คำอุทานก็มีความโดดเด่นในการสื่ออารมณ์ต่างๆ และสัมพันธ์กับผู้ใช้ภาษาและบริบททางสังคมไม่น้อย” และพัชรีย์ได้แบ่งประเภทของคำอุทานในภาษาไทยออกเป็น 3 ประเภท คือ (1)

คำอุทานแสดงลักษณะทางสังคมของผู้พูด คือคำอุทานที่แสดงปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้พูด เช่น บอกเพศ วัย หรือถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด (2) คำอุทานแสดงปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา คือ คำอุทานที่ใช้สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันของคนในสังคม ภาษาไทยมีคำอุทานอยู่หลากหลาย ใช้สื่อความหมายแตกต่างกันไป คำอุทานบางคำใช้เพื่อเกริ่นนำให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดกำลังต้องการเริ่มต้นหรือยุติบทสนทนา เช่น อ้า เอ เออ นี่ ฯลฯ คำอุทานบางคำใช้เมื่อผู้พูดนึกหาคำพูดเหมาะ ๆ ไม่ทัน เช่น เฮ้อ ว้า บ๊ะ แป่ว ฯลฯ คำอุทานบางคำ อาจใช้เพื่อบอกทางอ้อมให้ผู้ที่กำลังพูดเปลี่ยนเรื่องสนทนา เปลี่ยนผลัด หรือเปลี่ยนบทบาท และหากผู้พูดต้องการจองผลัดสนทนาเอาไว้เป็นของตนก็อาจทอดเสียงคำอุทานให้ยาวขึ้น ซึ่งในรูปเขียนมักใช้เครื่องหมายจุดไข่ปลากำกับ เช่น อืม... อ้อ... เอ ... เป็นต้น (3) คำอุทานแสดงความสุภาพ คือ คำอุทานที่ใช้ตามความเหมาะสม ซึ่งการพิจารณาว่าคำอุทานใดแสดงความสุภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับบริบทของการใช้ภาษาเป็นสำคัญ ในแง่ที่ว่าผู้รับจะตีความเจตนาในการใช้ภาษาของผู้ส่งสารไปเป็นเช่นไร

Copyright by Mahidol University

นววรรณ พันธุเมธา (2547:140-141) ได้กล่าวถึงคำอุทานในหนังสือไวยากรณ์ไทยว่า “คำอุทาน คือ คำที่เกิดจากการเปล่งเสียงแสดงอารมณ์ ความรู้สึกและแสดงจุดประสงค์บางประการ คนต่างชาติ ต่างภาษาจะอุทานต่าง ๆ กัน”

นอกจากนี้ **นววรรณ พันธุเมธา** (2547: 301-302) ยังได้รวบรวมคำและสำนวนในภาษาไทยตามหมวดหมู่และความหมายเอาไว้ในหนังสือคลังคำ โดยจัดให้คำอุทานเป็นคำหรือกลุ่มคำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงความรู้สึก เช่น

อ้าว, อื๋อ, เอ๋อ, เอ๊ะ	ใช้แสดงความประหลาดใจ
อ๊ะ	ใช้แสดงความประหลาดใจแกมไม่พอใจ
อ้า	ใช้แสดงความประหลาดใจไม่เชื่อ
เฮอะ	ใช้แสดงความไม่เชื่อ
อะฮ้า	ใช้แสดงความลำพองใจ
ยี้, อี๊	ใช้แสดงความรังเกียจ
ฮึ	ใช้แสดงความขุ่นเคือง
ฮะ	ใช้แสดงความขัดใจ, ใช้ขู่หรือตวาด
ปั้ดโธ่, ปู๋โธ่, ฮี่โธ่	ใช้แสดงความขัดเคือง ไม่ได้ดังใจ
ฮึ่ม	ใช้แสดงความโกรธ
โถ, โธ่, พิโธ่, พุทโธ่, พุทถัง, อนิจจา, อพิโถ, อพิโธ่, อพิโธ่อพิถัง	ใช้แสดงความสงสาร
ตายจริง, ต๊ายตาย, ว้าย, อุ๊ย, อุ๊ยตาย, อุ๊ยต๊ายตาย, โอ๊ยโย่, โอ๊ะ	ใช้แสดงความตกใจ
เฮ้อ	ใช้แสดงความเบื่อหน่าย
อุ๋ย, อูย, โอ๊ย	ใช้แสดงความเจ็บปวด
เอ, เอ๊	ใช้แสดงความไม่แน่ใจ

คำอุทานตามแนวคิดของนักวิชาการและนักภาษาหลายๆท่านนั้นคล้ายคลึงกัน โดยส่วนใหญ่กล่าวถึงคำอุทานในแง่ของคำที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึก รวมถึงทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อ

Copyright by Mahidol University

บุคคล หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น แต่แนวคิดเรื่องคำอุทานนี้ก็อาจแตกต่างกันในรายละเอียด ขึ้นอยู่กับว่านักวิชาการแต่ละท่านใช้มุมมองใดในการกำหนดขอบเขตคำอุทานในแนวคิดของตน ขอบเขตคำอุทานของนักวิชาการท่านหนึ่งอาจจะกว้างเกินไปสำหรับขอบเขตคำอุทานของนักวิชาการอีกท่านหนึ่ง หรือในขณะที่ขอบเขตของนักวิชาการอีกท่านหนึ่งอาจจะแคบกว่าขอบเขตของคำอุทานที่นักวิชาการอีกท่านหนึ่งกำหนดก็เป็นได้ นอกจากนี้ คำอุทานบางคำ เช่น คำว่า Well อาจมีนักวิชาการท่านหนึ่งจัดให้เป็นคำอุทานคำหนึ่ง ในขณะที่นักวิชาการอีกท่านหนึ่งอาจไม่ถือว่า Well เป็นคำอุทาน

2.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำอุทานและการแปลคำอุทาน

ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลคำอุทาน 2 เรื่องด้วยกันคือ การศึกษาการถ่ายทอดความหมายของ Oh และ Well จากบทภาพยนตร์ในหนังสือ Vocabulary Street และ Today's English ของนวลน้อย ตระกูลกิตติไพศาล (2541) และการศึกษาการแปลคำอุทานในหนังสือการ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์ เป็นภาษาไทยของสมภพ ใหญ่โสมานัง (2545)

นวลน้อย ตระกูลกิตติไพศาล (2541) ได้ศึกษาการถ่ายทอดความหมายของ Oh และ Well จากบทภาพยนตร์ในหนังสือ Vocabulary Street จำนวน 10 เรื่องและ Today's English จำนวน 2 เรื่อง โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า คำอุทาน Oh และ Well สามารถใช้เป็นคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้พูด และเป็นคำแสดงความต่อเนื่องของคำพูดได้มากมายขึ้นอยู่กับบริบท และน้ำเสียงที่ใช้

นวลน้อย พบว่าผู้แปลมีรูปแบบในการถ่ายทอดความหมายของคำอุทาน Oh และ Well เป็นภาษาไทย โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบของคำ และแทนที่ด้วยคำในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกัน ผู้แปลมีรูปแบบการถ่ายทอดของคำอุทาน Oh 6 กลวิธีด้วยกันคือ (1) การแทนที่ด้วย "คำอุทาน" ในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกัน โดยคำอุทานในภาษาไทยที่ผู้แปลเลือกใช้นั้นส่วนใหญ่จะเป็นคำที่มีเสียงตรีและจัตวา (2) การละไม่แปล (3) การแทนที่ด้วยคำภาษาไทยที่มีเสียงเหมือนคำในภาษาต้นฉบับ โดยการถ่ายเสียงของคำในภาษาต้นฉบับด้วยตัวอักษรของภาษาไทยและพยายามให้คำในภาษาไทยนั้นถ่ายทอดเสียงของคำในภาษาต้นฉบับได้ใกล้เคียงที่สุด (4) การแทนที่ด้วย "คำอุทานวลี" ในภาษาไทย เมื่อ Oh มีการใช้ร่วมกับคำประเภทอื่นได้แก่ boy, God, Christ, dear เพื่อแสดงความรู้สึกไม่พอใจ หรือความรู้สึกตกใจ (5) การแทนที่ด้วยคำที่มีความหมายเหมือนคำในภาษาต้นฉบับ ซึ่งจะพบมากเมื่อ Oh มีการใช้ร่วมกับคำประเภทอื่น ได้แก่ God, Lord, Jesus, my goodness โดยมีลักษณะสำคัญคือ ผู้แปลจะมีการถ่ายคำโดยเลือกใช้คำ โอ หรือ โอ้ ใน

Copyright by Mahidol University

ภาษาไทยร่วมกับคำที่มีความหมายเหมือนกับคำในภาษาต้นฉบับคือ “พระเจ้า” ในภาษาไทย (6) การแทนที่ด้วย “คำวิเศษณ์” ในภาษาไทย

และผู้แปลมีรูปแบบการถ่ายทอดของคำอุทาน Well 5 กลวิธีด้วยกัน คือ (1) การแทนที่ด้วยคำอุทาน “เอ้อ” ในภาษาไทย (2) การแทนที่ด้วย “คำอุทาน” ในภาษาไทย (3) การแทนที่ด้วย “คำวิเศษณ์” ในภาษาไทย (4) การละไม่แปล (5) การแทนที่ด้วยคำ “สันธาน” ในภาษาไทย

นวลน้อยได้แสดงความคิดเห็นว่า ความหมายที่แท้จริงของ Oh และ Well นั้นขึ้นอยู่กับประเภทของคำและบริบทแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำเสียงของผู้พูดต่อคำอุทาน Oh สามารถใช้แสดงความหมายของคำได้เช่นกัน และในการถ่ายทอดความหมายของคำที่มีหลายความหมาย เช่น Oh และ Well นั้น สิ่งสำคัญที่ผู้แปลต้องคำนึงถึงคือการวิเคราะห์หน้าที่หลัก ความหมายที่แท้จริงของคำ และประเภทของคำ เพราะการทราบหน้าที่และความหมายที่แท้จริงของคำในบริบทนั้น ๆ จะทำให้ผู้แปลสามารถกำหนดความหมายของคำ และนำไปเปรียบเทียบกับคำในภาษาไทยที่ใช้สื่อความหมายเช่นเดียวกับภาษาในต้นฉบับได้ แม้ว่าคำดังกล่าวจะไม่ได้เป็นความหมายแรก ๆ ของคำ ๆ นั้นก็ตาม

สมภพ ใหญ่โสมานัง (2545) ได้ศึกษาการแปลคำอุทานในหนังสือการ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์ เป็นภาษาไทย โดยนำแนวคิดเรื่องหน้าที่และการสื่อความหมายในคำอุทานของอเมก้า (Ameka, 1992: 105-113) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย และพบว่าแนวคิดของอเมก้าครอบคลุมคำอุทานทุกคำที่พบในเอกสารที่นำมาศึกษาศึกษา อันได้แก่

(1) คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงสภาวะทางจิตใจของผู้พูด (Expressive interjection) มี 2 ประเภทย่อย คือ (1.1) คำอุทานที่สื่ออารมณ์ความรู้สึก (Emotive interjection) เป็นคำอุทานที่ใช้สื่ออารมณ์อันเกิดจากสภาพจิตใจของผู้พูดในขณะช่วงหนึ่ง โดยคำอุทานประเภทนี้สามารถสื่ออารมณ์ได้ 25 อารมณ์ (1.2) คำอุทานที่สื่ออาการรับรู้หรือความคิดของผู้พูด (Cognitive interjection) เป็นคำอุทานที่ผู้พูดใช้สื่อความหมายว่าตัวเองรับรู้หรือได้ตระหนักในสิ่งต่างๆ

(2) คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงท่าทีของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง (Conative interjection) เป็นคำอุทานที่มุ่งกระตุ้นให้ผู้ฟังปฏิบัติตามความต้องการของผู้พูด จากข้อมูลที่ปรากฏผู้วิจัยพบว่าคำอุทานในกลุ่มนี้อาจปรากฏอยู่ในรูปประโยคคำสั่ง ซึ่งจะสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนว่า ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำอะไร

(3) คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องของบทสนทนา (Phatic interjection) เป็นคำอุทานที่กระตุ้นให้บทสนทนามีความไหลลื่นต่อเนื่อง ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าคำ

Copyright by Mahidol University

อุทานในกลุ่มนี้จะเกิดในบทสนทนาเท่านั้น ไม่ปรากฏในข้อความที่ผู้พูดกล่าวโดยลำพัง คำอุทานเหล่านี้แม้ว่าจะสร้างความต่อเนื่องของบทสนทนา แต่ก็ยังสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดด้วย

นอกจากนี้ สมภพยังพบว่าบริบทมีอิทธิพลต่อการเลือกคำแปล 3 บริบท คือ (1) บริบททางสถานการณ์ ผู้แปลจะพิจารณาเลือกคำอุทานที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ (2) บริบททางภาษา มีการใช้คำอุทานที่ไม่เป็นไปตามหลักไวยากรณ์ ผู้แปลจะคงลักษณะนี้ไว้เพื่อรักษาความเป็นการ์ตูน รักษาความสุภาพของภาษา และรักษาภาษาพูดในบทสนทนา (3) บริบททางวัฒนธรรม มีคำอุทานต้นฉบับบางส่วนที่มาจากคำที่สื่อวัฒนธรรม ผู้แปลจะแทนที่คำอุทานเหล่านี้ด้วยคำอุทานที่สื่อวัฒนธรรมในภาษาฉบับแปล

เด็บบราห์ ชิฟฟริน (Schiffrin, 1987: 73-127) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของ Oh และ Well ที่ได้จากการศึกษาในหนังสือเรื่อง Discourse Markers ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Oh มักถูกจัดให้อยู่ในคำอุทานที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด โดยตำแหน่งของ Oh อาจเกิดเป็นถ้อยคำโดยลำพัง เช่น **Oh!** I can't stand it! It's draggy. หรือประกอบในถ้อยคำอื่น โดยมีการหยุดเล็กน้อยก่อนพูดถ้อยคำหลังคำอุทาน เช่น **Oh**, well they came when they were a year. หรืออาจไม่มีการหยุดเลยก็ได้ เช่น Does he like opera? **Oh** maybe he's too young. และชิฟฟรินพบว่าผู้พูดจะมีการใช้ Oh เพื่อช่วยการปรับเปลี่ยนข้อมูลที่ปรากฏในบทสนทนานั้น ๆ เพื่อให้คู่สนทนาสามารถตอบสนองต่อการพูดคุยได้ถูกต้อง เหมาะสม เช่น (1) มีการใช้ Oh เพื่อแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง หรือให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (2) มีการใช้ Oh ในการถาม-ตอบ และ การแสดงความเข้าใจ (3) มีการใช้ Oh เพื่อแสดงสถานภาพของข้อมูล และ (4) มีการใช้ Oh เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกรวมถึงปฏิกิริยาของผู้พูดที่มีต่อเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่กำลังพูดคุยกับผู้ฟัง

ชิฟฟรินยังได้วิเคราะห์การใช้ Well ที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน และพบว่า Well สามารถทำหน้าที่เป็นคำที่แสดงความต่อเนื่องของคำพูด ทั้งในบทสนทนาที่สอดคล้องกัน (Local coherence) และ ในบทสนทนาที่ไม่สอดคล้องกัน (Non-local coherence) เช่น ในประโยคแสดงการขอร้อง ในการตอบเรื่องเดียวกัน ในการตอบรับตัวเอง เป็นต้น

การศึกษาการแปล 'Oh' และ 'Well' ของนวลน้อย (2541) และการศึกษาการแปลคำอุทานของ สมภพ (2545) นั้นสอดคล้องกับแนวคิดของอเมก้า (Ameka: 1992) ที่ได้แบ่งการสื่อความหมายของคำอุทานออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ของนวลน้อย และสมภพ มีความแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อยอื่นๆ เช่น การสื่ออารมณ์ความรู้สึกคำอุทาน 'Oh' ของนวลน้อยสามารถสื่ออารมณ์ได้ 12 อารมณ์ และ 'Well' สามารถสื่ออารมณ์ได้ 6

Copyright by Mahidol University

อารมณ์ ส่วนคำอุทานในงานวิจัยของสมภพนั้นสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้ถึง 25 อารมณ์เป็นต้น ในขณะที่การศึกษา ‘Well’ ของชิฟฟริน (Schiffrin:1987) นั้นไม่เน้นการศึกษาเรื่องสื่อความหมายทางอารมณ์ความรู้สึกของ ‘Well’ แต่เป็นการศึกษาเรื่องหน้าที่ของ ‘Well’ ในฐานะคำแสดงความต่อเนื่องของข้อความเพียงอย่างเดียว

ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยจะกล่าวถึงการคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำมาศึกษา การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การกำหนดขอบเขตของคำอุทานที่ต้องการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์และการสรุปผลการศึกษา

Copyright by Mahidol University

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการแปลคำอุทานในงานวรรณกรรมเรื่อง “Harry Potter” ของ นักประพันธ์ชาวอังกฤษ เจ.เค. โรว์ลิ่ง จำนวน 2 เล่ม คือ Harry Potter and the Order of Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 การคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำมาศึกษา

ปัจจัยสำคัญในการคัดเลือกวรรณกรรมที่จะนำมาศึกษา คือวรรณกรรมเรื่องนั้นจำต้องมีคำอุทานปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก และหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาศึกษาวิเคราะห์การสื่อความหมายของคำอุทาน รวมถึงบริบทการเลือกใช้คำของผู้แปล ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาวรรณกรรมเรื่อง “Harry Potter” 2 เล่มสุดท้ายที่พิมพ์ออกมาภายในปี พ.ศ. 2549 คือ Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince เนื่องจากผู้วิจัยได้ทดลองสุ่มคำอุทานภาษาอังกฤษที่คาดว่าจะปรากฏในหนังสือ “Harry Potter” ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ทั้ง 6 เล่ม จำนวน 10 คำ คือ Ah, Aha, Blimey, Eh, Er, Oh, Oho, Ouch, Well และWow และพบว่ามีคำอุทานปรากฏอยู่ในหนังสือ Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince มากและหลากหลายที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

Interjection	1st Book	2nd Book	3rd Book	4th Book	5th Book	6th Book
Ah	11	21	17	48	31	38
Aha	1	1	0	2	4	4
Blimey	5	2	4	6	16	13
Eh	11	6	11	24	22	8
Er	18	24	33	77	97	39
Oh	71	84	74	162	239	187
Oho	0	0	0	0	3	6
Ouch	3	1	10	11	10	5

Copyright by Mahidol University

Interjection	1st Book	2nd Book	3rd Book	4th Book	5th Book	6th Book
Well	73	101	92	196	485	296
Wow	2	2	2	5	7	8

1st Book หมายถึง Harry Potter and the Philosopher's Stone
2nd Book หมายถึง Harry Potter and the Chamber of Secrets
3rd Book หมายถึง Harry Potter and the Prisoner of Azkaban
4th Book หมายถึง Harry Potter and the Goblet of Fire
5th Book หมายถึง Harry Potter and the Order of the Phoenix
6th Book หมายถึง Harry Potter and the Half-Blood Prince

ผู้วิจัยต้องการศึกษาการแปลคำอุทานของสุมาลี บำรุงสุข เพราะสุมาลี บำรุงสุขใช้การแปลแบบคำต่อคำเป็นส่วนใหญ่ จึงคาดว่าจะได้ข้อมูลการแปลคำอุทานที่สมบูรณ์กว่าผู้แปลอีก 2 ท่าน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคำอุทานภาษาอังกฤษที่ปรากฏในต้นฉบับเรื่อง "Harry Potter" ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ซึ่งมีสุมาลี บำรุงสุข เป็นผู้แปลฉบับภาษาไทย จำนวน 4 เล่มด้วยกัน คือ Harry Potter and the Philosopher's Stone, Harry Potter and the Chamber of Secrets, Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince และพบว่าคำอุทานที่ปรากฏใน Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince มีจำนวนมากและหลากหลายกว่าคำอุทานที่พบใน Harry Potter and the Philosopher's Stone และ Harry Potter and the Chamber of Secrets อีกทั้งผู้วิจัยเห็นว่าคำอุทานที่พบในเล่ม Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince นั้น มีข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาศึกษากลวิธีการแปลคำอุทานของสุมาลี บำรุงสุขแล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง "Harry Potter" เพียง 2 เล่มเท่านั้น คือ Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า จะมีการทดลองสุ่มคำอุทานที่คาดว่าจะปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter จากหนังสือ "Harry Potter" ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ทั้ง 6 เล่มก็ตาม แต่จะไม่นำข้อมูลจากหนังสือ "Harry Potter" ฉบับอิเล็กทรอนิกส์มาใช้อ้างอิงในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยต้องการนำข้อมูลมาแสดงให้เห็นว่ามีคำอุทานภาษาอังกฤษปรากฏอยู่ใน Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince เป็นจำนวนมาก และหลากหลายที่สุดเท่านั้น และผู้วิจัยเห็นว่าข้อมูลคำอุทานที่ได้จากหนังสือ "Harry Potter" ฉบับอิเล็กทรอนิกส์มีความ

Copyright by Mahidol University

คลาดเคลื่อน และไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลคำอุทานจากหนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มเท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และสมบูรณ์ที่สุด

ดังนั้น วรรณกรรมเรื่อง “Harry Potter” ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ มี 2 คู่ฉบับ คือ

(1) ต้นฉบับเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix เขียนโดย เจ.เค.โรว์ลิ่ง จำนวน 766 หน้า จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์บลูมสบรี่ (Bloomsbury) และฉบับแปลเรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์กับภาคีนกฟินิกซ์ แปลโดย สุมาลี บำรุงสุข จำนวน 1047 หน้า จัดพิมพ์โดยนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

(2) ต้นฉบับเรื่อง Harry Potter and the Half-Blood Prince เขียนโดย เจ.เค.โรว์ลิ่ง จำนวน 607 หน้า จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์บลูมสบรี่ (Bloomsbury) และฉบับแปลเรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์กับเจ้าชายเลือดผสม แปลโดยสุมาลี บำรุงสุข จำนวน 678 หน้า จัดพิมพ์โดยนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

3.2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิดเรื่องการแปล วัจนกรรม และคำอุทานจากนักวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำแนวคิดเหล่านี้มาปรับใช้และกำหนดขอบเขตในการศึกษาวิเคราะห์คำอุทาน และการแปลคำอุทานในวิทยานิพนธ์ โดยได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปล ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการแปลของนักวิชาการชาวต่างประเทศและชาวไทย ดังนี้

- นักวิชาการต่างประเทศ ได้แก่ Nida (1964) Catford (1965) Larson (1984) Reiss and Vermeer (1984) Holz-Mänttäri (1984) Toury (1995) House (1997) และ Molina and Hurtado Albir (2002)

- นักวิชาการชาวไทย ได้แก่ ปรียา อุนรัตน์ (2533) สัญฉวี สายบัว (2542) สิทธา พินิจภูวดล (2542) วรรณา แสงอร่ามเรือง (2545) สุพรรณี ปิ่นมณี (2546) และ ปานฉาย ฐานธรรม (2547)

นอกจากนี้ ยังมีงานของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548) ที่กล่าวถึงความหลากหลายทางภาษาในสังคมไทย และ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ คือ งานวิจัยของ สมเกียรติ ศิลประเสริฐ (2547) และ ปฤณา มโนมัยวิบูลย์, ปรีมา มัลลิกะมาส และเทพี จรัลจรุงเกียรติ (2548)

Copyright by Mahidol University

(2) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรม ได้แก่แนวคิดของ Austin (1962) Searle (1976) และ Hönig/Kußmual (1982)

(3) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำอุทาน ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคำอุทานภาษาอังกฤษและภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำอุทานดังนี้

- นิยามของคำอุทานจากพจนานุกรม OXFORD (2000) Collins COBUILD (2001) พจนานุกรมอังกฤษ–ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541) และ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546)

- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคำอุทานภาษาอังกฤษ ได้แก่ แนวคิดของ Goffman (1981) Ameka (1992) Wierzbicka (1992) Schourup (2001) Jovanovic (2004) สำราญ คำยิ่ง (ม.ป.ป.) และ อุดม วโรฒม์สิกขดิตถ์ (2545)

- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคำอุทานภาษาไทย ได้แก่ แนวคิดของ Noss (1964) กำชัย ทองหล่อ (2509) พระยาอุปกิตศิลปสาร (2531) พรทิพย์ เฉิดฉินนภา (2544) พัชรีย์ จำปา (2546) และนววรรณ พันธุเมธา (2547)

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำอุทาน ได้แก่ งานวิจัยของ นวลน้อย ตระกูลกิตติไพศาล (2541) สมภพ ใหญ่โสมานัง (2545) และ Schiffrin (1987)

ในส่วนของการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำอุทานนั้น ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคำอุทานทั้งในภาษาอังกฤษ และภาษาไทย เนื่องจากเห็นว่าการศึกษาเรื่องคำอุทานภาษาไทยมีความจำเป็น ผู้วิจัยสามารถนำความรู้เรื่องคำอุทานภาษาไทยมาประกอบการวิเคราะห์ในส่วนของกลวิธีการแปลคำอุทานได้

3.3 การกำหนดขอบเขตของคำอุทานที่ต้องการศึกษา

หลังจากได้ศึกษาแนวคิดจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับคำอุทาน และบริบทที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เนื่องจาก นักวิชาการแต่ละท่าน รวมถึงพจนานุกรม ยังอธิบายชนิดของคำอุทานไม่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องกำหนดขอบเขตของคำอุทานให้ชัดเจนว่าผู้วิจัยต้องการศึกษาคำอุทานชนิดใดบ้าง ซึ่งคำอุทานที่ผู้วิจัยจะศึกษานั้นเป็นไปตามแนวคิดของเฟลิก อเมก้า (Ameka, 1992) เป็นส่วนใหญ่

Copyright by Mahidol University

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

(1) อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince เพื่อทำความเข้าใจบุคลิก ลักษณะนิสัยของตัวละคร เนื้อเรื่องโดยรวม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(2) เก็บข้อมูลคำอุทานทั้งหมดที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince โดยไม่เก็บบริบทข้างเคียงหรือสถานการณ์อื่นๆ แล้วจึงเก็บข้อมูลคำอุทานที่เป็นคำแปลภาษาไทยโดยเทียบเคียงกับต้นฉบับภาษาอังกฤษที่ได้เก็บไปก่อนหน้า

(3) นำข้อมูลคำอุทานทั้งหมดมาแยกและจัดเรียงเป็นตาราง คัดแยกเป็นกลุ่มคำอุทานภาษาอังกฤษแต่และถ้อยคำ เช่น แยกเป็นกลุ่มคำอุทาน ‘Well’ กลุ่มคำอุทาน ‘Blimey’ เพื่อทำเป็นตารางแสดงความถี่การใช้คำแปลของคำอุทานแต่ละถ้อยคำในภายหลัง และเพื่อสะดวกแก่การวิเคราะห์หน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานแต่ละถ้อยคำ

(4) เก็บบริบทของคำอุทานแต่ละถ้อยคำตามที่ได้จัดเก็บเป็นตารางในข้อ (3) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเปิดหนังสือต้นฉบับควบคู่ไปทีละหน้าในการจัดเก็บข้อมูลด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบอีกครั้งว่าข้อมูลที่เก็บมานั้นครบถ้วนหรือไม่ ข้อมูลที่เก็บครั้งนี้จะมีบริบทประกอบ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์หน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทาน รวมถึงบริบทที่มีอิทธิพลต่อการสื่อความหมายของคำอุทานด้วย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจึงเริ่มขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

(1) นำข้อมูลคำอุทานจากต้นฉบับที่ได้มาจัดกลุ่มตามหน้าที่ของคำอุทาน รวมถึงวิเคราะห์ความหมายของคำอุทานแต่ละถ้อยคำ โดยอ้างอิงจากพจนานุกรม Collins COBUILD (2001) และพจนานุกรมอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ดี ความหมายจากพจนานุกรม โดยส่วนใหญ่จะเป็นเพียงการยกตัวอย่างการสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการสื่อความหมายของคำอุทานทั้งหมด ผู้วิจัยจึงจะนำแนวคิดของ Searle (1976) ที่เน้นวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของผู้พูด รวมถึงแนวคิดของ Ameka (1992) ที่กล่าวถึงหน้าที่การสื่อความหมายอื่นของคำอุทาน มาร่วมในการวิเคราะห์ด้วย

Copyright by Mahidol University

(2) นำข้อมูลต้นฉบับและฉบับแปลมาวิเคราะห์บริบทที่มีส่วนช่วยในการเลือกใช้คำ ในการแปลคำอุทาน โดยคำนึงถึงหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน รวมถึงปัจจัยทางด้านอื่น ๆ เช่น สังคม วัฒนธรรม จากแนวคิดของ พัชรีย์ จำปา (2546) และ อมรา ประสิทธ์รัฐสิทธุ์ (2548)

(3) นำข้อมูลต้นฉบับและฉบับแปลมาวิเคราะห์กลวิธีในการแปลคำอุทานของสุมาลี บำรุงสุข โดยใช้แนวคิดของ Molina and Hurtado Albir (2002) มาร่วมในการวิเคราะห์

3.6 การนำเสนอผลการวิเคราะห์

ในขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 บท ด้วยกัน คือ

(1) คำอุทานที่พบในงานวิจัย โดยในบทนี้ ผู้วิจัยจะเสนอผลการรวบรวมข้อมูลคำอุทาน และจัดประเภทของคำอุทาน รวมถึงวิเคราะห์การสื่อความหมายของคำอุทานแต่ละถ้อยคำที่พบ

(2) บริบทและกลวิธีการแปลคำอุทาน โดยบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์บริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล และกลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้ในการแปลคำอุทาน รวมถึงแสดงคำแปลของคำอุทานแต่ละคำที่พบว่าสามารถแปลเป็นคำหรือวลีใดได้บ้าง

3.7 การสรุปผลการศึกษา

ผู้วิจัยจะสรุปผลการศึกษาที่ค้นพบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงหน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานภาษาอังกฤษโดยรวม รวมถึงบริบทที่มีผลต่อการแปลคำอุทาน และกลวิธีการแปลคำอุทานแต่ละประเภท ของสุมาลี บำรุงสุข

ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะกล่าวถึงคำอุทานทั้งหมดที่พบในงานวิจัยนี้ และจัดประเภทของคำอุทาน รวมถึงจะแสดงตัวอย่างการสื่อความหมายของคำอุทานแต่ละถ้อยคำ

Copyright by Mahidol University

บทที่ 4
คำอุทานภาษาอังกฤษที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince

ในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์หน้าที่และเจตนาของผู้พูดในการกล่าวถ้อยคำอุทานออกมาตามแนวคิดเรื่องวัจนกรรมของเซอร์ล (Searl, 1969) โดยมุ่งเน้นศึกษาถึงการแสดงเจตนาหรือความตั้งใจของผู้พูดขณะเปล่งคำอุทาน ซึ่งการวิเคราะห์ในส่วนนี้ มีส่วนสำคัญต่อกระบวนการแปลมิใช่น้อย หากผู้แปลขาดความเข้าใจ หรือ ตีความผิดความหมาย ก็จะส่งผลต่อการเลือกใช้คำในงานวรรณกรรมฉบับแปลภายหลังได้

ผู้วิจัยรวบรวม และจัดแบ่งประเภทของคำอุทานได้ 2 ชนิด ได้แก่ คำอุทานแท้ และ คำอุทานเสริม และยังศึกษาการสื่อความหมายของคำอุทานแต่ละถ้อยคำ โดยอิงความหมายจากพจนานุกรม Collins COBUILD (2001) และพบว่า คำอุทานบางถ้อยคำ นอกจากจะสามารถสื่อความหมายได้ตามพจนานุกรมแล้ว ยังสามารถสื่อความหมายอื่น ๆ ได้ตามการแบ่งหน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานตามแนวคิดของอเมก้า (Ameka, 1992) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 คำอุทานแท้

จากข้อมูลทั้งหมด มีการใช้คำอุทานแท้ เพื่อสื่อความหมาย หรือ เจตนาของผู้พูดจำนวนมาก โดยปรากฏทั้งสิ้น 27 ถ้อยคำ เรียงตามตัวอักษร ได้แก่ Ah, Aha, Alas, Ar, Argh, Eh, Er, Erm, Ha, Hey, Hmm, Humph, Mmm, Mphf, Oh, Oho, Oi, Oops, Ouch, Ow, Shh, Tut, Um, Urgh, Whoa, Whoops และ Wow ซึ่งแต่ละถ้อยคำมีจำนวนครั้งที่ปรากฏมากน้อยแตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

4.1.1 คำอุทาน ‘Ah’

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน ‘Ah’ ปรากฏจำนวน 64 ครั้ง มากเป็นอันดับ 3 จากคำอุทานแท้ทั้งหมด พจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 33) อธิบายการสื่อความหมายของ ‘Ah’ ไว้ว่า “**Ah** is used in writing to represent a noise that people make in conversation, for example to

Copyright by Mahidol University

acknowledge or draw attention to something, or to express surprise or disappointment.” ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้ในงานวิจัยนี้ และ นอกจาก ‘Ah’ จะสามารถแสดงสภาวะทางจิตใจ ทางด้านการแสดงการรับรู้ข้อมูล หรือ ทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด รวมถึงใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟังได้แล้ว ‘Ah’ ยังใช้ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 1-3 เป็นตัวอย่างของการทำหน้าที่สื่อสภาวะทางจิตใจ ทางด้านการแสดงการรับรู้ข้อมูล และอาจมีการสื่อสภาวะอารมณ์ ร่วมด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำอุทาน ‘Ah’ เพื่อแสดงการรับรู้ หรือ แสดงความเข้าใจของผู้พูดมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 1 ดัมเบิลดอร์พบว่าคนที่มาเคาะประตูห้องของเขาในตอนดึก คือ ศาสตราจารย์มักกอลนากัล และยังมีแฮร์รี่และรอนพ่วงท้ายมาด้วย

Professor McGonagall rapped three times with the griffin knocker and the voices ceased abruptly as though someone had switched them all off. The door opened of its own accord and Professor McGonagall led Harry and Ron inside.

…

‘Oh, it’s you, Professor McGonagall… and… ***ah***’.

Dumbledore was sitting in a high-backed chair behind his desk; he leanred forward into the pool of candlelight illuminating the papers laid out before him…

(the Order of the Phoenix: 413)

ตัวอย่างที่ 1 เมื่อดัมเบิลดอร์ เปิดประตู และพบ แฮร์รี่กับรอน จึงได้อุทานออกมาว่า ‘*ah*’ เพื่อแสดงการรับรู้ว่านอกจากศาสตราจารย์มักกอลนากัลแล้ว ยังมีแฮร์รี่ และรอนมาด้วย

นอกจากนี้ ‘*ah*’ ที่ใช้ในสถานการณ์ข้างต้น ยังสื่อความรู้สึกประหลาดใจของดัมเบิลดอร์อีกด้วย เนื่องจากไม่คาดคิดว่ารอนและแฮร์รี่จะมาพบตนเองในเวลาเช่นนี้

ตัวอย่างที่ 2 เบลลาทริกซ์เยาะเย้ยแฮร์รี่ หลังจากที่เธอฆ่าพ่อทูนหัวของแฮร์รี่

‘Come out, come out, little Harry!’ she called in her mock baby voice, which echoed off the polished wooden floors. ‘What did you come after me for, then? I thought you were here to avenge my dear cousin!’

Copyright by Mahidol University

'I am!' shouted Harry, and a score of ghostly Harrys seemed to chorus I am! I am! I am! All around the room.

'**Aaaaaah** … did you love him, little baby Potter?'

(the Order of the Phoenix: 715)

เบลลาทริกซ์พยายามเยาะเย้ยให้แฮร์รี่โมโหจนขาดสติ เพื่อให้เธอสามารถจับตัวแฮร์รี่ได้โดยง่าย คำอุทาน 'Ah' ในตัวอย่างนี้ใช้แสดงการรับรู้จากการประมวลพฤติกรรมของแฮร์รี่ และยังปรากฏร่วมกับประโยคคำถาม 'did you love him?' เพื่อแสดงความเข้าใจของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แม้ว่าตัวอย่างที่ 2 จะใช้เพื่อแสดงการรับรู้ แต่เจตนาหลักของการใช้ 'Ah' ร่วมกับประโยคคำถาม 'did you love him?' ในสถานการณ์นี้ คือ เพื่อแสดงการเยาะเย้ย หรือล้อเลียนผู้ฟังที่กำลังเศร้าโศกเพราะต้องเสียพ่อทูนหัวไป มากกว่าเป็นการถามคำถามผู้ฟังว่าสิ่งที่ผู้พูดเข้าใจนั้นถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ ผู้พูดมีการใช้คำเรียกขาน 'littele baby Potter' ซึ่งเป็นคำที่ใช้ ดูถูก หรือเยาะเย้ยผู้ฟัง และมีลากเสียง 'Ah' ให้ยาวยิ่งขึ้น ทำให้คำอุทาน 'Ah' สื่อน้ำเสียงเยาะเย้ยของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

<u>ตัวอย่างที่ 3</u> นายวีสลีย์เพิ่งทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงห้องที่ใช้พิจารณาคดีของแฮร์รี่ เขาจึงรีบพาแฮร์รี่ขึ้นลิฟท์ลงไปยังห้องนั้น และในลิฟท์เขาก็เจอคนรู้จักชื่อโบ๊ด จึงทักทายกัน

'Morning, Arthur,' he said in a sepulchral voice as the lift began to descend. 'Don't often see you down here.'

'Urgent business, Bode,' said Mr Weasley, who was bouncing on the balls of his feet and throwing anxious looks over at Harry.

'**Ah**, yes,' said Bode, surveying Harry unblinkingly. 'Of course.'

(the Order of the Phoenix: 124)

ตัวอย่างที่ 3 เมื่อนายวีสลีย์ ใช้คำว่า 'Urgent business' เพื่อสื่อว่าเขามาที่นี่เพราะมีเรื่องด่วนและสำคัญ โบ๊ด ก็ใช้คำอุทาน 'Ah' เพื่อแสดงการรับรู้และเข้าใจว่า 'Urgent business' ของผู้ฟังคืออะไร เพราะผู้พูดทราบอยู่แล้วว่ามีการพิจารณาคดีแฮร์รี่ในวันนี้ และการใช้ 'yes' ตามหลัง คำอุทาน 'Ah' ก็เพื่อแสดงว่าผู้พูดเห็นด้วยว่าเรื่องที่ทำให้ผู้ฟังมายังที่แห่งนี้เป็น 'Urgent business' ตามที่ผู้ฟังกล่าว

Copyright by Mahidol University

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้คำอุทาน ‘Ah’ นำหน้าชื่อ หรือตำแหน่งของผู้ฟัง หรือผู้ถูกเรียก เพื่อแสดงการรับรู้ว่าผู้ฟังคือใคร หรือ เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 ฟัดจ์เริ่มการพิจารณาคดี โดยการแนะนำผู้เข้าร่วมการไต่สวนคดีของแฮร์รี่

‘Interrogators: Cornelius Oswald Fudge, Minister for Magic; Amelia Susan Bones, Head of the Department of Magical Law Enforcement; Dolores Jane Umbridge, Senior Undersecretary to the Minister. Court Scribe, Percy Ignatius Weasley-’

‘Witness for the defence, Albus Percival Wulfric Brian Dumbledore,’ said a quiet voice from behind Harry, who turned his head so fast he cricked his neck.

…

‘**Ah**,’ said Fudge, who looked thoroughly disconcerted. ‘Dumbledore. Yes. You – er – got our – er – message that the time and – er – place of the hearing had been changed, then?’

(the Order of the Phoenix: 128)

ตัวอย่างที่ 4 เมื่อดัมเบิลดอร์ ปรากฏตัวในศาลที่กำลังจะเริ่มพิจารณาคดี และแนะนำตนเองว่าเป็นพยานฝ่ายจำเลย ฟัดจ์ ซึ่งกำลังจะเริ่มพิจารณาคดีอยู่แล้ว จึงใช้คำอุทาน ‘Ah’ เพื่อแสดงการรับรู้ว่าผู้ที่ปรากฏตัวคือใคร โดยมีการใช้ ‘Ah’ แล้วตามด้วยชื่อของดัมเบิลดอร์ ซึ่งมีการเว้นระยะห่าง เพื่อแสดงพฤติกรรมของฟัดจ์ ขณะที่เปล่งคำอุทานออกมาว่า ‘looked thoroughly disconcerted’ แสดงให้เห็นว่าเขารู้สึกวิตกกังวล หรือ ไม่สบายใจกับการปรากฏตัวของดัมเบิลดอร์ เนื่องจากไม่คาดคิดมาก่อนว่าดัมเบิลดอร์จะมาแสดงตัวได้ทัน แม้ว่าเขาได้วางแผนเปลี่ยนแปลงเวลา และสถานที่ในการพิจารณาคดี เพื่อทำให้แฮร์รี่ และพยานฝ่ายจำเลยมาไม่ทันการพิจารณาคดีแล้วก็ตาม

ตัวอย่างที่ 5 อัมบริดจ์ซึ่งขณะนี้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ต้องการให้สเนปทำบางอย่างให้ เธอจึงเรียกสเนปเข้าพบ

‘You wanted to see me, Headmistress?’ said Snape, looking around at all the pairs of struggling students with an expression of complete indifference.

‘**Ah**, Professor Snape,’said Umbridge, smiling widely and standing up again. ‘Yes, I would like another bottle of Veritaserum, as quick as you can, please.’

(the Order of the Phoenix: 656)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 5 เมื่อสเนปเข้ามาและเริ่มคำถาม ‘You wanted to see me, Headmistress?’ อัมบริดจ์ก็ใช้คำอุทาน ‘Ah’ ตามด้วยตำแหน่งและชื่อของผู้ฟัง เพื่อแสดงว่ารับรู้การมาของสเนป และจากนั้นจึงตอบคำถาม ซึ่ง ‘Ah’ ในตัวอย่างนี้ ประกอบการแสดงความรู้สึกดีใจของอัมบริดจ์ที่สเนปมาพบ เพราะเธอกำลังต้องการความช่วยเหลือจากเขาอยู่พอดี โดยในส่วนของบทบรรยาย มีการแสดงพฤติกรรมของเธอขณะเปล่งคำอุทานว่า ‘smiling widely’ ซึ่งช่วยให้การสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดในตัวอย่างนี้ชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 6 นางวีสลีย์กำลังคุยกับเฟลอร์ คู่หมั้นของลูกชาย อย่างเบื่อหน่าย เมื่อแฮร์รี่เดินเข้ามา เธอก็ร้องเรียกแฮร์รี่

‘**Ah**, Harry!’ said Mrs. Weasley loudly, cutting across Fleur's monologue. ‘Good, I wanted to explain about the security arrangements for the journey to Hogwarts tomorrow. We've got Ministry cars again, and there will be Aurors waiting at the station.’

(the Half-Blood Prince: 126)

ตัวอย่างที่ 6 นางวีสลีย์ ใช้คำอุทาน ‘Ah’ ตามด้วยชื่อของแฮร์รี่ เพื่อเรียกความสนใจจากแฮร์รี่

นอกจากนี้ มีการใช้คำอุทาน ‘Ah’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ช่วยให้บทสนทนาดำเนินต่อไป เช่นในตัวอย่างที่ 7-8

ตัวอย่างที่ 7 พวกแฮร์รี่เป็นห่วงแฮกริด จึงถามข่าวคราวแฮกริดจากซิเรียส แต่ซิเรียสเองก็ไม่รู้เช่นกัน

‘So you haven’t had any news about Hagrid, either?’

‘**Ah**…’ said Sirius, ‘well, he was supposed to be back by now, no one’s sure what’s…happened to him.’ Then, seeing their stricken faces, he added quickly, ‘But Dumbledore’s not worried, so don’t you three got yourselves in a state; I’m sure Hagrid’s fine.’

(the Order of the Phoenix: 272)

ซิเรียส ใช้คำอุทาน ‘Ah’ เพื่อแสดงการตอบรับประโยคคำถามของแฮร์รี่ ที่ถามว่า ‘So you haven’t had any news about Hagrid, either?’ แม้ว่าจะไม่ได้ตอบ ‘yes’ ตรงๆ แต่ก็เป็นการตอบรับว่าสิ่งที่ผู้พูดนั้นเข้าใจถูกต้อง

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 8 แฮกริดขอให้แฮร์รี่และเฮอร์ไมโอนี่ตามเขาเข้าไปในป่าต้องห้าม แฮกริดพูดว่าเขามีปัญหากับพวกเซ็นเทอร์ เฮอร์ไมโอนี่จึงเข้าใจว่าแฮกริดต้องการให้เธอและแฮร์รี่มาด้วยเรื่องนี้ แต่แฮกริดปฏิเสธ

'Is that why we're here, Hagrid?' asked Hermione. 'The centaurs?'

'**Ah,** no,' said Hagrid, shaking his head dismissively, 'no, it's not them. Well, o' course, they could complicate the problem, yeah…but yeh'll see what I mean in a bit.'

(the Order of the Phoenix: 606)

นอกจากนี้ ยังมีการใช้คำอุทาน 'Ah' ร่วมกับ 'no' เพื่อแสดงการปฏิเสธว่าข้อมูลที่ผู้ฟังเข้าใจนั้นไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่างที่ 8

กล่าวโดยสรุป คำอุทาน 'Ah' เป็นคำอุทานที่ใช้แสดงการรับรู้เข้าใจ เรียกความสนใจ แสดงการตอบรับ แสดงการตอบปฏิเสธ โดยอาจมีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดร่วมด้วย

4.1.2 คำอุทาน 'Aha'

คำอุทาน 'Aha' ปรากฏ จำนวน 9 ครั้ง โดยพจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 33) อธิบายการสื่อความหมายของ 'Aha' ไว้ว่า "**Aha** is used in writing to represent a noise that people make in conversation, for example to express satisfaction or surprise." ซึ่งข้อมูลที่พบก็สอดคล้องกัน แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยพบว่า 'Aha' มีนัยยะของการรับรู้ข้อมูลร่วมด้วย เช่นเดียวกับ 'Ah' และยังมีนัยยะของความรู้สึกมีชัยชนะ หรือ ความรู้สึกลำพองใจของผู้พูดร่วมกับความรู้สึกพอใจ หรือความรู้สึกประหลาดใจ ซึ่งไม่มีอธิบายไว้ในพจนานุกรม

ตัวอย่างที่ 9 พีฟส์แอบได้ยินแฮร์รี่ชวนลูน่าไปงานเต้นรำ

'**AHA!**' screamed a voice from overhead and both of them jumped; unnoticed by either of them, they had just passed underneath Peeves, who was hanging upside down from a chandelier and grinning maliciously at them.

'Potty asked Loony to go to the party ! Potty lurves Loony! Potty luuuuuurves Looooony!'

And he zoomed away cackling and shrieking, 'Potty loves Loony!'

(the Half-Blood Prince: 291)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 9 พีฟส์ได้รับรู้ข้อมูลว่าแฮร์รี่ชวนลูน่าไปงานเต้นรำโดยบังเอิญ จึงอุทานออกมาว่า ‘AHA’ เพื่อแสดงการรับรู้ และแสดงความพึงพอใจที่จะได้แพร่กระจายข่าวเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ โดยพฤติกรรม ‘…grinning maliciously at them.’ ช่วยในการแสดงเจตนาของพีฟส์ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 10 แฮร์รี่รื้อของในหีบ จนในที่สุดเขาก็พบสิ่งที่เขาต้องการ

‘Malfoy's using Crabbe and Goyle as lookouts. He was arguing with Crabbe just now. I want to know ... **aha.**’

He had found it, a folded square of apparently blank parchment, which he now smoothed out and tapped with the tip of his wand.

(the Half-Blood Prince: 363)

‘Aha’ ในตัวอย่างนี้ ใช้แสดงความพึงพอใจของแฮร์รี่ที่สามารถค้นพบสิ่งที่ต้องการได้

นอกจากคำอุทาน ‘Aha’ จะแสดงความรู้สึกพึงพอใจของผู้พูดแล้ว ในบางสถานการณ์ ยังสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกพึงพอใจที่ผู้พูดมีชัยชนะเหนือผู้ฟังร่วมด้วยได้เช่นกัน โดยผู้พูดมีการใช้คำอุทาน ‘Aha’ ในสถานการณ์ที่ผู้พูดรู้สึกมีอคติ หรือ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ฟัง และคาดการณ์ไว้แล้วล่วงหน้าว่าผู้ฟังต้องการทำบางสิ่งบางอย่างที่อาจส่งผลในแง่ลบต่อผู้พูด หรือ คนที่เกี่ยวข้องกับผู้พูด ดังนั้นเมื่อผู้ฟังแก้ตัว หรือ พูดเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับที่ผู้พูดคาดการณ์เอาไว้ ผู้พูดจะตีความในแง่ลบ โดยนำมาเชื่อมโยงกับเรื่องที่ตนเองคิด และใช้คำอุทาน ‘Aha’ เพื่อแสดงความพึงพอใจว่าสิ่งที่ผู้ฟังกำลังทำ เป็นสิ่งที่ผู้พูดคาดคิดเอาไว้แล้ว และต้องการแสดงให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดรู้สึกมีชัยชนะที่สามารถรู้เท่าทัน หรือ จับผิดผู้ฟังได้

ตัวอย่างที่ 11 แฮร์รี่โดนลุงเวอร์นอนคาดคั้นว่ากำลังวางแผนอะไรอยู่

‘Don’t you be clever with me, boy! I want to know what you’re really up to – and don’t give me any more of this listening to the news tosh! You know perfectly well that your lot -’

‘Careful, Vernon!’ breathed Anunt Petunia, and Uncle Vernon lowered his voice so that Harry could barely hear him. ‘-that your lot don’t get on our news!’

‘That’s all you know,’ said Harry.

The Dursleys goggled at him for a few seconds, then Aunt Petunia said, ‘You’re a nasty little liar. What are all those-’ she, too, lowered her voice so that Harry had to lip-read the next world, ‘owls doing if they’re not bringing you news?’

Copyright by Mahidol University

'**Aha!**' said Uncle Vernon in a triumphant whisper. 'Get out of that one, boy! As if we didn't know you get all your news from those pestilential birds!'

(the Order of the Phoenix: 11)

'Aha' ในตัวอย่างนี้ใช้สื่อความรู้สึกพึงพอใจที่ผู้พูดมีชัยชนะเหนือผู้ฟัง โดยมีบริบททางภาษา 'said…in a triumphant whisper' ซึ่งเป็นการบรรยายลักษณะน้ำเสียงของลุงเวอร์นอนในขณะที่เปล่งคำอุทานนั้นออกมาว่าลุงเวอร์นอนรู้สึกว่าตนเองอยู่เหนือแฮร์รี่ เพราะคิดว่าตนเองสามารถรู้เท่าทันแฮร์รี่ทุกอย่าง ไม่ว่าแฮร์รี่จะโกหกอะไร ตนเองก็สามารถรู้ทันและจับโกหกของแฮร์รี่ได้ บริบททางภาษาในตัวอย่างนี้ช่วยในการสื่อความหมายของ 'Aha' ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ผู้แปลหรือผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำอุทานในตัวอย่างนี้ และมีผลต่อการประกอบการตัดสินใจว่าจะเลือกใช้คำแปลอย่างไร

<u>ตัวอย่างที่ 12</u> แฮร์รี่โดนลุงเวอร์นอนคาดคั้นว่าทำไมเขาถึงโดนไล่ออกจากโรงเรียน แฮร์รี่ ตอบว่าเป็นเพราะเขาใช้เวทมนต์

'**AHA!**' roared Uncle Vernon, slamming his fist down on top of the fridge, which sprang open; several of Dudley's low-fat snacks toppled out and burst on the floor. 'So you admit it! *What did you do to Dudley*?'

'Nothing,' said Harry, slightly less calmly. 'That wasn't me-'

(the Order of the Phoenix: 32)

จากตัวอย่างที่ 12 เมื่อลุงเวอร์นอน ได้รับรู้ข้อมูลว่าแฮร์รี่ได้ใช้เวทมนต์ ทำให้ถูกไล่ออกจากโรงเรียน จึงอุทานว่า 'AHA' เพื่อสื่อความพึงพอใจที่ในที่สุดสามารถทำให้ผู้ฟังยอมรับว่าเป็นคนทำร้ายดัดลีย์ ลูกชายของตนเองได้ เนื่องจาก ผู้พูดนั้นเดิมมีอคติอยู่แล้วว่าผู้ฟังเป็นคนทำร้ายลูกชายของตนเอง ดังนั้นเมื่อทราบว่าผู้ฟังใช้เวทมนต์ จึงตีความเอาเองว่าผู้ฟังใช้เวทมนต์ เพราะต้องการทำร้ายลูกชายของผู้พูด และนอกจากนี้ กริยา 'roar' ซึ่งแสดงน้ำเสียงของผู้พูด และส่วนขยาย 'slamming his fist down on top of the fridge, which sprang open' ซึ่งแสดงพฤติกรรมของผู้พูด ยังช่วยสื่อความรู้สึกของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าผู้พูดกำลังโกรธหรือไม่พอใจผู้ฟังเป็นอย่างมาก

Copyright by Mahidol University

4.1.3 คำอุทาน 'Alas'

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำอุทาน 'Alas' เพียง 1 ครั้ง โดยหน้าที่ของคำอุทาน 'Alas' ที่พบในที่นี้ คือ ใช้สื่อสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึกในเชิงลบของผู้พูด ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายในพจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 38) ที่อธิบายการสื่อความหมายของ 'Alas' ไว้ว่า "You use **alas** to say that you think that the facts you are talking about are sad or unfortunate. (FORMAL)"

ตัวอย่างที่ 13 ศาสตราจารย์ทรีลอว์นีย์อารมณ์ไม่ดี เพราะโดนศาสตราจารย์อัมบริดจ์พูดจาดูถูกเธอ

'But, Professor, who's insulting you?' asked Parvati timidly.

'The Establishment!' said Professor Trelawney, in a deep,dramatic, wavering voice. 'Yes, those with eyes too clouded by the mundane to See as I See, to Know as I Know… of course, we Seers have always been feared, always persecuted… it is - **alas** - our fate.'

(the Order of the Phoenix: 325)

'Alas' ในตัวอย่างนี้ ใช้แสดงความรู้สึกเสียใจ หรือ น้อยเนื้อต่ำใจในโชคชะตาตัวเอง ซึ่งคำพูดของทรีลอว์นีย์ที่ว่า 'we Seers have always been feared, always persecuted' แสดงให้เห็นสาเหตุที่ทำให้ผู้พูดรู้สึกเสียใจ จนใช้คำอุทาน 'Alas' แสดงความรู้สึกออกมา

4.1.4 คำอุทาน 'Ar'

จากข้อมูลทั้งหมด มี 'Ar' ปรากฏ จำนวน 5 ครั้ง ผู้วิจัยไม่พบคำอธิบายของ 'Ar' ในพจนานุกรม Collins COBUILD (2001) แต่อย่างไรก็ดี 'Ar' จัดเป็นคำอุทานถ้อยคำหนึ่ง เพราะสามารถสื่อสภาวะจิตใจ หรือ เจตนาของผู้พูดได้ รวมถึงไม่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์กับคำอื่น ๆ ในประโยค ซึ่งสามารถสรุปหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน 'Ar' ได้ว่า ใช้แสดงสภาวะจิตใจทางด้านการรับรู้ข้อมูล รวมถึงใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 14 อ๊อกเดนขอให้มอร์ฟินตามกลับไปกระทรวงเพื่อพิจารณาคดีที่เขาเสกเวทมนต์ใส่มักเกิ้ล แต่มาร์โวโล่ ก๊อนท์ พ่อของมอร์ฟินไม่ยอมและเกิดการโต้เถียงกันขึ้น

'And so what if he did, then?' Gaunt said defiantly to Ogden. 'I expect you've wiped the Muggle's filthy face clean for him, and his memory to boot –'

Copyright by Mahidol University

'That's hardly the point, is it?' said Ogden. 'This was an unprovoked attack on a defenceless'

'**Ar**, I had you marked out as a Muggle-lover the moment I saw you,' sneered Gaunt and he spat on the floor again.

(the Half-Blood Prince: 197)

'Ar' ในตัวอย่างนี้ มาร์โวโล่ ใช้ 'Ar' นำหน้าประโยค 'I had you marked out as a Muggle-lover the moment I saw you.' เพื่อแสดงการรับรู้และความเข้าใจของตนเอง จากการประเมินพฤติกรรม หรือ ข้อมูลที่ได้รับจากอ๊อกเดน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์จากประโยคโดยรวม คือ 'Ar, I had you marked out as a Muggle-lover the moment I saw you.' และกริยา 'sneer' ในส่วนของบทบรรยาย ซึ่งแสดงน้ำเสียงของมาร์โวโล่ ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า 'Ar' ในตัวอย่างนี้ยังใช้ประกอบประโยคที่แสดงน้ำเสียงดูถูกผู้ฟังที่พยายามปกป้องพวกมักเกิ้ล ซึ่งผู้พูดมีความคิดว่าพวกมักเกิ้ลเป็นพวกชั้นต่ำ ไม่มีคุณค่าอะไรสำหรับตนเอง

<u>ตัวอย่างที่ 15</u> แฮกริดกำลังเศร้าโศกที่อารากอ๊อก แมงมุมยักษ์ล้มป่วย เฮอร์ไมโอนี่จึงพยายามปลอบโยนเขา ทำให้บรรยากาศเริ่มดีขึ้น

After that the atmosphere lightened considerably, for although neither Harry nor Ron had shown any inclination to go and feed giant grubs to a murderous, gargantuan spider, Hagrid seemed to take it for granted that they would have liked to have done and became his usual self once more.

'**Ar**, I always knew yeh'd find it hard ter squeeze me inter yeh timetables,' he said gruffly, pouring them more tea. 'Even if yeh applied fer Time-Turners-'

'We couldn't have done,' said Hermione. 'We smashed the entire stock of Ministry Time-Turners when we were there in the summer. It was in the Daily Prophet.'

'**Ar**, well then,' said Hagrid. 'Ther's no way yeh could've done it…I'm sorry I've bin – yeh know – I've jus' bin worried abou' Aragog…an' I did wonder whether, if Professor Grubbly-Plank had bin teachin' yeh-'

(the Half-Blood Prince: 218)

ตัวอย่างที่ 15 'Ar' หน้าประโยค 'I always knew yeh'd find it hard ter squeeze me inter yeh timetables.' ใช้สื่อการรับรู้ หรือความเข้าใจ โดยเฉพาะกริยาแสดงการรับรู้ 'know' นั้น แสดงให้เห็นว่าแฮกริดรับรู้และเข้าใจความยากลำบากของเฮอร์ไมโอนี่ที่ต้องมาปลอบตนเองที่กำลังเศร้าโศก

Copyright by Mahidol University

เสียใจ ส่วน ‘Ar’ หน้า ‘well then’ ที่แสดงการสรุป เพื่อใช้แสดงความเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเองต้องการนั้นไม่มีทางเป็นจริงได้

นอกจากนี้ ‘Ar’ สามารถใช้เพื่อช่วยสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้เช่นกัน ดังตัวอย่างที่ 16

ตัวอย่างที่ 16 อ๊อกเดน คนจากกระทรวงเวทมนต์ เดินทางมาพบพ่อลูกตระกูลก๊อนท์ โดยเขาได้รับการต้อนรับแบบไม่เต็มใจนัก เขาแจ้งว่าต้องการพบมอร์ฟิน

‘It’s your son I’m here to see, Mr Gaunt,’ said Ogden, as he mopped the last of the pus from the front of his coat. ‘That was Morfin, wasn’t it?’

‘**Ar**, that was Morfin,’ said the old man indifferently. ‘Are you pure-blood?’ he asked, suddenly aggressive.

(the Half-Blood Prince: 193)

จากตัวอย่างที่ 16 อ๊อกเดนตั้งคำถามกับชายแก่ว่า ‘That was Morfin, wasn’t it?’ ซึ่งชายแก่ได้ใช้ ‘Ar’ หน้าคำตอบ เพื่อแสดงการตอบรับว่าสิ่งที่อ๊อกเดนเข้าใจนั้นถูกต้อง และตามด้วยคำตอบที่เป็นการทวนประโยคซ้ำอีกครั้งว่าบุคคลที่อ๊อกเดนเห็นคือคนที่ชื่อมอร์ฟิน ‘…that was Morfin.’

‘Ar’ มีหน้าที่ในการสื่อความหมายหลักเช่นเดียวกับ ‘Ah’ คือ ใช้เพื่อแสดงการรับรู้ หรือเข้าใจของผู้พูด โดยมีการสื่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อข้อมูลที่ได้รับรู้เป็นองค์ประกอบร่วม คำอุทาน ‘Ar’ น่าจะเป็นส่วนหนึ่ง หรือ เป็นหน่วยคำเดียวกันกับคำอุทาน ‘Ah’ เพราะมีการออกเสียงและ มีหน้าที่ในการสื่อความหมายที่คล้ายกัน ซึ่งผู้เขียนอาจตั้งใจใช้ ‘Ar’ แทน ‘Ah’ เพื่อแสดงสถานภาพทางสังคม หรือ บุคลิกของตัวละครให้ชัดเจน หรือ สร้างความแตกต่างจากตัวละครอื่น ๆ

4.1.5 คำอุทาน ‘Argh’

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน ‘Argh’ ปรากฏ จำนวน 7 ครั้ง แต่ไม่พบคำอธิบายของ ‘Argh’ ในพจนานุกรม Collins COBUILD (2001) เช่นเดียวกับ ‘Ar’ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าคำอุทาน ‘Argh’ มีหน้าที่การสื่อความหมายที่เด่นชัดคือ ใช้แสดงสภาวะจิตใจ ทางด้านอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูด โดยความเจ็บปวดที่เกิดขึ้น สามารถเกิดได้ทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจของผู้พูด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 17 เนวิลล์เข้ามาช่วยแฮร์รี่ โดยการเอาไม้กายสิทธิ์ทิ่มไปที่หน้ากากบริเวณช่องลูกตาของผู้เสพความตาย

‘**AARGH!**’

Neville had come lunging out of nowhere; unable to articulate a spell, he had jabbed Hermione’s wand hard into the eyehole of the Death Eater’s mask. The man relinquished Harry at once with a howl of pain. Harry whirled around to face him and gasped.

(the Order of the Phoenix: 456)

ตัวอย่างที่ 17 ผู้เสพความตายคนหนึ่งถูกทิ่มตาโดยกะทันหัน ทำให้เกิดความเจ็บปวดอย่างมาก โดยมีบริบทที่แสดงสาเหตุของความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูดในส่วนของบทบรรยาย ซึ่งมาอธิบายที่หลังว่า ‘Neville had come lunging out of nowhere; unable to articulate a spell, he had jabbed Hermione’s wand hard into the eyehole of the Death Eater’s mask. The man relinquished Harry at once with a howl of pain.’ นอกจากนี้ ยังมีการใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมดเพื่อเพิ่มน้ำหนักของความเจ็บปวด หรือเพิ่มระดับเสียงของผู้พูด ทำให้ผู้อ่านทราบได้ว่าตัวละครรู้สึกเจ็บปวดอย่างมาก

ตัวอย่างที่ 18 พ่อมดคนหนึ่งบาดเจ็บจากคาถาที่เสกใส่รองเท้า เขาพยายามอธิบายอาการให้แม่มดที่นั่งอยู่หลังโต๊ะฟัง

‘It’s these – ouch – shoes my brother gave me – ow – they’re eating my – OUCH – feet – look at them, there must be some kind of – **AARGH** – jinx on them and I can’t – **AAAAARGH** –get them off.’ He hopped from one foot to the other as though dancing on hot coals

(the Order of the Phoenix: 429)

ตัวอย่างที่ 18 พ่อมดคนหนึ่งได้รับบาดเจ็บจากคาถา และขณะที่พยายามอธิบายสาเหตุที่โดนคาถา ก็มีการใช้คำอุทานที่แสดงความเจ็บปวดแทรกระหว่างข้อความ โดย ‘AARGH’ ปรากฏ 2 ครั้ง และมีการใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด รวมถึงมีการลากเสียงยาว โดยการซ้ำเสียงสระ ‘AAAAARGH’ เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า ตัวละครที่อยู่ในสถานการณ์นี้ได้รับความเจ็บปวดอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีการใช้คำอุทานที่แสดงความเจ็บปวดอื่นๆ อีกเช่น ‘Ouch’ และ ‘Ow’ ซึ่งสื่อความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 19 แฮกริดกับซลักฮอร์นนั่งคุยและดื่มด้วยกัน พอเริ่มเมาพวกเขาก็ร้องเพลงเศร้าๆ เกี่ยวกับพ่อมดชื่อโอโดซึ่งกำลังจะตาย

'**Aaargh**, the good die young,' muttered Hagrid, slumping low onto the table, a little cross-eyed, while Slughorn continued to warble the refrain.'Me dad was no age ter go ... nor were yer mum' an' dad, Harry . . .'

(the Half-Blood Prince: 173)

คำอุทาน 'Aaargh' ในตัวอย่างนี้ ใช้ประกอบประโยค 'the good die young' เพื่อแสดงความรู้สึกเจ็บปวดทางจิตใจที่มีต่อพ่อมดคนหนึ่งซึ่งเสียชีวิตตั้งแต่อายุยังน้อย ทำให้ผู้พูดหวนนึกถึงพ่อแม่ของตนเองที่ประสบชะตากรรมเดียวกับพ่อมดในบทเพลง จึงเกิดความรู้สึกเจ็บปวดทางจิตใจ

นอกจากนี้ ยังพบว่า 'Argh' สามารถใช้สื่อความรู้สึกตกใจ เมื่อเจอเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันอย่างกะทันหันได้เช่นกัน โดยพบเพียง 1 ตัวอย่าง คือ

ตัวอย่างที่ 20 เฮอร์ไมโอนี่กำลังพูดคุยกับแฮร์รี่ แต่จู่ ๆ เฟร็ด และจอร์จก็ปรากฏตัวขึ้น

... 'So, what have you two been doing, if you're not allowed in meeting?' he demanded. 'You said you'd been busy.'

'We have,' said Hermione quickly. 'We've been decontaminating this house, it's been empty for ages and stuff's been breeding in here. We've managed to clean out the kitchen, most of the bedrooms and I think we're doing the drawing room tomo—**AARGH!**'

With two loud cracks, Fred and George, Ron's elder twin brothers, had materialized out of thin air in the middle of the room. Pigwidgeon twittered more wildly than ever and zoomed off to join Hedwig on top of the wardrobe.

(the Order of the Phoenix: 66)

ในตัวอย่างนี้ ผู้พูดกำลังพูดคุยกับผู้ฟังอยู่ดี ๆ พวกฝาแฝดก็ปรากฏตัวขึ้นอย่างกะทันหัน ดังบริบทในส่วนบรรยาย 'With two loud cracks, Fred and George, Ron's elder twin brothers, had materialized out of thin air in the middle of the room.' ส่งผลให้ผู้พูดตกใจ หลุดคำอุทาน 'AARGH' ออกมา ก่อนจะพูดจบประโยค โดยการใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด สามารถสื่อให้เห็นได้ชัดเจนว่าผู้พูดรู้สึกตกใจอย่างมาก

Copyright by Mahidol University

4.1.6 คำอุทาน 'Eh'

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน 'Eh' ปรากฏ จำนวน 21 ครั้ง โดยพจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 493) อธิบายหน้าที่การสื่อความหมายเอาไว้ว่า "**Eh** is used in writing to represent a noise that people make as a response in conversation, for example to express agreement or to ask for something to be explained or repeated." ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่พบในงานวิจัยนี้ แต่อย่างไรก็ตาม นอกจาก 'Eh' จะทำหน้าที่แสดงความต้องการหรือเจตนาของผู้พูดตามที่อธิบายในพจนานุกรมแล้ว 'Eh' ยังสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด รวมถึงใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้เช่นกัน

'Eh' มีหน้าที่การสื่อความหมายหลัก คือ ใช้แสดงความสงสัยให้ผู้ฟังได้ทราบ เพื่อให้ผู้ฟังตอบคำถาม อธิบาย หรือ แสดงความเห็นด้วยกับผู้ฟัง โดยตำแหน่งของ 'Eh' ที่พบ คือ สามารถปรากฏเพียงลำพังร่วมกับเครื่องหมายคำถาม (?) หรือ ใช้ร่วมกับประโยคคำถามอื่น

ตัวอย่างที่ 21 แฮกริดเกรงว่าเขาจะโดนไล่ออก และกลัวว่าจะไม่มีคนดูแลน้องชายต่างมารดาของเขา เขาจึงพาพวกแฮร์รี่มาหากรอว์ปซึ่งเป็นลูกครึ่งยักษ์ ตัวใหญ่ และมีพละกำลังมาก เมื่อกรอว์ปลืมตาตื่นขึ้น แฮกริดก็พยายามจะพูดคุยกับกรอว์ป

'All righ', Grawpy?' said Hagrid, in a would-be cheery voice, backing away with the long bough raised, ready to poke Grawp adain. 'Had a nice sleep, **eh**?'

(the Order of the Phoenix: 612)

ตัวอย่างที่ 21 ผู้พูดใช้ 'Eh' ท้ายประโยคคำถาม 'Had a nice sleep?' เพื่อเป็นการเพิ่มน้ำหนักว่าผู้พูดรู้สึกสงสัย และอยากรู้จริง ๆ ว่าผู้ฟังเป็นอย่างไร โดยส่วนใหญ่ 'Eh' จะไปประกอบท้ายประโยคคำถามแบบปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยจะขอยกไปอธิบายตัวอย่างที่ 23 และ 24 เรื่องการใช้ 'Eh' เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

นอกจากนี้ 'Eh' สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกอย่างอื่นร่วมกับการแสดงความสงสัยได้ ดังตัวอย่างที่ 22

ตัวอย่างที่ 22 เมื่อแฮร์รี่มาถึง การประชุมในภาคีนกฟีนิกซ์ได้จบสิ้นลง มันดังกัสซึ่งเป็นหนึ่งในภาคี มาถึงช้ากว่าแฮร์รี่ จึงไม่รู้ว่าการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว

'The meeting's over, Dung,' said Sirius, as they all sat down around him at the table. 'Harry's arrived.'

Copyright by Mahidol University

‘**Eh?**’ said Mundungus, peering balefully at Harry through his matted ginger hair. ‘Blimey, so ’e ’as. Yeah… you all right, ’Any?’

‘Yeah,’ said Harry.

(the Order of the Phoenix: 77)

ในตัวอย่างนี้ ผู้พูดมาร่วมการประชุม แต่มาสายจึงไม่ทราบว่าการประชุมได้เสร็จสิ้นแล้ว เมื่อผู้พูดทราบจึงใช้คำอุทาน ‘Eh’ แสดงความรู้สึกประหลาดใจร่วมการกับแสดงความสงสัย เพราะไม่คาดคิดมาก่อนว่าการประชุมจะจบลงเร็วเช่นนี้ และไม่คาดคิดเช่นกันว่าจะได้พบกับแฮร์รี่

แม้ว่า ‘Eh’ จะใช้เพื่อแสดงความสงสัยร่วมกับประโยคคำถามแบบปลายปิด ที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในข้างต้นก็ตาม แต่ผู้พูดอาจไม่ต้องการคำตอบจากผู้ฟังว่าเป็น ‘Yes’ หรือ ‘No’ เนื่องจากผู้พูดค่อนข้างมั่นใจอยู่แล้วว่าคำตอบของผู้ฟังน่าจะเป็น ‘Yes’ ผู้พูดเพียงแค่ต้องการทวนข้อมูลที่ได้ยินแก่ผู้ฟัง ดังตัวอย่างที่ 23 หรือ ผู้พูดต้องการแสดงความคิดเห็นของตนเอง และคาดว่าผู้ฟังน่าจะคิดเช่นเดียวกับตนเอง ดังตัวอย่างที่ 24

<u>ตัวอย่างที่ 23</u> ฟัดจ์ รัฐมนตรีกระทรวงเวทมนต์ ตั้งข้อสงสัยกับว่ามิสซิสฟิกที่มาเป็นพยานให้แฮร์รี่เป็นใคร เพราะไม่มีรายงานว่ามีพ่อมดหรือแม่มดอาศัยอยู่บริเวณนั้น นอกจากแฮร์รี่

‘I’m a Squib,’ said Mrs Figg. ’So you wouldn’t have me registered, would you?’

‘A Squib, **eh?**’ said Fudge, eyeing her closely. ‘We’ll be checking that. You’ll leave detail of your parentage with assistant Weasley. Incidentally, can Squib see Dementors?’ he added, looking left and right along the bench.

(the Order of the Phoenix: 131)

ตัวอย่างที่ 23 มิสซิสฟิก ได้กล่าวว่า ‘I’m a Squib.’ ฟัดจ์จึงใช้คำอุทาน ‘Eh’ หลังข้อมูลที่ได้รับ คือ ‘A squib, **eh**?’ ซึ่งวัตถุประสงค์ของผู้พูดไม่ได้ต้องการคำตอบจากผู้ฟัง แต่ต้องการทวนข้อมูลที่ได้ยินเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเท่านั้น

<u>ตัวอย่างที่ 24</u> รอนถามแฮร์รี่ว่าเขาโดนลงโทษอย่างไรบ้าง

Harry hesitated for a fraction of a second, then said, ‘Lines.’

‘That’s not too bad, then, **eh**?’ said Ron.

‘Nope,’ said Harry.

(the Order of the Phoenix: 242)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 24 รอนแสดงความคิดเห็นว่า การลงโทษที่แฮร์รี่ได้รับนั้นไม่เลวร้ายอะไรมากนัก จึงใช้ ‘Eh’ หลังประโยคคำถาม ‘That’s not too bad?’ เพื่อแสดงว่าตนเองนั้นคิดเช่นนั้น และก็คิดว่าผู้ฟังจะคิดแบบเดียวกับตนเอง

‘Eh’ เป็นคำอุทานที่มีความแตกต่างจากคำอุทานคำอื่นๆ ในเรื่องของตำแหน่งการเกิด เนื่องจากมักจะปรากฏท้ายประโยคคำถามแบบปลายปิด หรือ ปรากฏร่วมกับเครื่องหมายแสดงคำถามอยู่เสมอ ในขณะที่คำอุทานคำอื่นๆ มักปรากฏร่วมกับเครื่องหมายอัศเจรีย์ หรือ ปรากฏในตำแหน่งหน้า หรือ ระหว่างประโยคบอกเล่ามากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม ‘Eh’ ก็ถูกจัดให้เป็นคำอุทานคำหนึ่งเช่นเดียวกับคำอุทานถ้อยคำอื่นๆ เพราะ ‘Eh’ เป็นคำอุทานที่สามารถสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าในขณะนั้นผู้พูดเกิดความรู้สึกสงสัย ไม่เข้าใจ หรือ ประหลาดใจ เป็นต้น

4.1.7 คำอุทาน ‘Er’

‘Er’ เป็นคำอุทานที่พบมากเป็นอันดับสองจากข้อมูลคำอุทานแท้ทั้งหมด ปรากฏทั้งสิ้น 133 ครั้ง โดยพบว่าคำอุทาน ‘Er’ มักถูกใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึกในเชิงลบของผู้พูด เมื่อผู้พูดเกิดความรู้สึกลังเล ไม่แน่ใจ หรือ เกิดความกลัว ร่วมกับการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายในพจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 518) ที่อธิบายหน้าที่การสื่อความหมายของ ‘Er’ เอาไว้ว่า “**Er** is used in writing to represent the sound that people make when they hesitate, especially while they decide what to say next.”

ตัวอย่างที่ 25 ป้าเพ็ตทูเนียยอมรับว่าผู้คุมวิญญาณมีอยู่จริงๆ ทำให้ลุงเวอร์นอนตกใจเพราะครอบครัวเดอร์สลีย์ปฏิเสธการมีตัวตนของโลกเวทมนต์มาตลอด

Uncle Vernon opened his mouth, closed it again, opened at once more, shut it, then, apparently struggling to remember how to talk, opened it for a third time and croaked, ‘So – so – they – **er** – they – **er** – they actually exist, do they – **er** – Dementy – whatsits?’

Aunt Petunia nodded.

(the Order of the Phoenix: 34)

ตัวอย่างที่ 25 มีการใช้ ‘Er’ แทรกระหว่างประโยค ‘So – so – *they* – ***er*** – *they* – ***er*** – *they* actually exist, do *they* – ***er*** – *Dementy* – whatsits?’ โดยในประโยคนี้ มี ‘Er’ ปรากฏถึง 3 ครั้ง ใช้เน้นที่ประธาน ‘they’ หรือ ‘Dementors’ (แต่เรียกผิดเป็น Dementy) เนื่องจากลุงเวอร์นอนไม่คาดคิดว่าภรรยาของตนเองที่ปฏิเสธเรื่องโลกเวทมนต์มาตลอดจะยอมรับว่า ‘Dementors’ หรือ ‘ผู้คุม

Copyright by Mahidol University

วิญญาณ' มีอยู่จริง จึงแสดงความรู้สึกตกใจและตื่นกลัวเมื่อต้องกล่าวถึง 'Dementors' ซึ่งพฤติกรรมของผู้พูดในส่วนของบทบรรยาย 'Uncle Vernon opened his mouth, closed it again, opened at once more, shut it, then, apparently struggling to remember how to talk, opened it for a third time and croaked.' แสดงให้เห็นถึงสภาวะจิตใจของผู้พูดชัดเจนยิ่งขึ้นว่าในขณะนั้นผู้พูดรู้สึกตื่นกลัวต่อสิ่งที่ตนเองกำลังพูดถึงเป็นอย่างมาก

ตัวอย่างที่ 26 เซมัส เพื่อนของแฮร์รี่ไม่กล้าบอกสาเหตุที่แม่ของเขาจะไม่ให้เรียนที่ฮอกวอตส์แล้ว

'Well,' said Seamus again, still avoiding Harry's eye, 'she… **er**… well, it's not just you, it's Dumbledore, too…'

'She believes the *Daily* Prophet ?' said Harry. 'She thinks I'm a liar and Dumbledore's an old fool?'

(the Order of the Phoenix: 196)

ตัวอย่างที่ 26 เซมัส รู้สึกลังเล ว่าจะบอกสาเหตุที่แม่ของตนเองไม่ยอมให้เรียนที่ฮอกวอตส์กับแฮร์รี่ ดีหรือไม่ เพราะสาเหตุนั้นเกี่ยวข้องกับตัวแฮร์รี่และดัมเบิลดอร์ และหากบอกไป อาจทำให้ผู้ฟังเกิดความไม่พอใจผู้พูด หรือ แม่ของผู้พูดได้ ดังนั้นในประโยคที่ผู้พูดพยายามอธิบายสาเหตุ จึงมีการใช้ 'Er' เพื่อแสดงความรู้สึกลังเล หรือไม่กล้าที่จะบอกสาเหตุให้ผู้ฟังทราบ และพฤติกรรมของผู้พูด 'avoiding Harry's eye' ในส่วนของบทบรรยาย ช่วยแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นว่าผู้พูดไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้ฟัง

แม้ว่า 'Er' จะมีหน้าที่หลักคือสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูด เมื่อเกิดความรู้สึกลังเล ไม่แน่ใจก็ตาม 'Er' ยังสามารถสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้ด้วยเช่นกัน โดยยังคงการสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดที่เกิดความลังเล ไม่แน่ใจ เอาไว้ ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 27 แฮร์รี่ฝันเห็นนายวีสลีย์ถูกงูยักษ์ทำร้าย เขารีบมาบอกเรื่องนี้กับดัมเบิลดอร์

'How did you see this?' Dumbledore asked quietly, still not looking at Harry.

'Well…I don't know,' said Harry, rather angrily – what did it matter? 'Inside my head, I suppose-'

'You misunderstand me,' said Dumbledore, still in the same calm tone. 'I mean…can you remember – **er** – where you were positioned as you watched this attack happen? …'

(the Order of the Phoenix: 414)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 27 มีการใช้ ‘Er’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ในระหว่างที่ผู้พูดคิดหาคำพูดเพื่อเลือกใช้คำที่จะอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจคำถามของผู้พูด ในสถานการณ์ของตัวอย่างนี้ เดิมทีแฮร์รี่รู้สึกไม่พอใจดัมเบิลดอร์อยู่แล้ว เพราะดัมเบิลดอร์พยายามหลบหน้าแฮร์รี่มาตลอด และเมื่อได้ยินคำถามว่า ‘How did you see this?’ ก็ทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิด และรู้สึกไม่พอใจมากยิ่งขึ้น ดังนั้นดัมเบิลดอร์จึงต้องพยายามอธิบายให้แฮร์รี่เข้าใจว่าตนเองต้องการการสื่ออะไร ซึ่งในตัวอย่างนี้ มีการใช้ ‘Er’ ระหว่างประโยค เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ในขณะที่ดัมเบิลดอร์พยายามเลือกใช้คำมาอธิบายให้แฮร์รี่เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นว่าผู้พูดต้องการการสื่ออะไร

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ ‘Er’ ตามด้วยคำ หรือ ข้อความ ที่แสดงการปฏิเสธคำแนะนำ ข้อเสนอ หรือความเข้าใจของผู้ฟัง เนื่องจากผู้พูดไม่ต้องการคำแนะนำ หรือความช่วยเหลือจากผู้ฟัง รวมถึงผู้พูดต้องการปฏิเสธสิ่งที่ผู้ฟังเข้าใจ แต่ไม่ต้องการให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกถูกคุกคามหน้า ดังตัวอย่างที่ 28 และ 29

<u>ตัวอย่างที่ 28</u> นางวีสลีย์ต้องการคนช่วยทำครัว ท็องส์อาสาไปช่วย แต่นางวีสลีย์ลังเล เพราะท็องส์ค่อนข้างซุ่มซ่าม (เธอเพิ่งทำเทียนไขล้มใส่เอกสารก่อนหน้านั้น)

‘What can I do, Molly?’ said Tonks enthusiastically, bounding forwards.

Mrs Weasley hesitated, looking apprehensive.

‘**Er** -no, it’s all right, Tonks, you have a rest too, you’ve done enough today.’

(the Order of the Phoenix: 78)

ตัวอย่างที่ 28 ท็องส์อาสาจะช่วยเหลือนางวีสลีย์ แต่ นางวีสลีย์ เกิดความลังเล เพราะไม่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้ฟัง ดังบริบท ‘…hesitated, looking apprehensive’ ที่แสดงสภาวะจิตใจของผู้พูดว่าเกิดความลังเลว่าจะเกิดความยุ่งยากขึ้นอีก ดังนั้นผู้พูดจึงตอบปฏิเสธ โดยมีการใช้ ‘Er’ แล้วตามด้วยคำแสดงการปฏิเสธ ‘no’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

<u>ตัวอย่างที่ 29</u> พวกแฮร์รี่พบล็อกฮาร์ต อดีตอาจารย์สอนวิชาป้องกันศาสตร์มืด ที่โรงพยาบาลเซนต์มังโก ล็อกฮาร์ตจำพวกแฮร์รี่ไม่ได้ เพราะโดนเวทมนต์ลบความจำถาวรของตนเอง เขามีนิสัยชอบแจกลายเซ็น ดังนั้นเมื่อเจอพวกแฮร์รี่ก็เสนอจะเซ็นชื่อให้

.... ‘Now, how many autographs would you like? I can do joined–up writing now, you know!’

Copyright by Mahidol University

‘**Er** – we don’t want any at the moment, thanks, said Ron, raising his eyebrows at Harry, who asked, ‘Professor, should you be wandering around the corridors? Shouldn’t you be in a ward?’

(the Order of the Phoenix: 450)

ตัวอย่างที่ 29 ล็อกฮาร์ตเสนอจะให้ลายเซ็นแก่พวกรอน แต่รอนไม่ต้องการ จึงตอบปฏิเสธอย่างสุภาพ โดยมีการใช้ ‘Er’ หน้าประโยคที่แสดงการปฏิเสธ ‘we don’t want any at the moment, thanks’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้ ‘Er’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยใช้ ‘Er’ หน้าประโยคคำถาม เพื่อถามคำถามที่ตนเองนั้นรู้สึกไม่มั่นใจว่าสิ่งที่ตนเองเข้าใจ หรือสันนิษฐานนั้นถูกต้องหรือไม่ ดังตัวอย่างที่ 30

<u>ตัวอย่างที่ 30</u> แฮร์รี่เห็นอะไรบางอย่างในกองไฟ จึงก้มลงดู รอนไม่แน่ใจว่าแฮร์รี่ก้มลงดูอะไร

Harry had slid off his chair on to his knees and was now crouching on the singed and threadbare hearthrug, gazing into the flames.

‘**Er** – Harry?’ said Ron uncertainly. ‘Why are you down there?’

‘Because I’ve just seen Sirius’s head in the fire,’ said Harry.

(the Order of the Phoenix: 269)

ตัวอย่างที่ 30 รอนไม่มั่นใจว่าแฮร์รี่ก้มลงดูอะไร จึงใช้ ‘Er’ แสดงความลังเล หรือไม่มั่นใจของผู้พูด ตามด้วยคำถามที่แสดงความสงสัยในเจตนาของผู้ฟัง ซึ่งมีบริบท ‘said…uncertainly’ ช่วยแสดงให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าผู้พูดรู้สึกลังเล ไม่แน่ใจในขณะที่พูด

และนอกจากจะมีการใช้ ‘Er’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยการวาง ‘Er’ ไว้ตำแหน่งต้นของประโยคคำถาม ซึ่งแสดงถึงความลังเล หรือไม่มั่นใจในสิ่งที่ผู้พูดคิด จึงต้องการทราบคำตอบจากผู้ฟังแล้ว ยังมีการใช้ ‘Er’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ในประโยคบอกเล่าที่แสดงคำตอบเช่นกัน โดย ‘Er’ ในประโยคบอกเล่านั้นแสดงให้เห็นว่าผู้พูดไม่มั่นใจในคำตอบของตนเอง ดังตัวอย่างที่ 31

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 31 แฮร์รี่อุ้มนกฮูกของเขาซึ่งบาดเจ็บมาให้ศาสตราจารย์กรับบลี-แพลงก์รักษาให้ เขาเจอศาสตราจารย์มักกอลนกัล เมื่อรู้ว่านกฮูกบาดเจ็บ เธอก็ถามว่าแฮร์รี่ใช้มันบินไปไกลมากน้อยเพียงใด

'…Do you know how far this owl's travelled, Potter?'

'**Er**,' said Harry. 'From London, I think.'

(the Order of the Phoenix: 319)

ตัวอย่างที่ 31 ศาสตราจารย์มักกอลนกัลถามว่า 'Do you know how far this owl traveled, Potter?' ซึ่งแฮร์รี่ไม่มั่นใจว่านกฮูกเดินทางไกลเพียงใด จึงใช้ 'Er' หน้าประโยคคำตอบ เพื่อเป็นการแสดงความไม่แน่ใจ เพราะรู้คำตอบไม่แน่ชัด หรือไม่มั่นใจในคำตอบของตนเอง โดยในประโยคคำตอบนั้น มีการใช้ 'I think' ซึ่งแสดงว่าสิ่งที่แฮร์รี่ตอบเป็นเพียงความคิด หรือ สิ่งที่คาดคิดเอาไว้ และอาจไม่ใช่คำตอบที่แท้จริง

4.1.8 คำอุทาน 'Erm'

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน 'Erm' ปรากฏ จำนวน 12 ครั้ง และไม่พบคำนิยามในพจนานุกรม Collins COBUILD (2001) เหมือนเช่นคำอุทานคำอื่น แต่อย่างไรก็ดี 'Erm' น่าจะมาจากคำอุทาน 'Er' เพราะมีรูปแบบการอออกเสียงที่คล้ายคลึงกัน และมีการสื่อสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ของผู้พูด เมื่อเกิดความลังเล ไม่แน่ใจ เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม หน้าที่ในการสื่อความหมายทางด้านด้านจิตใจของ 'Erm' นั้น ยังเห็นไม่ชัดเจนเหมือนเช่น 'Er' ซึ่งหน้าที่ของ 'Erm' ที่เห็นได้ชัดเจน คือ ใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา เพื่อให้บทสนทนาดำเนินต่อไป ดังตัวอย่างที่ 32 และ 33 มีการใช้ 'Erm' หน้าประโยคคำถามที่แสดงการขอร้อง หรือคำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟัง เพื่อเป็นการเกริ่นนำ หรือแสดงให้เห็นว่าผู้พูดต้องการบางอย่างจากผู้ฟัง

ตัวอย่างที่ 32 เฮอร์ไมโอนี่ต้องการขอยืมนกฮูกของแฮร์รี่

'**Erm** – Harry – could I borrow Hedwig so I can tell Mum and Dad? They'll be really pleased – I mean *prefect* is something they can understand.'

'Yeah, no problem,' said Harry, still in the horrible hearty voice that did not belong to him. 'Take her!'

(the Order of the Phoenix: 151)

Copyright by Mahidol University

ในตัวอย่างนี้ มีการใช้ ‘Erm’ เริ่มต้นประโยค ‘could I borrow Hedwig so I can tell Mum and Dad?’ ซึ่งแสดงการขอร้อง หรือการรบกวนบางอย่างจากแฮร์รี่ ซึ่งแสดงให้เห็นสภาวะจิตใจของเฮอร์ไมโอนี่ในขณะนั้นว่ารู้สึกลังเล เพราะเกิดความเกรงใจที่ต้องรบกวนแฮร์รี่

ตัวอย่างที่ 33 หลังจากอัมบริดจ์กลับไป เฮอร์ไมโอนี่ลองถามดูว่าแฮกริดจะสอนอะไรบ้าง (เธอกลัวว่าแฮกริดจะนำสัตว์อันตรายมาสอน ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่ผ่านการประเมินของอัมบริดจ์)

‘**Erm**…*special* in what way?’ asked Hermione tentatively.

‘I’m not sayin’,’ said Hagrid happily. ‘I don’ want ter spoil the surprise.

(the Order of the Phoenix: 388)

ตัวอย่างที่ 33 เฮอร์ไมโอนี่ รู้สึกหวั่นใจว่า แฮกริด จะสอนอะไรแปลก ๆ มากเกินไป ซึ่งอาจส่งผลให้โดนอัมบริดจ์ไล่ออกได้ เธอจึงลองถามแฮกริดถึงเรื่องที่จะเอามาสอน โดยมีการใช้ ‘Erm’ นำหน้าคำถาม ‘*special* in what way?’ เพื่อใช้เกริ่นนำ และแสดงให้เห็นว่าเฮอร์ไมโอนี่รู้สึกไม่มั่นใจ หรือ หวั่นวิตกเกี่ยวกับสิ่งที่แฮกริดคิดจะทำ ซึ่งบริบท ‘asked…tentatively’ ช่วยแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นว่าเธอรู้สึกไม่มั่นใจและหวั่นวิตกขณะที่พูด

นอกจากนี้ มีการใช้ ‘Erm’ เพื่อเริ่มหัวข้อใหม่ หรือ หน้าคำอำลา ดังตัวอย่างที่ 34 และ 35 ตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 34 โช แชง ทักทายแฮร์รี่

‘Had a good Christmas?’ asked Cho.

‘Yeah, not bad,’ said Harry.

‘Mine was pretty quiet,’ said Cho. For some reason, she was looking rather embarrassed. ‘**Erm**…there’s another Hogmeade trip next month, did you see the notice?’

(the Order of the Phoenix: 466)

ตัวอย่างที่ 34 หลังจากพูดคุยเรื่องวันคริสต์มาสที่ผ่านมาเสร็จ โช แชง ต้องการเริ่มหัวข้อการสนทนาใหม่ ก็มีการใช้ ‘Erm’ แล้วตามด้วยหัวข้อใหม่ คือ ‘there’s another Hogmeade trip next month’ ซึ่งการใช้ ‘Erm’ ในสถานการณ์นี้ยังแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดเกิดความเขินอาย หรือไม่แน่ใจเล็กน้อยว่าตนเองควรจะเริ่มหัวข้อใหม่ดีหรือไม่ ซึ่งบริบท ‘For some reason, she was looking rather embarrassed.’ ช่วยประกอบการแสดงสภาวะอารมณ์ของโช แชงในขณะนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 35 เฮอร์ไมโอนี่ขอให้แฮร์รี่เอากลับไปคิดว่า จะยอมสอนวิชาป้องกันตัวจากศาสตร์ มืดให้คนอื่นๆ หรือไม่

Harry could not think of anything to say. He was feeling ashamed of his outburst already. He nodded, hardly aware of what he was agreeing to. Hermione stood up.

'Well, I'm off to bed,' she said, in a voice that was clearly as natural as she could make it. '**Erm**…night.'

(the Order of the Phoenix: 294)

ในตัวอย่างที่ 35 นอกจาก 'Erm' จะแสดงสภาวะจิตใจของเฮอร์ไมโอนี่ว่าเกิดความลังเลสับสน เพราะเพิ่งจะมีปากเสียงกับแฮร์รี่มา จึงพยายามพูดด้วยน้ำเสียงปกติ ดังที่ปรากฏในส่วนบทบรรยายที่แสดงน้ำเสียงของผู้พูดว่า 'she said, in a voice that was clearly as natural as she could make it.'แล้ว 'Erm' ในตัวอย่างนี้ยังสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยถูกใช้ หน้าคำอำลา 'night' เพื่อแสดงการจบบทสนทนา

และ 'Erm' ยังใช้หน้าประโยคตอบรับ และใช้เพื่อแสดงการคิดคำอธิบาย ดังตัวอย่างที่ 36 และ 37 ตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 36 จินนี่พูดถึงศาสตราจารย์กรับบลี-แพลงก์ที่มาสอนวิชาการดูแลสัตว์วิเศษแทนแฮกริด ลูน่าวิจารณ์แฮกริดในทางไม่ดี ทำให้แฮร์รี่ รอนและจินนี่ไม่พอใจ และหาแนวร่วม คือ เฮอร์ไมโอนี่

'Did everyone see that Grubbly-Plank woman?' asked Ginny. 'What's she doing back here? Hagrid can't left, can he?'

'I'll be quite glad if he has,' said Luna, 'he isn't a very good teacher, is he?'

'Yes, he is!' said Harry, Ron and Ginny angrily.

Harry glared at Hermione. She cleared her throat and quickly said. '**Erm**…yes…he's very good.'

(the Order of the Phoenix: 181)

ตัวอย่างที่ 36 เฮอร์ไมโอนี่ไม่เห็นด้วยกับพวกแฮร์รี่ที่บอกว่าแฮกริดเป็นครูที่ดี เธอเห็นด้วยกับลูน่า แต่เมื่อพวกแฮร์รี่ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของตัวเองใช้ท่าทางซึ่งเป็นอวัจนภาษาบังคับให้ผู้พูดตอบ ผู้พูดก็ต้องตอบเข้าข้างเพื่อนของตนเอง โดยในตัวอย่างนี้ มีการใช้ 'Erm' หน้า 'yes' ซึ่งเป็นคำ

Copyright by Mahidol University

แสดงการตอบรับ และ ‘Erm’ ยังแสดงให้เห็นว่าเฮอร์ไมโอนี่รู้สึกลังเลว่าควรจะตอบตามความคิดของตนเองดีหรือไม่ ซึ่งสุดท้ายผู้พูดก็ตัดสินใจไม่ตอบตามที่ตนเองคิด

ตัวอย่างที่ 37 แฮร์รี่ รอน และเฮอร์ไมโอนี่แอบใช้ผ้าคลุมล่องหนมาหาแฮกริด เมื่ออัมบริดจ์มาสำรวจกระท่อมของแฮกริด เธอก็ตั้งข้อสังเกตว่ามีคนมาหาแฮกริด ทำให้เขาต้องพยายามหาข้อแก้ตัว

‘They are no footsteps leading away from your cabin door.’

‘Well, I …I don’t know why that’d be…’ said Hagrid, tugging nervously as his beard and again glancing towards the corner where Harry, Ron and Hermione stood, as though asking for help. ‘**Erm**…’

(the Order of the Phoenix: 386)

ในตัวอย่างนี้ ผู้พูดพยายามหาข้อแก้ตัวมาอธิบายให้ผู้ฟังเชื่อ แต่ก็คิดไม่ออก ซึ่งสุดท้ายผู้พูดก็ใช้ ‘Erm’ เพื่อแสดงความต่อเนื่องในบทสนทนาว่าตนเองกำลังคิดหาคำมาอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจ

4.1.9 คำอุทาน ‘Ha’

มีคำอุทาน ‘Ha’ ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง โดยหน้าที่ในการสื่อความหมายที่พบสอดคล้องกับหน้าที่ตามที่พจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 700) ได้อธิบายไว้ว่า “**Ha** is used in writing to represent a noise that people make to show they are surprised, annoyed, or pleased about something.” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 38 แฮร์รี่กำลังจับตามองอัมบริดจ์กับสเนป ในขณะที่เขากำลังปรุงยาอยู่ จนหยิบส่วนผสมผิด ทำให้เฮอร์ไมเออร์นี่ต้องร้องเตือน

‘Salamander blood, Harry!’ Hermione moaned, grabbing his wrist to prevent him adding the wrong ingredient for the third time, ‘not pomegranate juice!’

‘Right,’ said Harry vaguely, putting down the bottle and continuing to watch the corner. Umbridge had just got to her feet. ‘**Ha**,’ he said softly, as she strode between two lines of desk towards Snape, who was bending over Dean Thomas’s cauldron.

(the Order of the Phoenix: 323)

ตัวอย่างที่ 38 แฮร์รี่ ใช้คำอุทาน ‘Ha’ เพื่อแสดงความพึงพอใจที่ในที่สุดก็เห็นการเคลื่อนไหวของอัมบริดจ์กับสเนป เพราะผู้พูดเชื่อว่าทั้งสองคนกำลังวางแผนจะทำอะไรบางอย่าง

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 39 ดัมเบิลเดอร์เขียนจดหมายมานัดหมายแฮร์รี่เรื่องเรียนส่วนตัว รอนแปลกใจเรื่องรหัสผ่านที่ดัมเบิลดอร์เขียนในจดหมาย แฮร์รี่จึงต้องอธิบายให้ฟัง

'He enjoys Acid Pops?' said Ron, who had read the message over Harry's shoulder and was looking perplexed.

'It's the password to get past the gargoyle outside his study,' said Harry in a low voice. '**Ha!** Snape's not going to be pleased…I won't be able to do his detention!'

(the Half-Blood Prince: 173)

ตัวอย่างที่ 39 แฮร์รี่รู้สึกพึงพอใจที่ตนเองไม่ต้องถูกกักบริเวณกับสเนป เพราะดัมเบิลดอร์ต้องการให้ตนเองไปพบ จึงใช้คำอุทาน 'Ha' แสดงความพึงพอใจที่จะทำให้สเนป ซึ่งเป็นคนที่ แฮร์รี่ไม่ชอบ หัวเสียได้

ตัวอย่างที่ 40 แฮร์รี่แปลกใจที่จู่ๆก็มีพ่อมดแม่มดกลุ่มใหญ่มาที่บ้าน โชคดีที่พวกลุงเวอร์นอนไม่อยู่บ้านพอดี

'I'm – you're really lucky the Dursleys are out…' he mumbled.

'Lucky, **ha**!' said the violet-haired woman. 'It was me who lured them out of the way. Sent a letter by Muggle post telling them they'd been short-listed for the All-England Best Kept Suburban Lawn Competition. They're heading off to the prize-giving, right now… or they think they are.'

(the Order of the Phoenix: 48-49)

'Ha' ในตัวอย่างนี้ มีน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกรำคาญเล็กน้อยที่แฮร์รี่เข้าใจผิด เพราะสิ่งที่ทำให้ครอบครัวดัดลีย์ไม่อยู่ไม่ใช่เป็นเพราะโชคช่วย หรือ 'Lucky' ตามที่แฮร์รี่เข้าใจ ซึ่งแม่มดผมสีม่วงได้อธิบายในประโยคต่อไปว่า 'It was me who lured them out of the way.' แสดงให้แฮร์รี่ทราบว่าตนเองเป็นคนทำให้ครอบครัวดัดลีย์ออกไปข้างนอกเอง

ตัวอย่างที่ 41 สเนปคืนการบ้านและต่อว่าพวกนักเรียนว่าถ้าไม่พยายามมากกว่านี้ การสอบครั้งหน้าต้องตกแน่ โดยเฉพาะคนที่ได้ D ซึ่งหมายถึงแฮร์รี่

He smirked as Malfoy sniggered and said in a carrying whisper, 'Some people got a "*D*"? **Ha!**'

(the Order of the Phoenix: 277)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 41 สเนป ใช้คำอุทาน ‘Ha’ เพื่อแสดงความประหลาดใจว่ามีคนที่สอบได้เกรด D ซึ่งเป็นเกรดที่ต่ำสุดในชั้นเรียนด้วย ซึ่งวัตถุประสงค์ของประโยค ‘Some people got a “*D*”? Ha!’ นั้นก็คือ เพื่อแสดงการเยาะเย้ยแฮร์รี่ที่ได้เกรด D ซึ่งกริยา ‘smirked’ ช่วยแสดงให้เห็นพฤติกรรมของสเนปชัดเจนยิ่งขึ้น

4.1.10 คำอุทาน ‘Hey’

จากข้อมูลในต้นฉบับภาษาอังกฤษทั้ง 2 ฉบับ มี ‘Hey’ ปรากฏจำนวน 29 ครั้ง โดยหน้าที่ในการสื่อความหมายที่พบคือ แสดงความต้องการของผู้พูดว่าต้องการใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง รวมถึงใช้แสดงอารมณ์ไม่พอใจ หรือ ใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ซึ่งก็สอดคล้องตามที่พจนานุกรม Collins COBUILD (2001: 736) ได้อธิบายไว้ว่า “In informal situations, you say or shout **hey** to attract someone's attention, or to show surprise, interest, or annoyance.”

ผู้วิจัยพบว่า ‘Hey’ มีหน้าที่การสื่อความหมายในการแสดงความต้องการ หรือ ตั้งใจของผู้พูดมากที่สุด โดยใช้กระตุ้นให้ผู้ฟังหันมาสนใจผู้พูด โดยอาจมีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดร่วมด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 42 พวกนักเรียนปีหนึ่งเริ่มทยอยออกจากห้องโถง เฮอร์ไมโอนี่เตือนรอนว่าพวกเขามีหน้าที่พานักเรียนปีหนึ่งที่ได้อยู่บ้านกริฟฟินดอร์ไปที่ ๆ ควรจะไป รอนจึงเรียกพวกเด็กปีหนึ่งให้มาทางเขา

‘Ron, we’re supposed to show the first-years where to go!’

‘Oh yeah,’ said Ron, who had obviously forgotten. ‘**Hey-hey**, you lot! Midgets!’

(the Order of the Phoenix: 194)

ตัวอย่างที่ 43 แจ็ก สล็อปเปอร์ บีตเตอร์ในทีมควิดดิชของกริฟฟินดอร์ร้องเรียกแฮร์รี่ในขณะที่แฮร์รี่กำลังถกเถียงกับเฮอร์ไมโอนี่เรื่องสเนป

‘Harry! **Hey**, Harry!’

Harry looked round; Jack Sloper, one of the Beaters on the previous year’s Gryffindor Quidditch team, was hurrying towards him holding a roll of parchment.

(the Half-Blood Prince: 172)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 42 และ 43 ผู้พูดใช้ ‘Hey’ โดยมีเจตนาเพื่อให้ผู้ฟังหันมาสนใจผู้พูด เนื่องจากผู้ฟังกำลังทำกิจกรรมบางอย่างอยู่ และผู้พูดมีเรื่องจะพูดคุย หรือมีบางอย่างจะให้ผู้ฟังทำตาม จึงต้องเรียกความสนใจจากผู้ฟัง ซึ่งการใช้ ‘Hey’ อาจตามด้วยคำเรียกขาน หรือ ชื่อบุคคลที่ต้องการเรียกความสนใจ เพื่อเป็นการระบุตัวผู้ฟัง ให้ผู้ฟังรู้ตัวว่าผู้พูดต้องการสื่อสารกับผู้ฟัง แต่อย่างไรก็ดี ในตัวอย่างที่ 42 มีการแสดงอารมณ์เชิงลบร่วมด้วย เห็นได้จากที่ผู้พูดใช้คำเรียกผู้ฟังว่า ‘you lot! Midgets’ ซึ่งเป็นคำเรียกที่ไม่สุภาพ และไม่ให้เกียรติผู้ฟัง ในขณะที่ตัวอย่างที่ 43 ไม่สื่ออารมณ์ความรู้สึกเด่นชัดเช่นในตัวอย่างที่ 42

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ ‘Hey’ เมื่อผู้พูดเกิดความไม่พอใจ เนื่องจากถูกผู้ฟังละเมิดสิทธิบางอย่าง แต่ ‘Hey’ ที่ใช้ในการแสดงสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึกนั้น ก็ยังสื่อความหมายในเรื่องของการแสดงความต้องการ หรือเจตนาที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟังร่วมด้วย ดังตัวอย่างที่ 44

ตัวอย่างที่ 44 เฮอร์ไมโอนี่จึงถือวิสาสะหยิบหนังสือออกมาจากกระเป๋าของแฮร์รี่ เพื่อทำการทดสอบ

‘**Hey!**’ said Harry indignantly, as she pulled his copy of *Advanced Potion-Making* out of his bag and raised her wand.

‘*Specialis revelio*!’ she said, rapping it smartly on the front cover.

(the Half-Blood Prince: 183)

แฮร์รี่รู้สึกไม่พอใจที่เฮอร์ไมโอนี่ ถือวิสาสะหยิบหนังสือจากกระเป๋าของผู้พูด จึงร้อง ‘Hey’ เพื่อแสดงว่าตนเองไม่พอใจกับการกระทำของผู้ฟัง ซึ่งบริบท ‘said…indignantly’ ช่วยแสดงความรู้สึกไม่พอใจของแฮร์รี่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และ ‘Hey’ ยังแสดงเจตนาของแฮร์รี่ให้เฮอร์ไมโอนี่ทราบว่าเขาต้องการให้เอาหนังสือที่หยิบไปคืนมา

และนอกจาก ‘Hey’ จะสามารถสื่อสภาวะอารมณ์ความรู้สึกไม่พอใจของผู้พูดแล้ว ‘Hey’ ยังสามารถสื่อสภาวะอารมณ์ความรู้สึกว่าผู้พูดรู้สึกสนใจและเห็นด้วยกับความคิดของผู้ฟังได้เช่นกัน ดังตัวอย่างที่ 45

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 45 แฮร์รี่กลุ้มใจเรื่องสถานที่ซึ่งจะใช้นัดเจอกลุ่มเพื่อนเพื่อเรียนป้องกันตัวเองจากศาสตร์มืดด้วยตัวเอง ซิเรียสจึงแนะนำให้ไปที่เพิงโหยหวน รอนเห็นด้วย แต่เฮอร์ไมโอนี่คัดค้าน

'Well, that's a bit of a problem now,' said Harry. 'Dunno where're going to be able to go.'

'How about the Shrieking Shack?' suggested Sirius.

'**Hey**, that's an idea!' said Ron excitedly, but Hermione made a skeptical noise and all three of them looked at her, Sirius's head turning in the flames.

(the Order of the Phoenix: 331)

ตัวอย่างที่ 45 ซิเรียส แนะนำสถานที่ในการนัดพบให้กับพวกแฮร์รี่ รอน และเฮอร์ไมโอนี่ รอน เห็นด้วยกับซิเรียส จึงใช้ 'Hey' ร่วมกับประโยค 'that's an idea.' ซึ่ง 'that's an idea.' นั้นอ้างถึง 'the Shrieking Shack' ที่ซิเรียสแนะนำ แสดงให้เห็นว่าเขารู้สึกเห็นด้วย หรือ สนใจความคิดของซิเรียส และบริบท 'said…excitedly' ในส่วนของบทบรรยาย ช่วยแสดงให้เห็นว่าเขารู้สึกสนใจความคิดนี้เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ จากการศึกษา พบว่ามีการใช้ 'Hey' เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาด้วยเช่นกัน ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 46 รอนพูดคุยกับแฮร์รี่เรื่องการกักบริเวณกับศาสตราจารย์อัมบริดจ์

'How was detention with Umbridge, anyway? What did she make you do?'

Harry hesitated for a fraction of a second, then said, 'Lines.'

'That's not too bad, then, eh?' said Ron.

'Nope,' said Harry.

'**Hey** – I forgot – did she let you off for Friday?'

'No,' said Harry.

(the Order of the Phoenix: 242)

ตัวอย่างที่ 46 รอนใช้ 'Hey' ร่วมกับ 'I forgot' เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองได้ลืมอะไรบางอย่าง แต่ในขณะที่พูดนั้น สามารถจำได้แล้วว่าได้ลืมอะไรไป

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 47 แฮร์รี่และรอนกำลังเตรียมตัวเพื่อลงแข่งควิดดิชกับทีมสลิธีลิน ทั้งคู่คุยกันเรื่องที่มัลฟอยไม่ได้ลงแข่งด้วย

'Lucky, I call it,' said Ron, looking slightly more animated. 'And Vaisey off too, he's their best goal-scorer, I didn't fancy – **hey!**' he said suddenly, freezing halfway through pulling on his Keeper's gloves and staring at Harry.

'What?'

'I…you,,,' Ron had dropped his voice; he looked both scared and excited. 'My drink…my pumpkin juice…you didn't…?'

(the Half-Blood Prince: 275)

จากตัวอย่างที่ 47 รอนกำลังรู้สึกว่าวันนี้ตนเองโชคดีหลายอย่าง และเมื่อนำข้อมูลมาปะติดปะต่อ ก็ทำให้นึกขึ้นได้โดยกะทันหัน ดังบริบท 'he said suddenly' ว่าที่ตนเองโชคดีอาจเกี่ยวข้องกับน้ำยานำโชคของแฮร์รี่ ซึ่ง 'Hey' ใช้แสดงการนึกขึ้นได้ประกอบประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์ และ 'Hey' ตัวอย่างนี้ ยังแสดงสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึกด้วยว่า ผู้พูดรู้สึกตกใจกับข้อมูลที่ตนเองนึกได้ เพราะน้ำยานำโชคเป็นสิ่งต้องห้ามในการแข่งขัน ผู้พูดกำลังจะลงแข่ง จึงรู้สึกตกใจเมื่อคิดว่าตนเองอาจได้ดื่มน้ำยานำโชคเข้าไป

นอกจากนี้ ยังมีการใช้ 'Hey' เพื่อเริ่มหัวข้อใหม่ ดังตัวอย่างที่ 48

ตัวอย่างที่ 48 แฮร์รี่เจอโช แชง เด็กผู้หญิงที่เขาแอบชื่นชอบโดยบังเอิญ เขาจึงพยายามชวนเธอคุย

'Nice day,' he said, gesturing to the windows. His insides seemed to shrivel with embarrassment. The weather. He was talking about the weather…

'Yeah,' said Cho, looking around for a suitable owl. 'Good quidditch conditions. I haven't been out all week, have you?'

'No,' said Harry.

Cho had selected one of the school barn owls. She coaxed it down on to her arm where it held out and obliging leg so that she could attach the parcel.

'**Hey**, has Gyffindor got a new Keeper yet?' she asked.

'Yeah,' said Harry. 'It's my friend Ron Weasley, d'you know him'

(the Order of the Phoenix: 254)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 48 ตอนแรกแฮร์รี่และโช แชงพูดคุยกันถึงเรื่องดินฟ้าอากาศ ซึ่งต่อมาโช แชงต้องการเริ่มหัวข้อใหม่ เกี่ยวกับคีปเปอร์คนใหม่ของทีมกริฟฟินดอร์ ซึ่งเป็นทีมของแฮร์รี่ มีการใช้ 'Hey' เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาว่ากำลังจะเริ่มหัวข้อใหม่ จากนั้นจึงตามด้วยประโยคคำถาม 'has Gyffindor got a new Keeper yet?' ซึ่งเป็นหัวข้อใหม่ที่ต้องการพูดถึง และนอกจากนี้ 'Hey' ยังคงหน้าที่ในการเรียกความสนใจจากผู้ฟังไว้อีกด้วย

4.1.11 คำอุทาน 'Hmm'

ผู้วิจัยไม่พบคำอธิบายความหมายของ 'Hmm' ในพจนานุกรม Collins COBUILD (2001) แต่พบคำที่คาดว่าจะเป็นคำ ๆ เดียว กัน คือ 'H'm' โดย Collins COBUILD (2001: 744) ได้อธิบายความหมายของคำ ๆ นี้ไว้ว่า "**H'm** is used in writing to represent a noise that people make when they are hesitating, for example because they are thinking about something." ซึ่งหน้าที่ในการสื่อความหมายในพจนานุกรมก็สอดคล้องกับข้อมูลที่พบ ในงานวิจัยนี้ 'Hmm' ปรากฏ 7 ครั้ง และถูกใช้เพื่อแสดงการครุ่นคิดจากข้อมูลที่ผู้พูดได้รับ โดยมักจะมีน้ำเสียงสงสัย ลังเลใจ อยู่ในคำอุทาน 'Hmm' ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 49 ศาสตราจารย์อัมบริดจ์มาประเมินการสอนของศาสตราจารย์กรับบลี-แพลงก์ ในวิชาการดูแลสัตว์วิเศษ ซึ่งจริงๆแล้ววิชานี้แฮกริดเป็นผู้สอน

'You do not usually take the class, is that correct?' Harry heard her ask as they arrived at the trestle where the group of captive Bowtruckles were scrabbling around for woodlice like so many living twigs.

'Quite correct,' said Professor Grubbly-Plank, hands behind her baack and bouncing on the balls of her feet. 'I'm a substitute teacher standing in for Professor Hagrid.'

….

'**Hmm**,' said Professor Umbridge, dropping her voice, though Harry could still hear her quite clearly. 'I wonder – the Headmaster seems strangely reluctant to give me any information on the matter - can you tell me what is causing Professor Hagrid's very extended leave of absence?'

(the Order of the Phoenix: 288)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 49 อัมบริดจ์ ใช้ ‘Hmm’ เพื่อแสดงการครุ่นคิด โดยมีน้ำเสียงที่แสดงความสงสัยต่อข้อมูลที่ได้รับ และในประโยคต่อมา อัมบริดจ์ใช้คำกริยา ‘wonder’ ซึ่งแสดงสภาวะจิตใจของผู้พูดชัดเจนยิ่งขึ้นว่าผู้พูดกำลังเกิดความสงสัยอะไรบางอย่าง

ตัวอย่างที่ 50 พวกแฮร์รี่พยายามหาหลักฐานว่า เดรโก มัลฟอยเป็นพวกของผู้เสพความตาย โดยมีแครบและกอยล์ เพื่อนสนิท คอยให้ความช่วยเหลือ

‘He’s got Crabbe and Goyle transforming into girls?’ guffawed Ron. ‘Blimey…no wonder they don’t look too happy these days…I’m surprise they don’t tell him to stuff it…’

‘Well, they wouldn’t, would they, if he’s shown them his Dark Mark,’ said Harry.

‘**Hmmmm**…the Dark Mark we don’t know exists,’ said Hermione skeptically, rolling up Ron’s dried essay before it could come to any more harm and handing it to him.

(the Half-Blood Prince: 426)

ตัวอย่างที่ 50 แฮร์รี่แสดงความคิดเห็นว่าพวกเพื่อน ๆ ของเดรโกน่าจะยอมทำตามคำสั่งของเดรโก ถ้าเดรโกแสดงตรามาร (Dark Mark) ให้เห็น แต่เฮอร์ไมโอนี่ ไม่เห็นด้วยกับแฮร์รี่ จึงใช้ ‘Hmmmm’ เพื่อแสดงน้ำเสียงครุ่นคิด และตามด้วยข้อความ ‘the Dark Mark we don’t know exists.’ แสดงความคิดเห็นของเธอ ซึ่งบริบท ‘said…skeptically’ ในส่วนบรรยาย ช่วยแสดงน้ำเสียงของเฮอร์ไมโอนี่ว่ากำลังไม่แน่ใจ หรือ สงสงสัยในขณะที่พูด

นอกจากนี้ ยังมีการใช้ ‘Hmm’ ซึ่งแม้จะสื่อถึงการครุ่นคิด แต่เจตนาการใช้ของผู้พูดคือ ใช้เพื่อแสดงการประชดประชันผู้ฟังได้อีกด้วย ดังตัวอย่างที่ 51

ตัวอย่างที่ 51 พวกนักเรียน โดยเฉพาะแฮร์รี่ไม่พอใจที่ศาสตราจารย์อัมบริดจ์ประกาศว่าในชั้นเรียนวิชาการป้องกันตัวจากศาสตร์มืดจะเรียนแต่ภาคทฤษฎีเท่านั้น

‘Who do you imagine wants to attack children like yourselves?’ enquired Professor Umbridge in a horrible honeyed voice.

‘**Hmm**, let’s think…’ said Harry in a mock thoughtful voice. ‘Maybe…*lord Voldemort*?’

(the Order of the Phoenix: 220)

ในตัวอย่างนี้ อัมบริดจ์ถามแฮร์รี่ว่า ‘Who do you imagine wants to attack children like yourselves?’ ซึ่ง แฮร์รี่ก็ใช้ ‘Hmm’ เพื่อแสดงว่าตนเองกำลังใช้ความคิดถึงเรื่องที่อัมบริดจ์ถาม โดยมี

Copyright by Mahidol University

การใช้คำกริยาที่แสดงการคิด ‘let’s think’ ในประโยคต่อมาด้วย ซึ่งเจตนาของแฮร์รี่ในประโยค ‘**Hmm**, let’s think…’ นั้น ไม่ได้ใช้ความคิดเพื่อหาคำตอบจริงๆ แต่ใช้ประกอบการประชดประชันอัมบริดจ์

4.1.12 คำอุทาน ‘Humph’

จากการศึกษา ไม่พบคำอธิบายความหมาย หรือ นิยามของคำอุทาน ‘Humph’ ในพจนานุกรม Collins COBUILD (2001) แต่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นหน่วยคำเดียวกันกับ ‘Hmm’ เนื่องจากมีรูปแบบการออกเสียงที่คล้ายกัน และยังสื่อถึงการครุ่นคิดถึงข้อมูลที่ผู้พูดได้รับเช่นเดียวกันด้วย โดย ‘Humph’ ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 52 ดัมเบิลดอร์และแฮร์รี่มาหาซลักฮอร์นเพื่อชักชวนให้กลับไปสอนที่ ฮอกวอตซ์อีกครั้ง ซลักฮอร์นพยายามไม่สนใจแฮร์รี่ แต่ก็อดไม่ได้ที่จะมองแผลเป็นของแฮร์รี่ด้วยความสนใจ

…Certainly when Slughorn, who had been busy with decanters and glasses, turned to face the room again, his eyes fell immediately upon Harry.

‘**Humph,**’ he said, looking away quickly as though frightened of hurting eyes. ‘Here-’ He gave a drink to Dumbledore, who had sat down without invitation, thrust the tray at Harry and then sank into the cushions of the repaired sofa and a disgruntled silence. His legs were so short that they did not touch the floor.

(the Half-Blood Prince: 67)

ซลักฮอร์น ใช้ ‘Humph’ เพื่อแสดงการใช้ความคิด พิจารณา เนื่องจากผู้ฟังรู้สึกสนใจในตัวของแฮร์รี่ แต่พยายามทำเป็นไม่สนใจ เพราะไม่ต้องการให้ความร่วมมือกับดัมเบิลดอร์ ดังในบริบทที่บรรยายพฤติกรรมของซลักฮอร์นขณะที่เปล่งคำอุทานว่า ‘looking away quickly as though frightened of hurting eyes.’

ตัวอย่างที่ 53 ซลักฮอร์นเพ่งมองแฮร์รี่ แล้วชมว่าเขาเหมือนพ่อ แต่มีดวงตาเหมือนแม่

‘You look very like you father.’

‘Yeah, I’ve been told,’ said Harry.

‘Except for your eyes. You’ve go-‘

‘My mother’s eyes, yeah.’ Harry had heard it so often he found it a bit wearing.

Copyright by Mahidol University

‘**Humph.** Yes, well. You shouldn’t have favourites as a teacher, of course, but she was one of mine. Our mother,’ Slughorn added, in answer to Harry’s questioning look. ‘Lily Evans. One of the brightest I ever taught, you know. Charming girl. I used to tell her she ought to have been in my house. Very cheeky answers I used to get back, too.’

(the Half-Blood Prince: 71)

ในตัวอย่างนี้ ซลักฮอร์นใช้ ‘Humph’ เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูลจากประโยค ‘My mother’s eyes, yeah.’ ซึ่งแฮร์รี่บอกว่าเขามีดวงตาเหมือนแม่ และยังแสดงการใช้ความคิด พิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับว่าเป็นจริงตามที่แฮร์รี่กล่าวหรือไม่ ซึ่งในที่สุดก็แสดงความเห็นด้วยกับแฮร์รี่ โดยมีการใช้ ‘Yes’ เป็นคำตอบแสดงความเห็นด้วย

ตัวอย่างที่ 54 ศาสตราจารย์มักกอลนากัลเห็นว่า เนวิลล์ไม่ควรลงเรียนวิชาแปลงร่าง เพราะเขาดูไม่มีความสุขในการเรียนเลย

Neville looked miserable and muttered something about ‘my grandmother wants.’

‘**Humph**,’ snorted Professor McGonagall. ‘It’s high time your grandmother learned to be proud of the grandson she’s got, rather than the one she ought to have – particularly after what happened at the Ministry.’

(the Half-Blood Prince: 165)

ศาสตราจารย์มักกอลนากัลใช้ ‘Humph’ เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูลที่เนวิลล์บอกว่า ‘my grandmother wants.’ และการใช้กริยา ‘snort’ ในส่วนของบทบรรยาย ช่วยแสดงให้เห็นว่าเธอไม่เห็นด้วยกับย่าของเนวิลล์

4.1.13 คำอุทาน ‘Mmm’

‘Mmm’ ปรากฏในงานวิจัยนี้เพียง 1 ครั้ง และไม่พบคำอธิบายความหมายของคำอุทานถ้อยคำนี้ในพจนานุกรมอีกด้วย และแม้ว่าหน้าที่การสื่อความหมายที่พบอาจไม่ชัดเจนเท่าใดนัก แต่อย่างไรก็ดี ‘Mmm’ เป็นเสียง หรือ คำที่ผู้เปล่งออกมาเพื่อแสดงเจตนาอะไรบางอย่าง และตำแหน่งการเกิดยังไม่ขึ้นอยู่กับโครงสร้างไวยากรณ์ในประโยค ผู้วิจัยจึงจัดให้คำ ๆ นี้ เป็นคำอุทานแท้ถ้อยคำหนึ่งด้วย

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 55 แฮกริดเล่าเรื่องที่เขาไปเจรจากับพวกยักษ์ให้เฮอร์ไมโอนี่และแฮร์รี่ฟัง และเรื่องก็จบลงที่การเจรจาไม่ประสบผลสำเร็จ

'Hagrid?' said Hermione quietly after a while.

'**Mmm?**'

'Did you…was there any sign of…did you hear anything about your…your…mother while you were there?'

(the Order of the Phoenix: 384)

ตัวอย่างที่ 55 'Mmm' ใช้ร่วมกับเครื่องหมายคำถาม เพื่อแสดงว่าผู้พูดเกิดความรู้สึกสงสัย และต้องการให้ผู้ฟังอธิบายเพิ่มเติม ในสถานการณ์นี้ เฮอร์ไมโอนี่เรียกชื่อแฮกริด และทำเหมือนจะมีเรื่องจะคุยด้วย แฮกริดจึงใช้ 'Mmm?' เพื่อแสดงการรับรู้ และแสดงความสงสัยว่าเฮอร์ไมโอนี่ต้องการพูดเรื่องอะไร และยังเป็นการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา เพื่อเป็นการอนุญาตให้เฮอร์ไมโอนี่เริ่มเรื่องที่ต้องการจะพูดได้

4.1.14 คำอุทาน 'Mphf'

พบคำอุทาน 'Mphf' ในงานวิจัยนี้ จำนวน 1 ครั้ง เช่นเดียวกับคำอุทาน 'Mmm' และยังปรากฏร่วมกับเครื่องหมายคำถามเช่นเดียวกัน คำอุทาน 'Mphf' ที่พบใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาโดยการตอบรับคำถามจากผู้ฟัง แต่ก็แฝงน้ำเสียงมึนงง ไม่เข้าใจของผู้พูดเอาไว้ ดังในตัวอย่างที่ 56

ตัวอย่างที่ 56 ครอบครัววีสลีย์นั่งฟังรายการเพลงของเซเลสมิน่า โดยมีนางวีสลีย์คนเดียวเท่านั้นที่ซาบซึ้งไปกับบทเพลง ในขณะที่คนอื่น ๆ ต่างภาวนาให้เพลงจบเร็ว ๆ

'We danced to this when we were eighteen!' said Mrs Weasley, wiping her eyes on her knitting. 'Do you remember, Arthur?'

'**Mphf?**' said Mr Weasley, whose head had been nodding over the Satsuma he was peeling. 'Oh yes…marvelous tune…'

(the Half-Blood Prince: 310)

ตัวอย่างที่ 56 นางวีสลีย์ถามว่านายวีสลีย์จำได้หรือไม่จากประโยค 'Do you remember, Arthur?' แต่นายวีสลีย์ยังนึกไม่ออกว่าภรรยาตนเองพูดถึงอะไรเนื่องจากไม่ได้สนใจฟังแต่แรก จึงใช้ 'Mphf?' เพื่อแสดงการตอบรับคำถามของนางวีสลีย์เท่านั้น และ 'Mphf?' ในสถานการณ์นี้ มีน้ำเสียงแสดงความสงสัยมึนงงถึงสิ่งที่ผู้ฟังกล่าวถึงด้วย

Copyright by Mahidol University

4.1.15 คำอุทาน 'Oh'

'Oh' เป็นคำอุทานที่มีจำนวนข้อมูลมากที่สุดในกลุ่มคำอุทานแท้ ปรากฏจำนวน 470 ครั้ง ซึ่งผู้วิจัยพบว่า 'Oh' สามารถใช้แสดงสภาวะจิตใจ ทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด รวมถึงใช้แสดงการรับรู้และเข้าใจ ใช้แสดงความต้องการหรือเจตนาของผู้พูด และใช้การสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1069) ได้ให้คำอธิบายหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานคำนี้ไว้เช่นกันว่า

> "You use **oh** to introduce a response or a comment on something that has just been said. (SPOKEN)…You use **oh** to express a feeling such as surprise, pain, annoyance, or happiness. (SPOKEN)… You use **oh** when you are hesitating while speaking, for example because you are trying to estimate something, or because you are searching for the right word. (SPOKEN)"

จากผลข้อมูลที่พบก็สอดคล้องกับคำอธิบายในพจนานุกรม แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า 'Oh' สามารถสื่อสภาวะอารมณ์ของผู้พูดได้หลากหลายกว่าในพจนานุกรม โดยสามารถสื่อสภาวะอารมณ์ของผู้พูดได้ทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ

ตัวอย่างที่ 57 - 60 เป็นการสื่ออารมณ์เชิงบวกของ 'Oh' ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 57 นางวีสลีย์ดีใจเมื่อรู้ว่ารอนได้เป็นพรีเฟ็ค

'I don't believe it! I don't believe it! **Oh**, Ron, how wonderful! A prefect! That's everyone in the family!'

(the Order of the Phoenix: 149)

'Oh' ในตัวอย่างที่ 57 ใช้สื่อความรู้สึกดีใจของผู้พูด โดยอาจมีประโยคอุทานอื่นๆ ที่แสดงความรู้สึกดีใจร่วมด้วย เช่น มีการใช้ 'I don't believe it!' และ 'How wonderful!' เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 58 เฮอร์ไมโอนี่พอใจที่แฮร์รี่ได้หนังสือเล่มใหม่เสียที จะได้ไม่ต้องใช้หนังสือของเจ้าชายเลือดผสมอีก

'**Oh** good,' said Hermione, delighted. 'Now you can give that graffitied copy back.'

(the Half-Blood Prince: 208)

เฮอร์ไมโอนี่ ใช้ 'Oh' ร่วมกับ 'good' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกพอใจที่ในที่สุดแฮร์รี่ก็ทำตามที่เธอต้องการ คือ เลิกใช้หนังสือที่เป็นของเจ้าชายเลือดผสม เพราะเธอมีอคติกับหนังสือเล่มนี้ และไม่พอใจที่แฮร์รี่ได้คะแนนดีกว่า และ 'said…, delighted' ในส่วนของบทบรรยาย ยังช่วยแสดงความรู้สึกในเชิงบวกของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้มีการใช้ 'Oh' เพื่อสื่อความรู้สึกผ่อนคลาย เมื่อสถานการณ์ที่ผู้พูดหวั่นวิตกไม่เกิดขึ้น เช่นตัวอย่างที่ 59 และ 60

ตัวอย่างที่ 59 นางวีสลีย์ไม่พอใจที่ซิเรียสแปลงร่างเป็นหมาป่าติดตามแฮร์รี่มาด้วย

'Nice dog, Harry!' called a tall boy with dreadlocks.

'Thanks, Lee,' said Harry, grinning, as Sirius wagged his tail frantically

'**Oh** good,' said Mrs Weasley, sounding relieved, 'here's Alastor with the luggage, look...'

(the Order of the Phoenix: 165)

นางวีสลีย์ใช้ 'Oh' ร่วมกับ 'good' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกผ่อนคลายที่เพื่อนของแฮร์รี่ไม่ได้สงสัยเรื่องที่ซิเรียส แอบแปลงร่างเป็นหมาป่าติดตามแฮร์รี่มาด้วย ซึ่งตอนแรก เธอคัดค้านและไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับการกระทำเช่นนี้ นอกจากนี้ ในส่วนของบทบรรยาย ยังมีการใช้ 'sounding relieved' ช่วยประกอบการแสดงสภาวะจิตใจที่ผ่อนคลายของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 60 รอนพยายามหลบหลังเฮอร์ไมโอนี่ เพราะคิดว่าเด็กผู้หญิงที่เดินมา คือ ลาเวนเดอร์

Ron gave a start and tried to hide behind Hermione as a girl came around the corner.

'It isn't Lavender,' said Hermione wearily.

'**Oh**, good,' said Ron, relaxing.

(the Half-Blood Prince: 439)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 60 รอน ใช้ ‘Oh’ ร่วมกับ ‘good’ เพื่อแสดงว่าตนเองรู้สึกผ่อนคลายที่ทราบว่าคนที่เดินมาไม่ใช่ลาเวนเดอร์ เพราะเขาพยายามหลบเลี่ยงลาเวนเดอร์อยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ กริยา ‘relaxing’ ในส่วนของบทบรรยาย ยังช่วยแสดงสภาวะจิตใจที่ผ่อนคลายของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 61 - 70 เป็นตัวอย่าง**การสื่อสภาวะอารมณ์ในเชิงลบ**ของ ‘Oh’

ตัวอย่างที่ 61 รอนรำคาญที่เฟร็จและจอร์จแซวเรื่องที่เขาได้เป็นพรีเฟ็ค

‘**Oh**, shut up,’ said Ron, scowling at them.

(the Order of the Phoenix: 150)

ตัวอย่างที่ 62 แฮร์รี่รำคาญรอนและเฮอร์ไมโอนี่ที่ชอบโต้ถียงกันเป็นประจำ

‘**Oh**, shut up, the pair of you,’ said Harry heavily, as Ron opened his mouth to argue back. Hermione and Ron both froze, looking angry and offended…

(the Order of the Phoenix: 212)

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ ‘Oh’ ร่วมกับคำสั่ง ‘shut up’ เพื่อแสดงว่าผู้พูดรู้สึกรำคาญที่ถูกผู้ฟังรบกวน และต้องการให้ผู้พูดเลิกทำสิ่งที่ทำให้ผู้พูดรู้สึกรำคาญนั้นเสีย และนอกจากนี้ ในส่วนของบทบรรยาย ยังมีการใช้กริยาที่ช่วยแสดงสภาวะจิตใจของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังในตัวอย่างที่ 61 มีการใช้กริยา ‘scowl’ เพื่อแสดงอารมณ์ไม่พอใจ และ ในตัวอย่างที่ 62 มีการใช้ ‘said…heavily’ เพื่อแสดงอารมณ์ไม่พอใจ หรือ รำคาญใจ

ตัวอย่างที่ 63 แฮร์รี่ไม่พอใจที่อัมบริดจ์บอกว่าพวกเขาไม่จำเป็นต้องเรียนวิชาการป้องกันศาสตร์มืดภาคปฏิบัติ เพราะไม่มีใครทำร้ายนักเรียนแบบเขาหรอก

‘There is nothing wating out there, Mr Potter.’

‘**Oh**, yeah?’ said Harry. His temper, which seemed to have been bubbling just beneath the surface all day, was reaching boiling point.

(the Order of the Phoenix: 220)

แฮร์รี่ใช้ ‘Oh’ แสดงการรับรู้ข้อมูลจากประโยค ‘There is nothing wating out there.’ ซึ่งเป็นเหตุผลที่อัมบริดจ์ชี้แจงว่า ไม่มีความจำเป็นต้องเรียนวิชาป้องกันศาสตร์มืดภาคปฏิบัติในโรงเรียน เพราะไม่มีใครทำร้ายนักเรียนแน่นอน และ ‘Oh’ ยังใช้ร่วมกับ ‘yeah’ ซึ่งปกติจะใช้ร่วมกันในรูปแบบประโยคบอกเล่า แต่ในสถานการณ์นี้ ใช้เป็นรูปแบบประโยคคำถาม เพื่อประกอบน้ำเสียง

Copyright by Mahidol University

ไม่พอใจกับคำตอบที่ได้รับ เพราะแฮร์รี่เห็นตรงข้ามกลับอัมบริดจ์ และคิดว่าถูกกีดกันไม่ให้เรียน ซึ่งบริบท 'His temper, which seemed to have been bubbling just beneath the surface all day, was reaching boiling point.' ช่วยแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นว่าแฮร์รี่กำลังรู้สึกไม่พอใจมาก ในขณะที่พูด

นอกจากนี้ ยังมีใช้ 'Oh' เพื่อสื่อความรู้สึกเศร้าโศก เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจผู้พูดอย่างรุนแรง ดังในตัวอย่างที่ 64

ตัวอย่างที่ 64 นางวีสลีย์ร้องไห้คร่ำครวญเมื่อเห็นภาพลูก ๆ ของตนและแฮร์รี่ถูกฆ่าตาย

'**Oh - oh - oh!**' gulped Mrs Weasley, and she broke into a storm of crying, her face in her hands.

(the Order of the Phoenix: 160)

กริยา 'gulp' และ การแสดงพฤติกรรม 'she broke into a storm of crying, her face in her hands.' ในตัวอย่างนี้ ช่วยแสดงสภาวะจิตใจของนางวีสลีย์ในขณะนั้นว่ากำลังรู้สึกเศร้าโศกเสียใจเป็นอย่างมาก

หรืออาจมีการใช้ 'Oh' เพื่อสื่อความรู้สึกสงสารเสียใจ เมื่อผู้พูดเห็นว่าผู้ฟัง หรือ ตัวผู้พูดเองประสบชะตากรรมอันโหดร้าย เช่นในตัวอย่างที่ 65

ตัวอย่างที่ 65 ศาสตราจารย์มักกอนกัลให้นางวีลลีย์พบบิล ลูกชายคนโตซึ่งหน้าตาถูกทำลายจนเสียโฉม

'Bill,' whispered Mrs. Weasley, darting past Professor McGonagall as she caught sight of Bill's mangled face. '**Oh**, Bill!'

(the Half-Blood Prince: 580)

นางวีสลีย์ ใช้ 'Oh' แสดงความสงสารบิล ลูกชายที่โดยทำร้ายจนหน้าตาเสียโฉม ทั้ง ๆ ที่แต่เดิม บิลเป็นคนหน้าตาดีมาก

ในบางสถานการณ์ มีการใช้ 'Oh' เพื่อสื่อความรู้สึกกังวล เพราะผู้พูดรู้สึกไม่สบายใจไปล่วงหน้าว่าจะเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ด้วยเช่นกัน

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 66 มิสซิสฟิกพยายามอธิบายให้แฮร์รี่เข้าใจสาเหตุที่เธอปิดบังเขาเรื่องที่เธอเป็นสควิบ

'All those times I came round your house - why didn't you say anything?'

'Dumbledore's orders. I was to keep an eye on you but not say anything, you were too young. I'm sorry I gave you such a miserable time, Harry, but the Dursleys would never have let you come if they'd thought you enjoyed it. It wasn't easy, you know… but **oh my word**,' she said tragically, wringing her hands once more, 'when Dumbledore hears about this - how could Mundungus have left, he was supposed to be on duty until midnight - where is he? How am I going to tell Dumbledore what's happened? I can't Apparate.'

(the Order of the Phoenix: 25)

ตัวอย่างที่ 66 มิสซิสฟิกใช้ 'Oh' ร่วมกับ 'my word' เพื่อแสดงความรู้สึกวิตกกังวลที่ปล่อยให้ผู้ฟังเกือบถูกทำร้าย เพราะความผิดพลาดของมันดังกัส เธอเกรงว่าดัมเบิลดอร์จะรู้สึกไม่พอใจที่มันดังกัสละเลยหน้าที่ ซึ่งกริยา 'said…tragically' และ การทำพฤติกรรม 'wringing her hands once more' ช่วยแสดงความวิตกกังวลใจของมิสซิสฟิกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

'Oh' ยังสามารถใช้สื่อความรู้สึกละอายใจ อันเนื่องมาจากผู้พูดได้ทำบางอย่างผิดพลาด ส่งผลให้ผู้ฟังรู้สึกไม่ดี หรือส่งผลให้เกิดผลเสียแก่ผู้ฟัง

ตัวอย่างที่ 67 เฮอร์ไมโอนี่รู้สึกละอายใจที่เธอพูดไม่ดีถึงบรรณาธิการนิตยสารฉบับหนึ่ง ซึ่งลูนา เลิฟกู๊ด แทรกขึ้นมาว่าเป็นพ่อของเธอเอง

'I – **oh**,' said Hermione, looking embarrassed. 'Well…it's got some interesting…I mean, it's quite…'

(the Order of the Phoenix: 175)

ตัวอย่างที่ 67 เฮอร์ไมโอนี่ ใช้ 'Oh' แสดงอารมณ์ความรู้สึกละอายใจ ที่ได้พูดไม่ดีเกี่ยวกับพ่อของลูน่า จึงพยายามหาคำมาแก้ตัว และในส่วนของบทบรรยาย มีการบรรยายท่าทางของเฮอร์ไมโอนี่ว่า 'looking embarrassed' ช่วยแสดงความรู้สึกละอายใจให้ชัดเจนมากขึ้น

นอกจากนี้ มีการใช้ 'Oh' เพื่อสื่อความรู้สึกกลัว หรือตกใจ เช่นตัวอย่างที่ 68 และ 69

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 68 เฮอร์ไมโอนี่รู้สึกกลัวฮิปโปกริฟฟ์ที่ถูกล่ามไว้หน้ากระท่อมของแฮกริด

The great gray Hippogriff, Buckbeak, was tethered in front of Hagrid's cabin. He clicked his razor-sharp beak at their approach and turned his huge head towards them.

'**Oh** dear,' said Hermione nervously. 'He's still a bit scary, isn't he?'

(the Half-Blood Prince: 214)

ตัวอย่างที่ 68 มีการใช้ 'Oh' ร่วมกับ 'dear' เพื่อสื่อความรู้หวาดกลัวต่อฮิปโปกริฟฟ์ ซึ่งในส่วนของบทบรรยาย มีการแสดงลักษณะน้ำเสียงของเฮอร์ไมโอนี่ว่า 'said…nervously' เพื่อช่วยสื่อความรู้สึกของเฮอร์ไมโอนี่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่ากำลังรู้สึกหวาดกลัวในขณะที่พูด

ตัวอย่างที่ 69 พวกแฮร์รี่แอบมาหาแฮกริดที่กระท่อมโดยใช้ผ้าคลุมล่องหน

'I'm sorry!' Hermione gasped, as the three of them squeezed past Hagrid into the house and pulled the Cloak off themselves so he could see them. 'I just – **oh**, Hagrid!'

'It's nuthin', it's nuthin'!' said Hagrid hastily, shutting the door behind them and hurrying to close all the curtains, but Hermione continued to gaze up at him in horror.

Hagrid's hair was matted with congealed blood and his left eye had been reduced to a puffy slit amid a mass of purple and black bruising. There were many cuts on his face and hands, some of them still bleeding, and he was moving gingerly, which made Harry suspect broken ribs…

(the Order of the Phoenix: 373)

'Oh' ในตัวอย่างที่ 69 ใช้สื่อความรู้สึกตกใจของเฮอร์ไมโอนี่ที่เห็นแฮกริดมีรอยแผลเต็มตัว โดยพฤติกรรมของเฮอร์ไมโอนี่ที่มีต่อแฮกริดดังในประโยค 'Hermione continued to gaze up at him in horror.' ช่วยแสดงให้เห็นว่าบาดแผลของแฮกริดรุนแรง จนทำให้เฮอร์ไมโอนี่ตกใจและแสดงท่าทีหวาดกลัวได้

'Oh' สามารถใช้สื่อความรู้สึกผิดหวัง เพราะสถานการณ์ไม่เป็นไปดังที่ผู้พูดต้องการได้ ดังในตัวอย่างที่ 70

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 70 ดัมเบิลดอร์พาแฮร์รี่มาชักชวนซลักฮอร์น ให้กลับไปสอนที่โรงเรียนอีกครั้ง ซลักฮอร์นปฏิเสธ เขาอยากให้พวกดัมเบิลดอร์กลับไปเสียที

Dumbledore stood up rather suddenly.

'Are you leaving?' asked Slughorn at once, looking hopeful.

'No, I was wondering whether I might use your bathroom,' said Dumbledore.

'**Oh**, said Slughorn, clearly disappointed. 'Second on the left down the hall.'

(the Half-Blood Prince: 70)

ตัวอย่างที่ 70 ในตอนแรก ซลักฮอร์นมีความหวังว่าดัมเบิลดอร์จะขอตัวกลับจากพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมาว่า 'looking hopeful' แต่เมื่อดัมเบิลดอร์ตอบปฏิเสธว่าเขาจะไปห้องน้ำเท่านั้น ซลักฮอร์นก็แสดงความผิดหวัง โดยใช้ 'Oh' แสดงการรับรู้ข้อมูลว่าดัมเบิลดอร์ต้องการไปเข้าห้องน้ำ ไม่ใช่จะลากลับ และมีการแสดงลักษณะน้ำเสียงของซลักฮอร์นว่า 'clearly disappointed' ซึ่งช่วยสื่อความหมายของ 'Oh' ในสถานการณ์นี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ซลักฮออร์นรู้สึกผิดหวังที่สถานการณ์ไม่เป็นไปดังที่ตนเองต้องการ

นอกจากนี้ 'Oh' ยังสามารถสื่อสภาวะจิตใจที่ไม่แสดงอารมณ์ในเชิงบวก หรือ เชิงลบ ชัดเจนเหมือนตัวอย่างข้างต้นได้เช่นกัน ดังในตัวอย่างที่ 71

ตัวอย่างที่ 71 เด็กผู้หญิงคนหนึ่งชวนให้แฮร์รี่ที่นั่งอยู่กับเนวิลล์และลูน่าไปนั่งด้วยกัน

'They're friends of mine,' said Harry coldly.

'**Oh**,' said the girl, looking very surprised. '**Oh**. Okay.'

And she withdrew, sliding the door closed behind her.

(the Half-Blood Prince: 133)

เด็กผู้หญิงใช้ 'Oh' เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูลที่ผู้ฟังบอกว่าเนวิลล์และลูน่าเป็นเพื่อนของผู้พูด และยังมีน้ำเสียงที่แสดงความประหลาดใจ และไม่คาดคิดมาก่อนว่าแฮร์รี่จะเป็นเพื่อนกับเนวิลล์และลูน่าได้ เพราะทั้งสองเป็นคนแปลก ๆ ไม่ค่อยมีเพื่อนคบด้วย โดยในส่วนของบทบรรยาย มีการแสดงลักษณะท่าทางของเธอว่า 'looking very surprised' ซึ่งช่วยสื่อความหมายของ 'Oh' ในสถานการณ์นี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และในตัวอย่างนี้ ยังมีการใช้ 'Oh' เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูลถึง 2 ครั้ง ซึ่งสื่อให้เห็นว่าเด็กผู้หญิงที่พูดรู้สึกประหลาดใจเป็นอย่างมาก

Copyright by Mahidol University

จากตัวอย่างที่ได้ยกมาอธิบายในข้างต้น จะเห็นว่า **นอกจาก 'Oh' จะสื่อสภาวะอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดแล้ว ยังสื่อการรับรู้ข้อมูลของผู้พูดร่วมด้วยเสมอ** นอกจากนี้ 'Oh' ยังสามารถใช้แสดงการรับรู้ข้อมูล ประกอบการแสดงเจตนาของผู้พูดได้ เช่น

ตัวอย่างที่ 72 ดัมเบิลดอร์อ้างว่ามีกฎหมายเรื่องพยานคุ้มครองแฮร์รี่ ทำให้ฟัดจ์ซึ่งมีอคติกับดัมเบิลดอร์และแฮร์รี่อยู่แล้วไม่พอใจ

'**Oh**, very well, very well,' snapped Fudge. 'Where is this person?'

(the Order of the Phoenix: 131)

ในตัวอย่างนี้ ฟัดจ์ใช้ 'Oh' ร่วมกับ 'very well, very well' เพื่อแสดงการรับรู้ว่ามีกฎหมายเรื่องพยานอยู่ตามที่ดัมเบิลดอร์อ้าง และมีการใช้กริยา 'snap' ในบทบรรยาย แสดงน้ำเสียงเยาะเย้ย ช่วยแสดงให้ทราบว่าฟัดจ์ไม่ได้ต้องการแสดงความเห็นด้วยกับดัมเบิลดอร์ แต่ฟัดจ์ต้องการเยาะเย้ยดัมเบิลดอร์มากกว่า เพราะคิดว่าไม่มีพยานอยู่ในเหตุการณ์แน่นอน

ตัวอย่างที่ 73 เฮอร์ไมโอนี่ไม่พอใจที่แฮร์รี่ทำตามหนังสือของเจ้าชายเลือดผสมแทนที่จะทำตามคำสอนปกติของอาจารย์ และเธอยิ่งหัวเสียเมื่อแฮร์รี่สามารถปรุงยาได้ดีกว่าเธอ แฮร์รี่บอกรอนและเฮอร์ไมโอนี่ว่าเขาต้องไปก่อนเพราะมีนัดกับดัมเบิลดอร์

'It's five to eight, I'd better go, I'll be late for Dumbledore.'

'**Ooooh!**' gasped Hermione, looking up at once. 'Good luck! We'll wait up, we want to hear what he teaches you!'

(the Half-Blood Prince: 185)

เฮอร์ไมโอนี่ใช้ 'Ooooh' แสดงการรับรู้เมื่อแฮร์รี่บอกว่าเขาต้องไปพบดัมเบิลดอร์ และ 'Ooooh' ในตัวอย่างนี้ ยังไปประกอบการประชดประชันของเฮอร์ไมโอนี่ ซึ่งกริยา 'gasp' ที่แสดงความประหลาดใจ หรือ ตกใจ รวมถึงประโยค 'Good luck! We'll wait up, we want to hear what he teaches you!' ช่วยแสดงเจตนาของเฮอร์ไมโอนี่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า เธอต้องการประชดประชันแฮร์รี่ไม่ได้อยากรู้จริง ๆ ว่าดัมเบิลดอร์จะสอนอะไรให้แฮร์รี่

และยังพบว่า มีการใช้ 'Oh' ร่วมกับ 'Come on' เพื่อแสดงความต้องการว่าผู้พูดไม่เห็นด้วยกับผู้ฟัง และอยากให้ผู้ฟังเลิกล้มความคิดนั้นเสีย

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 74 แฮร์รี่คิดว่าผู้หญิงที่นามสกุล 'Prince' คือเจ้าของหนังสือที่แฮร์รี่ใช้อยู่ แต่เฮอร์ไมโอนี่ไม่เห็นด้วย

'You think she was the Half-Blood ...? **Oh**, come on.'

(the Half-Blood Prince: 502)

ตัวอย่างที่ 74 ผู้พูดใช้ 'Oh' ร่วมกับ 'come on' เพื่อสื่อว่าผู้พูดไม่เห็นด้วยกับความคิดของผู้ฟังที่ว่าผู้หญิงที่นามสกุล 'Prince' คือเจ้าของหนังสือที่แฮร์รี่ใช้อยู่

ท้ายที่สุด 'Oh' สามารถใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้เช่นกัน เช่น ในตัวอย่างที่ 75 จะเป็นตัวอย่างของ 'Oh' ที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องให้กับบทสนทนา

ตัวอย่างที่ 75 แอนเจลิน่า จอห์นสัน หัวหน้าทีมควิดดิชไม่พอใจที่แฮร์รี่ถูกกักบริเวณในเย็นวันศุกร์ เพราะแฮร์รี่ต้องเข้าร่วมในการคัดเลือกคีปเปอร์คนใหม่ของทีม

'How come you've landed yourself in detention for five o'clock on Friday?'

'What?' said Harry. 'Why… **oh** yeah, *Keeper tryouts*!'

(the Order of the Phoenix: 237)

ตัวอย่างที่ 75 ตอนแรก แฮร์รี่ไม่เข้าใจว่าการที่เขาโดนกักบริเวณวันศุกร์ ตอนห้าโมงเย็นมีผลอะไรกับแอนเจลิน่า เธอจึงรู้สึกไม่พอใจเช่นนี้ แต่เมื่อเขานึกข้อมูลขึ้นได้ ก็ใช้ 'Oh yeah' นำหน้า 'Keeper tryouts' ซึ่งเป็นข้อมูลที่นึกขึ้นได้

นอกจาก 'Oh' จะใช้นำหน้า 'yeah' เพื่อแสดงการนึกข้อมูลขึ้นได้แล้วนั้น ยังใช้แสดงการทักทาย เพื่อเปิดหรือ เริ่มการสนทนา ซึ่งมักตามด้วยคำทักทาย เช่น 'hello' ดังตัวอย่างที่ 76

ตัวอย่างที่ 76 จินนี่ได้ยินเสียงแฮร์รี่จึงเปิดประตูออกมาทักทาย

'**Oh**, hello, Harry!' said Ron's younger sister, Ginny, brightly. 'I thought I heard your voice.'

(the Order of the Phoenix: 66)

และ 'Oh' ยังสามารถใช้หน้า 'yeah' เพื่อแสดงการตอบรับประโยคคำถามแบบปลายปิดได้เช่นกัน เช่น

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 77 ซิเรียสพาแฮร์รี่ดูแผนผังครอบครัวตระกูลแบล็ค แฮร์รี่ประหลาดใจที่รู้ว่าท็องส์และซิเรียสเป็นญาติกัน

'You and Tonks are related?' Harry asked, surprised.

'**Oh**, yeah, her mother Andromeda was my favourite cousin,' said Siruis, examining the tapetry closet. 'No Andromeda's not here either, look-'

(the Order of the Phoenix: 113)

ตัวอย่างที่ 77 เมื่อผู้ฟังถามว่า 'You and Tonks are related?' ผู้พูดก็ใช้ 'Oh' หน้า 'yeah' ซึ่งเป็นคำตอบรับว่าใช่ เพื่อแสดงว่าเป็นจริงตามที่ผู้ฟังเข้าใจ

นอกจาก จะสามารถใช้นำหน้าคำแสดงการตอบรับแล้ว ยังสามารถใช้ 'Oh' หน้าคำแสดงการปฏิเสธได้เช่นกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้พูดเข้าใจผิด หรือคลาดเคลื่อน เช่น

ตัวอย่างที่ 78 นายวีสลีย์พูดคุยกับแฮร์รี่เรื่องมีพวกต่อต้านพวกมักเกิ้ลก่อเหตุความวุ่นวาย

'Will it be Aurors who catch them?'

'**Oh** no, this is too trivial for Aurors, it'll be the ordinary Magical Law Enforcement Patrol - ah, Harry, this is Perkins.'

(the Order of the Phoenix: 123)

ตัวอย่างที่ 78 เมื่อแฮร์รี่ถามว่า 'Will it be Aurors who catch them?' นายวีสลีย์ก็ใช้ 'Oh' หน้า 'no' ซึ่งเป็นคำตอบปฏิเสธ เพื่อแสดงว่าไม่เป็นจริงตามที่ผู้ฟังเข้าใจ

'Oh' ยังใช้หน้าคำแสดงการอธิบาย ในกรณีที่ผู้ฟังไม่รู้ความหมาย หรือไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้พูดได้พูดไปก่อนหน้า ผู้พูดจึงต้องอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยนำ 'Oh' มาใช้เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

ตัวอย่างที่ 79 แฮกริดพูดถึงเกิร์ก (Gurg) ซึ่งพวกแฮร์รี่ไม่เข้าใจความหมาย แฮกริดจึงอธิบายว่าเกิร์กหมายถึงหัวหน้าของพวกยักษ์

'Well, Dumbledore'd told us how ter do it,' said Hagrid. 'Give the Gurg gifts, show some respect, yeh know.'

'Give the *what* gifts?' asked Harry.

'**Oh**, the Gurg – means the chief.'

(the Order of the Phoenix: 378)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 79 แฮกริดได้พูดถึง ‘the Gurg’ ซึ่งแฮร์รี่ไม่เข้าใจความหมาย และเมื่อแฮร์รี่แสดงความไม่เข้าใจ แฮกริดก็ใช้ ‘Oh’ เพื่อแสดงการรับรู้ว่าแฮร์รี่ไม่เข้าใจ และใช้ ‘Oh’ หน้าคำอธิบายว่า ‘the Gurg’ หมายถึง ‘the chief’

‘Oh’ เป็นคำอุทานที่ปรากฏมากที่สุดในกลุ่มคำอุทานแท้ และยังสามารถสื่อความหมายได้หลากหลายมากที่สุดเช่นกัน โดย ‘Oh’ ปรากฏได้ทั้งตำแหน่งต้น กลาง หรือ ระหว่างประโยค รวมถึงปรากฏตามลำพังก็ได้เช่นกัน นอกจากนี้ ‘Oh’ ยังสามารถไปประกอบร่วมกับคำอื่นๆ เช่น ‘Oh yeah’ ‘Oh no’ ‘Oh my word’ และ ‘Oh dear’ ซึ่งหน้าที่ในการสื่อความหมายของแต่ละคำก็จะแตกต่างกันไป ตามที่ได้อธิบายในข้างต้น

4.1.16 คำอุทาน ‘Oho’

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน ‘Oho’ ปรากฏ จำนวน 9 ครั้ง และแม้ว่าจะไม่พบคำอธิบายความหมายของคำอุทานคำนี้ในพจนานุกรม แต่จากข้อมูลที่พบ สามารถสรุปได้ว่า ‘Oho’ ใช้แสดงความประหลาด พอใจ ร่วมกับแสดงการรับรู้ข้อมูล ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 80 แฮร์รี่พยายามอธิบายให้ลุงเวอร์นอนฟังว่าเขาถูกผู้คุมวิญญาณจู่โจม

‘These Demembers guard some weirdo prison?’ asked Uncle Vernon, lumbering along in the wake of Harry's train of thought.

‘Yes,’ said Harry.

If only his head would stop hurting, if only he could just leave the kitchen and get to his dark bedroom and *think*…

‘**Oho!** They were coming to arrest you!’ said Uncle Vernon, with the triumphant air of a man reaching an unassailable conclusion. ‘That's it, isn't it, boy? You're on the run from the law!’

(the Order of the Phoenix: 38)

จากตัวอย่างที่ 80 เดิมลุงเวอร์นอนเกลียดชังแฮร์รี่อยู่แล้ว เมื่อทราบว่าผู้คุมวิญญาณที่แฮร์รี่อ้างว่าเข้ามาทำร้ายลูกชายของตนเองมาจากคุก ลุงเวอร์นอนก็ใช้ ‘Oho’ เพื่อแสดงความเข้าใจจากการปะติดปะต่อเอาเองว่าผู้คุมวิญญาณมาเพื่อมาจับกุมแฮร์รี่ ดังข้อความที่เขาพูดต่อมาว่า ‘They were coming to arrest you!’ และ ‘Oho’ ยังสื่อความรู้สึกพึงพอใจที่แฮร์รี่จะประสบชะตากรรมไม่ดีตามที่ตนเองเข้าใจ ซึ่งบริบท ‘said…,with the triumphant air of a man reaching an unassailable

Copyright by Mahidol University

conclusion' ช่วยแสดงให้เห็นชัดเจนว่าลุงเวอร์นอนลำพองใจที่รู้ว่าแฮร์รี่จะถูกจับกุม เพราะเขาเชื่อว่าแฮร์รี่เป็นคนทำร้ายลูกชายของตนเอง

ตัวอย่างที่ 81 ฟัดจ์และอัมบริดจ์พยายามจะเอาผิดพวกแฮร์รี่

'The purpose of Potter's meeting with these students,' continued Professor Umbridge, 'was to persuade them to join an illegal society, whose aim was to learn spells and curses the Ministry has decided are inappropriate for school-age-'

'I think you'll find you're wrong there, Dolores,' said Dumbledore quietly, peering at her over the Half-moon spectacles perched halfway down his crooked nose.

Harry stared at him. He could not see how Dumbledore was going to talk him out of this one; if Willy Widdershins had indeed heard every word he had said in the Hog's Head there was simply no escaping it.

'**Oho!**' said Fudge, bouncing up and down on the balls of his feet again. 'Yes do let's hear the latest cock – and – bull story designed to pull Potter out of trouble! Go on, then, Dumbledore, go on – Willy Widdershins was lying, was he? Or was it Potter identical twin in the Hog's Head that day? Or is there the usual simple explanation in involving the reversal of time, a dead man coming back to life and a couple of invisible Dementors?'

(the Order of the Phoenix: 541)

ตัวอย่างที่ 81 ฟัดจ์ ใช้ 'Oho' เพื่อแสดงการรับรู้ข้อมูลที่ดัมเบิลดอร์บอกว่า 'I think you'll find you're wrong there.' ร่วมกับแสดงความประหลาดใจต่อข้อมูลที่ได้รับรู้ แต่อย่างไรก็ดี เจตนาของฟัดจ์ คือ ใช้คำอุทาน 'Oho' ประกอบข้อความ เพื่อเยาะเย้ยดัมเบิลดอร์ที่พยายามแก้ตัวให้แฮร์รี่และพวกนักเรียนพ้นผิด เพราะฟัดจ์คิดว่าตนเองมีพยานและหลักฐานมัดตัวแฮร์รี่ชัดเจน ดังนั้น สิ่งที่ดัมเบิลดอร์จะพูดจึงน่าจะเป็นเพียงคำแก้ตัวเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 82 ดัมเบิลดอร์เอามือสำรวจบางอย่างผ่านอากาศที่ว่างเปล่า และเมื่อพบบางสิ่งเขาก็ร้องออกมาว่า

'**Oho**,' said Dumbledore happily, seconds later. His hand had closed in midair upon something Harry could not see. Dumbledore moved closer to the water; Harry watched nervously as the tips of Dumbledore's buckled shoes found the utmost edge of the rock rim. Keeping his

Copyright by Mahidol University

hand clenched in midair, Dumbledore raised his wand with the other and tapped his fist with the point.

(the Half-Blood Prince: 526)

ตัวอย่างที่ 82 ดัมเบิลดอร์ใช้ ‘Oho’ เพื่อแสดงความพอใจที่ในที่สุดก็ค้นพบสิ่งที่ต้องการ และยังมีบริบทที่แสดงลักษณะการพูด ‘said…happily’ ช่วยให้การสื่ออารมณ์พอใจของดัมเบิลดอร์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.1.17 คำอุทาน ‘Oi’

‘Oi’ ปรากฏจำนวน 7 ครั้ง เป็นคำอุทานที่ใช้เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง และเป็นการกระตุ้นให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่าง เหมือนกับคำอุทาน ‘Hey’ แต่อย่างไรก็ดี พบว่าการใช้ ‘Oi’ มักจะมีน้ำเสียงไม่พอใจของผู้พูดร่วมด้วย ซึ่งข้อมูลที่ได้ก็สอดคล้องกับที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1069) ให้คำอธิบายเอาไว้ว่า “In informal situations, people say or shout **oi** to attract someone's attention, especially if they are angry. (BRIT)”

ตัวอย่างที่ 83 เจมส์ พอตเตอร์ พ่อของแฮร์รี่ในวัยหนุ่มใช้คาถากลั่นแกล้งสเนป ลิลี่ แม่แฮร์รี่พยายามห้าม เจมส์จึงยื่นขอเสนอให้เธอออกเดทกับเขา

‘I wouldn’t go out with you if it was a choice between you and the giant squid,’ said Lily.

‘Bad luck, Prongs,’ said Sirius briskly, and turned back to Snape. ‘**OI!**’

But too late; Snape had directed his wand straight at James; there was a flash of light and a gash appeared on the side of James’s face, spattering his robes with blood. James whirled about: a second flash of light later, Snape was hanging upside-down in the air, his robes falling over his head to reveal skinny, pallid legs and a pair of greying underpants.

(the Order of the Phoenix:570)

ในตัวอย่างนี้ ซิเรียส หันมาเห็นว่าสเนปกำลังจะใช้เวทมนต์ทำร้ายเจมส์ จึงใช้ ‘OI’ เพื่อเป็นการร้องห้ามให้สเนปหยุดการกระทำนั้น ซึ่งการใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงระดับน้ำเสียงของผู้พูดว่าผู้พูดใช้ระดับเสียงที่ดังมาก เพื่อต้องการร้องห้าม และเป็นการเตือนพวกเพื่อนๆ ด้วย

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 84 รอนเห็นจินนี่น้องสาวของตัวเองกำลังกอดจูบกับ ดีน โทมัส จึงรู้สึกโกรธมาก เขาเข้าไปตักเตือนจินนี่ แต่ก็ถูกจินนี่ย้อนเรื่องที่เขายังไม่เคยจูบกับใครเลย ทำให้แฮร์รี่ต้องชวนรอนออกไปก่อนที่ทั้งสองจะทะเลาะกันรุนแรง

'C'mon,' said Harry as the sound of Filch's shuffling feet reached their ears.

They hurried up the stairs and along a seventh-floor corridor. '**Oi**, out of the way!' Ron barked at a small girl who jumped in fright and dropped a bottle of toad-spawn.

(the Half-Blood Prince: 270)

ในตัวอย่างนี้ รอน กำลังโมโหที่น้องสาวของตนเองไปกอดจูบกับผู้ชาย เมื่อเห็นว่ามีเด็กผู้หญิงยืนขวางทางอยู่ จึงใช้ 'Oi' เพื่อเรียกความสนใจ ประกอบประโยคคำสั่ง 'out of the way!' แสดงความต้องการให้เด็กผู้หญิงคนนั้นหลีกทาง นอกจากนี้ กริยา 'bark' ในส่วนของบทบรรยายยังแสดงให้เห็นว่ารอนใช้น้ำเสียงตะคอกและก้าวร้าว และ ปฏิกิริยาของเด็กผู้หญิงเมื่อได้เห็นท่าทีของรอน '…a small girl who jumped in fright and dropped a bottle of toad-spawn.' ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเธอมีท่าทางตกใจเมื่อได้ยินน้ำเสียงที่ก้าวร้าวของรอน

4.1.18 คำอุทาน 'Oops'

'Oops' ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่านั้น โดยคำอุทาน 'Oops' มีหน้าที่ในการสื่อความหมายหรือเจตนาของผู้พูด สอดคล้องกับคำอธิบายในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1078) ที่ได้อธิบายเอาไว้ว่า "You say **oops** to indicate that there has been a slight accident or mistake, or to apologize to someone for it. (INFORMAL)"

ตัวอย่างที่ 85 ในงานเลี้ยงฉลองชัยชนะของทีมกริฟฟินดอร์ รอนที่มากับลาเวนเดอร์เปิดประตูเจอแฮร์รี่และเฮอร์ไมโอนี่ที่กำลังพูดคุยกันอยู่ในห้องสองต่อสอง

'Oh,' he said, drawing up short at the sight of Harry and Hermione.

'**Oops!**' said Lavender, and she backed out the room, giggling. The door swung shut behind her.

(the Half-Blood Prince: 282)

ตัวอย่างที่ 85 รอนและลาเวนเดอร์ เปิดประตูเข้ามา และพบว่าแฮร์รี่กับเฮอร์ไมโอนี่กำลังคุยกันอยู่ จึงอุทานว่า 'Oops' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกผิดที่เข้ามาขัดจังหวะการพูดคุย และจากกริยา 'giggling' ก็แสดงให้เห็นว่าลาเวนเดอร์เข้าใจผิดเรื่องแฮร์รี่กับเฮอร์ไมโอนี่

Copyright by Mahidol University

4.1.19 คำอุทาน 'Ouch'

'Ouch' ปรากฏจำนวน 16 ครั้ง โดยใช้สื่อความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูด หรือ ใช้แสดงความรู้สึกเจ็บปวดแทนผู้อื่นก็ได้เช่นกัน ซึ่งตรงกับหน้าที่การสื่อความหมายที่ได้อธิบายไว้ในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1091) ว่า "**Ouch!** is used in writing to represent the noise that people make when they suddenly feel pain."

ตัวอย่างที่ 86 มิสซิสฟิกไม่พอใจที่มันดังกัสไม่อยู่เฝ้าดูแฮร์รี่ ทำให้แฮร์รี่โดนผู้คุมวิญญาณโจมตี

Mrs Figg raised the arm from which her string bag dangled and whacked Mundungus around the face and neck with it; judging by the clanking noise it made it was full of cat food.

'**Ouch** - gerroff - gerroff, you mad old bat! Someone's gotta tell Dumbledore!'

(the Order of the Phoenix: 26)

ตัวอย่างที่ 86 มันดังกัสใช้คำอุทาน 'Ouch' สื่อความรู้สึกเจ็บปวด เมื่อถูกมิสซิสฟิกเอากระป๋องฟาดใส่

ตัวอย่างที่ 87 ลี จอร์ดัน กำลังบรรยายการแข่งขันควิดดิชระหว่างทีมกริฟฟินดอร์ และสลิธีริน

'… and she's ducked Warrington, she's passed Montague, she's **ouch** – been hit from behind by a Bludger from Crabbe…Montague catches the Quaffle, Montage heading back up the pitch and – nice Budger there from George Weasley, that's a Bludger to the head of Montague, he drops the Quaffle, caught by Katie Bell, Katie Bell Gryffindor reverse – passes to Alilia Spinnet's away-' and Spinnet's away-'

(the Order of the Phoenix: 360)

ตัวอย่างที่ 87 ลี จอร์ดันใช้คำอุทาน 'Ouch' เพื่อแสดงความเจ็บปวดแทนกัน แต่ในสถานการณ์นี้ เขาไม่ได้รู้สึกเจ็บปวดเอง แต่รู้สึกเจ็บแทนแอนแจลิน่าที่ถูกโจมตีจากด้านหลังอย่างแรง

Copyright by Mahidol University

4.1.20 คำอุทาน 'Ow'

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน 'Ow' ปรากฏจำนวน 1 ครั้งเท่านั้น โดยหน้าที่ในการสื่อความหมายนั้นใกล้เคียงกับคำอุทาน 'Ouch' คือ ใช้สื่อความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูดเช่นเดียวกัน และยังตรงกับคำอธิบายของ พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1105) ที่อธิบายไว้ว่า "**Ow!** is used in writing to represent the noise that people make when they suddenly feel pain."

ตัวอย่างที่ 88 พ่อมดคนหนึ่งพยายามอธิบายอาการเจ็บป่วยของเขาให้แม่มดที่นั่งอยู่หลังโต๊ะฟัง

'It's these - ouch - shoes my brother gave me - **ow** - they're eating my - OUCH - feet - look at them, there must be some kind of - AARGH - jinx on them and I can't - AAAAARGH - get them off.' He hopped from one foot to the other as though dancing on hot coals

(the Order of the Phoenix: 429)

ตัวอย่างที่ 88 พ่อมดรู้สึกเจ็บปวดจากการถูกเวทมนต์ จึงร้อง 'Ow' แสดงความเจ็บปวดที่ได้รับ ร่วมกับคำอุทานที่แสดงความเจ็บปวดอื่น ๆ เช่น 'Ouch' และ 'Aargh'

4.1.21 การสื่อความหมายของ 'Shh'

พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1421) ได้อธิบายหน้าที่การสื่อความหมายของ 'Shh' เอาไว้ว่า "You can say **Shh!** to tell someone to be quiet. (INFORMAL, SPOKEN)" ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลคำอุทานที่พบ ผู้วิจัยพบว่า 'Shh' ปรากฏจำนวน 11 ครั้ง โดยทำหน้าที่สื่อความต้องการของผู้พูดว่าต้องการให้ผู้ฟังเงียบ หรือ ลดเสียงให้เบาลง ดังตัวอย่างที่ 89 และ 90

ตัวอย่างที่ 89 ลุงเวอร์นอนไม่เชื่อว่าแฮร์รี่ต้องการแอบฟังข่าวสารเพียงเท่านั้น เขาพูดพาดพิงถึงพวกพ่อมด ทำให้ป้าเพ็ทูเนียต้องร้องเตือน

'Vernon, **shh!**' said Aunt Petunia. 'The window's open!'

'Oh – yes – sorry, dear.'

(the Order of the Phoenix: 8)

ตัวอย่างที่ 89 ป้าเพ็ตทูเนียใช้ 'Shh' เพื่อแสดงเจตนาว่าเธอต้องการให้ลุงเวอร์นอนเลิกพูดเดี๋ยวนี้ เพราะเธอหวาดกลัวว่าพวกพ่อมดแม่มดจะได้ยินเรื่องที่สามีของเธอพูดพาดพิงถึง

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 90 ขณะที่ลุงเวอร์นอนกำลังโวยวายเรื่องที่ดัดลีย์ถูกทำร้าย ป้าเพ็ตทูเนียก็สังเกตเห็นว่าดัดลีย์กำลังจะพูดอะไรบางอย่าง

'**Shh!** He's trying to say something, Vernon! What is it, Diddy? Tell Mummy!'

(the Order of the Phoenix: 28)

ตัวอย่างที่ 90 ป้าเพ็ตทูเนียใช้ 'Shh' เพื่อแสดงเจตนาว่าเธอต้องการให้ลุงเวอร์นอนหยุดพูด เพราะว่าลุงชายของเธอกำลังพูดอะไรบางอย่าง ซึ่งเธอได้ยินไม่ถนัด จึงต้องการให้ลุงเวอร์นอนหยุดโวยวายเสียก่อน

4.1.22 คำอุทาน 'Tut'

'Tut' เป็นคำอุทานที่มีการออกเสียงไม่เป็นไปตามระบบเสียงภาษาอังกฤษ ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง และ มักปรากฏซ้ำ 2 ครั้งในหนึ่งถ้อยคำ โดยพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1684) ได้อธิบายวิธีการใช้คำอุทานนี้ว่า "**Tut** is used in writing to represent the sound that you make with your tongue touching the top of your mouth when you want to indicate disapproval, annoyance, or sympathy." ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่พบ ดังตัวอย่างที่ 91 และ 92 ผู้พูดใช้ 'Tut-tut' เพื่อสื่อว่าผู้พูดยังไม่รู้สึกพอใจกับสิ่งที่ผู้ฟังกระทำ หรือผลของการกระทำของผู้ฟัง

ตัวอย่างที่ 91 ศาสตราจารย์อัมบริดจ์ทักทายพวกนักเรียนในชั่วโมงเรียนครั้งแรก

'Well, good afternoon!' she said, when finally the whole class had sat down.

A few people mumbled 'good afternoon' in reply.

'**Tut, tut**,' said Professor Umbridge. 'That won't do, now, will it? I should like you, please, to reply "Good afternoon, Professor Umbridge". One more time, please. Good afternoon, class!'

(the Order of the Phoenix: 215)

ตัวอย่างที่ 91 อัมบริดจ์ ใช้ 'Tut, tut' เพื่อสื่อให้พวกนักเรียนทราบว่าตนเองยังไม่พอใจวิธีการทักทายของพวกนักเรียน และต้องการให้ทุกคนทักทายด้วยความพร้อมเพรียงมากกว่านี้ ดังคำพูดต่อมาที่เธอบอกพวกนักเรียนว่า 'That won't do, now, will it?'

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 92 อัมบริดจ์ก็ขอดูมือของแฮร์รี่ หลังจากที่เธอลงโทษเขา

'**Tut, tut**, I don't seem to have made much of an impression yet,' she said, smiling. 'Well, we'll just have to try again tomorrow evening, won't we? You may go.'

(the Order of the Phoenix: 241)

ตัวอย่างที่ 92 อัมบริดจ์ ใช้ 'Tut, tut' เพื่อสื่อว่าตนเองยังไม่พอใจกับผลการลงโทษที่แฮร์รี่ได้รับนัก และปรารถนาจะให้แฮร์รี่ได้รับการลงโทษมากขึ้นกว่านี้ ดังคำพูดในประโยคต่อมาที่เธอบอกแฮร์รี่ว่า 'I don't seem to have made much of an impression yet.'

4.1.23 คำอุทาน 'Um'

'Um' ปรากฏจำนวน 13 ครั้ง เป็นคำอุทานที่ใช้สื่ออาการประหม่า หรือ ความลังเลไม่กล้าพูด เพราะผู้พูดอาจเกรงว่าข้อความที่พูดจะเป็นการคุกคามผู้ฟัง ซึ่งตรงกับที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1690) ได้อธิบายไว้ว่า "**Um** is used in writing to represent a sound that people make when they are hesitating, usually while deciding what they want to say next." นอกจาก จะใช้ 'Um' เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์ในด้านลบดังกล่าวแล้ว ยังใช้เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้เช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 93 เฮอร์ไมโอนี่ไม่กล้าพูดกับแฮร์รี่ตรง ๆ ว่าหนังสือพิมพ์ลงข่าวว่าแฮร์รี่โกหกเรื่องการกลับมาของโวลเดอมอร์

'Have you - er – been reading it thoroughly?' Hermione asked, still more anxiously.

'Not cover to cover,' said Harry defensively. 'If they were going to report anything about Voldemort it would be headline news, wouldn't it?'

The other flinched at the sound of the name. Hermione hurried on. 'Well, you'd need to read it cover to pick it up but they – **um** – they mention you a couple of times a week.'

(the Order of the Phoenix: 70)

'Um' ที่ใช้ในตัวอย่างนี้ ปรากฏอยู่ระหว่าง 'they' ซึ่งเป็นประธานในประโยค กับ 'they' ที่เกิดซ้ำอีกตัวหนึ่ง ใน 'they – um - they mention you a couple of times a week.' เพื่อสื่อสภาวะจิตใจของเฮอร์ไมโอนี่ว่ารู้สึกลังเล หรือไม่กล้าที่พูดถึง 'they' หรือ 'หนังสือพิมพ์' เพราะไม่กล้าบอกแฮร์รี่ตรง ๆ ว่า หนังสือพิมพ์ลงเรื่องไม่ดีเกี่ยวกับเขา จึงต้องใช้ 'Um' เพื่อช่วยสร้างความต่อเนื่องในขณะกำลังคิดหาคำพูด

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 94 แฮร์รี่พบโช แชง เด็กผู้หญิงที่เขาแอบชอบโดยบังเอิญ

'Oh…hello, Harry,' said a nervous voice. '**Um**…bad time?'

Harry wiped the lenses of his glasses with his Trevor-free hand. A very pretty girl with long, shiny black hair was standing in the doorway smiling at him: Cho Chang, the Seeker on the Revenclaw Quidditch team.

'Oh…hi,' said Harry blankly.

'**Um**…' said Cho. 'Well…just thought I'd say hello…bye then…'

(the Order of the Phoenix: 170)

ตัวอย่างที่ 94 แฮร์รี่ และโช แชง ต่างรู้สึกเขินอายระหว่างการสนทนา 'Um' ที่ใช้ในประโยคคำถาม 'Um…bad time?' ประกอบกับบริบทในส่วนบรรยาย 'said a nervous voice' ช่วยแสดงน้ำเสียงของโช แชง ในขณะที่พูดข้อความว่ากำลังรู้สึกประหม่า และ เกรงใจที่ตนเองเป็นฝ่ายเริ่มการสนทนา เพราะกลัวว่าตนเองจะรบกวนเวลาของแฮร์รี่ ส่วน 'Um' ในประโยคต่อมา แสดงให้เห็นว่าเธอกำลังคิดหาคำพูดเพื่อให้การสนทนาดำเนินต่อไป แต่ในที่สุดก็ตัดสินใจปิดการสนทนา

4.1.24 คำอุทาน 'Urgh'

'Urgh' ปรากฏในข้อมูลทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยใช้สื่อความรู้สึกรังเกียจ เพราะผู้พูดรู้สึกขยะแขยง หรือไม่ชอบใจสิ่งของ หรือบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับคำอุทาน 'Ugh' ที่ปรากฏในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1689) ว่า "**Ugh** is used in writing to represent the sound that people make if they think something is unpleasant, horrible, or disgusting." แม้ว่า 'Ugh' ในพจนานุกรมจะสะกดแตกต่างจาก 'Urgh' ที่พบ แต่ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะเป็นคำเดียวกัน เพราะสื่อความหมายเช่นเดียวกัน และมีการสะกดคำคล้ายกันอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 95 รอนอุทานด้วยความรังเกียจ เมื่อเห็นห้องของครีเชอร์เต็มไปด้วยกองผ้าเก่า ๆ ที่สกปรก

'He must be sneaking around upstairs,' he said, and without further ado pulled open the door. '**Urgh!**'

(the Order of the Phoenix: 445)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 96 แพนซี่ พาร์กินสันนักเรียนหญิงบ้านสลิธีน แสดงความรังเกียจรสนิยมของโช แชง ที่หันไปคบกับแฮร์รี่

'Potter and Chang!' screeched Pansy, to chorus of snide giggles. '**Urgh**, Chang, I don't think much of your taste… at least Diggory was good-looking!'

(the Order of the Phoenix: 492)

จากตัวอย่างที่ 95 และ 96 ผู้พูดต่างแสดงความรู้สึกรังเกียจเช่นเดียวกัน แต่มีสิ่งที่แตกต่างกันเล็กน้อยในรายละเอียด ตัวอย่างที่ 95 รอนแสดงความรู้สึกรังเกียจต่อความสกปรกของห้องครีเชอร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เห็นด้วยตาเปล่า สามารถตัดสินจากการมองเห็นได้ทันที ส่วนตัวอย่างที่ 96 แพนซี่แสดงความรังเกียจต่อรสนิยมของโช แชง ที่ขัดกับรสนิยมของตนเอง ประกอบกับกริยา 'screech' ยังช่วยสื่ออารมณ์รังเกียจของแพนซี่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.1.25 คำอุทาน 'Whoa'

'Whoa' ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง โดยใช้แสดงความรู้สึกประทับใจ เช่นเดียวกับคำอุทาน 'Wow' แต่อย่างไรก็ดี 'Whoa' ที่พบในงานวิจัยนี้ มีหน้าที่การสื่อความหมายแตกต่างจากที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1786) ได้อธิบายไว้ว่า "You can say **whoa** to someone who is talking to you, to indicate that you think they are talking too fast or assuming things that may not be true. (INFORMAL)"

ตัวอย่างที่ 97 พวกดีนเพิ่งมาถึงห้องลับที่พวกแฮร์รี่จะใช้ในการประชุมการป้องกันตัว

'**Whoa**,' said Dean, staring around, impressed. 'What is this place?'

(the Order of the Phoenix: 345)

'Whoa' ในตัวอย่างนี้ ใช้แสดงความรู้สึกประทับใจของดีนหลังจากได้เห็นห้องลับ โดยบริบท 'staring around, impressed' ช่วยแสดงพฤติกรรมของดีนขณะเปล่งคำอุทานออกมา ทำให้เห็นการแสดงอารมณ์ของดีนได้ชัดเจนมายิ่งขึ้นว่า ในขณะนั้น เขารู้สึกประทับใจต่อสิ่งที่เห็นเป็นอย่างมาก

4.1.26 คำอุทาน 'Whoops'

'Whoops' ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และมีหน้าที่การสื่อความหมายสอดคล้องกับคำอธิบายในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1787) ที่ได้อธิบายว่า "You say **whoops** to indicate that there has been a slight accident or mistake, or to apologize to someone for it. (INFORMAL)"

Copyright by Mahidol University

ผู้วิจัยคาดว่า ‘Whoops’ จะเป็นหน่วยคำเดียวกันกับคำอุทาน ‘Oops’ เพราะมีรูปแบบการสะกดคำและการออกเสียงที่คล้ายกัน และใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูด เช่นเดียวกันอีกด้วย โดยผู้พูดใช้ ‘Whoops’ เมื่อรู้สึกว่าตนได้กระทำบางอย่างผิดพลาดเช่นเดียวกับการใช้ ‘Oops’ แต่อย่างไรก็ดี จากข้อมูลที่พบ มีการใช้คำอุทาน ‘Whoops’ เพราะผู้พูดมีเจตนาเยาะเย้ยความผิดพลาดของผู้ฟัง ดังตัวอย่างที่ 98

ตัวอย่างที่ 98 รอนกับแฮร์รี่กำลังใช้มีดหั่นของอยู่ในครัว เฟร็จและจอร์จล้อเลียนรอนที่ยังใช้มีดอยู่ แทนที่จะใช้เวทมนต์ทำทุกอย่างแทน

‘I’ll be seventeen in two and a bit months’ time,’ said Ron grumpily, ‘and then I’ll be able to do it by magic!’

‘But meanwhile,’ said George, sitting down at the kitchen table and putting his feet up on it, ‘we can enjoy watching you demonstrate the correct use of a – **whoops**-a-daisy.’

‘You made me do that!’ said Ron angrily, sucking his cut thumb. ‘You wait, when I’m seventeen-’

(the Half-Blood Prince: 306)

ตัวอย่างที่ 98 ขณะที่กำลังพูดคุยกันอยู่ จอร์จก็เห็นรอนถูกมีดบาด เขาใช้ ‘Whoops’ เพื่อแสดงความตกใจที่เกิดอุบัติเหตุขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม เจตนาของจอร์จคือเพื่อล้อเลียนที่รอนโดนมีดบาด เพราะจากปฏิกิริยาของรอน ที่พูดขึ้นมาว่า ‘You made me do that!’ แสดงให้เห็นว่ารอนไม่พอใจจอร์จเป็นอย่างมาก

4.1.27 คำอุทาน ‘Wow’

‘Wow’ เป็นคำอุทานที่ปรากฏจำนวน 15 ครั้ง โดย ‘Wow’ สามารถใช้สื่อสภาวะอารมณ์ในเชิงบวก ดังเช่นที่ พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1812) ได้อธิบายเอาไว้ว่า “You can say **wow** when you are very impressed, surprised, or pleased. (INFORMAL)” แต่อย่างไรก็ดี ในบางกรณีที่ผู้พูดใช้คำอุทาน ‘Wow’ ประกอบการประชดประชันผู้ฟังได้เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 99 ระหว่างที่ท็องส์ใช้เวทมนต์ทำความสะอาด เธอเห็นไม้กวาดของแฮร์รี่ซึ่งเป็นของขวัญที่ได้มาจากจากซิเรียส

‘Ah, well,’ said Tonks, slamming the trunk’s lid shut, ‘at least it's all in. That could do with a bit of cleaning, too.’ She pointed her wand at Hedwig's cage. ‘*Scourgify*.’ A few feathers

Copyright by Mahidol University

and droppings vanished. 'Well, that's a *bit* better - I've never quite got the hang of these householdy sort of spells. Right - got everything? Cauldron? Broom? **Wow!** - A *Firebolt'*

Her eyes widened as they fell on the broomstick in Harry's right hand. It was his pride and joy, a gift from Sirius, an international-standard broomstick.

(the Order of the Phoenix: 53)

ตัวอย่างที่ 99 ท็องส์ ใช้ 'Wow' สื่อความรู้สึกประหลาดใจที่เห็นไม้กวาดของแฮร์รี่เป็น 'Firebolt' ซึ่งเป็นไม้กวาดที่ค่อนข้างมีราคาแพง และเป็นที่ปรารถนาของพ่อมดแม่มดทั่วไป ผู้พูดไม่คาดคิดมาก่อนว่าแฮร์รี่จะมีไม้กวาดราคาแพงเช่นนี้ และบริบท 'Her eyes widened as they fell on the broomstick in Harry's right hand' ช่วยแสดงพฤติกรรมของเธอให้เห็นว่าเธอรู้สึกตื่นเต้น และประหลาดใจที่ได้เห็นของสิ่งนั้นเป็นอย่างมาก

ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นว่า 'Wow' ยังสามารถใช้ประกอบการประชดประชันผู้ฟังได้เช่นกัน ดังตัวอย่างที่ 100

ตัวอย่างที่ 100 เฮอร์ไมโอนี่พยายามเตือนไม่ให้แฮร์รี่หาเรื่องทะเลาะกับมัลฟอย แฮร์รี่จึงประชดประชันเฮอร์ไมโอนี่

'Harry, don't go picking a row with Malfoy, don't forget, he's a prefect now, he could make life difficult for you…'

'**Wow**, I wonder what it'd be like to have a difficult life?' said Harry sarcasticcally.

Ron laughed but Hermione frowned. Together, they traipsed across the vegetable patch. The sky still appeared unable to make up its mind whether it wanted to rain or not.

(the Order of the Phoenix: 235)

'Wow' ตามปกติจะใช้เพื่อแสดงความประทับใจ พึงพอใจ หรือประหลาดใจของผู้พูด แต่ตัวอย่างที่ 100 เมื่อเฮอร์ไมโอนี่เตือนแฮร์รี่ว่าอย่าหาเรื่องทะเลาะกับเดรโก มัลฟอย เพราะอาจจะทำให้ชีวิตยุ่งยากได้ แต่แฮร์รี่กลับคิดต่างจากเฮอร์ไมโอนี่ เขาใช้ 'Wow' ประกอบการประชดประชันว่าตนเองนั้นพึงพอใจ และอยากจะรู้เหมือนกันว่าชีวิตยุ่งยากเป็นอย่างไร นอกจากนี้ บริบท 'said…sarcastically' ยังช่วยแสดงให้เห็นลักษณะการพูด ทำให้ทราบเจตนาของแฮร์รี่ว่าในตัวอย่างนี้เขาต้องการประชดประชัน ไม่ใช่แสดงความรู้สึกประทับใจ หรือ ประหลาดใจ

Copyright by Mahidol University

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำอุทานแท้ทั้งหมด ได้ข้อค้นพบว่า คำอุทานแท้ส่วนใหญ่จะมีการบรรจุคำอธิบายหน้าที่การสื่อความหมายลงในพจนานุกรม Collins COBUID (2001) แล้ว ซึ่งคำอธิบายจะเกี่ยวข้องกับหน้าที่การสื่อความหมายทางด้านสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด แต่อย่างไรก็ดี ไม่พบว่ามีการอธิบายหน้าที่ของคำอุทานแท้ในการสร้างความต่อเนื่องให้กับบทสนทนาแต่อย่างใด นอกจากนี้ บางครั้ง คำอธิบายในพจนานุกรมไม่ครอบคลุมความหมายทั้งหมด หรือ คำอุทานบางถ้อยคำที่พบในงานวิจัยนี้ ก็มีความหมายไม่ครบถ้วนตามพจนานุกรม ดังนั้น ในการวิเคราะห์หน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน ผู้แปลจำเป็นต้องอาศัยบริบทในการตีความนอกเหนือไปจากอาศัยความหมายที่ได้จากพจนานุกรมด้วย

ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปหน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานแท้ออกมาเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 หน้าที่และการสื่อความหมายของกลุ่มคำอุทานแท้

คำอุทานแท้	แสดงสภาวะจิตใจ				แสดงความต้องการหรือความตั้งใจของผู้พูด	สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา
	แสดงสภาวะอารมณ์ความรู้สึก			แสดงการรับรู้เข้าใจ		
	สภาวะอารมณ์เชิงบวก	สภาวะอารมณ์เชิงลบ	สภาวะอารมณ์อื่น ๆ			
Ah	✓	✓		✓	✓	✓
Aha	✓			✓	✓	
Alas		✓				
Ar				✓		✓
Argh		✓				
Eh			✓		✓	✓
Er		✓				✓
Erm		✓				✓
Ha	✓	✓			✓	
Hey	✓	✓			✓	✓
Hmm		✓	✓		✓	✓

Copyright by Mahidol University

คำอุทานแท้	แสดงสภาวะจิตใจ				แสดงความต้องการหรือความตั้งใจของผู้พูด	สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา
	แสดงสภาวะอารมณ์ความรู้สึก			แสดงการรับรู้เข้าใจ		
	สภาวะอารมณ์เชิงบวก	สภาวะอารมณ์เชิงลบ	สภาวะอารมณ์อื่น ๆ			
Humph		✓	✓	✓		✓
Mmm			✓	✓	✓	✓
Mphf			✓			✓
Oh		✓			✓	
Oho	✓	✓	✓	✓		✓
Oi	✓			✓		✓
Oops		✓			✓	
Ouch		✓				
Ow		✓				
Shh					✓	
Tut		✓			✓	
Um		✓				✓
Urgh		✓				
Whoa	✓					
Whoops		✓			✓	
Wow	✓	✓			✓	

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าคำอุทานแท้เกือบทุกถ้อยคำ ยกเว้น ‘Shh’ ใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูด โดยการสื่อสภาวะจิตใจนั้น อาจเป็นอารมณ์ความรู้สึก หรือ การรับรู้เข้าใจของผู้พูด ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานบางถ้อยคำสามารถสื่อสภาวะอารมณ์ได้เป็นจำนวนมาก และเกณฑ์การแบ่งสภาวะทางอารมณ์ของแต่ละบุคคลย่อมต่างกันในรายละเอียด ดังนั้น จึงจัดการสื่อสภาวะอารมณ์เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ตามเกณฑ์ทางด้านทัศนคติ และใช้เป็นการสื่อ ‘สภาวะอารมณ์เชิงบวก’ ซึ่งเป็นการใช้คำอุทานเพื่อสื่ออารมณ์ที่พึงประสงค์ของผู้พูด หรือ เพื่อแสดงทัศนคติที่ดีต่อผู้ฟัง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น อารมณ์ดีใจ สบายใจ มีความสุข พอใจ ผ่อนคลาย เป็นต้น และ ‘สภาวะอารมณ์เชิงลบ’ ซึ่งเป็นการใช้คำอุทานเพื่อสื่ออารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของผู้พูด หรือ เพื่อแสดงทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ฟัง

Copyright by Mahidol University

หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น อารมณ์ไม่พอใจ โกรธ เศร้า กลัว ตกใจ ไม่สบายใจ วิตกกังวล เจ็บปวด ขยะแขยง เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี บางสภาวะอารมณ์ไม่สื่อสภาวะอารมณ์เชิงบวก หรือ สภาวะอารมณ์เชิงลบชัดเจน เช่น ความรู้สึกสงสัย ครุ่นคิด และประหลาดใจ (ในบางกรณี) ผู้วิจัยจึงจัดให้อยู่ในการสื่อสภาวะอารมณ์อื่น ๆ แทน

นอกจากการสื่อสภาวะจิตใจแล้ว คำอุทานแท้ยังสามารถสื่อถึงความต้องการ หรือ ความตั้งใจอื่น ๆ ของผู้พูดได้เช่นกัน เช่น ‘Aha’ ถูกใช้ เมื่อผู้พูดต้องการแสดงว่าตนเองรู้ทัน หรือ อยู่เหนือผู้ฟัง ‘Eh’ ถูกใช้ เพื่อแสดงการกระตุ้นให้ผู้ฟังตอบคำถาม หรือเห็นด้วยกับผู้พูด ‘Shh’ ถูกใช้ เมื่อผู้พูดต้องการความเงียบจากผู้ฟัง เป็นต้น หน้าที่ในการแสดงความต้องการ หรือ ตั้งใจของผู้พูดสามารถเกิดร่วมกับหน้าที่ในการแสดงสภาวะจิตใจได้ด้วย เช่น ‘Aha’ นอกเหนือ จากจะแสดงว่าผู้พูดรู้ทันผู้ฟังแล้ว ยังสื่อถึงความรู้สึกยินดีต่อชัยชนะนั้นด้วย ‘Eh’ เป็นคำอุทานที่แสดงความรู้สึกสงสัย อยากรู้คำตอบ หรือ ไม่เข้าใจของผู้พูด ร่วมกับแสดงการกระตุ้นให้ผู้ฟังตอบคำถาม หรือเห็นด้วยกับผู้พูด ผู้วิจัยพบว่า ในบางกรณี คำอุทานแท้บางถ้อยคำที่เดิมถูกใช้เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์เชิงบวก กลับถูกใช้เพื่อสื่อความรู้สึกไม่พอใจซึ่งเป็นสภาวะอารมณ์เชิงลบแทน เมื่อผู้พูดต้องการ หรือตั้งใจที่จะแสดงการประชดประชันให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดรู้สึกไม่พอใจ เช่น ‘Wow’ เดิมใช้สื่อสภาวะอารมณ์เชิงบวก อย่างเช่น อารมณ์ดีใจ ประหลาดใจ แต่เมื่อผู้พูดรู้สึกไม่พอใจ จึงใช้ ‘Wow’ ประกอบการประชดประชันผู้ฟัง และแสดงให้ผู้ฟังทราบว่าตนเองไม่เห็นด้วย หรือรู้สึกไม่ดีกับผู้ฟัง

คำอุทานแท้หลายคำ ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาด้วย ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา จะปรากฏร่วมกับข้อความ หรือ เครื่องหมายคำถามเสมอ คำอุทานแท้ที่มีหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา มักเป็นคำอุทานที่สามารถใช้เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์เชิงลบ โดยใช้เมื่อผู้พูดเกิดความลังเล ประหม่า กลัว ไม่แน่ใจ หรือ หาคำพูดไม่ได้ จึงต้องนำคำอุทานมาใช้เพื่อประวิงเวลาในการคิดหาคำพูด นอกจากนี้ คำอุทานแท้ยังถูกใช้เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาในกรณีอื่น ๆ เช่น เพื่อเริ่มบทสนทนา เพื่อจบบทสนทนา เพื่อเปลี่ยนหัวข้อสนทนา เพื่อเป็นคำตอบรับ เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

4.2 คำอุทานเสริมและอุทานวลี

คำอุทานเสริม คือ คำอุทานที่มาจากคำประเภทต่าง ๆ เช่น คำคุณศัพท์ หรือคำนาม เป็นต้น โดยพบว่าในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince มีการใช้คำอุทานเสริมเพื่อสื่อเจตนา รวมทั้งทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง หรือเหตุการณ์ จำนวนมาก และส่วนใหญ่เป็นคำที่มาจากคำคุณศัพท์และสื่อความหมายตามความหมายดั้งเดิมของคำคุณศัพท์นั้น ๆ นอกจากนี้ ยังมีการใช้คำอุทานเป็นกลุ่มคำ หรือที่เรียกว่าอุทานวลี จำนวนมากเช่นกัน

4.2.1 คำอุทานเสริมที่มาจากคำคุณศัพท์

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทานเสริมที่มาจากคำคุณศัพท์ หรือ คำที่ทำหน้าที่คล้ายคำคุณศัพท์ ปรากฏจำนวน 16 ถ้อยคำด้วยกัน สามารถเรียงตามตัวอักษร ได้ดังต่อไปนี้ Brilliant, Charming, Cool, Dear, Dreadful, Excellent, Fantastic, Fine, Funny, Good, Great, Ingenious, Magnificent, Nice, Well และ Wonderful ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1.1 คำอุทาน ‘Brilliant’

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน ‘Brilliant’ ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง และสอดคล้องกับหน้าที่การสื่อความหมายที่อธิบายไว้ใน พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 185) ว่า “You can say that something is **brilliant** when you are very pleased about it or think that it is very good. (mainly BRIT INFORMAL, SPOKEN)” ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดใช้ ‘Brilliant’ เพื่อสื่อความรู้สึกยินดี หรือ ดีใจต่อความสำเร็จของผู้ฟัง ดังตัวอย่างที่ 101

ตัวอย่างที่ 101 แฮร์รี่พยายามแสดงความยินดีกับเฮอร์ไมโอนี่ที่ได้เป็นพรีเฟ็ค ด้วยเช่นกัน

‘Harry?’ said Hermione tentatively.

‘Well done, Hermione,’ said Harry, so heartily it did not sound like his voice at all, and, still not looking at her, ‘**brilliant**. Prefect. Great.’

(the Order of the Phoenix: 151)

ตัวอย่างที่ 101 แฮร์รี่ ใช้ ‘Brilliant’ เพื่อแสดงความยินดีที่เฮอร์ไมโอนี่ ได้รับเลือกให้เป็นพรีเฟ็ค แม้ว่าในใจจริงๆของผู้พูดจะรู้สึกอิจฉาอยู่เล็กๆ โดยมีการใช้ร่วมกับ ‘Great’ ซึ่งมีความหมายในทางเดียวกันกับ ‘Brilliant’

Copyright by Mahidol University

นอกจากนี้ ‘Brilliant’ ยังสามารถนำมาใช้สื่อ**สภาวะอารมณ์เชิงลบ เพื่อประกอบการประชดประชันผู้ฟัง**ได้เช่นกัน ดังในตัวอย่างที่ 102

ตัวอย่างที่ 102 แฮร์รี่ถูกส่งมาที่ห้องพยาบาล หลังจากโดนลูกบลัดเจอร์ที่แม็คล้ากเก้น คีปเปอร์ของทีมตัวเองตีเข้าเต็มแรง ขณะกำลังแข่งควิดดิชกับทีมฮัฟเฟิลพัฟ เมื่อเขาฟื้นจึงถามเรื่องผลการแข่งขันกับรอน

‘D’ you know how much we lost by?’ he asked Ron through clenched teeth.

‘Well, yeah I do,’ said Ron apologetically. ‘Final score was three hundred and twenty to sixty.’

‘**Brilliant**,’ said Harry savagely. ‘**Really brilliant!** When I get hold of McLaggen’

(the Half-Blood Prince: 391)

‘Brilliant’ โดยทั่วไปจะใช้ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องการแสดงความรู้สึกยินดีกับผู้ฟัง หรือ ข้อมูลที่ได้รับ แต่ ตัวอย่างที่102 แฮร์รี่เจตนาใช้ ‘Brilliant’ เพื่อแสดงการประชดประชันเรื่องผลการแข่งขันที่ทีมของเขาเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ เพราะความผิดพลาดของลูกทีมตัวเอง ซึ่งบริบท ‘said…savagely’ ช่วยแสดงน้ำเสียงของผู้พูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าผู้พูดรู้สึกไม่พอใจกับผลของการแข่งขัน

4.2.1.2 คำอุทาน ‘Charming’

จากข้อมูลทั้งหมด มีคำอุทาน ‘Charming’ ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง โดยใช้สื่อสภาวะอารมณ์ความรู้สึกประทับใจต่อสิ่งที่พบเห็น เช่นเดียวกับที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 246) อธิบายไว้ว่า “If you say that something is **charming**, you mean that it is very pleasant or attractive.”

ตัวอย่างที่ 103 รูฟัส สคริมเจอร์ ขอให้แฮร์รี่พาเขาไปชมสวน เพื่อที่เขาจะได้มีโอกาสพูดคุยกับแฮร์รี่ตามลำพัง

‘**Charming**,’ said Scrimgeour, stopping at the garden fence and looking out over the snowy lawn and the indistinguishable plants. ‘**Charming**.’

(the Half-Blood Prince: 321)

Copyright by Mahidol University

สคริมเจอร์ ใช้ ‘Charming’ เพื่อสื่อว่าเขารู้สึกประทับใจต่อความงดงามของทัศนียภาพที่ได้เห็นเป็นอย่างยิ่ง

4.2.1.3 คำอุทาน ‘Cool’

‘Cool’ ปรากฏในบทสนทนาจำนวน 3 ครั้ง และพบว่ามีการใช้ ‘Cool’ เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกในเชิงบวกของผู้พูด เช่น แสดงความรู้สึกชื่นชมยินดี หรือ รู้สึกประทับใจ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 333) ที่กล่าวถึงการใช้ ‘Cool’ เพื่อแสดงทัศนคติของผู้พูดไว้ว่า “If you say that a person or their behaviour is **cool**, you mean that they are fashionable and attractive. (INFORMAL)…If you say that something is **cool**, you think it is very good. (INFORMAL)” เป็นที่น่าสังเกตว่าความหมายที่ได้จากพจนานุกรมของคำ ๆ นี้ ไม่ได้ถูกนำมาอธิบาย เป็นความหมายในลำดับต้น ๆ เหมือนกับคำอุทานเสริมที่ผู้วิจัยกล่าวถึงในข้างต้นอย่างเห็นได้ชัด

ตัวอย่างที่ 104 รอนดีใจที่แม่จะซื้อคลีนสวีปให้เป็นของขวัญ ที่เขาได้เป็นพรีเฟ็ค

‘Just caught her!’ he said happily. ‘She says she’ll get the Cleansweep if she can.’

‘**Cool**,’ Harry said, and he was relieved to hear that his voice had stopped sounding hearty. ‘Listen – Ron – well done, mate.’

(the Order of the Phoenix: 152)

ในตัวอย่างที่ 104 แฮร์รี่ ใช้ ‘Cool’ เพื่อแสดงความยินดีกับรอน เมื่อทราบว่านางวีสลีย์จะซื้อของขวัญที่รอนอยากได้ให้

ตัวอย่างที่ 105 เซมัสประทับใจดอกไม้ไฟที่เฟร็จและจอร์จใช้ก่อกวนในโรงเรียน

‘**Cool!**’ said Seamus, who was silhouetted against the window. ‘I think one of those Catherine wheels hit a rocket and it’s like they mated, come and see!’

(the Order of the Phoenix: 560)

ในตัวอย่างที่ 105 เซมัส ใช้ ‘Cool’ เพื่อแสดงความรู้สึกประทับใจและชื่นชมดอกไม้ไฟ ที่เฟร็จและจอร์จใช้ก่อกวนอัมบริดจ์

Copyright by Mahidol University

4.2.1.4 คำอุทาน 'Dear'

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทาน 'Dear' ปรากฏจำนวน 5 ครั้ง โดยใช้สื่อความรู้สึกผิดหวัง หรือ เสียดายที่เหตุการณ์ไม่เป็นไปตามที่ได้คาดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 387) อธิบายเอาไว้ในลำดับท้าย ๆ ว่า "You can use **dear** in expressions such as **oh dear**, **dear me**, and **dear, dear** when you are sad, disappointed, or surprised about something."

ตัวอย่างที่ 106 ศาสตราจารย์ซลักฮอร์นชวนแฮร์รี่และเฮอร์ไมโอนี่ ไปทานมื้อเย็นที่ห้อง แต่แฮร์รี่ปฏิเสธเพราะถูกศาสตราจารย์สเนปกักบริเวณอยู่

'**Oh dear!**' said Slughorn, his face falling comically. '**Dear, dear**, I was counting on you, Harry! Well, now, I'll just have to have a word with Severus and explain the situation, I'm sure I'll be able to persuade him to postpone your detention. Yes, I'll see you both later!'

(the Half blood Prince:220)

จากตัวอย่างที่ 106 มีการใช้ 'Dear' 3 ครั้งด้วยกัน ครั้งแรก 'Dear' ปรากฏร่วมกับคำอุทาน 'Oh' และที่เหลือปรากฏร่วมกัน โดย ซลักฮอร์น ใช้ 'Oh, dear' และ 'Dear, dear' เพื่อสื่อว่าเขาคงรู้สึกผิดหวังหากผู้ฟังไม่สามารถมาร่วมงานตามคำเชิญของเขาได้ แม้ว่าจริง ๆ แล้วเขาจะไม่ได้จริงจัง หรือเป็นกังวลกับเรื่องที่แฮร์รี่ยกมาอ้างว่าจะไม่สามารถมางานเลี้ยงของเขาได้ก็ตาม

นอกจากนี้ มีการใช้ 'Dear' **เพื่อแสดงการประชดประชัน**ได้เช่นกัน ดังในตัวอย่างที่ 107

ตัวอย่างที่ 107 เฟร็จและจอร์จก่อกวนศาสตราจารย์อัมบริดจ์ อาจารย์ใหญ่คนใหม่ของฮอกวอตต์ ด้วยการจุดดอกไม้ไฟเวทมนต์มหึมา

'**Dear, Dear**.' said professor McGonagall sardonically, as one of the dragons soared around her classroom, emitting loud bangs and exhaling flame. 'Miss Brown, would you mind running along to the Headmistress and informing her that we have an escaped fire-work in our classroom?'

(the Order of the Phoenix: 558)

'Dear' เป็นคำที่ปกติใช้เพื่อแสดงอารมณ์เสียใจ หรือ ผิดหวังของผู้พูด แต่ตัวอย่างที่ 107 ศาสตราจารย์มักกอลนากัล ใช้ 'Dear, dear' เพราะมีเจตนาประชดประชัน โดยเจตนา

Copyright by Mahidol University

ของเธอจริง ๆ แล้ว ไม่ได้รู้สึกวิตกกังวลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม เธอรู้สึกพึงพอใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และยังรู้สึกพอใจที่จะได้เห็นอาจารย์ใหญ่คนใหม่ต้องประสบปัญหาจากการก่อกวนของเฟร็จและจอร์จ โดยบริบท ‘said…sardonically’ ซึ่งแสดงลักษณะการพูดในตัวอย่างนี้ ช่วยแสดงให้เห็นว่าศาสตราจารย์มักกอลนากัลไม่ได้รู้สึกวิตกกังวลกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด

4.2.1.5 คำอุทาน ‘Dreadful’

‘Dreadful’ ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง ซึ่งพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 468) ได้อธิบายหน้าที่ในการสื่อความหมายของคำนี้ไว้ว่า “If you say that something is **dreadful**, you mean that it is very bad or unpleasant, or very poor in quality.” และจากข้อมูลที่พบสรุปได้ว่า ‘Dreadful’ ใช้สื่อความรู้สึกสงสาร เมื่อผู้พูดรู้สึกเห็นใจที่ผู้ฟัง หรือบุคคลที่สามต้องประสบกับเรื่องไม่ดี หรือเลวร้าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 108 เออร์นี่ แสดงความเห็นใจศาสตราจารย์มักกอลนากัลที่โดนคาถาสะกดนิ่งอย่างจัง ทำให้ไม่สามารถขยับตัวไปไหนได้

‘Hagrid did well, didn’t he?’ said Ron, who looked more alarmed than impressed. ‘How come all the spells bounced off him’

‘I’ll be his giant blood,’ said Hermione shakily. ‘It’s very hard to Stun a giant, they’re like trolls, really tough… but poor Professor McGonagall… four Stunners straight in the chest and she’s not exactly young, is she?’

‘**Dreadful, dreadful**,’ said Ernie, shaking his head pompously. ‘Well, I’m off to bed. Night, all!’

(the Order of the Phoenix: 637)

ตัวอย่างที่ 108 เฮอร์ไมโอนี่ได้แสดงความรู้สึงสารศาสตราจารย์มักกอลนากัลที่ถูกคาถาสะกดนิ่ง ทำให้ไม่สามรถเคลื่อนไหวไปไหนได้ เช่นเดียวกับเออร์นี่ เขารู้สึกสงสารเห็นใจอาจารย์ของตนเองกันจึงใช้ ‘Dreadful’ ซ้ำกัน 2 ครั้ง เพื่อเป็นการเน้นความรู้สึกสงสารที่มีต่อบุคคลที่ถูกกล่าวถึง ซึ่งพฤติกรรม ‘shaking his head pompously’ ช่วยแสดงให้เห็นถึงความจริงจังของคำพูดนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

4.2.1.6 คำอุทาน 'Excellent'

'Excellent' ปรากฏ 19 ครั้ง เป็นคำอุทานจากคำคุณศัพท์ที่พบเป็นอันดับสอง เช่นเดียวกับ 'Good' หน้าที่ในการสื่อความหมายของ 'Excellent' คือ ใช้สื่อสภาวะอารมณ์ทางด้านบวกของผู้พูด เช่น ความรู้สึกพึงพอใจ หรือ ความรู้สึกดีใจ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยพบว่า**ไม่สอดคล้อง**กับคำอธิบายในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 531) เท่าใดนัก เพราะในพจนานุกรมอธิบายไว้ว่า "Some people say **Excellent!** to show that they approve of something." แต่จากข้อมูลที่พบ 'Excellent' นอกจากจะใช้เพื่อแสดงความเห็นด้วยแล้ว ยังใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึกดังที่กล่าวในข้างต้นด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 109 ศาสตราจารย์ลูปินกำลังปิดผนึกจดหมายอยู่ในครัว

Back in the kitchen … Kingsley Shacklebolt and Sturgis Podmore were examining the microwave and Hestia Jones was laughing at a potato peeler she had come across while rummaging in the drawers. Lupin was sealing a letter addressed to The Dursleys.

'**Excellent**,' said Lupin, looking up as Tonks and Harry entered. 'We've got about a minute. I think. We should probably get out into the garden so we're ready. Harry, I've left a letter telling your aunt and uncle not to worry –'

(the Order of the Phoenix: 53)

ตัวอย่างที่ 109 ลูปิน ใช้ 'Excellent' เพื่อแสดงความพอใจที่เห็นแฮร์รี่เดินเข้ามา เพราะมีเรื่องจะพูดกับแฮร์รี่พอดี

ตัวอย่างที่ 110 คอร์แม็ก แม็คล้ากเก้น มารอแฮร์รี่เพื่อถามว่าเขาจะลงเล่นเป็นคีปเปอร์แทนรอนที่โดนยาพิษได้หรือไม่

'Well, then, I'll be playing Keeper, won't I?' said McLaggen.

'Yeah,' said Harry. 'Yeah, I suppose so…'

He could not think of an argument against it; after all, McLaggen had certainly performed second best in the trials.

'**Excellent**,' said McLaggen in a satisfied voice. 'So when's practice?'

(the Half-Blood Prince: 382)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 110 แม็คล้ากเก้น ใช้ ‘Excellent’ เพื่อแสดงความพอใจ ที่ได้รับคำยืนยันจากแฮร์รี่ว่าตนเองจะได้เล่นเป็นคีปเปอร์ของทีมแน่นอน และบริบท ‘said…in a satisfied voice’ ช่วยแสดงความรู้สึกพอใจของผู้พูดในสถานการณ์นี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.1.7 คำอุทาน ‘Fantastic’

มีการใช้ ‘Fantastic’ จำนวน 2 ครั้ง เพื่อทำหน้าที่สื่อสภาวะจิตใจ ทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ของผู้พูด โดยใช้แสดงความรู้สึกดีใจ เพราะผู้พูดรู้สึกพึงพอใจมากที่เหตุการณ์กำลังจะสมปรารถนา ซึ่งสอดคล้องกับความหมายในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 561) ที่อธิบายไว้ว่า “If you say that something is **fantastic**, you are emphasizing that you think it is very good or that you like it a lot. (INFORMAL)” เช่น

ตัวอย่างที่ 111 แฮร์รี่ รอน และเฮอร์ไมโอนี่เห็นเดรโก มัลฟอยเข้าไปในร้านที่ขายวัตถุทางด้านศาสตร์มืด และพูดคุยอะไรบางอย่างกับมิสเตอร์บอร์เจ็นเจ้าของร้าน

‘If only we could hear what they’re saying!’ said Hermione.

‘We can!’ said Ron excitedly, ‘hang on – damn’

He dropped a couple more of the boxes he was still clutching as he fumbled with the largest.

‘Extendable Ears, look!’

‘**Fantastic!**’ said Hermione, as Ron unraveled the long flesh-coloured strings and began to feed them towards the bottom of the door. ‘Oh, I hope the door isn’t Imperturbable – ’

(the Half-Blood Prince: 121)

ตัวอย่างที่ 111 เฮอร์ไมโอนี่ ใช้ ‘Fantastic’ เพื่อแสดงความดีใจ เมื่อรอนบอกว่าเขามี ‘Extendable Ears’ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่สามารถช่วยให้พวกเขาสามารถได้ยินการพูดคุยระหว่างเดรโก และบอร์เจ็นได้

นอกจากนี้ ยังมีการนำคำว่า ‘Fantastic’ มาใช้เพื่อประกอบ**การประชดประชัน** ดังตัวอย่างที่ 112

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 112 ภาพวาดสุภาพสตรีอ้วนไม่ยอมให้แฮร์รี่เข้าหอกริฟฟินดอร์ เพราะเขาบอกรหัสผิด เนื่องจากรหัสจะเปลี่ยนทุกเที่ยงคืน เธอบอกให้แฮร์รี่ไปเจรจากับดัมเบิลดอร์เอง

'That's the way it is,' said the Fat lady. 'If you're angry, go and take it up with the Headmaster, he's the one who's tightened security.'

'**Fantastic**,' said Harry bitterly, looking around at the hard floor. 'Really brilliant. Yeah,I would go and take it up with Dumbledore if he was here, because he's the one who want me to-'

(the Half-Blood Prince: 460)

ภาพวาดบอกว่าถ้าแฮร์รี่ ไม่พอใจเรื่องที่ไม่สามารถเข้าหอได้เพราะบอกรหัสผิด ก็ให้เขาไปบอกกับอาจารย์ใหญ่เอง ซึ่งเจตนาที่แฮร์รี่ใช้ 'Fantastic' นั้น ไม่ใช่เพื่อสื่อความรู้สึกพึงพอใจ แต่เป็นการประชดประชัน ที่ผู้พูดไม่สามารถเข้าหอได้ และต้องไปคุยกับอาจารย์เอาเอง ทั้ง ๆ ที่อาจารย์ใหญ่เป็นคนทำให้ผู้พูดต้องมาผิดเวลา ซึ่งบริบท 'said…bitterly' แสดงให้เห็นถึงความไม่พอใจของผู้พูด ทำให้ผู้พูดต้องพูดประชดประชันกลับไป

4.2.1.8 คำอุทาน 'Fine'

'Fine' ปรากฏจำนวน 11 ครั้ง โดยใช้แสดงความเห็นด้วย หรือ ยอมรับข้อเสนอ ดังที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 583) อธิบายไว้ว่า "You say **fine** or **that's fine** to show that you do not object to an arrangement, action, or situation that has been suggested."

ตัวอย่างที่ 113 อัมบริดจ์เรียกแฮร์รี่มาสอบสวนเรื่องดัมเบิลดอร์ เธอเชิญให้แฮร์รี่ดื่มอะไรก่อน

'Well, now,' she said finally, setting down her quill and surveying him complacently, like a toad about to swallow a particularly juicy fly. 'What would you like to drink?'

'What?' said Harry, quite sure he misheard her.

'To drink, Mr Potter,' she said smilling still more widely. 'Tea? Coffee? Pumpkin juice?'

As she named each drink, she gave her short wand a wave, and a cup or glass of it appeared on her desk.

Copyright by Mahidol University

‘Nothing, thank you,’ said Harry.

‘I wish you to have a drink with me,’ she said, her voice becoming dangerously sweet. ‘Choose one.’

‘**Fine**…tea then,’ said Harry, shrugging.

(the Order of the Phoenix: 555)

จากตัวอย่างนี้ อัมบริดจ์ ใช้คำถามแกมบู๋ให้ แฮร์รี่ ยินยอมรับเงื่อนไข แม้ว่าในครั้งแรก เขาจะปฏิเสธ แต่เมื่อรู้ว่าไม่สามารถขัดขืนคำสั่งของอัมบริดจ์ได้ เพราะเธอต้องการให้เขาเลือก ดังในบริบท ‘I wish you to have a drink with me,’ she said, her voice becoming dangerously sweet. ‘Choose one.’ แสดงให้เห็นน้ำเสียงบังคับของอัมบริดจ์ และทำให้แฮร์รี่รู้ว่าตนเองไม่มีทางเลือกที่จะปฏิเสธ จึงใช้ ‘Fine’ เพื่อแสดงการยอมรับข้อเสนอจากอัมบริดจ์

นอกจากนี้ ‘Fine’ ยังใช้แสดง**การตัดบทเพื่อจบบทสนทนา** เนื่องจากเกิดการต่อรองระหว่างผู้พูดและผู้ฟังขึ้น และผู้พูดไม่ต้องการให้ผู้ฟังต่อรองอีกต่อไปอีกต่อไป จึงต้องตัดบทเพื่อจบการสนทนา ซึ่งผู้วิจัยพบว่าพจนานุกรม Collins COBUID (2001) ไม่ได้กล่าวถึงการใช้ ‘Fine’ ในการสื่อความหมายนี้แต่อย่างใด

ตัวอย่างที่ 114 รอนและจินนี่ พยายามต่อรองให้พวกตนได้ร่วมฟังการประชุมในภาคีนกฟีนิกซ์ด้วย แต่นางวีสลีย์ไม่ยอม เพราะทั้งสองยังไม่บรรลุนิติภาวะ

‘If Harry’s allowed, why can’t I?’ shouted Ron.

‘Mum, I want to hear!’ wailed Ginny.

‘NO!’ shouted Mrs Weasley, standing up, her eyes overbright. ‘I absolutely forbid-’

‘Molly, you can’t stop Fred and George,’ said Mr Weasley wearily. ‘They are of age.’

‘They’re still at school.’

‘But they’re legally adults now,’ said Mr Weasley, in the same tired voice.

‘I – oh, all right then, Fred and George can stay, but Ron-’

‘Harry’ll tell me and Hermione everything you say anyway!’ said Ron hotly. ‘Won’t – won’t you?’ he added uncertainly, meeting Harry’s eyes.

…..

Copyright by Mahidol University

‘Course I will.’ Harry said.

Ron and Hermione beamed.

‘**Fine!**’ shouted Mrs Weasley. ‘**Fine!** Ginny -BED!’

(the Order of the Phoenix: 86)

ในตัวอย่างนี้ นางวีสลีย์รู้สึกไม่พอใจมากที่พวกลูก ๆ พยายามต่อรองเพื่อขอเข้าร่วมการประชุม และเมื่อนายวีสลีย์บอกว่าเฟร็จและจอร์จสามารถเข้าร่วมประชุมได้ เพราะทั้งสองอายุถึงแล้ว จึงทำให้เธอต้องปล่อยทั้งคู่ไป แต่เธอก็ไม่ยอมให้รอนและจินนี่เข้าร่วมประชุมเหมือนเฟร็จและจอร์จ แม้ว่ารอนจะพยายามยกเหตุผลมาอ้างก็ตาม นางวีสลีย์ใช้ ‘Fine’ เพื่อตัดบทการสนทนา และสื่อว่าเธอไม่ต้องการให้พวกรอนต่อรองอีก ซึ่งการใช้กริยา ‘shout’ แสดงให้เห็นถึงระดับน้ำเสียงและอารมณ์ของนางวีสลีย์ในขณะที่พูดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.1.9 คำอุทาน ‘Funny’

‘Funny’ ปรากฏเพียง 1 ครั้งเท่านั้น และพบว่าหน้าที่ในการสื่อความหมายของ ‘Funny’ คือ ใช้สื่อว่าผู้พูดรู้สึกสงสัย เมื่อได้รับรู้ข้อมูลบางอย่างที่ไม่น่าจะเป็นไปได้จากผู้ฟัง ซึ่งใกล้เคียงกับความหมายในลำดับที่สองของพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 639) ที่อธิบายว่า “If you describe something as **funny**, you think it is strange, surprising, or puzzling.” ดังตัวอย่างที่ 115

ตัวอย่างที่ 115 ศาสตราจารย์ซลักฮอร์น พูดชมแฮร์รี่กับศาสตราจารย์สเนปเรื่องที่แฮร์รี่มีพรสวรรค์ด้านการปรุงยา

Trapped, with Slughorn’s arm around his shoulders, Snape looked down his hooked nose at Harry, his black eyes narrowed.

‘**Funny**, I never had the impression that I manage to teach Potter anything at all.’

(the Half-Blood Prince: 299)

ตัวอย่างนี้ สเนป รู้สึกสงสัย และไม่เห็นด้วยกับซลักฮอร์น ที่กล่าวชื่นชมแฮร์รี่เรื่องที่เขามีพรสวรรค์ในด้านปรุงยา เพราะแฮร์รี่ไม่เคยทำคะแนนได้ดีในวิชาปรุงที่เขาเคยสอนเลย โดยพฤติกรรมของสเนป ‘Snape looked down his hooked nose at Harry, his black eyes narrowed’ และคำพูดประกอบว่า ‘…I never had the impression that I manage to teach Potter anything at all.’ แสดงให้เห็นว่าสเนปรู้สึกสงสัยอะไรบางอย่างในตัวแฮร์รี่

Copyright by Mahidol University

4.2.1.10 คำอุทาน 'Good'

'Good' ปรากฏจำนวน 19 ครั้ง ใช้แสดงว่าผู้พูดรู้สึกพอใจกับการกระทำของผู้ฟัง หรือ เรื่องที่เกิดขึ้น โดยพจนานุกรมCollins COBUID (2001: 675-676) มีคำอธิบายถึงหน้าที่การสื่อความหมายของ 'Good' ถึง 36 คำอธิบายด้วยกัน เช่น "**Good** means pleasant or enjoyable… **Good** means of a high quality, standard, or level… If you are **good at** something, you are skilful and successful at doing it… If you describe a piece of news, an action, or an effect as **good**, you mean that it is likely to result in benefit or success." แม้ว่าในพจนานุกรมจะอธิบายถึงความหมายของ 'Good' ไว้จำนวนมาก แต่ยังอธิบายหน้าที่การสื่อความหมายของ 'Good' จากข้อมูลที่พบในงานวิจัยนี้ไม่ชัดเจนเท่าใดนัก และที่ใกล้เคียงที่สุดน่าจะตรงกับคำอธิบายว่า "**Good** means pleasant or enjoyable"

ตัวอย่างที่ 116 ศาสตราจารย์อัมบริดจ์ สั่งให้นักเรียนทุกคนในห้องตอบคำถามตามที่เธอต้องการ

'I think we'll try that again,' said Professor Umbridge. 'When I ask you a question, I should like you to reply, "Yes, Professor Umbridge", or "No, Professor Umbridge". So: has everyone got a copy of Defensive Magical Theory by Wibert Slinkhard?'

'Yes, Professor Umbridge,' rang through the room.

'**Good**,' said Professor Umbridge. 'I should like you to turn to page five and read "Chapter One, Basics for Beginners". There will be no need to talk.'

(the Order of the Phoenix: 217)

ตัวอย่างที่ 116 อัมบริดจ์บอกพวกนักเรียนว่าเธอต้องการให้ตอบว่า "Yes, Professor Umbridge" หรือ "No, Professor Umbridge" ทุกครั้งที่เธอถามคำถาม และเมื่อพวกนักเรียนทำตามตามที่เธอต้องการ อัมบริดจ์ก็ใช้ 'Good' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกพอใจที่พวกนักเรียนทำตามคำสั่งเธอ

ตัวอย่างที่ 117 แฮร์รี่กลัวว่าเฮอร์ไมโอนี่จะแก้แค้นรอนโดยการบอกว่าที่รอนได้รับเลือกเป็นคีปเปอร์ เป็นเพราะเธอใช้คาถากับแม็คล้อกเก้น

'Hermione, if you can ask out McLaggen-'

'There's a difference,' said Hemione with dignity. 'I've got no plans to tell Ron anything about what might, or might not, have happened at Keeper tryouts.'

Copyright by Mahidol University

‘**Good**,’ said Harry fervently. ‘Because he’ll just fall apart again and we’ll lose the next match-‘

(the Half-Blood Prince: 298)

ตัวอย่างที่ 117 เมื่อเฮอร์ไมโอนี่บอกว่าไม่คิดจะบอกรอนเรื่องที่การทอดสอบคีปเปอร์ ที่เธอใช้คาถาช่วยให้รอนได้ตำแหน่งนี้มา แฮร์รี่ก็ใช้ ‘Good’ เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกพอใจ เพราะคิดว่าถ้ารอนรู้เรื่องนี้คงเสียใจ และอาจจส่งผลให้แพ้การแข่งขันครั้งต่อไปได้ และบริบท ‘said…fervently’ ที่มาประกอบก็ช่วยแสดงอารมณ์พอใจของแฮร์รี่ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.2.1.11 คำอุทาน ‘Great’

พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 685) มีคำอธิบายความหมายของ ‘Great’ ถึง 12 คำอธิบายด้วยกัน โดยคำอธิบายที่น่าจะใกล้เคียงกับ ‘Great’ ในงานวิจัยนี้ที่สุด คือ “If you describe someone or something as **great**, you approve of them or admire them. (INFORMAL)” เนื่องจาก พบว่า ‘Great’ ที่ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง มีการใช้เพื่อแสดงความรู้สึกของผู้พูดว่าผู้พูดรู้สึกยินดี หรือ ดีใจกับเรื่องที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 118 แฮร์รี่พยายามแสดงความยินดีกับเฮอร์ไมโอนี่ ที่ได้เป็นพรีเฟ็คเช่นเดียวกับรอน

‘Harry?’ said Hermione tentatively.

‘Well done, Hermione,’ said Harry, so heartily it did not sound like his voice at all, and, still not looking at her, ‘brilliant. Prefect. **Great**.’

(the Order of the Phoenix: 151)

ตัวอย่างที่ 118 แฮร์รี่ใช้ ‘Great’ เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกยินดีกับเฮอร์ไมโอนี่ที่ได้รับเลือกให้เป็นพรีเฟ็ค แม้ว่าจริง ๆ แล้ว เขาจะรู้สึกผิดหวังที่ตนเองไม่ได้รับเลือกก็ตาม โดยในตัวอย่างนี้ ยังมีคำอุทาน หรือ คำอื่น ๆ ที่แสดงความรู้สึกชื่นชมยินดี เช่น ‘Well done’ และ ‘brilliant’ ทำให้ความหมายของ ‘Great’ ในตัวอย่างนี้สามารถตีความได้ไปในทิศทางเดียวกันกับคำอุทาน หรือคำที่ปรากฏก่อนหน้า

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 119 เฮอร์ไมโอนี่ที่เพิ่งตื่นนอน พูดยินดีเรื่องรอนได้เป็นคีปเปอร์ของทีมกริฟฟินเดอร์กับแฮร์รี่ ในขณะที่แฮร์รี่ต้องการปรึกษากับเธอเรื่องอัมบริดจ์

'Oh, Harry, it's you…good about Ron, isn't it?' she said blearily 'I'm just so – so – so tired,' she yawned. 'I was up until one'o clock making more hats. They're disappearing like mad!'

And sure enough, now that he looked, Harry saw that there were woolly hats concealed all around the room where unwary elves might accidentally pick them up.

'**Great**,' said Harry distractedly; if he did not tell somebody soon, he would burst. 'Listen, Hermione, I was just up in Umbridge's office and she touched my arm…'

(the Order of the Phoenix: 249)

ตัวอย่างที่ 119 แฮร์รี่ใช้ 'Great' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกยินดีที่ได้พบเฮอร์ไมโอนี่ เพราะเขามีเรื่องวิตกกังวล และต้องการปรึกษากับเฮอร์ไมโอนี่อยู่พอดี ซึ่งบริบท 'said…distractedly' และ 'if he did not tell somebody soon, he would burst.' แสดงให้เห็นว่าแฮร์รี่กำลังรู้สึกวิตกกังวลอยู่ในขณะนั้น

4.2.1.12 คำอุทาน 'Ingenious'

'Ingenious' เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ 'ความเฉลียวฉลาด' ดังที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 804) อธิบายความหมายของคำนี้ไว้ว่า "Something that is **ingenious** is very clever and involves new ideas, methods, or equipment." โดย 'Ingenious' ที่ปรากฏจำนวน 2 ครั้งในงานวิจัยนี้ เป็นคำอุทานที่ใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึกชื่นชมต่อความเฉลียวฉลาดของผู้ฟัง และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ที่ใช้คำอุทานคำนี้มีแต่ดัมเบิลดอร์เท่านั้น ดังตัวอย่างที่ 120 - 121

ตัวอย่างที่ 120 ซลักฮอร์นอธิบายวิธีที่เขาใช้หลบหนีพวกผู้เสพความตาย

Slughorn eyed Dumbledore balefully for a moment, then muttered, 'I haven't given them a chance. I've been on the move for year. Never stay in one place more than a week, Move from Muggle house to Muggle house – the owners of this place are on holiday in the Canary Islands. It's been very pleasant, I'll be sorry to leave. It's quite easy once you know how, one simple Freezing Charm on these absurd burglar alarms they use instead of Sneakoscopes and make sure the neighbours don't spot you bringing in the piano.'

Copyright by Mahidol University

‘**Ingenious**,’ said Dumbledore, ‘But it sounds a rather tiring existence for a broken-down old buffer in search of a quiet life. Now, if you were to return to Hogwarts-’

(the Half-Blood Prince: 69)

ตัวอย่างที่ 120 ซลักฮอร์นเล่าให้ดัมเบิลดอร์ฟังว่าตนเองหลบหนีจากพวกผู้เสพวิญญาณอย่างไรบ้าง เมื่อเขาเล่าจบ ดัมเบิลดอร์พูดว่า ‘Ingenious’ เพื่อสื่อว่าแสดงความชื่นชมต่อความเฉลียวฉลาดของซลักฮอร์น แม้ว่าในประโยคต่อมา เขาจะพูดว่า ‘But it sounds a rather tiring existence for a broken-down old buffer in search of a quiet life. Now, if you were to return to Hogwarts-’ ทั้งนี้ เป็นเพราะดัมเบิลดอร์ต้องการให้ซลักฮอร์นกลับไปสอนที่โรงเรียนอีกครั้ง จึงเสนอทางเลือกที่ดีกว่าให้กับซลักฮอร์น

ตัวอย่างที่ 121 เดรโก มัลฟอยเผชิญหน้ากับดัมเบิลดอร์ที่กำลังอ่อนแรง เดรโกบอกว่ามีผู้เสพความตายคนอื่นอยู่ในฮอกวอตส์คอยช่วยเขา

‘Well, well,’ said Dumbledore, as though Malfoy was showing him ambitious homework project. ‘Very good indeed. You found a way to let them in, did you?’

‘Yeah,’ said Malfoy, who was panting. ‘Right under your nose and you never realized!’

‘**Ingenious**,’ said Dumbledore. ‘Yet…forgive me…where are they now? You seem unsupported.’

(the Half-Blood Prince: 546)

ตัวอย่างที่ 121 เมื่อ เดรโก มัลฟอย เริ่มเล่าให้ ดัมเบิลดอร์ ฟังว่าตนเองพาพวกผู้เสพวิญญาณเข้ามาในโรงเรียนได้อย่างไร ดัมเบิลดอร์ก็ใช้คำว่า ‘Ingenious’ เพื่อสื่อว่ารู้สึกชื่นชมต่อความเฉลียวฉลาดของเดรโก แม้ว่าในขณะนั้น ดัมเบิลดอร์จะกำลังเสียเปรียบอยู่ก็ตาม แต่คำพูดนี้ก็ทำให้เดรโกรู้สึกหึกเหิม และพูดความลับทั้งหมดออกมาในที่สุด

4.2.1.13 คำอุทาน ‘Magnificent’

‘Magnificent’ ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง โดยใช้แสดงความรู้สึกประทับใจ เมื่อผู้พูดเห็นว่าบุคคล สัตว์ สิ่งของ หรือสถานที่นั้นมีคุณค่า และน่าชื่นชม ซึ่งสอดคล้องกับความหมายในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 933) ที่อธิบายว่า “If you say that something or someone is **magnificent**, you mean that you think they are extremely good, beautiful, or impressive.”

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 122 แฮร์รี่พาซลักฮอร์นมาดูแมงมุมของแฮกริด

‘**Magnificent**,’ said Slughorn, approaching the spider’s head, where eight milky eyes stared blankly at the sky and two huge, curved pincers shone, motionless, in the moonlight.

(the Half-Blood Prince: 452)

ตัวอย่างที่ 122 ซลักฮอร์น ได้อุทาน ‘Magnificent’ เพื่อแสดงความรู้สึกประทับใจ เมื่อได้เห็นแมงมุมยักษ์ขนาดมหึมา

4.2.1.14 คำอุทาน ‘Nice’

. ‘Nice’ ปรากฏในงานวิจัยนี้ จำนวน 1 ครั้ง และความหมายตามพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1036) จะกล่าวถึงความหมายของ ‘Nice’ ไว้ว่า “If you say that something is **nice**, you mean that you find it attractive, pleasant, or enjoyable.” แต่หน้าที่ในการสื่อความหมายของ ‘Nice’ ที่พบกลับใช้ประกอบการเยาะเย้ยผู้ฟัง ดังตัวอย่างที่ 123

ตัวอย่างที่ 123 รอนบอกให้แฮร์รี่ลองแกะของขวัญจากครีเชอร์ดู

A moment later, Harry had given a loud yell and leapt out of his camp bed; the package contained a large number of maggots.

‘**Nice**,’ said Ron, roaring with laughter. ‘Very thoughtful.’

(the Half-Blood Prince: 318)

ปกติ ‘Nice’ มักจะถูกใช้เพื่อแสดงการชื่นชม หรือ แสดงความพอใจ ซึ่งล้วนเป็นการสื่อสภาวะอารมณ์ในเชิงบวก แต่ในตัวอย่างที่ 123 เจตนาของรอนที่ใช้ ‘Nice’ คือ เพื่อเยาะเย้ย หรือ แสดงความขบขันแฮร์รี่ที่ได้รับหนอนน่าเกลียดเป็นของขวัญ

4.2.1.15 คำอุทาน ‘Well’

ผู้วิจัยพบว่า ‘Well’ เป็นคำอุทานเสริมที่มีจำนวนมากที่สุด ปรากฏทั้งสิ้น 745 ครั้ง และมีหน้าที่การสื่อความหมายที่หลากหลายมากที่สุดเช่นกัน สอดคล้องกับความหมายที่พบในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1774) ที่มีคำอธิบายการสื่อความหมายของ ‘Well’ ว่า

> You say **well** to indicate that you are about to say something… You say **well** to indicate that you intend or want to carry on speaking… You say **well** to indicate

Copyright by Mahidol University

that you are changing the topic, and are either going back to something that was being discussed earlier or are going on to something new… You say **well** to indicate that you have reached the end of a conversation… You say **well** to make a suggestion, criticism, or correction seem less definite or rude… You say **well** just before or after you pause, especially to give yourself time to think about what you are going to say… You say **well** when you are correcting something that you have just said… You say **well** to express your doubt about something that someone has said… You say **well** to indicate that you are waiting for someone to say something and often to express your irritation with them… You use **well** to indicate that you are amused by something you have heard or seen, and often to introduce a comment on it… You say **oh well** to indicate that you accept a situation or that someone else should accept it, even though you or they are not very happy about it, because it is not too bad and cannot be changed.

จะเห็นว่าคำอธิบายในพจนานุกรมสอดคล้องกับข้อมูลที่พบ จึงได้ยกมากล่าวถึงทั้งหมด โดยจากคำอธิบายดังกล่าว สามารถนำมาจัดแบ่งเป็นหน้าที่การสื่อความหมายได้ 3 หน้าที่หลัก ด้วยกัน คือ (1) ใช้แสดงสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึก เช่น ความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจ ลังเลใจ วิตกกังวล เป็นต้น (2) ใช้แสดงความต้องการหรือความตั้งใจของผู้พูด และ (3) ใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

ตัวอย่างที่ 124 – 128 เป็นตัวอย่างของคำอุทาน ‘Well’ ที่ทำหน้าที่แสดงสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด

<u>ตัวอย่างที่ 124</u> ซลักฮอร์นพึงพอใจที่เฮอร์ไมโอนี่สามารถตอบคำถามของเขาได้

‘**Well, well**, take twenty well-earned points for Gryffindor, Miss Granger,’ said Slughorn genially.

(The Half-Blood Prince: 176)

ตัวอย่างที่ 124 ซลักฮอร์น ใช้ ‘Well, well’ เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกพอใจที่เฮอร์ไมโอนี่สามารถตอบคำถามของเขาได้ ซึ่ง ‘said…genially’ ช่วยแสดงให้เห็นลักษณะการพูดที่ไม่คุกคาม และเป็นมิตร ซึ่งสื่อถึงความพอใจของซลักฮอร์นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

<u>ตัวอย่างที่ 125</u> รอนไม่ค่อยสบอารมณ์ที่เฮอร์ไมโอนี่ก็แสดงความปลาบปลื้มแฮร์รี่จนออกนอกหน้า เพราะแฮร์รี่บอกกับซลักฮอร์นว่าเฮอร์ไมโอนี่เป็นคนที่เก่งที่สุดในห้อง

Hermione turned to Harry with a radiant expression and whispered, 'Did you really tell him I'm the best in the year? Oh, Harry!'

'**Well**, what's so impressive about that?' whispered Ron, who for some reason looked annoyed. 'You are the best in year – I'd've told him so if he'd asked me!'

(The Half-Blood Prince: 177)

ตัวอย่างที่ 125 รอนใช้ 'Well' ร่วมกับประโยค 'what's so impressive about that?' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกไม่ค่อยสบอารมณ์ที่เฮอร์ไมโอนี่เอาแต่ปลาบปลื้มแฮร์รี่ เพราะเขาคิดว่าถ้ามีคนถามว่าใครเก่งที่สุด เขาก็คงตอบว่าเฮอร์ไมโอนี่เหมือนกับแฮร์รี่ เพียงแต่เขาไม่มีโอกาสเหมือนเช่นแฮร์รี่เท่านั้น ซึ่งพฤติกรรมของรอนที่แสดงว่า 'looked annoyed' ช่วยให้เห็นชัดเจนขึ้นว่าเขากำลังรู้สึกไม่สบอารมณ์ในขณะที่พูด

<u>ตัวอย่างที่ 126</u> พวกแฮร์รี่ถกเถียงกันเรื่องแผนการของเดรโก มัลฟอย

Harry and Ron met Hermione in the common room before breakfast next morning. Hoping for some support for his theory, Harry lost no time in telling Hermione what he had overheard Malfoy saying on the Hogwarts Express.

'But he was obviously showing off for Parkinson, wasn't he?' interjected Ron quickly, before Hermione could say anything.

'**Well**', she said uncertainly, 'I don't know… it would be like Malfoy to make himself seem more important than he is…but that's a big lie to tell…'

(The Half-Blood Prince: 163)

ตัวอย่างที่ 126 เฮอร์ไมโอนี่ ใช้ 'Well' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกไม่มั่นใจกับคำตอบ หรือความคิดเห็นของตน โดยมีบทบรรยาย 'said uncertainly' และมีข้อความ 'I don't know' ประกอบ ซึ่งช่วยเน้นว่าในขณะนั้น เธอเกิดความรู้สึกลังเลใจ และไม่มั่นใจในคำตอบของตนเอง

<u>ตัวอย่างที่ 127</u> สเนปมาคอยรับแฮร์รี่อย่างลับ ๆ ซึ่งเมื่อแฮร์รี่เอาผ้าคลุมล่องหนออก สเนปก็พูดถากถางแฮร์รี่ตามนิสัยของเขา

'**Well, well, well,**' sneered Snape, taking out his wand and tapping the padlock once, so that the chains snaked backward and the gates creaked open. 'Nice of you to turn

Copyright by Mahidol University

up, Potter, although you have evidently decided that the wearing of school robes would detract from your appearance.'

(the Half-Blood Prince: 152)

ตัวอย่างที่ 127 แฮร์รี่เสียท่าเดรโก และถูกคาถาขยับตัวไม่ได้ จนท็องส์ไปพบและช่วยออกมา ท็องส์พาแฮร์รี่มาส่งโรงเรียน และเมื่อสเนปเห็นสภาพของแฮร์รี่ที่ยังใส่ชุดนักเรียนอยู่ เขาก็ใช้ 'Well, well, well' ประกอบการประชดประชันแฮร์รี่ที่แม้ว่าจะเข้ามาในโรงเรียนอย่างลับ ๆ แต่ก็แต่งตัวเด่นสะดุดตา ดังคำพูดต่อมาที่สเนปพูดว่า 'Nice of you to turn up, Potter, although you have evidently decided that the wearing of school robes would detract from your appearance.' และกริยา 'sneer' ยังช่วยแสดงน้ำเสียงเยาะเย้ยถากถางของ สเนปให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

<u>ตัวอย่างที่ 128</u> โวลเดอมอร์ในวัยหนุ่มถามวิธีแบ่งวิญญาณกับซลักฮอร์น ซึ่งเป็นอาจารย์ที่สอนเขาในขณะนั้น

'How do you split your soul?'

'**Well**,' said Slughorn uncomfortably, 'you must understand that the soul is supposed to remain intact and whole. Splitting n it I an act of violation, it is against nature.'

(The Half-Blood Prince: 465)

ตัวอย่างที่ 128 ซลักฮอร์น ใช้ 'Well' เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกไม่สบายใจกับเรื่องที่โวลเดอมอร์ต้องการทราบ และบริบท 'said…uncomfortably' ยังช่วยสื่ออารมณ์ไม่สบายใจของเขาให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

'Well' **ยังสามารถใช้แสดงความต้องการหรือความตั้งใจของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง** โดยเป็นการกระตุ้นให้ผู้ฟังเล่าเรื่อง หรือพูดต่อไป เช่น

<u>ตัวอย่างที่ 129</u> แฮร์รี่พยายามคาดคั้นให้แฮกริดเล่าเรื่อง ที่เห็นสเนปโต้เถียงกับดัมเบิลดอร์

'What's Snape done?'

'I dunno, Harry, I shouldn'ta heard it at all! I — well, I was comin' outta the forest the other evenin' an' I overheard 'em talking – well, arguin' Didn't like ter draw attention to meself, so I sorta skuked an tried not ter listen, but it was a – well, a heated discussion an' it wasn' easy ter block it out.'

Copyright by Mahidol University

‘**Well?**’ Harry urged him, as Hagrid shuffled his enormous feet uneasily.

(The Half-Blood Prince: 380)

ตัวอย่างที่ 129 แฮร์รี่ ใช้ ‘Well’ ร่วมกับ ‘?’ เพื่อสื่อว่าตนเองรู้สึกสงสัย และเป็นการกระตุ้นให้แฮกริดเล่าเรื่องต่อไป ซึ่งกริยา ‘urge’ ช่วยแสดงการกระตุ้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ‘Well’ มีหน้าที่ในการ**สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา** เช่น เพื่อแก้ไขคำพูด สร้างความต่อเนื่องในประโยคคำถาม สร้างความต่อเนื่องในประโยคคำตอบ เพื่อแสดงการแก้ตัว เป็นต้น

<u>ตัวอย่างที่ 130</u> สคริมเจอร์แนะนำให้นายกรัฐมนตรีย้ายรัฐมนตรีอาวุโสคนหนึ่งออกจากพวกมักเกิ้ล เพราะตรวจพบว่ารัฐมนตรีคนนั้นโดนคำสาปบางอย่าง

‘A team of Healers from St. Mungo's Hospital for Magical Maladies and Innjuries are examining him as we speak. So far he has attempted to strangle three of them,’ said Scrimgeour. ‘I think it best that we remove him from Muggle society for a while.’

‘I... **well**... He'll be all right, won't he?’ said the Prime Minister anxiously.

Scrimgeour merely shrugged, already moving back toward the fireplace.

(The Half-Blood Prince: 23)

ตัวอย่างที่ 130 นายกรัฐมนตรี ใช้ ‘well’ ระหว่าง ‘I’ และ ‘He’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยการแก้ไขคำพูด จากตอนแรก เขาใช้ ‘I’ ซึ่งหมายถึงตัวผู้พูดเอง และใช้ ‘well’ เมื่อต้องการแก้ไขคำพูด เพราะต้องการเปลี่ยนเป็นพูดถึง ‘He’ ซึ่งหมายถึงรัฐมนตรีอาวุโสที่สคริมเจอร์บอกว่าโดนคำสาปบางอย่างเข้า

<u>ตัวอย่างที่ 131</u> แฮร์รี่พยายามคาดคั้นให้แฮกริดเล่าเรื่องที่เห็นสเนปโต้เถียงกับดัมเบิลดอร์

‘What's Snape done?’

‘I dunno, Harry, I shouldn'ta heard it at all! I — **well**, I was comin’ outta the forest the other evenin’ an' I overheard 'em talking— **well**, arguin’.

(The Half-Blood Prince: 380)

ตัวอย่างที่ 131 ‘Well’ แรก แฮกริดใช้เพื่อคิดหาคำพูดในการแก้ตัว ส่วน ‘Well’ ที่ปรากฏ ระหว่าง ‘talking’ และ ‘arguing’ นั้นใช้เพื่อแก้ไขคำพูด จากตอนแรก แฮกริด

Copyright by Mahidol University

ต้องการหมายถึง ‘talking’ แต่ต่อมาเปลี่ยนใจ เพราะระดับการพูดคุยของสเนป และดัมเบิลดอร์ไม่ใช่แค่ ‘talking’ แต่เป็น ‘arguing’ จึงใช้ ‘Well’ เพื่อแสดงว่าข้อความที่พูดก่อนหน้าไม่ถูกต้อง และต้องการแก้ไขคำพูดเป็น ‘arguing’ แทน

ตัวอย่างที่ 132 รอนไม่ชอบครีเชอร์ เอลฟ์ประจำบ้านของซิเรียส เขาคิดว่าครีเชอร์บ้า แต่เฮอร์ไมโอนี่ก็พยายามหาข้อแก้ตัวให้

‘The house-elf who lives here,’ said Ron. ‘Nutter. Never met one like him.’

Hermione frowned at Ron.

‘He’s not a *nutter*, Ron.’

‘His life’s ambition is to have his head cut off and stuck up on a plaque just like his mother,’ said Ron irritably. ‘Is that normal, Hermione?’

‘**Well - well**, if he is a bit strange, it’s not his fault.’

(The Order of the Phoenix: 72)

ตัวอย่างที่ 132 เมื่อรอนยกพฤติกรรมที่แปลกประหลาดของครีเชอร์มาสนับสนุนความคิดที่ว่าครีเชอร์เป็นบ้า และยังถามเฮอร์ไมโอนี่ว่า ‘Is that normal, Hermione?’ ซึ่งเฮอร์ไมโอนี่ไม่สามารถโต้แย้งกับสิ่งที่รอนยกมากล่าวได้เต็มปาก จึงใช้ ‘Well - well’ เพื่อแสดงว่าเธอยังไม่เห็นด้วยกับรอน และยังมีเหตุผลอื่นที่จะแก้ตัวให้ครีเชอร์อีก หน้าข้อความ ‘if he is a bit strange, it’s not his fault.’ ซึ่งเป็นคำแก้ตัวให้กับครีเชอร์

และ ‘Well’ ยังใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ทั้งหน้าประโยคคำถามแบบปลายปิด และคำถามปลายเปิด เช่นตัวอย่างที่ 133 และ 134

ตัวอย่างที่ 133 แฮร์รี่อธิบายให้เฮอร์ไมโอนี่ ถึงสาเหตุที่เขาไม่สามารถเอาความทรงจำ เรื่องฮอกครักซ์จากซลักฮอร์นมาได้

‘He doesn't want to talk to me, Hermione! He can tell I've been trying to get him on his own again, and he's not going to let it happen!’

‘**Well**, you've just got to keep at it, haven't you?’

(The Half-Blood Prince: 434)

ตัวอย่างที่ 133 มีการใช้ ‘well’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา หน้าข้อความ ‘you've just got to keep at it, haven't you?’ ซึ่งเป็นการถามคำถามแบบปลายปิด

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 134 แฮร์รี่พยายามเดาว่าใครคือเจ้าของหนังสือที่ลงชื่อว่าเจ้าชายเลือดผสม (The Half-Blood Prince)

'You think she was the Half-Blood ...? Oh, come on.'

'**Well**, why not? Harry, there aren't any real princes in the wizarding world! It's either a nickname, a made-up title somebody's given themselves, or it could be their actual name, couldn't it? No, listen! If, say, her father was a wizard

(The Half-Blood Prince: 502)

ตัวอย่างที่ 134 มีการใช้ 'well' เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาหน้าข้อความ 'why not?' ซึ่งเป็นการถามคำถามแบบปลายเปิด

'Well' ยังใช้เพื่อสร้างความต่อเนื่องในประโยคคำตอบ โดยมีการใช้ 'Well' เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ทั้งในประโยคคำตอบของประโยคคำถามปลายปิด และประโยคคำถามปลายเปิด ดังในตัวอย่างที่ 135 – 136

ตัวอย่างที่ 135 แฮร์รี่บาดเจ็บจนต้องออกจากการแข่งควิดิชกลางคัน เขาถามรอนว่าทีมกริฟฟินดอร์แพ้ไปด้วยคะแนนเท่าไร

'D'you know how much we lost by?' he asked Ron through clenched teeth.

'**Well**, yeah I do,' said Ron apologetically. 'Final score was three hundred and twenty to sixty.'

(the Half-Blood Prince: 390)

ตัวอย่างที่ 135 มีการใช้ 'Well' หน้าข้อความ 'yeah, I do' ซึ่งแสดงการตอบรับ ในคำถาม 'D'you know how much we lost by?' ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด

ตัวอย่างที่ 136 มาดามโบนส์ให้มิสซิสฟิก อธิบายรูปร่างหน้าตาของผู้คุมวิญญาณที่เข้ามาทำร้ายแฮร์รี่

'What did they look like?' said Madam Bones, narrowing her eyes so that the edge of the monocle disappeared into her flesh.

'**Well**, one was very large and the other one rather skinny.'

(the Order of the Phoenix: 132)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 136 มีการใช้ ‘Well’ หน้าคำตอบ ‘one was very large and the other one rather skinny.’ ซึ่งเป็นการบรรยายลักษณะของบุคคล จากคำถามปลายเปิด ‘What did they look like?’

‘Well’ ยังใช้หน้าข้อความที่แสดงการอธิบายในสิ่งที่ผู้ฟังไม่เข้าใจ เช่น ตัวอย่างที่ 137 มีการใช้ ‘Well’ หน้าข้อความที่แสดงการอธิบายเพิ่มเติมในสิ่งที่ผู้ฟังไม่เข้าใจ 2 ครั้ง

ตัวอย่างที่ 137 ดัมเบิลดอร์พยายามอธิบายให้แฮร์รี่ฟัง เรื่องการแบ่งวิญญาณของลอร์ด โวลเดอมอร์

‘Four years ago, I received what I considered certain proof that Voldemort had split his soul.’

‘Where?’ asked Harry. ‘How?’

‘You handed it to me, Harry,’ said Dumbledore. ‘The diary, Riddles diary, the one giving instructions on how to reopen the Chamber of Secrets.’

‘I don't understand, sir,’ said Harry.

‘**Well**, although I did not see the Riddle who came out of the diary, what you described to me was a phenomenon I had never witnessed. A mere memory starting to act and think for itself? A mere memory, sapping the life out of the girl into whose hands it had fallen? No, something much more sinister had lived inside that book. ... a fragment of soul, I was almost sure of it. The diary had been a Horcrux. But this raised as many questions as it answered. What intrigued and alarmed me most was that that diary had been intended as a weapon as much as a safeguard.’

‘I still don't understand,’ said Harry.

‘**Well**, it worked as a Horcrux is supposed to work — in other words, the fragment of concealed inside it was kept safe and had undoubtedly played its part in preventing the death of its owner. But there could be no doubt that Riddle really wanted that diary read, wanted the piece of his soul to inhabit or possess some-body else, so that Slytherin's monster would be unleashed again.’

(the Half-Blood Prince: 467-468)

Copyright by Mahidol University

ในครั้งแรก เมื่อแฮร์รี่บอกว่า ‘I don't understand, sir.’ ดัมเบิลดอร์ก็ใช้ ‘Well’ แล้วตามด้วยข้อความที่ต้องการอธิบายให้แฮร์รี่เข้าใจ และต่อมาเมื่อแฮร์รี่ยังบอกว่า ‘I still don't understand.’ ดัมเบิลดอร์ก็ใช้ ‘Well’ หน้าคำอธิบายเพิ่มเติมถึงสิ่งที่แฮร์รี่ยังไม่เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง

‘Well’ ยังใช้หน้าข้อความที่ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังควรทำตาม โดย ‘Well’ มักอยู่หน้าข้อความที่แสดงการแนะนำ เช่น

ตัวอย่างที่ 138 ดัมเบิลเดอร์มาตามซลักฮอร์นให้กลับไปสอนอีกครั้ง เพราะซลักฮอร์นยังอายุไม่มาก ขนาดตัวดัมเบิลดอร์เองอายุมากแล้วก็ยังสอนอยู่ ซลักฮอร์นจึงแนะกลับไปว่า ถ้าเช่นนั้นดัมเบิลดอร์ก็ควรคิดเรื่องเกษียณตัวเองได้แล้ว

‘**Well**, maybe you ought to think about retirement yourself,’ said Slughorn bluntly. His pale gooseberry eyes had found Dumbledore's injured hand. ‘Reactions not what they were, I see.’

(The Half-Blood Prince: 68)

ตัวอย่างที่ 138 มีคำว่า ‘you ought to’ แสดงให้เห็นว่าซลักฮอร์นคิดว่าดัมเบิลดอร์ควรทำตามคำแนะนำของตนเอง

‘Well’ ยังใช้หน้าข้อความเพื่อแสดงความไม่เห็นด้วย โดย ‘Well’ จะอยู่หน้าข้อความที่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดไม่เห็นด้วย หรือความเห็นของผู้พูดนั้นขัดแย้งกับผู้ฟัง เช่น

ตัวอย่างที่ 139 นายกรัฐมนตรีต้องการเปิดประตูเอาไว้ ระหว่างการสนทนากับสคริมเจอร์

The Prime Minister drew himself up to his fullest height and replied, ‘I am perfectly happy with the security I’ve already got, thank you very--’

‘**Well**, we're not,’ Scrimgeour cut in. ‘It'll be a poor lookout for the Muggles if their Prime Minister gets put under the Imperius Curse. The new secretary in your outer office--’

(The Half-Blood Prince: 22)

ตัวอย่างที่ 139 นากยกรัฐมนตรีเห็นว่าควรเปิดประตูเอาไว้เพื่อความปลอดภัย แต่สคริมเจอร์ก็แสดงความไม่เห็นด้วย โดยใช้ ‘Well’ หน้าข้อความ ‘we’re not’ ซึ่งแสดงว่าเขาไม่เห็นด้วย และยังตามด้วยคำพูด ‘It'll be a poor lookout for the Muggles if their Prime

Copyright by Mahidol University

Minister gets put under the Imperius Curse. The new secretary in your outer office--' ซึ่งแสดงเหตุผลที่เขาไม่ต้องการให้นายกรัฐมนตรีเปิดประตูเอาไว้

ท้ายที่สุด 'Well' สามารถใช้หน้าข้อความเพื่อแสดงการเปลี่ยนหัวเรื่อง หรือเริ่มหัวเรื่องใหม่ ดังตัวอย่างที่ 140 และ สามารถใช้หน้าข้อความเพื่อจบการสนทนาได้เช่นกัน ดังในตัวอย่างที่ 141

ตัวอย่างที่ 140 สคริมเจอร์ มาพบนายกรัฐมนตรีเพื่อหารือเรื่องโวลเดอมอร์ แต่รัฐมนตรีซึ่งเป็นพวกมักเกี้ล ไม่ค่อยไว้ใจพวกพ่อมดแม่มดนัก

'Fudge told you everything?' he asked, striding over to the door and tapping the keyhole with his wand. The Prime Minister heard the lock click.

'Er--yes,' said the Prime Minister. 'And if you don't mind, I'd rather that door remained unlocked.'

'I'd rather not be interrupted,' said Scrimgeour shortly, 'or watched,' he added, pointing his wand at the windows, so that the curtains swept across them. 'Right, **well**, I'm a busy man, so let's get down to business. First of all, we need to discuss your security.'

(The Half-Blood Prince: 22)

สคริมเจอร์ ใช้ 'Well' เพื่อแสดงว่าต้องการเริ่มหัวข้อเรื่องใหม่ โดยเรื่องที่ต้องการพูด คือ เรื่องเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย โดยในตัวอย่างนี้ มีคำอื่นที่แสดงการเปลี่ยนหัวเรื่อง เช่น 'Right' ร่วมด้วย

ตัวอย่างที่ 141 ลาเวนเดอร์แสดงความประหลาดใจที่ทราบว่าเฮอร์ไมโอนี่จะควงกับแม็คล้ากเก้น

'Are you going out with him, then?' asked Parvati, wide-eyed.

'Oh - yes - didn't you know?' said Harmione, with a most un-Hermioneish giggle.

'No!' said Parvati, looking positively agog at this piece of gossip. 'Wow, you like your Quidditch players, don't you? First Krum, then McLaggen.'

'I like *really good* Quidditch players,' Hermione corrected her, still smiling. '**Well**, see you…Got to go and get ready for the party…'

(The Half-Blood Prince: 293)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 141 เฮอร์ไมโอนี่ใช้ ‘Well’ แล้วตามด้วยคำอำลา ‘see you’ เพื่อสื่อว่าเธอต้องการจบบทสนทนาแล้ว

4.2.1.16 คำอุทาน ‘Wonderful’

‘Wonderful’ ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง โดยความหมายตามที่พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1801) ได้อธิบายไว้คือ “If you describe something or someone as **wonderful**, you think they are extremely good.” ซึ่งความหมายที่ได้ใกล้เคียงกับหน้าที่ในการสื่อความหมายที่พบ คือ ใช้แสดงสภาวะอารมณ์ความรู้สึกในเชิงบวก เมื่อผู้พูดรู้สึกพอใจ เมื่อเหตุการณ์เป็นไปตามที่ผู้พูดต้องการ

ตัวอย่างที่ 142 ซลักฮอร์นตัดสินใจได้ว่าจะกลับไปสอนอีกครั้ง

‘You will come out of retirement?’

‘Yes, yes,’ said Slughorn impatiently. ‘I must be mad, but yes.’

‘**Wonderful**,’ said Dumbledore, beaming. ‘Then, Horace, we shall see you on the first of September.’

(The Half-Blood Prince: 74)

ตัวอย่างที่ 142 ดัมเบิลดอร์ ใช้ ‘Wonderful’ เพราะรู้สึกพึงพอใจกับคำตอบที่ซลักฮอร์นตอบรับว่าจะกลับไปสอนที่โรงเรียนฮอกวอตส์อีกครั้ง ตามที่เขาได้ชักชวน และบริบท ‘said…,beaming’ ช่วยแสดงความรู้สึกพึงพอใจของดัมเบิลดอร์ได้ชัดเจนนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 143 สคริมเจอร์ขอให้แฮร์รี่พาเขาไปชมสวน แต่คนในบ้านไม่ไว้ใจสคริมเจอร์ ศาสตราจารย์ลูปินจะลุกไปเป็นเพื่อนแฮร์รี่ แต่แฮร์รี่ห้ามไว้

‘It’s fine,’ he said quietly, as he passed Lupin, who had half-risen from his chair. ‘Fine,’ he added, as Mr Weasley opened his mouth to speak.

‘**Wonderful!**’ said Scrimgeour, standing back to let Harry pass through the door ahead of him. ‘We’ll just take a turn around the garden and then Percy and I’ll be off. Carry on, everyone!’

(The Half-Blood Prince: 321)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 143 สคริมเจอร์ ใช้ ‘Wonderful’ เพราะรู้สึกพึงพอใจที่แฮร์รี่ปฏิเสธไม่ให้บุคคลอื่นมาข้องเกี่ยวการพูดคุยระหว่างเขาและแฮร์รี่ ทำให้เขาสามารถพูดคุยกับแฮร์รี่ได้ตามลำพังดังที่ต้องการ

4.2.2 คำอุทานเสริมที่มาจากคำประเภทอื่นๆ

ผู้วิจัยพบว่ามีคำอุทานเสริมที่มาจากคำประเภทอื่น ๆ เช่น คำนาม คำกริยา ปรากฏจำนวน 4 ถ้อยคำ ได้แก่ Blimey, Cheers, God / Goodness และ Shame ซึ่งแต่ละถ้อยคำมีรายละเอียดการใช้ดังต่อไปนี้

4.2.2.1 คำอุทาน ‘Blimey’

นพพร สุวรรณพานิช (2543: 17) อ้างว่า ‘Blimey’ น่าจะมีคำเดิมมาจากกริยาวลี ‘Blind me!’ หรือ ‘Blame me!’ และเป็นคำอุทานที่พบในภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ (British English) โดยคำอุทาน ‘Blimey’ ปรากฏทั้งสิ้น 26 ครั้งด้วยกัน พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 152) ได้อธิบายหน้าที่การสื่อความหมายของคำนี้ไว้ว่า “You say **blimey** when you are surprised by something or feel strongly about it. (BRIT INFORMAL)”ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่พบ ดังตัวอย่างที่ 144 - 145

ตัวอย่างที่ 144 ลี จอร์ดัน รู้สึกทึ่งเมื่อได้ยินวีรกรรมของแฮร์รี่

‘**Blimey**, Harry!’ said Lee, looking deeply impressed. ‘I never knew that!’

(the Order of the Phoenix: 305)

ตัวอย่างที่ 144 ลี จอร์ดัน เพื่อนของแฮร์รี่รู้สึกประหลาดใจ และประทับใจเมื่อได้ทราบข้อมูลว่าแฮร์รี่สามารถเสกผู้พิทักษ์ได้ เพราะนักเรียนในรุ่นราวคราวเดียวกัน ยังไม่สามารถทำได้ ซึ่ง ‘looking deeply impressed’ ในส่วนของบทบรรยาย ช่วยแสดงความรู้สึกประทับใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 145 แฮร์รี่ชวนดีน โทมัสให้เข้าร่วมทีมควิดดิช และดีนก็ตอบตกลงเข้าร่วม

‘Well then, you're in,’ said Harry. ‘There's a practice tonight, seven o’clock.’

‘Right,’ said Dean. ‘Cheers, Harry! **Blimey**, I can't wait to tell Ginny!’

(The Half-Blood Prince: 266)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 145 ‘Blimey’ ใช้แสดงความรู้สึกตื่นเต้นดีใจ เมื่อดีนได้รับทราบข่าวดีว่าจะได้เข้าร่วมทีม ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองปรารถนาอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อแฮร์รี่นัดหมายเรื่องการฝึกซ้อมเสร็จ ดีนจึงแสดงความตื่นเต้นที่จะได้บอกข่าวดีนี้แก่จินนี่ แฟนของเขา นอกจากนี้ ยังมีการใช้คำอุทาน ‘Cheers’ และ มีประโยค ‘I can't wait to tell Ginny!’ซึ่งแสดงความรู้สึกดีใจร่วมด้วย ทำให้ช่วยในการแสดงอารมณ์ตื่นเต้นและดีใจของดีนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.2.2.2 คำอุทาน ‘Cheers’

‘Cheers’ เป็นคำนาม แต่เมื่อนำมาใช้เป็นคำอุทาน นิยมเติม –s ท้ายคำ เป็น ‘Cheers’ ปรากฏในข้อมูล จำนวน 7 ครั้ง ด้วยกัน และหน้าที่ในการสื่อความหมายที่พบ **ไม่สอดคล้อง** กับคำอธิบายในพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 249) ที่อธิบายว่า “People sometimes say **Cheers** to each other just before they drink an alcoholic drink. (mainly BRIT)… Some people say **Cheers** as a way of saying thank you or goodbye. (BRIT INFORMAL)” ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ‘Cheers’ ทำหน้าที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกดีใจของผู้พูด เมื่อผู้พูดมีความสุข ที่ได้รับสิ่งที่ตนเองต้องการ เช่น

ตัวอย่างที่ 146 เฟร็จแสดงความดีใจที่มันดังกัสยอมเทของให้

‘**Cheers**, Harry!’ said Fred delightedly, when Mundungus had emptied his pockets into the twin’s outstretched hands and scuttled off towards the food ‘We’d better get these upstairs…’

(The Order of the Phoenix: 156)

ตัวอย่างที่ 146 เฟร็จ ใช้ ‘Cheers’ เพื่อสื่อความรู้สึกดีใจ ที่ในที่สุดมันดังกัสก็ทำตามที่ตนเองต้องการ และในส่วนบทบรรยาย ‘said…delightedly’ ช่วยแสดงอารมณ์ดีใจและมีความสุขของเฟร็จได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

แม้ว่า ‘Cheers’ จะเป็นคำอุทานที่ใช้แสดงความรู้สึกดีใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามมีการใช้คำอุทาน ‘Cheers’ **เพื่อประกอบการประชดประชัน** ดังตัวอย่างที่ 147

ตัวอย่างที่ 147 เฟร็จและจอร์จเสนอขายตังเมเลือดกำเดาให้รอนในราคาถูก

‘Why’s it cheap?’ said Ron suspiciously.

‘Because you’ll keep bleeding till you shrivel up, we haven’t got an antidote yet,’ said George, helping himself to a kipper.

Copyright by Mahidol University

‘**Cheers**,’said Ron moodily, pocketing his timetable, ‘but I think I’ll take the lesson.’

(The Order of the Phoenix: 204)

ในตัวอย่างนี้ รอน ใช้ ‘Cheers’ เมื่อได้ทราบว่าที่พวกเฟร็จและจอร์จ มาเสนอขายของให้ในราคาถูก เพราะยังไม่มียาแก้พิษสำหรับของสิ่งนั้น ซึ่ง ‘Cheers’ ในสถานการณ์นี้ไม่ได้สื่อว่ารอนรู้สึกดีใจ หรือ อยากขอบคุณเฟร็จและจอร์จ ที่ขายของให้ในราคาถูก แต่เป็นการประชดประชัน เพราะเขาไม่พอใจที่พวกพี่ชายของเขาคิดจะขายของที่ยังไม่มียาแก้พิษให้กับตัวเอง และ ‘said…moodily’ เป็นบริบทที่ช่วยแสดงอารมณ์ไม่พอใจของรอนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.2.3 คำอุทาน ‘God’ และ ‘Goodness’

‘God’ และ ‘Goodness’ เป็นคำอุทานเสริมที่มาจากคำนาม โดยผู้วิจัยเลือกศึกษา ‘God’ และ ‘Goodness’ ร่วมกัน เนื่องจากเห็นว่าเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาในวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับเช่นเดียวกัน ‘God’ และ ‘Goodness’ ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง และใช้สื่อสภาวะจิตใจ ทางด้านอารมณ์ความรู้สึกเมื่อผู้พูดรู้สึกตกใจกลัว หรือ เจ็บใจ ซึ่งพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 672) ได้อธิบายการใช้ ‘God’ และ ‘Goodness’ ในฐานะของคำอุทานว่า “People sometimes use **God** in exclamations to emphasize something that they are saying, or to express surprise, fear, or excitement. This use could cause offence… People sometimes say **goodness** or **my goodness** to express surprise.”

ตัวอย่างที่ 148 เฮอร์ไมโอนี่ตกใจที่เจ้ายักษ์กรอว์ป ซึ่งเป็นน้องของแฮกริกสามารถจำชื่อเธอได้

‘**Goodness**,’said Hermione, gripping Harry’s arm so tightly it was growing numb and looking as though she was about to faint, ‘he-he remembered!’

(the Order of the Phoenix: 668)

ตัวอย่างที่ 148 เฮอร์ไมโอนี่ ใช้ ‘Goodness’ เพื่อสื่อความรู้สึกประหลาดใจที่กรอว์ป สามารถเรียกชื่อของเธอได้ ทำให้เธอรู้สึกตกใจจนเกือบจะเป็นลม ซึ่งบริบท ‘gripping Harry’s arm so tightly it was growing numb and looking as though she was about to faint’ ช่วยแสดงถึงพฤติกรรมของเธอที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 149 แฟนสาวของทอมเห็นกระท่อมหลังหนึ่งมีสภาพทรุดโทรม และเข้าใจว่ากระท่อมนี้เป็นของพ่อทอม

‘**My God**, what an eyesore!’ rang out a girl’s voice, as clearly audible through the open window as if she had stood in the room beside the open window as if she had stood in the room beside them. ‘Couldn’t your father have that hovel cleared away, Tom?’

(the Half-Blood Prince: 198)

ตัวอย่างที่ 149 แฟนของทอมริดเดิ้ล ใช้ ‘My God’ เพื่อสื่อความรู้สึกประหลาดใจที่เห็นสภาพกระท่อมทรุดโทรมขนาดนี้ เพราะเธอคิดว่ากระท่อมอยู่ในบริเวณของตระกูลริดเดิ้ล ซึ่งเป็นตระกูลที่มั่งคั่ง น่าจะดูดี หรือมีสภาพที่ดีกว่านี้ ซึ่งมีการอุทาน ‘what an eyesore’ ในส่วนของบทสนทนา ช่วยสื่อความรู้สึกรังเกียจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

‘My God’ ที่ใช้ในตัวอย่างข้างต้น จัดว่าเป็นอุทานวลี แต่เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าอยู่ในเรื่องของการใช้คำนาม ‘God’ ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อในวัฒนธรรมของต้นฉบับ มาสร้างเป็นคำอุทานเสริม จึงนำ ‘My God’ มาวิเคราะห์ร่วมกับคำอุทาน ‘God’ ในหัวข้อนี้ด้วย

นอกจากนี้ ‘God’ ยังใช้สื่อความรู้สึกเจ็บใจ เมื่อผู้พูดรู้สึกว่าตนเองได้ทำผิดพลาดไป และคิดว่าตนเองไม่น่าจะผิดพลาดในเรื่องนั้น ดังใน ตัวอย่างที่ 150

ตัวอย่างที่ 150 แฮร์รี่กำลังใช้ความคิดว่า เดรโก มัลฟอยหายไปไหน

Harry's voice tailed away; he was staring at the fire.

‘**God**, I've been stupid,’ he said quietly. ‘Its obvious, isn't it? There was a great vat of it down in the dungeon. . . . He could’ve nicked some any time during that lesson. . . .’

(the Half-Blood Prince: 425)

จากตัวอย่างนี้ แฮร์รี่ใช้ ‘God’ เพื่อสื่อความรู้สึกเจ็บใจ ที่ตนเองลืมคิดเรื่องที่มัลฟอยอาจขโมยน้ำยาสรรพรสเพื่อให้เพื่อนของมัลฟอยแปลงร่างเป็นคนอื่น และคอยดูต้นทางให้ทำให้หลุดรอดจากการจับตามองของตนเองไปได้ ซึ่งคำพูดที่ของแฮร์รี่ที่ว่า ‘I've been stupid.’ ช่วยเพิ่มน้ำหนักความรู้สึกเจ็บใจของแฮร์รี่ในขณะนั้น

Copyright by Mahidol University

4.2.2.4 คำอุทาน 'Shame'

'Shame' เป็นคำอุทานเสริมที่มาจากคำนาม ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และใช้แสดงสภาวะอารมณ์ในเชิงลบ คือ ใช้สื่อความรู้สึกเสียดาย หรือ เสียใจ ความหมายของ 'Shame' ตามพจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1424) ที่ใกล้เคียงกับที่พบในงานวิจัยนี้ คือ "If you say that something is **a shame**, you are expressing your regret about it and indicating that you wish it had happened differently."

ตัวอย่างที่ 151 พวกเฟร็จและจอร์จรู้สึกผิดหวัง ที่ไม่สามารถใช้คาถาสอดแนมการประชุมของพวกสมาชิกภาคีนกฟีนิกซ์ได้

Fred heaved a deep sigh.

'**Shame**. I really fancied finding out what old Snape's been up to.'

(the Order of the Phoenix: 67)

ตัวอย่างที่ 151 เฟร็จ หนึ่งในฝาแฝดซึ่งชอบสร้างความวุ่นวาย รู้สึกผิดหวังเมื่อได้รับทราบข้อมูลจากน้องสาวว่า นางวีสลีย์แม่ของพวกเขา ได้ใช้เวทมนต์ป้องกันการรบกวนเอาไว้ ทำให้พวกเขาไม่สามารถใช้คาถาแอบฟังการประชุมได้ เขาแสดงพฤติกรรม 'Fred heaved a deep sigh.' ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขายอมแพ้ หรือ ตัดสินใจล้มเลิกความตั้งใจ จากนั้นจึงอุทาน 'Shame' ออกมาเพื่อสื่อว่าเขารู้สึกเสียดายที่ไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้

ตัวอย่างที่ 152 เฮอร์ไมโอนี่หอบหนังสือหนัก ๆ เต็มมือ เพื่อทำการบ้านที่ต้องส่งภายในวันพุธ

'We got so much home work for Runes,' she said anxiously, when Harry and Ron joined her. 'A fifteen-inch essay, two translations and I've got to read these by Wednesday!'

'**Shame**,' yawned Ron.

(the Half-Blood Prince: 168)

ตัวอย่างที่ 152 รอนรู้สึกเบื่อหน่ายแทนเฮอร์ไมโอนี่ ที่ต้องทำการบ้าน โดยการค้นคว้าจากหนังสือหลาย ๆ เล่ม เมื่อเฮอร์ไมโอนี่บ่นว่า 'We got so much home work for Runes. 'A fifteen-inch essay, two translations and I've got to read these by Wednesday!' เขาจึงอุทาน 'Shame' เพื่อสื่อว่าเขารู้สึกเสียใจกับเฮอร์ไมโอนี่ที่ต้องทำการบ้านมากมายขนาดนั้น

Copyright by Mahidol University

4.2.3 คำอุทานเสริมที่รวมกลุ่มกันเป็นอุทานวลี

อุทานวลี หรือ Interjection Phrases เป็นคำอุทานที่เกิดจากการนำคำหรือวลี หลายคำมาใช้เป็นถ้อยคำอิสระร่วมกัน เพื่อใช้แสดงสภาวะทางด้านจิตใจของผู้พูด ผู้วิจัยพบว่าในงานวิจัยนี้ปรากฏอุทานวลีจำนวน 7 ถ้อยคำ คือ For God's sake / For heaven's sake, Good gracious, Good grief, Good Lord, Jolly good, Merlin's bread และ Thank god/Thank goodness ซึ่งอุทานวลีเหล่านี้มีหน้าที่การสื่อความหมาย ดังต่อไปนี้

4.2.3.1 อุทานวลี 'For God's sake' และ 'For heaven's sake'

ผู้วิจัยได้นำ 'For God's sake' และ 'For heaven's sake' มาวิเคราะห์ร่วมกัน เนื่องจากมีโครงสร้างที่คล้ายกัน คือ For ~ 's sake และคำว่า 'God' และ 'heaven' ยังสื่อถึงความเชื่อทางศาสนาในวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่าอุทานวลีทั้ง 2 ถ้อยคำนี้ปรากฏจำนวน 11 ครั้งด้วยกัน และทำหน้าที่สื่อสภาวะจิตใจ ทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด เช่น ความรู้สึกไม่พอใจและหมดความอดทน ความรู้สึกรำคาญ และ ความรู้สึกตกใจ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายใน พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1370) ที่อธิบายว่า "Some people use expressions such as **for God's sake**, **for heaven's sake**, **for goodness sake**, or **for Pete's sake** in order to express annoyance or impatience, or to add force to a question or request. The expressions for God's sake and for Christ's sake could cause offence. (INFORMAL)"

ตัวอย่างที่ 153 ลุงเวอร์นอนกำลังโมโหแฮร์รี่ แต่แล้วจู่ๆนกฮูกก็บินออกมาจากเตาผิงในครัว

'**FOR GOD'S SAKE!**' roared Uncle Vernon, pulling great clumps of hair out of his moustache, something he hadn't been driven to do in a long time. 'I WILL NOT HAVE OWLS HERE, I WILL NOT TOLERATE THIS, I TELL YOU!'

(the Order of the Phoenix: 36)

ตัวอย่างที่ 153 ลุงเวอร์นอนกำลังโมโหที่เกิดเรื่องกับลูกชายตนเอง เขาพยายามคาดคั้นหาสาเหตุกับแฮร์รี่ ซึ่งขณะนั้น มีนกฮูกนำจดหมายมาให้แฮร์รี่หลายครั้ง และเมื่อนกฮูกตัวสุดท้ายบินออกมาจากเตาผิง ก็ทำให้เขาหมดความอดทน และเกิดความไม่พอใจอย่างรุนแรง การใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ในอุทานวลี 'FOR GOD'S SAKE' เป็นการเน้นอารมณ์โกรธ หรือไม่พอใจอย่างมาก ซึ่งการใช้กริยา 'roar' และ การแสดงพฤติกรรม 'pulling great clumps of hair out of his moustache' ช่วยแสดงอารมณ์โกรธ และไม่พอใจของผู้พูดให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยคำพูดต่อมาที่

Copyright by Mahidol University

ลุงเวอร์นอนบอกแฮร์รี่ว่า ‘I WILL NOT HAVE OWLS HERE, I WILL NOT TOLERATE THIS, I TELL YOU!’ แสดงให้เห็นว่าลุงเวอร์นอนหมดความอกทนกับแฮร์รี่แล้ว

ตัวอย่างที่ 154 ศาสตราจารย์มักกอนนากัลป์ไม่พอใจ ที่แฮร์รี่ไม่สามารถระงับอารมณ์โกรธ และขึ้นเสียงกับเธอ

‘But I was telling the truth!’ said Harry, outraged. ‘Voldemort is back, you know he is; Professor Dumbledore knows he is –’

‘**For heaven’s sake**, Potter!’ said Professor McGonagall, straightening her glasses angrily (she had winced horribly when he had used Voldemort’s name). ‘Do you really think this is about truth or lies? It’s about keeping your head down and your temper under control!’ She stood up, nostrils wide and mouth very thin, and Harry stood up, too.

(the Order of the Phoenix: 224)

‘For heaven’s sake’ ตัวอย่างที่ 154 ใช้สื่อความไม่พอใจและหมดความอดทน เช่นเดียวกับตัวอย่างที่ 153 แต่มีระดับความไม่พอใจน้อยกว่า โดยตัวอย่างนี้ ศาสตราจารย์มักกอลนากัลรู้สึกหมดความอดทนกับแฮร์รี่ ที่นอกจากไม่เชื่อฟังคำเตือนเรื่องการเก็บอารมณ์แล้ว ยังขึ้นเสียงกับเธออีก ซึ่งในส่วนบรรยาย มีการแสดงพฤติกรรมของเธอว่า ‘straightening her glasses angrily’ แสดงให้เห็นว่าเธอรู้สึกไม่พอใจแฮร์รี่เป็นอย่างมาก

ตัวอย่างที่ 154 เฮอร์ไมโอนี่บอกให้แฮร์รี่เลิกคบกับลูน่า

‘D’you mind not offending the only people who believe me?’ Harry asked Hermione as they made their way into class.

‘Oh, **for heaven’s sake**, Harry, you can do better than her,’ said Hermione. ‘Ginny’s told me all about her; apparently, she’ll only believe in things as long as there’s no proof at all…’

(the Order of the Phoenix: 236)

ในตัวอย่างนี้ เฮอร์ไมโอนี่ใช้อุทานวลี ‘For heaven’s sake’ ร่วมกับ ‘Oh’ ซึ่งเป็นคำอุทานแท้ เพื่อเพิ่มน้ำหนักในประโยคต่อมา ‘you can do better than her.’ แสดงให้เห็นว่าเธอไม่เห็นด้วยกับแฮร์รี่ที่ดึงดันจะคบเป็นเพื่อนกับลูน่า

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 155 เฮอร์ไมโอนี่ตกใจเมื่อเห็นข้อความที่ติดประกาศเอาไว้

'What's the matter?' asked Hermione five minutes later, catching up with Harry and Ron halfway across the common room as they all headed towards breakfast. 'You look absolutely – **Oh for heaven's sake**.'

She was staring at the common-room notice board, where a large new sign had been put up.

(the Half-Blood Prince: 440)

ตัวอย่างที่ 155 เฮอร์ไมโอนี่ ได้อุทานออกมาว่า 'Oh for heaven's sake' เพื่อแสดงความรู้สึกตกใจที่เห็นป้ายประกาศขนาดยักษ์ เพิ่มเรื่องกฎระเบียบข้อห้ามต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อกลุ่มเพื่อนของพวกเธอเป็นอย่างมาก

4.2.3.2 อุทานวลี 'Good gracious'

อุทานวลี 'Good gracious' นั้นปรากฏจำนวน 4 ครั้ง โดยใช้แสดงความรู้สึกประหลาดใจ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือข้อมูลที่ได้รับทราบ เพราะผู้พูดไม่คาดคิดมาก่อนว่าเหตุการณ์ หรือข้อมูลจะเป็นเช่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของ พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 680) ที่กล่าวว่า "Some people say **good gracious** or **goodness gracious** in order to express surprise or annoyance." ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 156 ศาสตราจารย์ซลักฮอร์นเชิญแฮร์รี่ และเนวิลล์ไปทานอาหารกลางวันร่วมกัน แต่พวกแฮร์รี่ต้องอยู่คุยกับซลักฮอร์นและคนอื่น ๆ จนถึงเย็น

'**Good gracious**, it's getting dark already! I didn't notice that they'd lit the lamps! You'd better go and change into your robes, all of you. McLaggen, you must drop by and borrow that book on nogtails. Harry, Blaise … any time you're passing. Same goes for you, miss,' he twinkled at Ginny. 'Well, off you go, off you go!'

(the Half-Blood Prince: 141)

ตัวอย่างที่ 156 ซลักฮอร์น ได้อุทานออกมาว่า 'Good gracious' เพื่อแสดงความประหลาดใจ ที่บรรยากาศเริ่มมืดแล้ว เนื่องจากเขาชวนพวกนักเรียนไปทานอาหารตั้งแต่ตอนกลางวัน และพูดคุยซักถามข้อมูลจากนักเรียนจนกระทั่งเย็น ทั้งนี้ ซลักฮอร์นไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าจะใช้เวลาพูดคุยกับพวกนักเรียนนานขนาดนี้

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 157 แฮร์รี่ขอเข้าพบดัมเบิลดอร์ตอนดึก

‘**Good gracious**, Harry’ said Dumbledore in surprise. ‘To what do I owe this very late pleasure?’

‘Sir — I've got it. I’ve got the memory from Slughorn.’

(the Half-Blood Prince: 461)

ตัวอย่างที่157 ดัมเบิลดอร์ รู้สึกประหลาดใจที่เห็นแฮร์รี่ มาหาเขาในเวลาที่ดึกมากแล้ว เพราะปกติคนทั่วไปถ้าไม่มีธุระสำคัญจริง ๆ ก็คงไม่มารบกวนผู้อื่นในยามวิกาลเช่นนี้ ประกอบกับลักษณะการพูด ‘said…in surprise’ ยังช่วยแสดงถึงความรู้สึกประหลาดใจของดัมเบิลดอร์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.3.3 อุทานวลี ‘Good grief’

อุทานวลี ‘Good grief’ ปรากฏจำนวน 1 ครั้งเท่านั้น โดยใช้แสดงความรู้สึกตกใจ ซึ่งตรงกับคำอธิบายใน พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 687) ที่กล่าวว่า “Some people say **Good grief** when they are surprised or shocked.” ดังในตัวอย่างที่ 158

ตัวอย่างที่ 158 ฟัดจ์เล่าเรื่องความวุ่นวายที่เกิดจากการกลับมาของโวลเดอมอร์ให้นายกรัฐมนตรีฟัง

‘He Who Must Not Be Named has now been joined by those of his followers who broke out of Azkaban in January,’ said Fudge, speaking more and more rapidly, and twirling his bowler so fast that it was a lime-green blur. ‘Since they have moved into the open, they have been wreaking havoc. The Brockdale bridge – he did it, Prime Minister, he threatened a mass Muggle killing unless I stood aside for him and-’

‘**Good grief**, so it’s your fault those people were killed and I’m having to answer questions about rusted rigging and corroded expansion joints and I don’t know what else!’ said the Prime Minister furiously.

(the Half blood Prince: 17)

นายกรัฐมนตรีอุทานออกมาว่า ใช้ ‘Good grief’ ซึ่งแสดงความรู้สึกตกใจเมื่อได้รับทราบข้อเท็จจริงว่าโศกนาฏกรรมที่สะพานถล่มมาจากผู้ที่ใช้เวทมนตร์ และฟัดจ์ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมนั้นด้วย

Copyright by Mahidol University

4.2.3.4 อุทานวลี 'Good Lord'

'Good Lord' ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง โดยใช้แสดงความรู้สึกประหลาดใจ และตกใจ ซึ่งตรงกับคำอธิบายใน พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 919) ที่กล่าวว่า "**Lord** is used in exclamations such as **good Lord!** and **oh Lord!** to express surprise, shock, frustration, or annoyance about something."

ตัวอย่างที่ 159 ศาสตราจารย์ซลักฮอร์นให้นักเรียนแข่งกันปรุงยาขั้นสูง และเมื่อศาสตราจารย์ซลักฮอร์นเดินมาตรวจ ก็ประกาศให้แฮร์รี่เป็นผู้ชนะ

'The clear winner!' he cried to the dungeon. 'Excellent, excellent, Harry! **Good Lord**, it's clear you've inherited your mother's talent. She was a dab hand at Potions, Lily was! Here you are, then, here you are - one bottle of Felix Felicis, as promised, and use it well!'

(the Half-Blood Prince: 181)

ตัวอย่างที่ 159 ซลักฮอร์นรู้สึกประหลาดใจที่แฮร์รี่สามารถปรุงน้ำยาขั้นสูงได้ และไม่คาดคิดมาก่อนว่าแฮร์รี่จะมีพรสวรรค์ด้านปรุงยาเหมือนกับแม่ของเขา นอกจากนี้ คำอุทาน 'Excellent, excellent' ที่ปรากฏในส่วนหน้าของบทสนทนา ก็ช่วยแสดงความพึงพอใจต่อการกระทำของแฮร์รี่ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 160 เซซิเลีย แฟนสาวของทอม ริดเดิ้ลบอกว่าเธอเห็นงูถูกแขวนเอาไว้ที่ประตู ขณะที่ทั้งสองเดินผ่านบ้านของตระกูลก๊อนท์

'**Good Lord**, you're right!' said the man's voice. 'That'll be the son, I told you he's not right in the head. Don't look at it, Cecilia, darling.'

(the Half-Blood Prince: 198)

ตัวอย่างที่ 160 'Good Lord' ใช้แสดงความรู้สึกตกใจของทอมที่เห็นว่ามีงูถูกแขวนไว้ที่ประตูตามที่แฟนของเขาบอกจริง ๆ

ตัวอย่างที่ 161 แฮร์รี่ยื่นสร้อยโอปอลต้องสาปที่แคตี้ เบลล์สัมผัส จนเกิดอาการเหมือนโดนคำสาปสะกดใจ ให้ศาสตราจารย์มักกอลนากัลดู

'**Good Lord**,' said Professor McGonagall, looking alarmed as she took the necklace from Harry. 'No, no, Filch, they're with me!' she added hastily, as Filch came shuffling

Copyright by Mahidol University

eagerly across the entrance hall holding his Secrecy Sensor aloft. 'Take this necklace to Professor Snape at once, but be sure not to touch it, keep it wrapped in the scarf!'

(the Half-Blood Prince: 237)

ตัวอย่างที่ 161 ศาสตราจารย์มักกอลนากัลใช้ 'Good Lord' เพื่อสื่อความรู้สึกหวาดกลัว ที่ได้เห็นสร้อยคอต้องสาป ซึ่งพฤติกรรมของเธอที่แสดงออกว่า 'looking alarmed as she took the necklace from Harry' ช่วยแสดงความรู้สึกหวาดกลัวของเธอได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.3.5 อุทานวลี 'Jolly good'

Jolly เป็นคำขยายคำคุณศัพท์ Good อีกทีหนึ่ง เป็นการเน้นความหมายของคำคุณศัพท์ Good โดย พจนานุกรม OXFORD Advanced Learner's dictionary (2000: 729) กล่าวถึง Jolly ว่าเป็นคำที่พบในผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ (British English) เป็นคำที่ล้าสมัย ปัจจุบันจึงไม่ค่อยมีคนใช้แล้ว และยังอธิบายเพิ่มเติมถึง 'Jolly good' ว่า "used to show that you approve of sth that sb has just said"

อุทานวลีถ้อยคำนี้ ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง โดยใช้แสดงความเห็นด้วยดังที่อธิบายในพจนานุกรม และยังใช้แสดงความรู้สึกพึงพอใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 162 ศาสตราจารย์อัมบริดจ์มาตรวจให้คะแนนการสอนของศาสตราจารย์ กรับบลี-แพลงก์

… 'Well, thank you very much, Professor Grubbly-Plank, I think that's all I need here. You will be receiving the results of your inspection within ten days.'

'**Jolly good**,' said Professor Grubbly-Plank, and professor Umbridge set off back across the lawn to the castle.

(the Order of the Phoenix: 289)

ตัวอย่างที่ 162 เมื่ออัมบริดจ์แจ้งให้กรับบลี-แพลงก์ทราบว่าจะทราบผลการประเมินภายใน 10 วัน กรับบลี-แพลงก์ก็ใช้ 'Jolly good' เพื่อแสดงความพึงพอใจ ที่จะได้ทราบผลการประเมินภายใน 10 วัน และเป็นการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาโดยเป็นการแสดงการตอบรับ เพื่อให้อัมบริดจ์ทราบว่าตนเองรับรู้สิ่งที่อัมบริดจ์บอก

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 163 ศาสตราจารย์อัมบริดจ์นำมารีเอตต้ามาพบ คอร์นีเลียส ฟัดจ์ เพื่อให้ปากคำเรื่องที่แฮร์รี่แอบตั้งกองกำลังดัมเบิลดอร์

'**Jolly good, jolly good!**' said Fudge heartily. 'Like mother, like daughter, eh? Well, come on, now, dear, look up, don't be shy, let's hear what you've got to – galloping gargoyles!'

(the Order of the Phoenix: 540)

ตัวอย่างที่ 163 เมื่อศาสตราจารย์อัมบริดจ์ให้ข้อมูลว่าแม่ของมารีเอตต้าทำงานที่กระทรวงเวทมนต์ และมารีเอตต้าต้องการช่วยเหลือกระทรวงเวทมนต์ จึงมาเปิดโปงแผนการของพวกแฮร์รี่ ทำให้ฟัดจ์รู้สึกพอใจเป็นอย่างมาก จึงใช้ 'Jolly good' เพื่อแสดงความพอใจที่มารีเอตต้าให้ความร่วมมือ และเป็นการแสดงความชื่นชมที่เธอตั้งใจทำงานเพื่อกระทรวงเวทมนต์เหมือนแม่ของเธอ ซึ่งกริยา 'said Fudge heartily.' ช่วยแสดงความพึงพอใจของฟัดจ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.3.6 อุทานวลี 'Merlin's beard'

'Merlin's beard' เป็นอุทานวลีที่ผู้เขียนสร้างขึ้นมา โดยอ้างอิงถึง "เมอร์ลิน (Merlin) ผู้วิเศษที่ทำให้อาเธอร์ได้เป็นกษัตริย์แห่งอังกฤษ" (ณรงค์ชัย ปัญญานนทชัย: 2537) ซึ่งลักษณะเด่นของเมอร์ลินคือ เป็นชายแก่ มีเคราสีขาวที่ยาวมาก อุทานวลีนี้พบในตัวละครที่เป็นผู้วิเศษซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ เช่น นายและนางวีสลีย์ ดัมเบิลดอร์ และ แฮกริด เป็นต้น โดยผู้วิจัยพบว่ามีอุทานวลี 'Merlin's beard' ปรากฏจำนวน 8 ครั้ง โดยใช้แสดงความรู้สึกตกใจอย่างกะทันหัน เมื่อผู้พูดได้รับทราบข้อมูลที่เป็นเรื่องไม่ดี ไม่พึงประสงค์ และข้อมูลนั้นเป็นเรื่องที่ผู้พูดไม่คาดคิด หรือไม่เคยเชื่อว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งจะมีน้ำเสียงที่แฝงความหวาดกลัวของผู้พูดอยู่ด้วย ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 164 พ่อมดแก่แจ้งให้นายวีสลีย์ และแฮร์รี่ทราบว่าเวลาพิจารณาคดีเรื่องแฮร์รี่ใช้เวทมนต์โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นเปลี่ยนแปลงเวลาและสถานที่

'No, no, it's not the toilet, it's the Potter boy's hearing - they've changed the time and venue - it starts at eight o'clock now and it's down in old Courtroom Ten-'

'Down in old - but they told me – **Merlin's beard!**'

Mr Weasley looked at his watch, let out a yelp and leapt from his chair.

'Quick, Harry, we should have been there five minutes ago!'

(the Order of the Phoenix: 123)

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 164 นายวีสลีย์ ใช้อุทานวลี ‘Merlin’s beard’ เพื่อแสดงความตกใจที่พวกตนเองกำลังจะไปห้องพิจารณาคดีไม่ทันเวลา เนื่องจาก เขาเพิ่งทราบข้อมูลว่ามีการเปลี่ยนแปลงเวลาและสถานที่ในการพิจารณาคดี ซึ่งเขาทราบดีว่าหากไปไม่ทันอาจมีผลเสียแก่แฮร์รี่ในการพิจารณาคดีได้ ในส่วนของบทบรรยายมีการแสดงพฤติกรรมของนายวีสลีย์ว่า ‘Mr Weasley looked at his watch, let out a yelp and leapt from his chair’ ซึ่งบริบทนี้แสดงให้เห็นว่าเขารู้สึกตกใจเมื่อเห็นว่าจวนจะถึงเวลาพิจารณาคดีแล้ว

ตัวอย่างที่ 165 ฟัดจ์ รัฐมนตรีกระทรวงเวทมนตร์ตระหนกตกใจที่เห็นโวลเดอมอร์กลับมาอีกครั้งด้วยตาของตัวเอง

‘I know, Williamson, I know, I saw him too!’ gibbered Fudge, who was wearing pyjamas under his pinstriped cloak and was gasping as though he had just run miles. ‘**Merlin’s beard**–here–*here!–in* the Ministry of Magic! – great heavens above – it doesn’t seem possible – my word –how can this be?’

(the Order of the Phoenix: 720)

‘Merlin’s beard ในตัวอย่างนี้ แสดงถึงความรู้สึกตกใจของฟัดจ์ เพราะเขาไม่คาดคิดว่าจะได้เห็นโวลเดอร์มอร์กลับมาด้วยตาตัวเองอีกครั้ง ซึ่งในตัวอย่างนี้มีบริบททางภาษามากมายที่ช่วยแสดงอารมณ์ตื่นเต้นตกใจของผู้พูด เช่น มีการใช้ ‘Great heavens above’ และ ‘My word’ ซึ่งเป็นคำอุทานที่สื่ออารมณ์เชิงลบเช่นเดียวกันร่วมด้วยในบทสนทนา หรือมีการใช้ข้อความที่แสดงความไม่คาดคิด หรือ ไม่เชื่อ เพื่อสื่อถึงความตกใจ สับสนที่ได้พบกับโวลเดอร์มอร์ และท้ายที่สุดในส่วนของการบรรยาย มีการใช้คำว่า ‘gibber’ และ ‘gasp’ ซึ่งเป็นคำที่แสดงลักษณะการพูด ซึ่งสื่อถึงอารมณ์สับสน ตกใจ หวาดหวั่นใจของผู้พูด

4.2.3.7 อุทานวลี ‘Thank God’ และ ‘Thank goodness’

ผู้วิจัยเลือกศึกษาอุทานวลี ‘Thank God’ และ ‘Thank goodness’ ร่วมกัน เนื่องจากอุทานวลีทั้งสองถ้อยคำนี้ มีโครงสร้างที่คล้ายกันคือ Thank ~ และมีการใช้คำว่า God และ Goodness ซึ่งสื่อถึงความเชื่อทางศาสนาเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่ามีอุทานวลี ‘Thank God’ และ ‘Thank goodness’ ปรากฏในงานวิจัยนี้ จำนวน 8 ครั้ง โดยใช้แสดงความรู้สึกโล่งใจที่ผู้พูดไม่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือรู้สึกยินดีที่เหตุการณ์ไม่ดีได้ผ่านพ้นไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายใน พจนานุกรม Collins COBUID (2001: 1613) ที่กล่าวว่า “You say **Thank God**, **Thank Goodness**, or **Thank heavens** when you are very relieved about something.”

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 166 รอนรู้สึกดีใจที่สเนปไม่เคยอยู่กินข้าวเย็นที่บ้านซิเรียส ทำให้พวกเขาไม่ต้องร่วมทานข้าวกับคนที่พวกเขาเกลียดอย่างสเนป

'Snape never eats here,' Ron told Harry quietly. **Thank God**. C'mon.'

(the Order of the Phoenix: 73)

ตัวอย่างที่ 166 เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์สำหรับรอนและแฮร์รี่ คือ การต้องร่วมทานข้าวร่วมกับสเนป ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้น และรอนก็ใช้ 'Thank God' เพื่อแสดงความยินดีที่เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์นั้นไม่เกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 167 พ่อมดแก่ดีใจที่ได้พบกับนายวีสลีย์ เพราะเขามีเรื่องด่วนต้องแจ้งให้นายวีสลีย์ทราบ

'Oh, Arthur!' he said desperately, without looking at Harry. '**Thank goodness**, I didn't know what to do for the best, whether to wait here for you or not. I've just sent an owl to your home but you've obviously missed it - an urgent message came ten minutes ago –'

(the Order of the Phoenix: 123)

ตัวอย่างที่ 168 รอนแสดงความดีใจที่รอดพ้นจากความหนาวเย็นภายนอก เมื่อพวกเขาเข้าไปในร้านฮันนี่ดุกส์ที่แสนอบอุ่นได้

'**Thank God**,' shivered Ron as they were enveloped by warm, toffee-scented air. 'Let's stay here all afternoon.'

(the Half-Blood Prince: 229)

ตัวอย่างที่ 167 และ 168 ได้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์กับผู้พูดแล้ว โดยตัวอย่างที่ 167 พ่อมดแก่กำลังวุ่นวายเพราะหาตัวนายวีสลีย์ไม่เจอ และเมื่อได้พบนายวีสลีย์จึงใช้ 'Thank goodness' เพื่อสื่อความรู้สึกดีใจ ที่เขาไม่ต้องวิ่งตามตัวนายวีสลีย์ให้วุ่นวายอีก ส่วนตัวอย่างที่ 168 พวกรอนเผชิญกับสภาวะอากาศที่หนาวเย็น และเมื่อได้เข้าไปในร้านที่มีความอบอุ่นรอนก็รู้สึกยินดี ที่ไม่ต้องทนกับความหนาวเย็นอีกต่อไป จึงใช้ 'Thank God' เพื่อแสดงความรู้สึกโล่งใจ

Copyright by Mahidol University

ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปหน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานเสริมและอุทานวลี ออกมาเป็นตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 หน้าที่และการสื่อความหมายของกลุ่มคำอุทานเสริม

คำอุทานเสริม	แสดงสภาวะจิตใจ			แสดงความต้องการหรือความตั้งใจของผู้พูด	สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา
	แสดงสภาวะอารมณ์ความรู้สึก		แสดงการรับรู้เข้าใจ		
	สภาวะอารมณ์เชิงบวก	สภาวะอารมณ์เชิงลบ			
Brilliant	✓	✓		✓	
Charming	✓			✓	
Cool	✓			✓	
Dear		✓		✓	
Dreadful		✓		✓	
Excellent	✓			✓	
Fantastic	✓			✓	
Fine		✓		✓	
Funny		✓		✓	
Good	✓			✓	
Great	✓			✓	
Ingenious	✓			✓	
Magnificent	✓			✓	
Nice	✓			✓	
Well	✓	✓		✓	✓
Wonderful	✓			✓	
Blimey	✓	✓		✓	
Cheers	✓	✓		✓	
God/Goodness		✓			

Copyright by Mahidol University

คำอุทานเสริม	แสดงสภาวะจิตใจ			แสดงความต้องการหรือความตั้งใจของผู้พูด	สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา
	แสดงสภาวะอารมณ์ความรู้สึก		แสดงการรับรู้เข้าใจ		
	สภาวะอารมณ์เชิงบวก	สภาวะอารมณ์เชิงลบ			
Shame		✓		✓	
For heaven's sake/ For god's sake		✓			
Good gracious	✓				
Good grief		✓			
Good Lord	✓	✓			
Jolly good	✓				
Merlin's beard		✓			
Thank god/ Thank goodness	✓				

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าหน้าที่การสื่อสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึกมีอยู่ในคำอุทานเสริมและอุทานวลีทุกถ้อยคำ โดยกลุ่มคำอุทานเสริมเหล่านั้น สามารถสื่อสภาวะอารมณ์เชิงบวก หรือ เชิงลบได้แตกต่างกัน บางถ้อยคำพบว่าถูกใช้เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์เชิงบวกเพียงอย่างเดียว ในขณะที่บางถ้อยคำพบว่าถูกใช้เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์เชิงลบเท่านั้น และยังมีอีกหลายถ้อยคำที่ใช้สื่อสภาวะอารมณ์ได้ทั้ง 2 สภาวะอารมณ์เช่นกัน คำอุทานเสริมที่มาจากคำคุณศัพท์ และมีความหมายเดิมตามรูปคำในเชิงบวก มีแนวโน้มว่าจะถูกใช้แสดงสภาวะอารมณ์เชิงบวก ตัวอย่างเช่น 'Charming' 'Excellent' 'Fantastic' ส่วนคำอุทานเสริมที่มีความหมายเดิมตามรูปคำในเชิงลบ ตัวอย่างเช่น 'Dreadful' 'Funny' 'Shame' มีแนวโน้มว่าจะถูกใช้แสดงสภาวะอารมณ์เชิงลบเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม พบคำอุทานเสริมที่มีความหมายเดิมตามรูปคำในเชิงบวก แต่ถูกใช้เพื่อสื่อสภาวะจิตใจในเชิงลบด้วยเช่นกัน เช่น 'Cheers' เดิมเป็นคำที่มีความหมายในเชิงบวก แต่เมื่อผู้พูดรู้สึกไม่พอใจ สามารถใช้ 'Cheers' ซึ่งเดิมใช้แสดงความยินดี หรือ แสดงการขอบคุณ มาประกอบการประชดประชันได้เช่นกัน นอกจากนี้ ไม่พบว่ากลุ่มคำอุทานเสริมสามารถสื่อสภาวะจิตใจทางด้านการรับรู้และเข้าใจได้ชัดเจน เหมือนกลุ่มคำอุทานแท้

Copyright by Mahidol University

สำหรับหน้าที่ในการแสดงความต้องการ หรือ ความตั้งใจของผู้พูดของคำอุทานเสริมนั้น ไม่เด่นชัดเหมือนคำอุทานแท้ โดยส่วนใหญ่จะถูกใช้เพื่อแสดงการชมเชย เยาะเย้ย หรือ ประชดประชันผู้ฟัง ร่วมกับการสื่อสภาวะทางอารมณ์ของผู้พูด ส่วนคำอุทานวลีนั้น พบว่ามีหน้าที่ในการสื่อสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึกเด่นชัดมากที่สุด

และท้ายที่สุด กลุ่มคำอุทานเสริมสามารถทำหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้เช่นเดียวกับกลุ่มคำอุทานแท้ เพียงแต่เห็นไม่ชัดเจนเท่ากับการสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูด อย่างไรก็ดี ‘Well’ เป็นคำอุทานเสริมเพียงถ้อยคำเดียวที่มีหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาชัดเจนพอ ๆ กับการสื่อสภาวะจิตใจ หรือ การแสดงความต้องการของผู้พูด

ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงบริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล และกลวิธีการแปลของสุมาลี บำรุงสุข เพื่อทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการแปล และการสื่อความหมายของคำอุทานได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

บทที่ 5
บริบทการเลือกใช้คำแปล และกลวิธีการแปล

คำอุทานเป็นถ้อยคำเล็ก ๆ ไม่มีบทบาทสำคัญทางไวยากรณ์ แต่ก็มีความสำคัญต่อการแสดงเจตนา ทัศนคติ หรือ สภาวะจิตใจของผู้พูด เพราะฉะนั้น ผู้แปลจึงไม่ควรมองข้าม เพราะคำอุทานแต่ละถ้อยคำ ที่ปรากฏในแต่ละสถานการณ์ ย่อมมีนัยยะความหมายซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินเนื้อเรื่องไม่มากก็น้อย ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาถึงเรื่องหน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานภาษาอังกฤษในบทที่ 4 แล้ว ขั้นตอนต่อไปที่สำคัญไม่น้อยกว่ากัน คือ การเลือกใช้คำแปลที่เทียบเท่าและเหมาะสมกับภาษาปลายทาง ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลคำอุทานของ สุมาลี บำรุงสุข และพบว่าคำอุทานสามารถแปลได้หลายแบบ ซึ่งการตัดสินใจเลือกคำแปลหรือกลวิธีการแปลนั้น เกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น เพศ วัย ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา รวมถึง อิทธิพลจากวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง และ ภาษาปลายทาง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รวบรวมคำแปลของคำอุทานต่าง ๆ และสรุปกลวิธีการแปลออกมา เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจศึกษาการแปลคำอุทานในภายหลัง

5.1 บริบทและการเลือกใช้คำแปล

บริบท คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำแปล หรือ เลือกใช้กลวิธีการแปลในแบบต่าง ๆ ซึ่งบริบทอาจเป็นข้อความซึ่งเป็นตัวอักษร เป็นลักษณะทางสังคมของตัวละคร เป็นอิทธิพลทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ หรือ ภาษาฉบับแปลก็ได้ บริบทถือเป็นสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงก่อนการตัดสินใจเลือกใช้คำแปล หรือ เลือกใช้กลวิธีการแปลคำอุทาน ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงมุ่งศึกษาหาคำตอบถึงปัจจัยที่จะส่งผลต่อกระบวนการเลือกใช้คำในการแปล และผู้วิจัยพบว่าบริบทที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำแปลมีดังต่อไปนี้

5.1.1 บริบททางความหมาย

บริบททางความหมายถือเป็นบริบทแรกที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำแปลก็ว่าได้ ความหมายของคำอุทานที่ได้จากความหมายเดิมของคำ หรือ จากหน้าที่การสื่อความหมาย ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้คำของผู้แปล

Copyright by Mahidol University

5.1.1.1 ความหมายประจำคำ

ความหมายประจำคำ หมายถึง ความหมายที่ติดตัวมาแต่ดั้งเดิมของคำ ก่อนที่จะนำคำนั้น ๆ มาใช้เป็นคำอุทาน ซึ่งความหมายประจำคำเป็นความหมายของคำที่พบในพจนานุกรมทั่ว ๆ ไป ซึ่งผู้วิจัยพบว่าสามารถนำความหมายเดิมของคำแต่ละคำ โดยเฉพาะในกลุ่มคำอุทานเสริม ซึ่งเป็นคำอุทานที่มาจากคำประเภทต่าง ๆ เช่น คำนาม คำคุณศัพท์ มาใช้ในการแปลได้ โดยความหมายที่ได้ในฉบับแปลสามารถสื่อนัยยะความหมายได้เช่นเดียวกับในต้นฉบับ เช่น

ตัวอย่างที่ 169 เดรโก มัลฟอยเผชิญหน้ากับดัมเบิลดอร์ที่กำลังอ่อนแรง เดรโกบอกว่ามีผู้เสพความตายคนอื่นอยู่ในฮอกวอตส์คอยช่วยเขา

‘**Well, well**,’ said Dumbledore, as though Malfoy was showing him ambitious homework project. ‘Very good indeed. You found a way to let them in, did you?’

‘Yeah,’ said Malfoy, who was panting. ‘Right under your nose and you never realized!’

‘**Ingenious**,’ said Dumbledore. ‘Yet…forgive me…where are they now? You seem unsupported.’

(the Half-Blood Prince: 546)

“**ดีจริง ๆ ดีจริง ๆ**” ดัมเบิลดอร์พูด ราวกับว่ามัลฟอยเอาโครงงานการบ้านที่ใหญ่โตมาอวด “ดีมากจริง ๆ เธอหาทางให้พวกเขาเข้ามาได้ละสิ ใช่ไหม”

“ใช่” มัลฟอยตอบ เขาหายใจหอบ “ใต้จมูกอาจารย์ และอาจารย์ก็ไม่เคยรู้!”

“**ช่างคิดจริง ๆ**” ดัมเบิลดอร์พูด “แต่...ขอโทษนะ...พวกเขาอยู่ที่ไหนกันล่ะตอนนี้ เธอดูเหมือนไม่มีกำลังหนุนเลยนี่”

(เจ้าชายเลือดผสม: 611)

‘Well’ และ ‘Ingenious’ ที่ปรากฏในตัวอย่างนี้ ใช้แสดงการชมเชยแก่ผู้ฟัง ซึ่งพจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541) ได้ให้ความหมายของ ‘Well’ และ ‘Ingenious’ ไว้ว่า “well adv. adj. ดี, อย่างดี, เรียบร้อยสบาย” “ingenious adj. ช่างประดิษฐ์, เฉลียวฉลาด, คล่องแคล่ว, ปราดเปรียว, เจ้าความคิด” จะเห็นว่า คำแปล ‘ดีจริงๆ ดีจริงๆ’ และ ‘ช่างคิดจริงๆ’ ในตัวอย่างที่ 169 สัมพันธ์กับความหมายที่ในพจนานุกรม และความหมายที่ได้เมื่อนำมาใช้เป็นคำแปล ก็ยังสามารถสื่อนัยยะการชมเชยได้เช่นเดียวกับคำอุทานในต้นฉบับ

Copyright by Mahidol University

กล่าวโดยสรุป ‘Well’ และ ‘Ingenious’ เป็นคำอุทานที่เดิมมีความหมายประจำคำอยู่แล้ว จึงสามารถนำความหมายประจำคำในภาษาปลายทางมาใช้เป็นคำอุทานเพื่อสื่อความคิด เจตนา หรือ สภาวะจิตใจของผู้พูดในขณะนั้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีการตีความนัยยะความหมายของคำอีกครั้ง

5.1.1.2 ความหมายตามหน้าที่

ความหมายตามหน้าที่ หมายถึง การเลือกใช้คำแปล โดยพิจารณาจากหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ ทั้งนี้ ในบางกรณี ไม่สามารถใช้ความหมายประจำคำของคำอุทานเสริมจากพจนานุกรมในภาษาปลายทางได้ ดังที่ กำชัย ทองหล่อ (2519: 352) ได้กล่าวไว้ว่าไม่จำเป็นต้องหาความหมายประจำคำเพราะ “คำคำเดียวกัน ถ้าใช้แสดงความรู้สึกต่างกัน ความหมายก็ย่อมต่างกันด้วย” ดังนั้น เมื่อคำแปลจากความหมายประจำคำที่ได้ไม่เหมาะสม หรือ ไม่สื่อความ ก็ควรพิจารณาเอาจากหน้าที่ในการสื่อความหมายของคำอุทานแทน เช่นเดียวกันกับในกรณีของคำอุทานแท้ พจนานุกรมมักอธิบายเฉพาะหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานแท้ และมีการยกตัวอย่างเพียงเล็กน้อย ซึ่งยังไม่ครอบคลุมกับความหมายทั้งหมด ดังนั้น ในการแปล จึงต้องพิจารณาจากหน้าที่การสื่อความหมายของคำ จึงจะสามารถเลือกใช้คำที่เหมาะสมได้

ตัวอย่างที่170 มิสซิสฟิกไม่พอใจที่มันดังกัสไม่อยู่เฝ้าดูแฮร์รี่ ทำให้แฮร์รี่โดนผู้คุมวิญญาณโจมตี

Mrs Figg raised the arm from which her string bag dangled and whacked Mundungus around the face and neck with it; judging by the clanking noise it made it was full of cat food.

‘**Ouch** - gerroff - gerroff, you mad old bat! Someone's gotta tell Dumbledore!’

(the Order of the Phoenix: 26)

มิสซิสฟิกยกแขนที่มีถุงผ้าถักห้อยต่องแต่งอยู่เหวี่ยงฟาดแรง ๆ ไปที่หน้าและคอของมันดังกัส ฟังจากเสียงดังก๊องแก๊งที่มาจากถุงนั่น ทั้งถุงคงเต็มไปด้วยกระป๋องอาหารแมว

“**โอ๊ย** – พอที – พอที ยายค้างคาวแก่บ๊อง ต้องมีคนไปบอกดัมเบิลดอร์!”

(ภาคีนกฟินิกซ์: 41)

Copyright by Mahidol University

พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541: 606) กล่าวถึง ‘Ouch’ ไว้เช่นกัน โดยอธิบายเฉพาะหน้าที่การสื่อความหมายไว้ว่า “Ouch interj. คำอุทานแสดงความเจ็บปวดอย่างกะทันหัน” ดังนั้น เมื่อทราบว่า ‘Ouch’ เป็นคำอุทานที่ใช้แสดงความเจ็บปวด ก็สามารถเลือกใช้คำแปลในภาษาปลายทางที่สื่อถึงความเจ็บปวดได้เช่นกัน โดยในตัวอย่างนี้ มีเทียบเคียงกับคำอุทาน ‘โอ๊ย’ ในภาษาไทย ซึ่งใช้สื่อความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูดเช่นเดียวกันกับคำอุทานในต้นฉบับภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างที่ 171 มิสซิสฟิกต่อว่ามันดังกัสที่แอบหนีเวรจนทำให้แฮร์รี่เกือบโดนผู้คุมวิญญาณทำร้าย

‘Dementors?’ repeated Mundungus, again. ‘Dementors, ‘ere?’

‘Yes, here, you worthless pile of bat droppings, here!’ shrieked Mrs Figg. ‘Dementors attacking the boy on your watch!’

‘**Blimey**,’ said Mundungus weakly, looking from Mrs Figg to Harry, and back again. ‘**Blimey**, I-’

(the Order of the Phoenix: 26)

“ผู้คุมวิญญาณ!” มันดังกัสทวนคำ ตกตะลึง “ผู้คุมวิญญาณ ที่นี่อ๊ะ”

“ย่ะ ที่นี่ แกไอ้กองขี้ค้างคาวไม่มีค่า ที่นี่แหละ” มิสซิสตะโกนใส่เสียงแหลม “ผู้คุมวิญญาณโจมตีแฮร์รี่ตอนเวรแกเฝ้ายาม!”

“**ตายละวา**” มันดังกัสอุทานเสียงอ่อย มองดูมิสซิสฟิกแล้วย้ายไปมองแฮร์รี่แล้วย้อนกลับมามองวนอีกรอบ “**ให้ตายซิ ชั้น...**”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 41)

‘Blimey’ เป็นคำอุทานที่มีใช้ในประเทศอังกฤษ ซึ่ง พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541: 87) ได้อธิบายความหมายของคำ ๆ นี้ว่า “blimey interj. คำอุทานที่แสดงความประหลาดใจ, โอ้โห!” จะเห็นว่า พจนานุกรมได้ยกตัวอย่างคำอุทานที่ใช้เทียบเคียง แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในตัวอย่างนี้ได้ แม้ว่า “โอ้โห” จะแสดงความประหลาดใจก็ตาม แต่ก็มีความหมายในเชิงบวก ในขณะที่ในสถานการณ์นี้ ผู้พูดรู้สึกประหลาดใจ และรู้สึกผิดที่ละทิ้งหน้าที่ของตัวเองไป ดังนั้น คำแปลในภาษาปลายทางจึงควรสื่อสภาวะจิตใจในเชิงลบของผู้พูดนี้ได้ด้วย ซึ่งคำอุทานเสริม ‘ตายละวา’ และ ‘ให้ตายซิ’ สามารถสื่อความรู้สึกประหลาดใจของผู้พูด

Copyright by Mahidol University

รวมถึงความรู้สึกผิดที่ทำให้คนที่ตัวเองมีหน้าที่ต้องปกป้องตกอยู่ในอันตรายได้เช่นเดียวกับคำอุทานในต้นฉบับ

นอกจากนี้ คำอุทานเสริมบางถ้อยคำ แม้ว่าจะมีความหมายประจำคำอยู่แล้ว แต่ในบางสถานการณ์ ไม่สามารถแปลตรงตัวตามความหมายของคำได้ ต้องพิจารณาจากหน้าที่ในการสื่อความหมายของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ เช่นในกรณีของ ‘Well’

‘Well’ ถือเป็นคำอุทานเสริมถ้อยคำหนึ่ง เนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายในตัวเอง และเป็นคำศัพท์ที่เดิมทำหน้าที่เป็นคำประเภทอื่น ๆ แต่มีการนำมาใช้เป็นคำอุทานเพื่อสื่อสภาวะจิตใจ หรือ สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ความหมายตามรูปศัพท์ หรือ ความหมายประจำรูปของ ‘Well’ ซึ่งได้จากพจนานุกรมของวิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541: 974) นั้นเกี่ยวข้องกับความหมายในเชิงบวก เช่น ‘ดี’ ‘เรียบร้อย’ ‘เหมาะสม’ เป็นต้น แต่เมื่อนำมาใช้เป็นคำอุทานในบทสนทนา จะเห็นได้ชัดว่ามีการเลือกใช้คำแปลที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับหน้าที่การสื่อความหมายของคำในแต่ละสถานการณ์

<u>ตัวอย่างที่ 172</u> แฮร์รี่ถูกทำร้ายไม่สามารถขยับไปไหนได้ จนกระทั่งท็องส์ หนึ่งในสมาชิกของภาคีเข้ามาช่วยเหลือ

‘Who did it?’

‘Draco Malfoy,’ said Harry bitterly. ‘Thanks for … **well** …’

‘No problem,’ said Tonks, without smiling. From what Harry could see in the darkness, she was as mousy-haired and miserable-looking as she had been when he had met her at The Burrow. ‘I can fix your nose if you stand still.’

(the Half-Blood Prince: 150)

“ใครทำเธอแบบนี้”

“เดรโก มัลฟอย” แฮร์รี่บอกอย่างเจ็บใจ “ขอบคุณมากที่...**เอ่อ...**”

“ไม่มีปัญหา” ท็องส์ตอบ โดยไม่มีรอยยิ้ม เท่าที่แฮร์รี่มองเห็นได้ในความมืด เธอยังคงมีผมสีน้ำตาลตุ่น ๆ และมีสีหน้าอมทุกข์เหมือนตอนพบกันที่บ้านโพรงกระต่าย “ฉันจะซ่อมจมูกให้ถ้าเธอยืนอยู่นิ่ง ๆ”

(เจ้าชายเลือดผสม: 170)

Copyright by Mahidol University

ในตัวอย่างนี้ ผู้พูดรู้สึกเจ็บใจที่ตนเองไม่รอบคอบจึงเสียทีเดรโก มัลฟอย และรู้สึกกระอักกระอ่วนใจที่ต้องพูดถึงเหตุการณ์ในข้างต้น จึงมีการใช้ 'Well' ซึ่งนอกจากจะแสดงสภาวะจิตใจในเชิงลบของผู้พูดแล้ว ยังใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาด้วย ดังนั้น ในการแปลต้องพิจารณาจากหน้าที่และการสื่อความหมายดังกล่าว จึงจะสามารถเลือกใช้คำแปลที่เหมาะสมได้ และในตัวอย่างนี้ มีการเทียบเคียงกับ 'เอ่อ' ซึ่งเป็นคำอุทานแท้ คำอุทาน'เอ่อ' สามารถแสดงสภาวะจิตใจในเชิงลบของผู้พูด และสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้เช่นเดียวกับ 'Well' ในต้นฉบับ

ความหมายประจำคำ และ ความหมายตามหน้าที่ของคำ ล้วนมีผลต่อการเลือกใช้คำแปล ผู้วิจัยพบว่าพจนานุกรมได้บรรจุคำอุทานเอาไว้เช่นกัน และใช้การอธิบายถึงหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน มากกว่ายกตัวอย่างคำอุทานในภาษาปลายทางที่สามารถนำมาเทียบเคียงได้ การเลือกว่าจะใช้คำแปลจากความหมายตามรูปศัพท์ของคำ หรือ ความหมายจากหน้าที่ของคำ จึงขึ้นอยู่กับดุลพินิจ และการตัดสินใจของผู้แปล

5.1.2 บริบททางสังคม

หลังจากทราบถึงการสื่อความหมายของคำอุทานแล้ว ในลำดับต่อไป ย่อมต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมของตัวละคร หรือ ผู้พูด ก่อนตัดสินใจเลือกใช้คำแปล หรือ เลือกใช้กลวิธีการแปลใด ๆ เพื่อให้ได้คำแปลที่ถูกต้อง และ เหมาะสมมากที่สุด โดยบริบททางสังคม หมายถึงองค์ประกอบทางสังคมของตัวละคร เช่น เพศ วัย ทัศนคติ ลักษณะเฉพาะของตัวละคร ซึ่งส่งผลต่อการใช้ภาษาของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการแปลมีดังนี้

5.1.2.1 เพศ

คำอุทาน เป็นคำประเภทหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลจากเรื่องความแตกต่างของเพศผู้พูด ดังที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสิทธุ์ (2548: 63) ได้กล่าวถึงบทบาทของเพศว่า "เพศ เป็นลักษณะทางสังคมอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา ผู้พูดเพศชายย่อมใช้ภาษาต่างจากผู้พูดเพศหญิง อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างจะมากหรือน้อยในสังคมใดสังคมหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับการเน้นความแตกต่างทางเพศในสังคมนั้น ๆ" ซึ่งแนวคิดนี้สัมพันธ์กับแนวคิดของ พัชรีย์ จำปา (2546: 230) ที่กล่าวถึงคำอุทานที่แสดงเพศของผู้พูดไว้ว่า "คำอุทานบางคำสามารถบ่งบอกเพศของผู้พูดได้ เนื่องจากในแต่ละวัฒนธรรมได้กำหนดไว้ว่าคำอุทานนี้เป็นคำอุทานที่นิยมใช้ในหมู่เพศหญิง หรือเพศชาย"

Copyright by Mahidol University

จากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่า คำแปลของคำอุทานที่พบโดยส่วนมากเป็นคำกลาง ๆ ไม่ระบุเพศของผู้พูดที่ชัดเจน แต่ก็มีการเลือกใช้คำแปลที่บ่งบอกเพศของผู้พูดในบางส่วนเช่นกัน ตัวอย่างคำแปลของคำอุทานที่แสดงถึงปัจจัยทางเพศของผู้พูด มีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 173 มันดังกัสซึ่งแอบงีบหลับระหว่างประชุม งัวเงียตื่นขึ้น

'The meeting's over, dung,' said Sirius, as they all sat down around him at the table. 'Harry's arrived.'

'Eh?' said Mundungus, peering balefully at Harry through his matted ginger hair. '**Blimey**, so 'e 'as. Yeah … you all right, 'Arry?'

(the Order of the Phoenix: 77)

"การประชุมเลิกแล้ว ดัง" ซิเรียสบอก เมื่อทุกคนนั่งลงข้าง ๆ มันดังกัส "แฮร์รี่มาถึงแล้ว"

"เอ๊ะ" มันดังกัสเพ่งมองแฮร์รี่อย่างเศร้าสลดผ่านกลุ่มผมสีแดงยุ่งเหยิง "ให้ตาย...เค้ามาแล้ว เออ...เธอสบายดีใช่ไหม แฮรี่"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 111)

คำอุทาน 'ให้ตาย' ในฉบับแปล นอกจากจะสื่อถึงความตกใจหรือประหลาดใจของผู้พูดแล้ว ยังบ่งบอกลักษณะทางเพศของผู้พูดอีกด้วย โดย 'ให้ตาย' เป็นคำอุทานที่ใช้ได้กับผู้พูดทั้งสองเพศ แต่นิยมใช้ในผู้พูดเพศชายมากกว่าผู้พูดเพศหญิง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า 'Blimey' ในต้นฉบับ ก็เป็นคำอุทานที่พบในเพศชายเช่นกัน เพราะจากข้อมูลที่พบทั้งหมด 26 ครั้ง ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดเป็นเพศชายทั้งหมด

ตัวอย่างที่ 174 เฮอร์ไมโอนี่ตกใจที่กรอปว์จำเธอได้

'**Goodness**,' said Hermione, gripping Harry's arm so tightly it was growing numb and looking as though she was about to faint, he- he remembered!'

(the Order of the Phoenix: 668)

"**ตายแล้ว**" เฮอร์ไมโอนี่ร้อง จับแขนแฮร์รี่แน่นเสียจนแขนนั้นเริ่มชา และทำท่าจะเป็นลม "เขา – เขาจำได้!"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 912)

Copyright by Mahidol University

คำอุทาน ‘ตายแล้ว’ ‘ตายจริง’ หรือ ‘ตาย ๆ’ ก็พบในการแปล เมื่อผู้พูดเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเช่นกัน ดังในตัวอย่างที่ 174 ผู้พูดเป็นเพศหญิง อุทานออกมาว่า ‘Goodness’ ซึ่งแสดงความตกใจและประหลาดใจ ซึ่งฉบับแปลสามารถเลือกใช้คำอุทานที่แสดงความตกใจ ได้หลากหลาย เช่น “พระเจ้า” “โกหกน่า” “แย่แล้ว” เป็นต้น แต่คำเหล่านี้อาจไม่แสดงเพศของผู้พูดได้ชัดเจนเหมือนกับคำว่า ‘ตายแล้ว’ ที่ใช้ในตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 175 เฮอร์ไมโอนี่กำลังพูดคุยกับแฮร์รี่ แต่จู่ ๆ เฟร็ด และจอร์จก็ปรากฏตัวขึ้น

Harry snorted. He walked around the room again, looking anywhere but Ron and Hermione. ‘So, what have you two been doing, if you’re not allowed in meeting?’ he demanded. ‘You said you’d been busy.’

‘We have,’ said Hermione quickly. ‘We’ve been decontaminating this house, it’s been empty for ages and stuff’s been breeding in here. We’ve managed to clean out the kitchen, most of the bedrooms and I think we’re doing the drawing room tomo—**AARGH!**’

With two loud cracks, Fred and George, Ron’s elder twin brothers, had materialized out of thin air in the middle of the room. Pigwidgeon twittered more wildly than ever and zoomed off to join Hedwig on top of the wardrobe.

(the Order of the Phoenix: 66)

แฮร์รี่พ่นลมหายใจดัง ๆ เขาเดินไปรอบ ๆ ห้องอีกครั้ง มองไปทางไหนก็ได้ที่ไม่ใช่รอนกับเฮอร์ไมโอนี่ “แล้วนี่เธอสองคนทำอะไรบ้างล่ะ ถ้าไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมประชุมด้วย” เขาตั้งคำถาม “เธอว่ายุ่งกันนักไง”

“เรายุ่งจริง ๆ” เฮอร์ไมโอนี่ตอบอย่างรวดเร็ว “เราต้องช่วยกันทำให้บ้านนี้หายโสโครก บ้านนี้น่ะร้างมานานตั้งชาติแล้ว พวกอะไรต่าง ๆ ก็เลยแพร่พันธุ์กันใหญ่ เราจัดการทำความสะอาดครัวเสร็จไปหนึ่งห้องแล้วละ ห้องนอนเกือบทั้งหมด และฉันคิดว่าเราจะจัดการห้องนั่งเล่นพรุ่ง...**ว้าย!**”

เสียงเปรี้ยงดังสนั่นสองหน เฟร็จกับจอร์จ พี่ชายฝาแฝดของรอนปรากฏตัวขึ้นจากอากาศกลางห้อง พิกวิดเจียนร้องแจ๊ก ๆ ดังลั่นยิ่งกว่าเดิม และบินหวือไปสมทบกับเฮ็ดวิกที่หลังตู้เสื้อผ้า

(ภาคีนกฟินิกซ์: 95)

Copyright by Mahidol University

ในตัวอย่างนี้ ผู้พูดเป็นเพศหญิง และ รู้สึกตกใจอย่างกะทันหัน ซึ่งจริง ๆ แล้ว สามารถเลือกใช้คำอุทานที่แสดงความตกใจได้หลากหลาย เช่น ‘โอ๊ะ’ ‘เอ๊ะ’ ‘เฮ้ย’ ซึ่งคำอุทานเหล่านี้อาจไม่แสดงเพศ หรือ ไม่เหมาะสมกับเพศของผู้พูดเท่าใดนัก ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากความเหมาะสมในเรื่องเพศของผู้พูดแล้ว สามารถเลือกใช้คำอุทาน ‘ว้าย’ ซึ่ง นอกจาก จะเป็นคำอุทานที่สื่อความรู้สึกตกใจเช่นเดียวกันกับคำอุทาน ‘AARGH’ ในต้นฉบับแล้ว ยังแสดงเพศของผู้พูดได้ชัดเจนอีกด้วย

‘ว้าย’ เป็นคำอุทานที่ใช้ในเพศหญิง หรือ บุคคลที่มีจิตใจเป็นหญิง ไม่พบว่ามีการใช้คำอุทานนี้ในผู้พูดเพศชาย คำอุทาน ‘ว้าย’ นั้นแตกต่างกับคำอุทาน ‘ให้ตาย’ ในตัวอย่างที่ 173 เนื่องจาก หากผู้พูดเพศชายใช้คำอุทาน ‘ว้าย’ ก็จะเป็นเรื่องแปลก และน่าขบขัน ซึ่งต่างจากการใช้คำอุทาน ‘ให้ตาย’ ที่ผู้พูดเพศหญิงสามารถใช้คำอุทานนี้ได้เช่นเดียวกับผู้พูดเพศชาย เพียงแต่ไม่เป็นที่นิยม และไม่ค่อยสุภาพหากผู้พูดเป็นเพศหญิงเท่านั้น

5.1.2.2 วัย

วัยเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปลคำอุทาน ดังที่ พัชรีย์ จำปา (2546: 230) ได้กล่าวว่าถึงบทบาททางสังคมของคำอุทานเอาไว้ว่า “คำอุทานบางคำนั้นบอกยุคบอกสมัย และยังรวมไปถึงวัยของผู้พูดด้วย เช่น อพิโถ่อพิถัง อกอีแป้นแตก คุณพระช่วย ฯลฯ จัดเป็นคำอุทานของคนรุ่นผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ส่วนกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบันมักจะอุทานกันว่า โห เหวอ โอโยย โหย่ แป่ว ว้าว เย้ เป็นต้น” โดยตัวอย่างของคำแปลคำอุทานที่สัมพันธ์กับวัยของผู้พูด มีดังต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 176</u> จอร์จเยาะเย้ยรอนที่ยังใช้มีดหั่นแทนที่จะใช้เวทมนตร์รอนโมโหจนทำมีดบาดตัวเอง

‘I’ll be seventeen in two and a bit months’ time,’ said Ron grumpily, ‘and then I’ll be able to do it by magic!’

‘But meanwhile,’ said George, sitting down at the kitchen table and putting his feet up on it, ‘we can enjoy watching you demonstrate the correct use of a – **whoop**s-a-daisy.’

‘You make me do that!’ said Ron angrily, sucking his cut thumb. ‘You wait, when I’m seventeen-’

(the Half-Blood Prince: 306)

Copyright by Mahidol University

“อีกสองเดือนกว่า ๆ ฉันก็จะอายุสิบเจ็ดแล้ว” รอนพูดฉุน ๆ “ถึงตอนนั้นฉันก็ใช้เวทมนตร์ทำได้แล้วละน่า!”

“แต่ระหว่างนี้” จอร์จพูด นั่งลงที่โต๊ะในครัว ยกเท้าวางบนโต๊ะ “เราก็จะมาเพลิดเพลินดูนายสาธิตวิธีการใช้ – **อุ๊ยโหย!**”

“เพราะนายนั่นแหละ!” รอนพูดอย่างโมโห พร้อมทั้งดูดนิ้วโป้งที่ถูกมีดบาด “คอยก่อนเถอะ ไว้ฉันอายุสิบเจ็ด --”

(เจ้าชายเลือดผสม: 343)

ในตัวอย่างนี้ มีการถ่ายทอดความหมายของคำอุทาน ‘Whoops’ โดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ ‘อุ๊ยโหย’ ซึ่งเป็นคำอุทานที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งหากพิจารณาทางด้านวัยและลักษณะนิสัยของผู้พูดแล้ว จะเห็นว่า ‘อุ๊ยโหย’ สื่อถึงวัยของผู้พูดได้ชัดเจน และยังแสดงถึงลักษณะนิสัยขี้เล่นของตัวละครอีกด้วย

<u>ตัวอย่างที่ 177</u> ซลักฮอร์นประกาศให้แฮร์รี่เป็นผู้ชนะในการแข่งปรุงยา

Slughorn moved slowly among the tables, peering into cauldrons. He made no comment, but occasionally gave the potions a stir or a sniff. At last he reached the table where Harry, Ron, Hermione, and Ernie were sitting.He smiled ruefully at the tarlike substance in Ron's cauldron. He passed over Ernie's navy concoction. Hermione's potion he gave an approving nod. Then he saw Harry's, and a look of incredulous delight spread over his face.

‘The clear winner!’ he cried to the dungeon. ‘Excellent, excellent, Harry! **Good lord**, it's clear you've inherited your mother's talent. She was a dab hand at Potions, Lily was! Here you are, then, here you are - one bottle of Felix Felicis, as promised, and use it well!’

(the Half-Blood Prince: 181)

ซลักฮอร์นเดินช้า ๆ ไปตามโต๊ะต่าง ๆ และมองดูในหม้อ เขาไม่ออกความเห็น แต่นาน ๆ ก็คนน้ำยาสักที หรือดม ๆ สักหน่อย ในที่สุด เขาเดินมาถึงโต๊ะที่แฮร์รี่ รอน เฮอร์ไมโอนี่ และเออร์นี่ นั่งอยู่ เขายิ้มละห้อยให้สิ่งที่เหมือนน้ำมันดินในหม้อของรอน เขาผ่านน้ำยาสีน้ำเงินของเออร์นี่ไปเลย ส่วนของเฮอร์ไมโอนี่ เขาพยักหน้าอย่างพึงพอใจ แล้วเขาก็เห็นน้ำยาของแฮร์รี่ สีหน้าพึงพอใจแบบเหลือเชื่อแผ่กระจายทั่วใบหน้า

Copyright by Mahidol University

“ผู้ชนะอย่างใสสะอาด!” เขาร้องบอกทั่วคุกใต้ดิน “ยอดเยี่ยม ยอดเยี่ยม แฮร์รี่! **คุณพระคุณเจ้า** เห็นชัด ๆ เลยว่าเธอสืบทอดพรสวรรค์มาจากแม่ เขาเป็นมือทองเลยเรื่องปรุงยา ลิลี่น่ะ! นี่แน่ะ นี่แน่ะ – น้ำยานำโชคหนึ่งขวดตามสัญญา ขอให้ใช้ให้ดีนะ!”

(เจ้าชายเลือดผสม: 206)

ดังที่พัชรีย์ จำปา (2546: 230) ได้กล่าวถึงคำอุทาน ‘คุณพระคุณเจ้า’ ‘คุณพระช่วย’ ว่าเป็นคำอุทานที่ใช้ในวัยผู้ใหญ่ หรือ ผู้สูงอายุ และในตัวอย่างที่ 177 ซลักฮอร์นเป็นอาจารย์ที่มีอายุมากแล้ว จะให้ใช้คำอุทานที่แสดงความประหลาดใจอย่างมากแบบวัยรุ่นก็คงไม่เหมาะสม รวมถึง ‘Good lord’ ซึ่งเป็นอุทานวลีในต้นฉบับยังแสดงให้เห็นถึงความเชื่อทางศาสนาของวัฒนธรรมต้นทางอีกด้วย ดังนั้น ‘คุณพระคุณเจ้า’ จึงเป็นคำแปลตัวเลือกหนึ่งที่น่าจะเหมาะสมในการกระบวนการพิจารณาเลือกใช้คำแปล

แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ามีกรณีที่คำแปลไม่เหมาะสมกับวัยของตัวละครเช่นกัน

<u>ตัวอย่างที่ 178</u> พวกแฮร์รี่ตกตะลึงเมื่อเห็นอดีตอาจารย์ในโรงพยาบาล

‘Blimey!’ said Ron, also staring at the man.

‘Oh, **my goodness**,’ said Hermione suddenly, sounding breathless. ‘Professor Lockhart!’

Their ex-Defence Against the Dark Arts teacher pushed open the doors and moved towards them, wearing a long lilac dressing gown.

(the Order of the Phoenix: 450)

“ให้ตายเถอะ!” รอนร้อง จ้องไปที่ชายคนนั้นด้วย

“โอ **คุณพระช่วย**” เฮอร์ไมโอนี่ร้องขึ้นทันที เสียงเหมือนหายใจไม่ออก “ศาสตราจารย์ล็อกฮาร์ต!”

อดีตอาจารย์สอนวิชาการป้องกันตัวจากศาสตร์มืดของพวกเขา ผลักประตูเปิดออกและเลื่อนตรงมาหา เขาสวมเสื้อคลุมนอนตัวยาวสีม่วงดอกไลแลค

(ภาคีนกฟินิกซ์: 617)

ผู้พูดในตัวอย่างนี้ ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น แต่กลับใช้คำอุทาน ‘คุณพระช่วย’ ซึ่งน่าจะเป็นคำอุทานที่ใช้ในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ หรือ ผู้สูงอายุ ดังที่พัชรีย์ (2546) กล่าวถึงในข้างต้น แต่

Copyright by Mahidol University

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้พูดที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะใช้คำอุทาน ‘คุณพระช่วย’ ก็ไม่ใช่ข้อผิดพลาดที่ร้ายแรง อาจทำให้การอ่านสะดุดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

5.1.2.3 ทัศนคติ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสิทธุ์ (2548: 75) กล่าวถึงทัศนคติของผู้พูดว่า “การที่ผู้พูดมีความรู้สึกหรือมีสภาวะทางจิตใจอย่างไรย่อมมีผลต่อการใช้ภาษาด้วย” ดังนั้น เมื่อผู้พูดมีทัศนคติอย่างไรต่อผู้ฟัง หรือ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ก็จะส่งผลต่อภาษาที่ใช้ด้วย เช่น เมื่อผู้พูดมีทัศนคติที่ไม่ดี หรือ เกิดความรู้สึกในด้านลบ ก็ย่อมจะเลือกใช้คำที่รุนแรง มีการคุกคาม หรือ มีระดับความสุภาพที่น้อยกว่าปกติ ดังนั้น ต้องคำนึงถึงบริบทในส่วนนี้ด้วย จึงจะสามารถหาคำแปลที่เหมาะสมมาใช้ในงานแปลได้

ตัวอย่างที่ 179 รอนเรียกความสนใจจากจินนี่และดีนที่กำลังกอดจูบกัน

‘Oi’

Dean and Ginny broke apart and looked round

‘What?’ said Ginny.

‘I don’t want to find my own sister snogging people in public!’

(the Half-Blood Prince: 268)

“เฮ้ย!”

ดีนและจินนี่แยกออกจากกันและหันมามอง

“อะไรเหรอ” จินนี่ถาม

“ฉันไม่ต้องการเห็นน้องสาวของฉันจูบกับใครในที่สาธารณะ”

(เจ้าชายเลือดผสม: 303)

รอน มีสถานะเป็นพี่ชายของจินนี่ และเกิดความไม่พอใจอย่างมาก ที่เห็นน้องสาวของตนเองกำลังกอดจูบกับดีน เขาใช้ ‘Oi’ เพื่อเรียกความสนใจจากจินนี่และดีนให้หยุดกอดจูบกัน ซึ่ง ‘เฮ้ย’ ที่ใช้ในฉบับแปลตามหนังสือคลังคำของ นววรรณ พันธุเมธา (2547: 303) เป็นคำอุทานที่ใช้บอกให้ผู้ฟังรู้ตัว และยังเป็นคำที่ไม่สุภาพอีกด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ทัศนคติของผู้พูดมีส่วนสำคัญต่อการเลือกใช้คำแปลในตัวอย่างนี้

Copyright by Mahidol University

5.1.2.4 ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา

ระดับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังก็ย่อมส่งผลต่อการเลือกใช้คำเช่นเดียวกัน หากผู้พูดมีระดับทางสังคมที่ต่ำกว่า คำหรือคำอุทานในฉบับแปลก็ควรสุภาพไม่หยาบคาย หรือ แสดงความคุกคามต่อผู้ฟังมากจนเกินไป แต่หากผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า ก็อาจใช้คำอุทานที่ไม่สุภาพ หรือ แสดงการคุกคามต่อผู้ฟังได้

ตัวอย่างที่ 180 เฮอร์ไมโอนี่และรอนมีหน้าที่นำทางพวกเด็กปีหนึ่ง

'Ron, we're supposed to show the first-years where to go!'

'Oh yeah,' said Ron, who had obviously forgotten. '**Hey – hey**, you lot! Midgets!'

'Ron!'

'Well, they are, they're titchy…'

(the Order of the Phoenix: 194)

"รอน เราต้องไปนำพวกปีหนึ่งว่าจะไปที่ไหน"

"เออ ใช่แล้ว" รอนร้อง เห็นได้ชัดว่าลืมไปถนัด "**เฮ้ย – เฮ้ย** พวกแก! เจ้าคนแคระ!"

"รอน!"

"แหม ก็พวกนี้มัน...มันตัวกระจิ๋วหลิวกันทั้งนั้น…"

(ภาคีนกฟินิกซ์: 268)

'Hey' จากตัวอย่างนี้ นอกจากจะเรียกความสนใจจากผู้ฟังแล้ว ยังแสดงถึงความไม่สุภาพที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟังด้วย รอนมีสถานะเป็นรุ่นพี่ จึงกล่าวได้ว่ารอนมีสถานะทางสังคมที่สูงกว่าผู้ฟัง และคำเรียกขาน 'you lot! Midgets!' ที่มาประกอบกับคำอุทาน 'Hey' ในตัวอย่างนี้ ยังแสดงให้เห็นว่ารอนไม่ให้เกียรติพวกเด็กปีหนึ่ง เพราะคิดว่าตนเองนั้นมีสถานะที่สูงกว่า คำแปล 'เฮ้ย – เฮ้ย' ที่ใช้ จึงเป็นคำอุทานที่นอกจากจะสามารถใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟังแล้ว และยังแสดงให้เห็นถึงความคุกคาม และความไม่สุภาพของผู้พูดด้วย

ตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นการแปลคำอุทาน 'Hey' เช่นเดียวกับตัวอย่างที่ 180 ซึ่งผู้วิจัยพบว่าคำแปลที่ได้นั้นแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 181 พวกแฮร์รี่ลุกจากโต๊ะอาหาร เฮอร์ไมโอนี่จะไปส่งจดหมาย ส่วนรอนและแฮร์รี่เดินออกจากห้องโถงใหญ่ และพบแฮกริดยืนอยู่

'Where are you going?' said Ron, startled.

'To send a letter,' said Hermione, swinging her bag on to her shoulder. 'It…well, I don't know whether … but it's worth trying … and I'm the only one who can.'

'I hate it when she does that,' grumbled Ron, as he and Harry got up from the table and made their own, slower way out of the Great Hall. 'Would it kill her to tell us what she's up to for once? It'd take her about ten more seconds – **hey**, Hagrid!'

Hagrid was standing beside the doors into the Entrance Hall, waiting for a crowd of Revenclaws to pass. He was still as heavily bruised as he had been on the day he had come back from his mission to the giants and there was a new cut right across the bridge of his nose.

(the Order of the Phoenix: 484)

"เธอจะไปไหนเหรอ" รอนถาม สะดุ้งตกใจ

"ต้องไปส่งจดหมาย" เฮอร์ไมโอนี่ตอบ เหวี่ยงกระเป๋าขึ้นบนบ่า "มัน...คือฉันไม่รู้ว่า...แต่อย่างน้อยก็ควรลองละ...แล้วฉันเป็นคนเดียวที่ทำได้"

"ฉันละเกลียดจริง ๆ เวลาเขาทำแบบนี้" รอนบ่น ขณะที่เขากับแฮร์รี่ลุกขึ้นจากโต๊ะอาหารและพากันเดินออกไปจากห้องโถงใหญ่ด้วยเหมือนกัน แต่อย่างช้า ๆ กว่า "มันจะฆ่าเขาหรือไงนะถ้าจะบอกเราสักครั้งว่าจะไปทำอะไร อย่างมากก็เสียเวลาแค่สิบวินาทีเท่านั้นละ – **หวัดดีครับ** แฮกริด!"

แฮกริดยืนอยู่ข้างประตูในห้องโถงกลาง คอยให้กลุ่มนักเรียนเรเวนคลอเดินผ่านไป เขายังมีรอยฟกช้ำดำเขียวมากเหมือนเมื่อวันที่กลับมาจากภารกิจไปติดต่อพวกยักษ์ และมีรอยแผลใหม่ ๆ ที่บนดั้งจมูกด้วย

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 664)

'เฮ้ย' ในตัวอย่างที่ 180 แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีสถานะทางสังคมที่อยู่สูงกว่า จึงใช้คำแปลที่ไม่สุภาพในการเรียกความสนใจจากผู้ฟัง แต่ในทางตรงกันข้าม ในตัวอย่างที่ 181 ผู้พูดมีสถานะเป็นนักเรียน ในขณะที่ผู้ฟังมีสถานะเป็นอาจารย์ จึงกล่าวได้ว่า ผู้พูดมีสถานะที่ต่ำกว่าผู้ฟัง การเลือกใช้คำทักทาย 'หวัดดีครับ' จึงเป็นทางเลือกหนึ่ง ในการแสดงความสุภาพ และไม่เป็น

Copyright by Mahidol University

การคุกคามผู้ฟังเหมือนเช่นการใช้คำอุทาน ‘เฮ้ย’ นอกจากนี้ ‘หวัดดีครับ’ ยังแสดงในเห็นว่าผู้พูดและผู้ฟังสนิทสนมกัน ระดับภาษาที่ใช้จึงมีความเป็นกันเอง

อย่างไรก็ดี ‘หวัดดีครับ’ แสดงความสุภาพมากเกินกว่า ‘Hey’ ในต้นฉบับ ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถเลือกใช้คำอื่นที่เหมาะสมและสื่อความหมายในทางเดียวกันกับ ‘Hey’ ได้ดีกว่า ‘หวัดดีครับ’ เช่น ‘เฮ้’ หรือ ใช้ ‘หวัดดี’ โดยไม่ต้องมีคำลงท้ายแสดงความสุภาพ เป็นต้น

5.1.3 บริบททางวัฒนธรรม

บริบททางวัฒนธรรมหมายถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี ของภาษาต้นทาง และ ภาษาปลายทาง ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรม ย่อมมีวิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ ที่ทั้งเหมือน และ แตกต่างกัน โดยเฉพาะ ความเชื่อทางศาสนานั้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในแต่ละวัฒนธรรม ดังที่ อมรา พงศาพิชญ์ (2540: 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความเชื่อทางศาสนาเอาไว้ในหนังสือสังคมและวัฒนธรรมว่า “เป็นตัวกำหนดขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่าง รวมทั้งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกของสังคมด้วย ทั้งนี้เพราะความเชื่อทางศาสนามักจะระบุถึงความดีและความชั่ว ซึ่งทำให้ศาสนามีลักษณะที่เป็นศีลธรรมและมีบทบาทต่อการกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม” ดังนั้น ในการแปล ผู้แปลย่อมมีกลวิธีการถ่ายทอดวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับที่แตกต่างกันไปตามแต่สถานการณ์ หรือ ดุลยพินิจของผู้แปลเอง และจากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าเราสามารถเลือกใช้คำแปลโดยคำนึงถึงอิทธิพลจากวัฒนธรรมต้นทาง หรือ อิทธิพลจากวัฒนธรรมปลายทางได้

5.1.3.1 คำแปลที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต้นทาง

แฮร์รี่ พอตเตอร์ (Harry Potter) เป็นวรรณกรรมที่ถูกประพันธ์ขึ้นโดย เจ.เค. โรว์ลิ่ง (J.K. Rowling) นักเขียนชาวอังกฤษ และแม้ว่าเนื้อเรื่องจะเกี่ยวข้องกับพ่อมด แม่มด และเวทมนตร์คาถาต่าง ๆ แต่เหตุการณ์ในเรื่องล้วนเกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ โดยเหตุการณ์ใน Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince อยู่ในช่วงปีค.ศ. 1995-1996 และ 1996-1997 ตามลำดับ (HPL:Timelines & Calendars, 2007) ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่จะมีวัฒนธรรมในเรื่องความเชื่อ วิถีชีวิต รวมทั้งประเพณี ของคนอังกฤษซึ่งนับถือศาสนาคริสต์ เช่น การฉลองวันคริสต์มาส ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมเรื่องนี้ด้วย

คำอุทานแม้ว่าจะเป็นเพียงถ้อยคำสั้น ๆ แต่ก็สามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาได้เช่นกัน ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานที่สื่อถึงวัฒนธรรมของคนในวัฒนธรรมต้นทางล้วนเป็นคำ

Copyright by Mahidol University

อุทานเสริม หรือ อุทานวลีทั้งสิ้น โดยกลุ่มคำอุทานเสริมเหล่านั้น มักอ้างถึงเรื่องความเชื่อทางศาสนาของผู้พูด แม้ว่า จะไม่มีการระบุถึงความเชื่อทางศาสนาของพวกพ่อมดและแม่มดอยู่ในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ แต่ก็มีการอุทานโดยอ้างถึง พระเจ้า หรือ สวรรค์ เช่น For heaven' sake, For God' sake, Good Lord เป็นต้น ซึ่งคำอุทานเหล่านี้ล้วนเป็นคำอุทานที่มีใช้อยู่แล้วในวัฒนธรรมต้นทาง

ในการแปล สามารถเลือกใช้คำแปล โดยการถ่ายทอดความหมายตามรูปคำของคำอุทานเสริม หรือ อุทานวลีเหล่านั้น เพื่อให้คำแปลที่ได้ยังคงแสดงถึงความเชื่อในวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ แต่ผลเสียของการแปลโดยคำนึงถึงวัฒนธรรมต้นทางก็คือ ทำให้คำแปลไม่เป็นธรรมชาติ เนื่องจาก เป็นคำแปลที่ตรงตัว และไม่ใช่คำอุทานที่ใช้กันทั่วไปในภาษาปลายทาง หรือภาษาฉบับแปล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 182</u> ศาสตราจารย์มักกอนนากัลไม่พอใจที่แฮร์รี่ไม่สามารถระงับอารมณ์โกรธ และขึ้นเสียงกับเธอ

'But I was telling the truth!' said Harry, outraged. 'Voldemort is back, you know he is; Professor Dumbledore knows he is –'

'**For heaven's sake**, Potter!' said Professor McGonagall, straightening her glasses angrily (she had winced horribly when he had used Voldemort's name). 'Do you really think this is about truth or lies? It's about keeping your head down and your temper under control!' She stood up, nostrils wide and mouth very thin, and Harry stood up, too.

(the Order of the Phoenix: 224)

"แต่ผมพูดความจริงนะครับ!" แฮร์รี่ร้องอย่างโกรธจัด "โวลเดอมอร์กลับมาแล้ว อาจารย์ก็รู้ว่าเขากลับมา ศาสตราจารย์ดัมเบิลดอร์ก็รู้เขากลับ --"

"**เห็นแก่สวรรค์เถอะ** พอตเตอร์" ศาสตราจารย์มักกอนนากัลร้อง ขยับแว่นตาให้เข้าที่อย่างโมโห (เธอสะดุ้งอย่างรุนแรงเมื่อเขาเอ่ยชื่อโวลเดอมอร์) "เธอคิดจริง ๆ หรือว่าเรื่องนี้มันเกี่ยวกับความจริงเรื่องโกหก มันเกี่ยวกับการที่เธอต้องก้มหัวให้ต่ำไว้แล้วคุมอารมณ์ให้ได้ต่างหากล่ะ"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 308)

'For heaven's sake' ในตัวอย่างนี้ ใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดว่าหมดความอดทนกับการกระทำที่ดื้อดึงของผู้ฟัง ซึ่งในการแปล สามารถหาคำอุทาน หรือ ถ้อยคำที่แสดงเจตนา

Copyright by Mahidol University

ของผู้พูด มาใช้เทียบเคียงได้ เช่น ‘ให้ตายเถอะ’ ‘หยุดเสียที’ ‘พอได้แล้ว’ แต่ในตัวอย่างนี้ กลับมีการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามรูปคำ และคงโครงสร้างภาษาแบบคำอุทานเอาไว้ โดยคำแปลที่ได้คือ ‘เห็นแก่สวรรค์เถอะ’ ซึ่งหากพิจารณาในแง่ความเป็นธรรมชาติของภาษา จะพบว่าคำแปลนี้ขาดความเป็นธรรมชาติ แต่คำแปลที่ได้ก็ยังคงรูปแบบและสื่อถึงความเชื่อในวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลได้เห็นถึงความเชื่อในอีกวัฒนธรรมหนึ่งที่ถ่ายทอดผ่านตัวอักษร

ตัวอย่างที่ 183 พ่อมดแก่ดีใจที่ได้พบกับนายวีสลีย์ เพราะเขามีเรื่องด่วนต้องแจ้งให้นายวีสลีย์ทราบ

A stooped, timid-looking old wizard with fluffy white hair had just entered the room, panting.

‘Oh, Arthur!’ he said desperately, without looking at Harry. ‘**Thank goodness**, I didn't know what to do for the best, whether to wait here for you or not. I've just sent an owl to your home but you've obviously missed it - an urgent message came ten minutes ago –’

(the Order of the Phoenix: 123)

พ่อมดแก่หลังโก่งท่าทางขี้อายและมีผมสีขาวเป็นปุยเพิ่งเดินเข้ามาในห้องหายใจหอบแฮก ๆ มาด้วย

“โอย อาเธอร์!” เขาร้องเสียงหมดแรง ไม่ได้มองดูแฮร์รี่เลย “**ขอบคุณพระเจ้า** ผมไม่รู้จะทำยังไงดีแล้ว ไม่รู้ว่าจะคอยคุณอยู่ที่นี่ดีหรือเปล่า ผมเพิ่งไปส่งนกฮูกไปหาคุณที่บ้าน แต่เห็นได้ชัด ๆ ว่าคุณคลาดกับมัน – ข้อความด่วน เพิ่งมาถึงเมื่อสิบนาทีที่ผ่านมานี้เอง –”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 175)

‘Thank goodness’ ในตัวอย่างนี้ ผู้พูดใช้สื่อถึงความรู้สึกโล่งอกที่สามารถหาตัวผู้ฟังพบในที่สุด ซึ่งสามารถหาคำอุทาน หรือ ถ้อยคำที่แสดงเจตนาของผู้พูด มาใช้เทียบเคียงได้ เช่น ‘โล่งอกไปที’ ‘โชคดีจริง ๆ’ แต่ในตัวอย่างนี้ กลับถ่ายทอดความตรงตัวตามรูปคำแทน ซึ่งช่วยรักษารูปแบบและสื่อถึงความเชื่อของวัฒนธรรมต้นทางเอาไว้ โดยคำอุทานฉบับแปลที่ได้คือ ‘ขอบคุณพระเจ้า’

แม้ว่าคำแปลที่ได้จากการแปลที่เน้นวัฒนธรรมต้นทางจะไม่มีความเป็นธรรมชาติ แต่มิได้ทำให้การอ่านวรรณกรรมเรื่องนี้ในฉบับแปลเสียอรรถรสเสียทีเดียว เนื่องจาก ในยุคปัจจุบันมีการเข้าถึงทรัพยากรทางด้านข้อมูลข่าวสารจากทั่วโลกมากยิ่งขึ้น ตามที่ อมรา ประสิทธิ์

Copyright by Mahidol University

รัฐสินธุ์ (2548) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางภาษาไทยเอาไว้ว่า ปัจจุบันมีการแปลบทความ งานวรรณกรรมต่าง ๆ จากภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษจำนวนมาก จึงส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษาไทย ให้เป็นภาษาไทยสมัยใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผู้อ่านจำนวนมากน่าจะซึมซับลักษณะภาษาไทยที่มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตามภาษาอังกฤษ และคำแปลแบบตรงตัวโดยคงลักษณะของวัฒนธรรมต้นทางเอาไว้ ทำให้การแปลโดยคงลักษณะภาษาของภาษาต้นทางเอาไว้ เป็นอรรถรสอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้อ่านได้รับจากวรรณกรรมแปล

5.1.3.2 คำแปลที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมปลายทาง

วัฒนธรรมปลายทางมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำแปลเช่นกัน มีการแสดงความเชื่อทางศาสนาผ่านคำอุทานในภาษาไทยเช่นเดียวกับการแสดงความเชื่อทางศาสนาผ่านคำอุทานภาษาอังกฤษ ดังนั้น ในการแปล จึงสามารถเลือกใช้คำแปลที่แสดงถึงวัฒนธรรมของตนเองให้ผู้อ่านได้เข้าใจความรู้สึกหรือเจตนาของผู้พูดได้มากยิ่งขึ้น และภาษายังมีความเป็นธรรมชาติมากกว่าคำอุทานที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาต้นทาง

ตัวอย่างที่ 184 ซลักฮอร์นประกาศให้แฮร์รี่เป็นผู้ชนะจากการแข่งปรุงยา

Slughorn moved slowly among the tables, peering into cauldrons. He made no comment, but occasionally gave the potions a stir or a sniff. At last he reached the table where Harry, Ron, Hermione, and Ernie were sitting.He smiled ruefully at the tarlike substance in Ron's cauldron. He passed over Ernie's navy concoction. Hermione's potion he gave an approving nod. Then he saw Harry's, and a look of incredulous delight spread over his face.

‘The clear winner!’ he cried to the dungeon. ‘Excellent, excellent, Harry!**Good lord**, it's clear you've inherited your mother's talent. She was a dab hand at Potions, Lily was! Here you are, then, here you are - one bottle of Felix Felicis, as promised, and use it well!’

(the Half-Blood Prince: 181)

ซลักฮอร์นเดินช้า ๆ ไปตามโต๊ะต่าง ๆ และมองดูในหม้อ เขาไม่ออกความเห็น แต่นาน ๆ ก็คนน้ำยาสักที หรือดม ๆ สักหน่อย ในที่สุด เขาเดินมาถึงโต๊ะที่แฮร์รี่ รอน เฮอร์ไมโอนี่ และเออร์นี่ นั่งอยู่ เขายิ้มละห้อยให้สิ่งที่เหมือนน้ำมันดินในหม้อของรอน เขาผ่านน้ำยา

Copyright by Mahidol University

สีน้ำเงินของเออร์นี่ไปเลย ส่วนของเฮอร์ไมโอนี่ เขาพยักหน้าอย่างพึงพอใจ แล้วเขาก็เห็นน้ำยาของแฮร์รี่ สีหน้าพึงพอใจแบบเหลือเชื่อแผ่กระจายทั่วใบหน้า

"ผู้ชนะอย่างใสสะอาด!" เขาร้องบอกทั่วคุกใต้ดิน "ยอดเยี่ยม ยอดเยี่ยม แฮร์รี่! **คุณพระคุณเจ้า** เห็นชัด ๆ เลยว่าเธอสืบทอดพรสวรรค์มาจากแม่ เขาเป็นมือทองเลยเรื่องปรุงยา ลิลี่น่ะ! นี่แน่ะ นี่แน่ะ – น้ำยานำโชคหนึ่งขวดตามสัญญา ขอให้ใช้ให้ดีนะ!"

(เจ้าชายเลือดผสม: 206)

จากตัวอย่างที่ 184 นอกจากวัยของผู้พูดจะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำแปลแล้ว อิทธิพลจากภาษาปลายทางยังอาจมีส่วนต่อการเลือกใช้คำแปลของคำอุทาน 'Good lord' ด้วย เนื่องจาก 'Good lord' เป็นคำอุทานที่แสดงถึงความเชื่อในวัฒนธรรมต้นทาง ดังนั้น ในการแปลนอกจากจะสามารถพิจารณาจากบริบททางสังคมในเรื่องวัยของผู้พูดแล้ว ยังอาจพิจารณาถึงคำอุทานที่สามารถแสดงถึงความเชื่อในวัฒนธรรมปลายทางด้วยเช่นกัน ซึ่ง 'คุณพระคุณเจ้า' เป็นคำแปลที่สามารถแสดงได้ทั้งวัยและความเชื่อของคนในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

5.1.4 บริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร

ผู้วิจัยพบว่าผู้ประพันธ์มีกลวิธีการเขียนแสดงลักษณะเฉพาะตัวของละครต่าง ๆ เช่น มีการให้ตัวละครใช้ภาษาไม่ถูกหลักไวยากรณ์ มีการสร้างคำอุทานขึ้นมาใหม่เพื่อแสดงลักษณะเฉพาะตัวของพวกพ่อมด และแม่มด เป็นต้น และคำอุทานที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่ในวรรณกรรมเรื่องนี้ คือ 'Merlin's beard'

'Merlin's beard' เป็นคำอุทานที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่ โดยนำชื่อของพ่อมดจากตำนานซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในกลุ่มนักอ่านชาวอังกฤษ และนำลักษณะเด่นของพ่อมดตนนี้มาอ้างถึง ซึ่งคำอุทานนี้ใช้แสดงความรู้สึกประหลาดใจ หรือ ตกใจ ของพ่อมดแม่มดที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่แล้ว ดังนั้น ในการแปล ย่อมต้องให้ความสำคัญกับบริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละครนี้ด้วย หากใช้กลวิธีการแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ หรือ คำอุทานเสริม ที่สื่อความรู้สึกประหลาดใจ หรือ ตกใจ เช่น 'อ๊ะ' 'หา' หรือ 'ให้ตาย' ก็จะไม่สามารถสื่อลักษณะพิเศษของตัวละครออกมาได้ ดังนั้น จึงต้องใช้กลวิธีการแปลตามความหมายของรูปคำ เพื่อรักษาลักษณะพิเศษของตัวละครเอาไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 185 ศาสตราจารย์ซลักฮอร์นตกใจที่ ทอม ริดเดิ้ล ถามเรื่องการแบ่งวิญญาณออกเป็น 7 ส่วน โดยใช้ฮอร์ครักซ์

‘**Merlin's beard**, Tom!’ yelped Slughorn. ‘Seven! Isn't it bad enough to think of killing one person? And in any case . . . bad enough to divide the soul . . . but to rip it into seven pieces . . .’

(the Half-Blood Prince: 466)

“**เคราเมอร์ลิน** ทอม!” ซลักฮอร์นร้องเสียงหลง “เจ็ด! แค่คิดว่าจะฆ่าคนหนึ่งคนนี่ยังไม่เลวร้ายพออีกหรือไง แล้วอีกอย่าง มันเลวร้ายจะแย่อยู่แล้วที่ตัดแบ่งวิญญาณ...แต่นี่จะฉีกมันออกเป็นเจ็ดส่วน...”

(เจ้าชายเลือดผสม: 520)

จากตัวอย่างที่ 185 มีการแปลคำอุทาน ‘Merlin’s beard’ แบบตรงตัว ตามความหมายของรูปคำ คือ ‘เคราเมอร์ลิน’ เพื่อรักษาลักษณะเฉพาะของตัวละครเอาไว้ ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลภาษาไทยได้สัมผัสถึงลักษณะพิเศษนั้นด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการเติมคำว่า ‘เป็นพยาน’ ท้ายการอุทาน ‘เคราเมอร์ลิน’ เพื่อให้อุทานวลีในฉบับแปลมีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ดังตัวอย่างที่ 186

ตัวอย่างที่ 186 นายวีสลีย์ตกใจเมื่อเปิดประตูเข้ามาและเห็นซิเรียสและสเนปทะเลาะกัน

He and all the other Weasleys froze on the threshold, gazing at the scene in front of them, which was also suspended in mid-action, both Sirius and Snape looking towards the door with their wands pointing into each other’s face and Harry immobile between them, a hand stretched out to each, trying to force them apart.

‘**Merlin’s beard**,’ said Mr Weasley, the smile sliding off his face, ‘what’s going on here?’

(the Order of the Phoenix: 460)

เขาและพวกวีสลีย์คนอื่น ๆ ยืนตัวแข็งอยู่ที่ธรณีประตู จ้องดูฉากเบื้องหน้า ที่แขวนค้างอยู่กลางเรื่อง ทั้งซิเรียสและสเนปมองไปทางประตู ไม้กายสิทธิ์ชี้ไปที่หน้าของอีกฝ่ายหนึ่ง และแฮร์รี่

Copyright by Mahidol University

ยืนไม่ไหวติงอยู่ระหว่างทั้งสองคน มือแต่ละข้างยื่นไปทางแต่ละคน ดูเหมือนพยายามจะแยกพวกเขาออกจากกัน

"**เคราเมอร์ลินเป็นพยาน**" นายวีสลีย์อุทาน รอยยิ้มลื่นไหลไปจากใบหน้า "เกิดอะไรขึ้นนี่"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 632)

แม้ว่าคำแปลที่ได้ในตัวอย่างที่ 185-186 จะขาดความเป็นธรรมชาติ และ ผู้อ่านชาวไทยบางคนยังไม่รู้จักเมอร์ลินในเชิงลึกมากนัก แต่ก็มีการใช้คำอุทานนี้บ่อยครั้ง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้แปลที่ต้องตัดสินใจเลือกว่า จะรักษาความเป็นธรรมชาติของภาษา แต่ทำให้วรรณกรรมแปลขาดอรรถรส หรือ ยอมให้ภาษาฉบับแปลขาดความเป็นธรรมชาติ แต่รักษาอรรถรสของต้นฉบับเอาไว้

นอกจากในเรื่องคำอุทานที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่ในวรรณกรรมเรื่องนี้แล้ว ยังมีการแสดงลักษณะเฉพาะของตัวละครบางตัวด้วย เช่น ตัวอย่างที่ 187 แฮกริด เป็นอาจารย์สอนวิชาการดูแลสัตว์วิเศษ มีลักษณะเฉพาะคือมีรูปร่างใหญ่เพราะเป็นลูกครึ่งยักษ์กับพ่อมด ชอบใช้สำเนียงที่แปลกและใช้คำที่ผิดไวยากรณ์ ดังนั้น ในการแปล จึงต้องรักษาลักษณะเฉพาะของตัวละครนั้นเอาไว้ แต่เนื่องจากภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกัน จึงต้องใช้วิธีกร่อนคำหรือใช้คำลงท้ายที่แปลก ๆ เพื่อแสดงลักษณะเฉพาะของตัวละครแทน

<u>ตัวอย่างที่ 187</u> แฮร์รี่ถูกไล่ให้นอน แม้ว่าเขาจะยังไม่อยากเข้านอนก็ตาม เขาพยายามลืมตาตื่น แต่ในที่สุดก็ผลอยหลับไป

Harry was sure he would not be able to fall asleep; the evening had been so packed with things to think about that he fully expected to lie awake for hours mulling it all over. He wanted to continue talking to Ron, but Mrs Weasley was now creaking back downstairs again, and once she had gone he distinctly heard others making their way upstairs … in fact, many – legged creatures were cantering softly up and down outside the bedroom door, and Hadgrid the Care of Magical Creatures teacher was saying, *'Beauties, arm they**, eh**, Harry? We'll be studyin' weapons this term …'* and Harry saw that the creatures had cannons for heads and were wheeling to face him … he ducked…

(the Order of the Phoenix: 95)

Copyright by Mahidol University

แฮร์รี่มั่นใจว่าเขาต้องไม่มีทางหลับได้แน่ ๆ ค่ำนี้ช่างเต็มไปด้วยเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องเอามาคิดจนเขาแน่ใจว่าต้องนอนตื่นอยู่อีกหลายชั่วโมงเพื่อขบคิดเรื่องพวกนั้น เขาอยากคุยกับรอนต่อ แต่ตอนนี้นางวีสลีย์เดินเอี๊ยดอ๊าดลงมาชั้นล่างนี่อีกแล้ว และเมื่อเธอจากไป แฮร์รี่ได้ยินเสียงคนอื่น ๆ พากันขึ้นบันไดมาอย่างชัดเจน ... อันที่จริง สัตว์ประหลาดหลายขากำลังวิ่งเบา ๆ ขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่ข้างนอกประตูห้องนอน และแฮกริด อาจารย์สอนวิชาการดูแลสัตว์วิเศษ กำลังพูดว่า *"สวย ๆ ทั้งนั้นเลย* ***ใช่มะ*** *พวกนี้น่ะ แฮร์รี่ เราต้องเรียนเรื่องอาวุธนะเทอมนี้..."* แฮร์รี่เห็นสัตว์ประหลาดเหล่านั้นมีหัวเป็นปีนใหญ่ และกำลังหมุนตัวกลับมาประจันหน้ากบเขา...เขากระโดดหลบลงที่พื้น...

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 136)

'Eh' ในตัวอย่างนี้แสดงความสงสัยของผู้พูด ซึ่งเมื่อนำมาเทียบกับฉบับแปล จะพบว่ามีการใช้คำลงท้าย 'ใช่มะ' ซึ่งเป็นการกร่อนคำมาจากคำลงท้าย 'ใช่ไหม' เพื่อแสดงความสงสัยแทน ทั้งนี้เป็นเพราะบริบททางด้านลักษณะเฉพาะของตัวละคร ที่ชอบใช้คำที่ผิดไวยากรณ์ จึงต้องรักษาลักษณะเฉพาะของตัวละครนั้นเอาไว้ในฉบับแปลด้วย จึงต้องทำให้ตัวละครออกเสียงตำลงท้ายที่ไม่ได้มาตรฐานในภาษาปลายทางแทน

5.2 กลวิธีการแปลคำอุทาน

ในการศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการแปลของไรส์ (Reiss, 1984 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545:253-254) ที่ให้ความสำคัญเรื่องการแปลแบบการสื่อสาร และแนวคิดเรื่องกลวิธีการแปลของโมลินา และ เฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2002) มาปรับใช้ในการวิเคราะห์ถึงกลวิธีการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince และนอกจากนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อของกลวิธีการแปลคำอุทาน ตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทยของ นววรรณ พันธุเมธา (2549) ที่ได้จำแนกคำตามหน้าที่ในการสื่อสาร และ ความหมาย ในการวิเคราะห์ครั้งนี้

ผู้วิจัยสามารถแบ่งกลวิธีการแปลได้ตามชนิดคำอุทานทั้ง 3 ชนิด คือ (1) คำอุทานแท้ (2) คำอุทานเสริม และ (3) อุทานวลี ซึ่งผู้วิจัยได้แยกอุทานวลีออกจากกลุ่มคำอุทานเสริม เนื่องจากเห็นว่ามีลักษณะการแปลที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด สามารถนำมาแยกออกจากกลุ่มของคำอุทานเสริมได้

Copyright by Mahidol University

5.2.1 กลวิธีการแปลคำอุทานแท้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบคำอุทานจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ และ ฉบับแปลภาษาไทย และพบว่าผู้แปลมีกลวิธีการแปลคำอุทาน ดังต่อไปนี้

5.2.1.1 การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ คือ การแทนที่คำศัพท์ในภาษาอังกฤษ ด้วยคำศัพท์ที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทย กลวิธีนี้ เป็นกลวิธีที่ถูกใช้มากที่สุด และมักพบในการแปลคำอุทานที่มีหน้าที่ในการสื่อความหมายทางด้านสภาวะจิตใจ รวมถึงคำอุทานที่มีหน้าที่ในการแสดงความตั้งใจหรือความต้องการของผู้พูด เช่น ‘Wow’ แปลเป็น ‘โอ้โห’ ‘Ouch’ แปลเป็น ‘โอ๊ย’ ‘Aha’ แปลเป็น ‘อ๋อ’ เป็นต้น หรือ มีการออกเสียงเหมือน หรือ ใกล้เคียงกับภาษาต้นทาง เช่น ‘Oh’ แปลเป็น ‘โอ้’ ‘โอ’‘Oho’ แปลเป็น ‘โอ้โฮ’ ก็ได้เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 188 แฮร์รี่เล่าเรื่องที่ดัมเบิลดอร์ให้เขาดูภาพความทรงจำของโวลเดอมอร์ตอนเด็กกับพวกรอนฟัง

Harry had Herbology first thing the following morning. He had been unable to tell Ron and Hermione about his lesson with Dumbledore over breakfast for fear of being overheard, but he filled them in as they walked across the vegetable patch towards the greenhouses. The weekend’s brutal wind had died out at last; the weird mist had returned and it took them a little longer than usual to find the correct greenhouse.

‘**Wow**, scary thought, the boy You-Know-Who,’ said Ron quietly, as they took their places around one of the gnarled Snargaluff stumps that formed that term’s project, and began pulling on their protective gloves. ‘But I still don’t get why Dumbledore’s showing you all this. I mean, it’s really interesting and everything, but what’s the point?’

(the Half-Blood prince: 261)

เช้าวันถัดมาแฮร์รี่เรียนสมุนไพรศาสตร์เป็นวิชาแรก เขายังบอกรอนและเฮอร์ไมโอนี่เรื่องบทเรียนของเขากับดัมเบิลดอร์ระหว่างอาหารเช้าไม่ได้ เพราะกลัวจะถูกแอบฟัง แต่เขาเล่าเรื่องทั้งหมดให้พวกนั้นรู้ ขณะเดินตัดแปลงผักไปทางหมู่เรือนกระจก ลมพายุรุนแรงตอนวันหยุดสุดสัปดาห์เบาลงแล้วในที่สุด หมอกควันแปลกประหลาดกลับคืนมา และพวกเขาก็ต้องใช้เวลานานกว่าปกติเพื่อจะหาเรือนกระจกหลังที่ถูกต้อง

Copyright by Mahidol University

“**โอ้โห** คิดแล้วน่ากลัวนะ คนที่นายก็รู้ว่าใครตอนเป็นเด็ก” รอนพูดเบา ๆ ขณะทุกคนเข้าประจำที่รอบตอต้นสนาร์กาลัฟฟ์ตะปุ่มตะป่ำ ซึ่งจะเป็นโครงการของเทอมนี้ และเริ่มสวมถุงมือป้องกัน “แต่ฉันยังไม่เข้าใจอยู่ดีว่าทำไมดัมเบิลดอร์ต้องให้นายดูเรื่องพวกนี้ด้วย ฉันหมายความว่า มันน่าสนใจจริง ๆ ทุกอย่างละนะ แต่มันสำคัญตรงไหน”

(เจ้าชายเลือดผสม: 295)

จากตัวอย่างที่ 188 ‘Wow’ เป็นคำอุทานที่ใช้แสดงความประหลาดใจอย่างมาก มีการใช้กลวิธีการแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ ‘โอ้โห’ ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1402) อธิบายว่าเป็นคำอุทานที่ใช้เวลาผู้พูดเกิดความรู้สึกประหลาดใจในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 189 ซลักฮอร์นไม่ได้สังเกตเห็นแฮร์รี่ แต่พอเขาหันมาเห็นแฮร์รี่ เขาก็ร้องขึ้นด้วยความประหลาดใจ

He set the bottle back on the sideboard and sighed. It was then that his gaze fell upon Harry.

‘**Oho**,’ he said, his large round eyes flying to Harry's forehead and the lightning-shaped scar it bore. ‘**Oho**!’

(the Half-Blood Prince: 67)

เขาวางขวดกลับไปบนหลังตู้ข้างฝาแล้วถอนใจ ตอนนี้เองที่สายตาเขาเบือนมายังแฮร์รี่

“**โอ้โฮ**” เขาร้อง ดวงตากลมโตพุ่งไปจับที่หน้าผากของแฮร์รี่ และรอยแผลเป็นรูปสายฟ้า “**โอ้โฮ**!”

(เจ้าชายเลือดผสม: 78)

จากตัวอย่างที่ 189 ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายของคำอุทาน ‘Oho’ โดยการเทียบเคียงกับคำอุทาน ‘โอ้โฮ’ ซึ่งมีการออกเสียงที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1402) ยังอธิบายว่าเป็นคำที่ใช้แสดงความรู้สึกประหลาดใจและประทับใจของผู้พูดเช่นเดียวกันกับคำอุทานในต้นฉบับด้วย

Copyright by Mahidol University

5.2.1.2 การแปลโดยการทับศัพท์ กล่าวคือ ผู้แปลใช้กลวิธีทับศัพท์เพื่อยืมคำอุทานในภาษาต้นฉบับมาใช้สื่อความหมาย แทนการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้อื่น ๆ ที่มีใช้ในภาษาปลายทาง ทั้งนี้เหตุอาจเกิดมาจากการรับเอาอิทธิพลของภาษาต้นฉบับ จึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนของภาษา ดังที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธ์ (2548: 131-146) ได้กล่าวถึงการปรับเปลี่ยนของภาษาไทยไว้ว่า ปัจจุบัน คนไทยได้รับอิทธิพลจากโลกตะวันตกมากขึ้น ดังนั้น จึงมีการปรับเปลี่ยนภาษาไทยให้สอดคล้องกับภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น เช่น มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง หรือ วิธีพูดตามอย่างภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าอิทธิพลจากโลกตะวันตกนี้ ส่งผลให้มีการเลือกกลวิธีการแปลโดยการทับศัพท์คำอุทาน

คำอุทานแท้ที่เกิดจากการทับศัพท์ ทำให้เกิดคำอุทานคำใหม่ขึ้นมาในภาษาปลายทาง ซึ่งคำอุทานที่เกิดจากการทับศัพท์นั้น บางคำเริ่มเป็นที่นิยม และใช้ทั่วไปในภาษาพูด ในการแปลงานวรรณกรรม หรือ ในการแปลภาพยนตร์การ์ตูน เช่น ‘Wow’ ทับศัพท์เป็น ‘ว้าว’ ‘Hey’ ทับศัพท์เป็น ‘เฮ้’ ขณะที่คำอุทานที่เกิดจากการทับศัพท์บางคำยังไม่เป็นที่นิยมใช้ในภาษาปลายทาง ทำให้คำอุทานที่ได้ในฉบับแปล ไม่มีความเป็นธรรมชาติเท่าเทียมกับคำอุทานแท้ที่เกิดจากการเทียบเคียง แม้ว่าการทับศัพท์จะทำให้เกิดคำอุทานใหม่ ๆ รวมถึงผู้อ่าน หรือ ผู้ชมได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมภาษาต้นทาง แต่การทับศัพท์ก็ก่อให้เกิดปัญหาในการตีความกับผู้อ่าน ในกรณีที่ไม่มีบริบทที่ช่วยในการสื่อความหมายของคำอุทานที่ชัดเจน

ตัวอย่างที่ 190 แฮร์รี่เล่าเรื่องที่เขาสามารถหลอกเอาความทรงจำมาจากซลักฮอร์นให้รอนและเฮอร์ไมโอนี่ฟัง

‘**Wow**,’ said Ron, when Harry had finally finished telling them everything; Ron was waving his wand very vaguely in the direction of the ceiling without paying the slightest bit of attention to what he was doing. ‘**Wow**. You’re actually going to go with Dumbledore … and try and destroy… **wow**.’

(the Half-Blood Prince: 480)

“**ว้าว!**” รอนร้อง เมื่อแฮร์รี่เล่าทุกอย่างจบแล้ว รอนโบกไม้กายสิทธิ์ไปทางเพดานอย่างเลื่อนลอย ไม่ได้ใส่ใจสักนิดว่าตัวเองกำลังทำอะไร “**ว้าว** นายจะได้ไปกับดัมเบิลดอร์จริง ๆ ... และจะพยายามทำลาย... **ว้าว**”

(เจ้าชายเลือดผสม: 537)

Copyright by Mahidol University

จากตัวอย่างที่ 190 มีการถ่ายทอดความหมายของคำอุทาน ‘Wow’ โดยการทับศัพท์กับคำอุทาน ‘ว้าว’ ซึ่งการออกเสียงที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังแสดงความรู้สึกประหลาดใจ และประทับใจของผู้พูดเช่นเดียวกันด้วย

ตัวอย่างที่ 191 แจ็ก สล็อปเปอร์ ร้องเรียกแฮร์รี่

‘Harry! **Hey**, Harry!’

Harry looked round; Jack Sloper, one of the Beaters on the previous year’s Gryffindor Quidditch team, was hurrying towards him holding a roll of parchment.

(the Half-Blood Prince: 172)

“แฮร์รี่! **เฮ้** แฮร์รี่!”

แฮร์รี่หันไปมอง แจ็ก สล็อปเปอร์ บีตเตอร์คนหนึ่งในทีมควิดดิชกริฟฟินดอร์เมื่อปีกลาย กำลังรีบเร่งมาทางเขา ถือม้วนกระดาษแข็งมาด้วย

(เจ้าชายเลือดผสม: 195)

มีการทับศัพท์คำอุทาน ‘Hey’ ในตัวอย่างนี้ แต่ ‘เฮ้’ ที่เป็นคำแปลนั้น ก็เป็นคำที่คนเริ่มคุ้นชิน และยังมีการนำมาใช้ในงานวรรณกรรมจำนวนมาก จนเหมือนกับเป็นคำอุทานคำหนึ่งในภาษาไทย ซึ่งมีคำอุทานที่เกิดจากการแปลทับศัพท์ และใช้เป็นคำอุทานในภาษาไทยแพร่หลายอยู่หลายคำ เช่น ‘Wow’ ทับศัพท์เป็น ‘ว้าว’ ‘Argh’ ทับศัพท์เป็น ‘อ๊าก’ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 192 แฮร์รี่โดนลุงเวอร์นอนคาดคั้นว่าทำไมเขาถึงโดนไล่ออกจากโรงเรียน แฮร์รี่ ตอบว่าเป็นเพราะเขาใช้เวทมนตร์

When Harry did not respond, Uncle Vernon glared at him, then spat out, ‘And why have you been expelled?’

‘Because I did magic.’

‘**AHA!**’ roared Uncle Vernon, slamming his fist down on top of the fridge, which sprang open; several of Dudley's low-fat snacks toppled out and burst on the floor. ‘So you admit it! *What did you do to Dudley*?’

‘Nothing,’ said Harry, slightly less calmly. ‘That wasn't me-’

(the Order of the Phoenix: 32)

Copyright by Mahidol University

เมื่อแฮร์รี่ไม่ตอบโต้ ลุงเวอร์นอนจ้องเขาเขม็ง แล้วตะคอกถามว่า “แล้วทำไมแกถึงถูกไล่ออก”

“เพราะว่าผมใช้เวทมนตร์”

“**อะฮ้า!**” ลุงเวอร์นอนคำราม ฟาดกำปั้นลงบนหลังตู้เย็น ประตูตู้กระเด้งเปิดออก อาหารไขมันต่ำของดัดลีย์หลายอย่างล้มคว่ำระเนระนาด แล้วตกผลัวะลงมาที่พื้น “นี่แกยอมรับแล้วสิ *แกทำอะไรดัดลีย์*”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 49)

มีการทับศัพท์คำอุทาน ‘Aha’ ในตัวอย่างที่ 192 เป็น ‘อะฮ้า’ ซึ่งคำอุทานถ้อยคำนี้เป็นคำอุทานที่เริ่มมีใช้ในกลุ่มคนไทยมากขึ้น เห็นได้หนังสือคลังคำ ของ นววรรณ พันธุเมธา (2547:302) ได้บรรจุคำว่า ‘ฮะฮ้า’ หรือ ‘อะฮ้า’ ให้อยู่ในคำหรือกลุ่มคำที่เปล่งออกมาแสดงความรู้สึก โดยใช้แสดงถึงความลำพองใจของผู้พูด แต่อย่างไรก็ตาม คำอุทานคำนี้ก็ยังไม่กลมกลืนกับคำอุทานคำอื่นเสียทีเดียว จึงเห็นได้ค่อนข้างชัดเจนว่าคำแปลของคำอุทาน ‘Aha’ ที่เกิดจากการทับศัพท์นั้น ยังไม่เป็นธรรมชาติเท่าใดนัก แม้ว่าจะสามารถสื่อความหมายของคำได้ก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าหากเลือกใช้คำอื่น เช่น ‘นั่นไง’ ก็จะสื่อเจตนาของผู้พูดที่ต้องการสื่อว่าตนเองสามารถจับผิด หรือรู้ทันผู้ฟังแล้วได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แม้ว่าพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) จะยังไม่บรรจุ ‘เฮ้’ ‘อ๊าก’ ‘ว้าว’ ‘อะฮ้า’ เอาไว้ แต่คำอุทานเหล่านี้ก็เป็นคำอุทานที่คนไทยเริ่มคุ้นชิน หรือ เริ่มใช้ทั่วไปในภาษาพูดแล้ว เห็นได้จากที่ นววรรณ พันธุเมธา ได้บรรจุคำอุทานบางคำที่เกิดจากการทับศัพท์ เช่น ‘เฮ้’ ‘ฮะฮ้า’ มาไว้ในกลุ่มคำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงความรู้สึก ในหนังสือคลังคำ (2547)

นอกจากนี้ คำอุทานแท้ที่เกิดจากการทับศัพท์บางถ้อยคำ ก็ยังสื่อความหมายหรือเจตนาของผู้พูดไม่ชัดเจน เช่นในตัวอย่างที่ 193

ตัวอย่างที่ 193 แฮร์รี่กำลังจับตามองอัมบริดจ์กับสเนป ในขณะที่เขากำลังปรุงยาอยู่ จนหยิบส่วนผสมผิด ทำให้เฮอร์ไมเออร์นี่ต้องร้องเตือน

‘Salamander blood, Harry!’ Hermione moaned, grabbing his wrist to prevent him adding the wrong ingredient for the third time, ‘not pomegranate juice!’

Copyright by Mahidol University

‘Right,’ said Harry vaguely, putting down the bottle and continuing to watch the corner. Umbridge had just got to her feet. ‘**Ha**,’ he said softly, as she strode between two lines of desk towards Snape, who was bending over Dean Thomas’s cauldron.

(the Order of the Phoenix: 323)

“เลือดซาลาแมนเดอร์ แฮร์รี่!” เฮอร์ไมโอนี่ครวญ ยึดข้อมือเขาไว้ไม่ให้เติมส่วนผสมผิด ๆ ลงไปเป็นหนที่สาม “ไม่ใช่น้ำทับทิม!”

“ใช่” แฮร์รี่ตอบอย่างเลื่อนลอย วางขวดลงและยังคงจ้องมองไปทางมุมห้องอัมบริดจ์เพิ่งยืนขึ้น “ฮ่า” เขาพูดเบา ๆ เมื่อเธอก้าวเดินไประหว่างโต๊ะนักเรียนสองแถว ตรงไปทางสเนปที่กำลังก้มตัวอยู่เหนือหม้อใหญ่ของดีน โทมัส

(ภาคีนกฟินิกซ์: 444)

ตัวอย่างนี้ แฮร์รี่กำลังรอคอยให้อัมบริดจ์และสเนปเคลื่อนไหว เพราะเขาคิดว่าทั้งสองคนต้องมีแผนอะไรบางอย่าง ดังนั้นเมื่อเห็นอัมบริดจ์ยืนขึ้น เขาจึงอุทานว่า ‘Ha’ ซึ่งแสดงถึงความพอใจที่ในที่สุดอัมบริดจ์ก็ลุกไปหาสเนป การทับศัพท์ ‘Ha’ ด้วย ‘ฮ่า’ นั้น ทำให้การสื่อเจตนาหรือสภาวะจิตใจของผู้พูดได้ไม่ชัดเจน ผู้แปลสามารถเลือกใช้คำอื่นที่สื่อความรู้สึกพอใจของผู้พูด เช่น ‘เยี่ยม’ ‘นั่นแหละ’ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี คำอุทาน แม้ว่าจะเป็นถ้อยคำสั้นๆ ไม่น่าจะมีปัญหาในการแปล แต่คำอุทานในแต่ละวัฒนธรรมก็ไม่เหมือนกัน คำอุทานที่สื่อความหมายหนึ่งในภาษาต้นทาง อาจไม่สามารถหาคำอุทานในภาษาปลายทางที่สื่อความหมายได้ตรงตามต้นฉบับทั้งหมดก็เป็นได้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้แปลต้องเลือกวิธีการทับศัพท์แทนการแปลเป็นคำอุทาน หรือ คำอื่น ๆ

ผู้วิจัยเห็นว่าการแปลโดยการทับศัพท์นั้นก่อให้เกิดคำศัพท์ใหม่ๆ แก่ผู้อ่านงานวรรณกรรมแปล แต่ก็มีผลเสียคือทำให้ภาษาที่ใช้ขาดความเป็นธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม หากคำอุทานที่เกิดจากการทับศัพท์นั้นถูกใช้ในงานวรรณกรรม หรือ งานแปลอื่น ๆ จำนวนมาก ก็อาจทำให้คำอุทานที่เกิดจากการทับศัพท์นั้น เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษากลายเป็นเหมือนคำอุทานคำหนึ่งในภาษาปลายทางได้เช่นกัน

Copyright by Mahidol University

5.2.1.3 การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม คือ การถ่ายทอดความหมายของคำอุทานแท้จากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม ซึ่งเป็นคำที่เดิมมีความหมาย แต่ถูกนำมาใช้เพื่อสื่อสภาวะจิตใจ หรือ แสดงท่าทีของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง หรือ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานเสริมที่ถูกนำมาใช้ในการแปลคำอุทานแท้นั้น เป็นคำชี้เฉพาะ ซึ่ง นววรรณ พันธุเมธา (2549: 27) ได้ให้ความหมายของคำชี้เฉพาะเอาไว้ว่า “คำชี้เฉพาะใช้แสดงว่าบุคคลหรือสิ่งที่ต้องการกล่าวถึงนั้นอยู่ใกล้หรือไกลเพียงไร” โดยคำชี้เฉพาะที่พบในการแปลคือคำชี้เฉพาะ ‘นี่’ และ ‘นั่น’ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 194 รอนสงสัยว่าแฮร์รี่กำลังทำอะไร เพราะเห็นแฮร์รี่รื้อของในหีบกระจุยกระจาย

‘Harry…’

‘Malfoy's using Crabbe and Goyle as lookouts. He was arguing with Crabbe just now. I want to know ... **aha.**’

He had found it, a folded square of apparently blank parchment, which he now smoothed out and tapped with the tip of his wand.

(the Half-Blood Prince: 363)

“แฮร์รี่...”

“มัลฟอยใช้แครบกับกอยล์เป็นต้นทางเฝ้ายาม เขาเถียงกับแครบเมื่อตะกี้ ฉันอยากรู้...**นี่ไง**”

เขาพบมันแล้ว กระดาษที่ดูเหมือนว่างเปล่าพบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เขาคลี่ออกแผ่ให้เรียบ และเคาะด้วยปลายไม้กายสิทธิ์

(เจ้าชายเลือดผสม: 406)

มีการเทียบเคียง ‘Aha’ กับคำอุทานเสริม ‘นี่ไง’ เพื่อแสดงการค้นพบของผู้พูด นอกจากนี้ ‘นี่ไง’ ยังเป็นคำชี้เฉพาะ ใช้อ้างถึงสิ่งของที่ผู้พูดกำลังค้นหาในหีบ

ตัวอย่างที่ 195 นางวีสลีย์กำลังรอนายวีสลีย์กลับมาจากกระทรวง โดยมีนาฬิกาเรือนใหญ่บ่งบอกสถานะของสมาชิกในครอบครัว

She turned to look at a large clock that was perched awkwardly on top of a pile of sheets in the washing basket at the end of the table. Harry recognized it at once: it had nine

Copyright by Mahidol University

hands, each inscribed with the name of a family member, and usually hung on the Weasleys' sitting-room wall, though its current position suggested that Mrs Weasley had taken to carrying it around the house with her. Every single one of its nine hands was now pointing at *mortal peril*.

'It's been like that for a while now,' said Mrs Weasley, in an unconvincingly casual voice, 'ever since You-Know-Who came back into the open. I suppose everybody's in mortal peril now… I don't think it can be just our family… but I don't know anyone else who's got a clock like this, so I can't check. **Oh!**

With a sudden exclamation she pointed at the clock's face. Mr Weasley's hand had switched to traveling.

'He's coming!'

(the Half-Blood Prince: 85)

เธอเอี้ยวตัวไปมองนาฬิกาเรือนใหญ่ที่ตั้งหมิ่นเหม่อยู่บนกองผ้าปูเตียงในตะกร้าผ้าตรงปลายโต๊ะ แฮร์รี่จำมันได้ทันที เป็นนาฬิกาที่มีเก้าเข็ม แต่ละเข็มสลักชื่อสมาชิกในครอบครัว ปกติแล้วมันจะแขวนอยู่บนผนังในห้องนั่งเล่นของพวกวีสลีย์ แต่ที่ตั้งปัจจุบันของมันแสดงว่านางวีสลีย์ถือติดตัวไปรอบบ้านด้วย เข็มทั้งเก้าอันเวลานี้ชี้ไปที่*อันตรายถึงชีวิต*

"มันชี้แบบนี้มาได้สักพักหนึ่งแล้วละ" นางวีสลีย์บอก ทำเสียงสบาย ๆ ซึ่งไม่ชวนให้เชื่อเลย "ตั้งแต่คนที่เธอก็รู้ว่าคือใครกลับมาปรากฏตัว ฉันเดาว่าทุกคนก็ตกอยู่ในอันตรายถึงชีวิตกันทั้งนั้นกระมังตอนนี้...ฉันไม่คิดว่าจะเกิดกับครอบครัวเราเท่านั้นหรอก แต่ฉันไม่รู้จักใครที่มีนาฬิกาแบบนี้เหมือนกัน ก็เลยตรวจสอบไม่ได้ **นั่น!**"

จู่ ๆ เธอก็ร้องอุทาน แล้วชี้ไปที่หน้าปัดนาฬิกา เข็มชื่อนายวีสลีย์ย้ายไปอยู่ที่กำลังเดินทาง

"เขากำลังมาแล้ว!"

(เจ้าชายเลือดผสม: 98)

'Oh' สามารถเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม 'นั่น' เพื่อใช้แสดงให้เห็นว่าผู้พูดค้นพบ หรือ เห็นอะไรบางอย่าง ซึ่ง 'นั่น' เป็นคำชี้เฉพาะใช้อ้างถึงเข็มนาฬิกาที่มีการเคลื่อนย้ายตำแหน่ง แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่กำลังพูดถึงกำลังเดินทางกลับบ้าน

การถ่ายทอดความหมายของคำอุทานแท้โดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมมีไม่มากนัก และส่วนใหญ่เป็นคำชี้เฉพาะ ที่ใช้แสดงการค้นพบของผู้พูด

Copyright by Mahidol University

5.2.1.4 การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี คือ การถ่ายทอดความหมายของคำอุทานแท้ โดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี โดยพบเพียงหนึ่งตัวอย่าง และพบเมื่อคำอุทานแท้ไปประกอบกับกลุ่มคำอื่น ๆ ดังในตัวอย่างที่ 196

ตัวอย่างที่ 196 เฮอร์ไมโอนี่พยายามอธิบายให้แฮร์รี่เข้าใจถึงความรู้สึกของโชแชง

'You should write a book,' Ron told Hermione as he cut up his potatoes, 'translating mad things girls do so boys can understand them.'

'Yeah,' said Harry fervently, looking over at the Ravenclaw table. Cho had just got up, and, still not looking at him, she left the Great Hall. Feeling rather depressed, he looked back at Ron and Ginny. 'So, how was Quidditch practice?'

'It was a nightmare,' said Ron in a surly voice.

'**Oh come on**,' said Hermione, looking at Ginny, 'I'm sure it wasn't that -'

'Yes, it was,' said Ginny. 'It was appalling. Angelina was nearly in tears by the end of it.'

(the Order of the Phoenix: 505)

"เธอน่าจะเขียนหนังสือนะ" รอนบอกเฮอร์ไมโอนี่ระหว่างที่ตัดมันฝรั่ง "แปลพฤติกรรมบ้า ๆ ที่พวกเด็กผู้หญิงทำ ให้เด็กผู้ชายเข้าใจได้"

"ฮื่อ ใช่แล้ว" แฮร์รี่พูดอย่างเห็นด้วยเต็มที่ มองข้ามไปที่โต๊ะเรเวนคลอ โชเพิ่งจะยืนขึ้น และยังคงไม่ยอมมองมาทางเขาเลย เธอเดินออกจากห้องโถงใหญ่ไป แฮร์รี่รู้สึกหดหู่ใจ เขาหันกลับมามองรอนและจินนี่ "ว่าไงฝึกควิดดิชเป็นไงบ้าง"

"ฝันร้าย" รอนตอบอย่างดุดัน

"**อะไรจะขนาดนั้น**" เฮอร์ไมโอนี่ว่า มองดูจินนี่ "ฉันแน่ใจว่ามันคงไม่ถึง –"

"มันแย่จริง ๆ" จินนี่ตอบ "มันแย่จนน่าขนลุกเลยละ แอนเจลิน่าเกือบร้องไห้ออกมาแล้วตอนจะเลิกซ้อม"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 694)

Copyright by Mahidol University

จากตัวอย่างนี้ มีการถ่ายทอดความหมายคำอุทานแท้ ‘Oh’ ที่เกิดร่วมกับ ‘Come on’ โดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี ‘อะไรจะขนาดนั้น’ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้พูดรู้สึกไม่เชื่อหรือ คิดว่าสิ่งที่ผู้ฟังพูดนั้นเกินจริง

5.2.1.5 การแปลเป็นคำเรียกขาน

นววรรณ พันธุเมธา (2549: 138) ได้ให้ความหมายของคำเรียกขานไว้ว่า “คำเรียก คือ คำที่ใช้เรียกผู้อื่นให้เกิดความสนใจ เมื่อเขาเกิดความสนใจแล้วก็สื่อสารได้ต่อไป” โดยคำเรียกขานตามความหมายของ นววรรณนั้น หมายรวมทั้ง คำเรียก และ คำขานรับ ผู้วิจัยพบว่ามีการแปลคำอุทานแท้เป็นทั้งคำเรียก และ คำขานรับ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

(1) การแปลเป็นคำเรียก คือ คำที่ใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟังหรือ ผู้ที่ต้องการพูดด้วย ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานแท้ที่ถูกแปลเป็นคำเรียกมักปรากฏร่วมกับชื่อของผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังหันมาให้ความสนใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 197</u> ลิลี่พยายามขัดขวางเจมส์ที่กำลังแกล้งสเนป

‘LEAVE HIM ALONE!’ Lily shouted. She had her own wand out now. James and Sirius eyed it warily.

‘**Ah**, Evans, don’t make me hex you,’ said James earnestly.

(the Order of the Phoenix: 571)

“ปล่อยเขาไปได้แล้ว!” ลิลี่ตะโกน ตอนนี้เธอชักไม้กายสิทธิ์ออกมา เจมส์และซิเรียสจับตามองอย่างระแวดระวัง

“นี่ เอฟเวนส์ อย่าทำให้ฉันต้องสาปเธอเลยนะ” เจมส์พูดอย่างจริงจัง

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 781)

‘Ah, Evans’ ในตัวอย่างนี้ใช้แสดงท่าทีของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง กล่าวคือ ผู้พูดต้องการเรียกความสนใจจากผู้ฟังที่ชื่อ ‘Evans’ ให้ผู้ฟังสนใจคำเตือนของผู้พูด ดังนั้น ‘Ah’ จึงแปลเป็นคำชี้เฉพาะ ‘นี่’ เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่ามีการเลือกใช้คำทักทายในการแปลเพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟังด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 198 แฮร์รี่เปิดประตูเข้ามาในหอนอน เจอดีนและเซมัสนั่งคุยกันอยู่

'Hi,' he said, moving across to his own trunk and opening it.

'**Hey**, Harry.' Said Dean, who was putting on a pair of pyjamas in the West Ham colours. 'Good holiday?'

(the Order of the Phoenix: 195)

"หวัดดี" เขาทัก ขยับไปที่หีบของและเปิดมันออก

"**ไง** แฮร์รี่" ดีนตอบ เขากำลังสวมเสื้อนอนสีประจำทีมฟุตบอลเวสต์แฮม "วันหยุดดีไหมล่ะ"

(ภาคีนกฟินิกซ์: 270)

จากตัวอย่างที่ 198 'Hey' ปรากฏร่วมกับชื่อ 'Harry' ซึ่งเป็นผู้ฟัง ผู้แปลจึงแปลคำอุทาน 'Hey' เป็นคำทักทาย 'ไง' เพื่อใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟังเช่นเดียวกับการแปลเป็นคำชี้เฉพาะ

ตัวอย่างที่ 199 แฮร์รี่ร้องเรียกนิก ผีหัวเกือบขาดที่ลอยผ่าน

But just as he had given up hope, he saw it – a translucent somebody drifting across the end of the corridor.

'**Hey – hey**, Nick! Nick!'

The ghost stuck its head back out of the wall, revealing the extravagantly plumed hat and dangerously wobbling head of Sir Nicholas de Mimsy-Porpington.'

(the Order of the Phoenix: 737)

แต่เมื่อเขาหมดหวังแล้วนั่นเอง เขาเห็นมัน – ร่างมัว ๆ ลอยละล่องข้ามห้องที่สุดทางเดิน

"**หวัดดี – หวัดดีครับ** นิก! นิก!"

ผียื่นหัวกลับออกมาจากกำแพง เผยให้เห็นหมวกที่ประดับขนนกไว้หรูหราและหัวที่เอียงกระเท่เร่อย่างน่าหวาดเสียวของเซอร์นิโคลัส เดอ มิมซี่-พอร์พิงตัน

(ภาคีนกฟินิกซ์: 1034)

Copyright by Mahidol University

จากตัวอย่างที่ 199 ‘Hey’ ปรากฏร่วมกับชื่อของผู้ฟัง ‘Nick’ ซึ่งคำอุทาน ‘Hey’ ใช้เรียกความสนใจของผู้ฟัง และเป็นการเริ่มบทสนทนา ดังนั้น จึงสามารถแปลเป็นคำทักทาย ‘หวัดดี’ ได้ ซึ่ง ‘หวัดดี’ ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังว่ามีความสนิทสนมกัน เพราะเป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการ ใช้ในการทักทายเช่นเดียวกับ ‘Hey’

(2) การแปลเป็นคำขานรับ คือ คำที่ใช้ตอบรับคำเรียกขาน คำสั่ง หรือ คำถามจากผู้ฟัง คำขานรับตามนิยามของนววรรณ พันธุเมธา (2549:139) คือ “คำตอบรับเมื่อได้ยินคำเรียก และหมายถึงคำตอบรับเมื่อมีผู้ถาม หรือสั่ง” ผู้วิจัยพบว่ามีการแปลคำอุทานแท้เป็นคำขานรับดังต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 200</u> ศาสตราจารย์ทรีลอว์นีย์ร้องเรียกแฮร์รี่

‘Harry Potter!’ said Professor Trelawney in deep, vibrant tones, noticing him for the first time.

‘**Oh**, hello,’ said Harry unenthusiastically.

(the Half-Blood Prince: 298)

“แฮร์รี่ พอตเตอร์!” ศาสตราจารย์ทรีลอว์นีย์พูดเสียงต่ำสั่นระริกเธอเพิ่งสังเกตเห็นเขา

“**ครับ** สวัสดีครับ” แฮร์รี่ตอบเนือย ๆ

(เจ้าชายเลือดผสม: 335)

ตัวอย่างนี้ ผู้ฟังได้เรียกความสนใจจากผู้พูดโดยการเรียกชื่อของผู้พูด ผู้พูดจึงทักทายตอบ ซึ่งสามารถแปลคำอุทาน ‘Oh’ ที่อยู่หน้าคำทักทาย เป็น ‘ครับ’ ซึ่งเป็นคำขานรับเมื่อผู้พูดได้ยินคำเรียกจากผู้ฟังได้

<u>ตัวอย่างที่ 201</u> มอร์ฟินบอกว่า ริดเดิ้ลเคยกลับมาครั้งหนึ่ง

‘Voldemort was gazing at Morfin, as though appraising his possibilities. Now he moved a little closer and said, ‘Riddle came back?’

‘**Ar**, he left her, and serve her right, marrying filth!’ said Morfin, spitting on the floor again. ‘Robbed us, mind, before she ran off! Where’s the locket, eh, where’s Slytherin’s locket?’

(the Half-Blood Prince: 342)

Copyright by Mahidol University

โวลเดอมอร์จ้องมองมอร์ฟินเขม็ง ราวกับกำลังประเมินค่าตอนนี้เขาขยับเข้าไปใกล้อีกนิดและพูดว่า “ริดเดิ้ลกลับมาวั้นหรือ”

“เออสิ มันทิ้งหล่อน สมน้ำหน้านังตัวดี อยากไปแต่งงานกับไอ้โสโครก” มอร์ฟินพูด ถ่มน้ำลายลงบนพื้นอีกหน “ปล้นเราไปด้วย คิดดู ก่อนที่มันจะหนีไปน่ะ ล็อกเกตอยู่ที่ไหนล่ะฮึ ล็อกเก็ตของสลิธีรินอยู่ที่ไหน”

(เจ้าชายเลือดผสม: 385-384)

‘Ar’ ในตัวอย่างนี้ใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ดังนั้นจึงสามารถแปลคำอุทาน ‘Ar’ เป็นคำขานรับ ‘เออสิ’ ซึ่งเป็นคำตอบรับประโยคคำถามของผู้ฟัง ที่ได้ถามผู้พูดว่า “ริดเดิ้ลกลับมาวั้นหรือ” ได้

จากข้อมูลในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการแปลคำอุทานแท้เป็นคำเรียกนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อคำอุทานแท้ทำหน้าที่แสดงท่าทีของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง ในขณะที่การแปลคำอุทานแท้เป็นคำขานรับจะเกิดขึ้น เมื่อคำอุทานแท้นั้นทำหน้าที่เป็นคำที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

5.2.1.6 การแปลเป็นคำเชื่อม

จากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่ามีกลวิธีการแปลคำอุทานแท้เป็นคำเชื่อมความชนิดต่าง ๆ ซึ่งคำอุทานแท้ที่แปลเป็นคำเชื่อม จะทำหน้าที่ในสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา นววรรณ พันธุเมธา (2549: 89) ได้ให้ความหมายของคำเชื่อมไว้ว่า “คำเชื่อม คือ คำหรือกลุ่มคำที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ กลุ่มคำ หรือ ประโยค” โดยคำอุทานแท้ถูกแปลเป็นคำเชื่อมเพียงหนึ่งชนิดเท่านั้น คือ คำเชื่อมแสดงเหตุ

คำเชื่อมแสดงเหตุตามความหมายของนววรรณ (2549) นั้นใช้หน้าคำนามหรือ ประโยคที่แสดงเหตุ โดยกลวิธีนี้ใช้ในการแปลคำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ดังต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 202</u> ดัมเบิลดอร์ถามความก้าวหน้า เรื่องที่ได้มอบหมายให้แฮร์รี่ไปเอาความทรงจำมาจากซลักฮอร์น

Dumbledore heaved a deep sigh, then said, ‘But never mind my staff problems. We have much more important matters to discuss. Firstly – have you managed the task I set you at the end of our previous lesson?’

Copyright by Mahidol University

‘**Ah**,’ said Harry, brought up short. What with Appartition lessons and Quidditch and Ron being poisoned and getting his skull cracked and his determination to find out what Draco Malfoy was up to, Harry had almost forgotten about the memory Dumbledore had asked him to extract from professor Slughorn …‘Well, I asked Professor Slughorn about it at the end of Potions, sir, but, **er**, he wouldn’t give it to me.’

(the Half-Blood Prince: 400)

ดัมเบิลดอร์ถอนหายใจยาวแล้วพูดว่า “แต่อย่าไปกังวลเรื่องอาจารย์ของฉันเลย เรามีเรื่องสำคัญกว่ามากที่จะต้องพูดกัน อย่างแรก – เธอทำงานที่ฉันมอบให้เมื่อท้ายชั่วโมงที่แล้วสำเร็จหรือยัง”

“**คือ**” แฮร์รี่เอ่ย แล้วก็หยุดทันที ไหนจะเรื่องการเรียนหายตัว ควิดดิช แล้วรอนยังถูกวางยาพิษ และกะโหลกของเขร้าว รวมทั้งที่เขามุ่งมั่นจะหาให้ได้ว่าเดรโก มัลฟอยมีแผนทำอะไร แฮร์รี่เกือบลืมเรื่องความทรงจำที่ดัมเบิลดอร์ขอให้เขาไปเอามาจากศาสตราจารย์ซลักฮอร์นเสียแล้ว... “เอ่อ ผมถามศาสตราจารย์ซลักฮอร์นเรื่องนี้เมื่อตอนหลังชั่วโมงปรุงยาครับ แต่ **คือ** อาจารย์ไม่ยอมให้ผมครับ”

(เจ้าชายเลือดผสม: 446)

จากตัวอย่างที่ 202 มีการแปลคำอุทาน ‘Ah’ และ ‘Er’ โดยแปลเป็นคำเชื่อม ‘คือ’ ซึ่งเป็นคำเชื่อมบอกเหตุ เพื่ออธิบายเหตุผลที่ผู้พูดยังไม่สามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ฟังได้สำเร็จ

<u>ตัวอย่างที่ 203</u> เฮอร์ไมโอนี่ขอให้จินนี่เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

‘So, anyway,’ said Hermione, sitting up a little straighter and wincing again, ‘what’s going on the school?’

‘Well, Flitwick’s got rid of Fred and George’s swamp,’ said Ginny, ‘he did it in about three seconds. But he left a tiny patch under the window and he’s roped it off -’

‘Why?’ said Hermione, looking startled.

‘**Oh**, he just says it was a really good bit of magic,’ said Ginny, shrugging.

(the Order of the Phoenix: 747)

“เอ้อ ว่าไงล่ะ” เฮอร์ไมโอนี่เอ่ยขึ้น นั่งตัวตรงขึ้นเล็กน้อยแล้วนิ่วหน้าอีกหน “เกิดอะไรขึ้นบ้างที่โรงเรียน”

Copyright by Mahidol University

"เอ่อ ฟลิตวิกจัดการกำจัดหนองน้ำของเฟร็ดกับจอร์จไปแล้วละ" จินนี่ตอบ "เขาทำได้ในเวลาแค่สามวินาทีเองละ แต่อาจารย์ทิ้งน้ำหย่อมหนึ่งเอาไว้ใต้หน้าต่างแล้วกั้นเชือกไว้รอบ ๆ –"

"ทำไมล่ะ" เฮอร์ไมโอนี่ถาม – สีหน้าตื่นตกใจ

"ก็...เขาแค่บอกว่ามันเป็นเวทมนตร์ชิ้นเล็ก ๆ ที่ดีจริงๆ เลยน่ะ" จินนี่ตอบพร้อมยักไหล่

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 1021)

คำอุทาน 'Oh' ในตัวอย่างนี้ แปลเป็นคำเชื่อมบอกเหตุ 'ก็' หน้าข้อความที่อธิบายถึงสาเหตุที่อาจารย์ทิ้งน้ำหย่อมหนึ่งเอาไว้ใต้หน้าต่างแล้วกั้นเชือกไว้รอบ ๆ

จากตัวอย่างที่ 202 และ 203 มีการถ่ายทอดความหมายของคำอุทานแท้ เป็นคำเชื่อมแสดงเหตุ เนื่องจากคำอุทานแท้ในภาษาต้นทางมีหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ดังนั้น จึงสามารถเลือกใช้คำแปลที่ทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมข้อความ เพื่อทำให้บทสนทนาดำเนินต่อไปไม่สะดุด

5.2.1.7 การแปลเป็นคำเสริม

นววรรณ พันธุเมธา (2549: 116) ได้ให้ความหมายของคำเสริมไว้ว่า "คำเสริม คือ คำที่เสริมเข้าไปในประโยค ช่วยแสดงเจตนาและท่าทีของผู้พูด และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง" คำเสริมตามคำจำกัดความของนววรรณนั้นเทียบได้กับคำลงท้ายของนักภาษาและไวยากรณ์ท่านอื่น ๆ ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานแท้ที่แปลเป็นคำเสริม หรือ คำลงท้าย ส่วนใหญ่คือคำอุทาน 'Eh' ซึ่งมักปรากฏท้ายข้อความที่เป็นประโยคคำถาม เพื่อแสดงการถาม หรือ บอกมาลาในประโยค ดังต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 204</u> แฮร์รี่รู้สึกสนใจที่ท็องส์บอกว่าเธอเป็นมือปราบมาร และสามารถเปลี่ยนร่างเพื่อปลอมตัว(Metamorphmagus) ได้ตามต้องการ

'Can you learn how to be a Metamorphmagus?' Harry asked her, straightening up, completely forgetting about packing.

'Bet you wouldn't mind hiding that scar sometimes, **eh**?'

Her eyes found the lightning-shaped scar on Harry's forehead.

Copyright by Mahidol University

'No, I wouldn't mind,' Harry mumbled, turning away. He did not like people staring at his scar.

(the Order of the Phoenix: 52)

"เราสามารถเรียนเป็นเมตามอร์ฟเมกัสได้ไหมครับ" แฮร์รี่ถามเธอ ยืดตัวตรง ลืมเรื่องเก็บของเสียสนิท

ท็องส์หัวเราะหึ ๆ

"พนันได้เลยว่าเธอไม่สนใจที่จะซ่อนแผลนั่นบ้างบางครั้งบางคราว **ใช่ไหมล่ะ**"

ตาของเธอพานพบแผลเป็นรูปสายฟ้าบนหน้าผากของแฮร์รี่

"ครับ ผมไม่ใส่ใจเลย" แฮร์รี่พูดงึมงำ หันหน้าหนี เขาไม่ชอบให้คนจ้องดูแผลเป็น

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 77)

ในตัวอย่างนี้ 'Eh' ซึ่งปรากฏท้ายข้อความแสดงนัยยะถึงความสงสัยของผู้พูด สามารถถ่ายทอดนัยยะความสงสัยนั้นโดยการแปลเป็นคำเสริม หรือ คำลงท้าย 'ใช่ไหมล่ะ' ที่แสดงการถามตอบรับ-ปฏิเสธ และเป็นการกระตุ้นให้ผู้ฟังตอบคำถาม หรือข้อข้องใจนั้นด้วย

<u>ตัวอย่างที่ 205</u> พวกแฮร์รี่มารอคิวลงชื่อเรียนวิชาการหายตัว ลาเวนเดอร์แอบย่องมาปิดตารอน ทำให้เขารู้สึกอายเพื่อน ๆ

'So — Apparition,' said Ron, his tone making it perfectly plain that Harry was not to mention what had just happened. 'Should be a laugh, **eh**?'

'I dunno,' said Harry. 'Maybe it's better when you do it yourself, I didn't enjoy it much when Dumbledore took me along for the ride.'

(the Half-Blood Prince: 332)

"เอ่อ – การหายตัวน่ะ" รอนพูด น้ำเสียงบอกอย่างโจ่งแจ้งว่าแฮร์รี่ต้องไม่พูดเรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้น "น่าสนุกดีนะ **ว่าไง**"

"ไม่รู้สิ" แฮร์รี่ตอบ "บางทีถ้าหายตัวเองอาจจะดีกว่ามั้ง ฉันน่ะไม่ชอบเลยสักนิดตอนที่ดัมเบิลดอร์พาหายตัวไปด้วย"

(เจ้าชายเลือดผสม: 373)

Copyright by Mahidol University

'Eh' ในตัวอย่างนี้ถูกแปลเป็นคำลงท้าย 'ว่าไง' ซึ่งสามารถแสดงทั้งคำถามและความคิดเห็น ซึ่งแสดงเจตนาของผู้พูดว่ารู้สึกเห็นว่าเป็นอย่างนั้น และคิดว่าผู้ฟังน่าจะมีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ 'Eh' สามารถปรากฏลำพัง ไม่จำเป็นต้องปรากฏร่วมกับข้อความก็ได้ โดยหน้าที่หลักนอกจากจะแสดงคำถามแล้ว ยังแสดงถึงสภาวะจิตใจของผู้พูดด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยพบว่าคำแสดงคำถาม 'ว่าไง' ที่นอกจากจะทำหน้าที่เป็นคำเสริมท้ายในตัวอย่างที่ 205 ยังใช้เป็นคำ**หรือประโยคแสดงคำถาม** ดังในตัวอย่างที่ 206 ได้เช่นกัน ซึ่ง 'ว่าไง' ในตัวอย่างนี้ สามารถสื่อถึงความสงสัยของผู้พูดได้เช่นเดียวกับ 'ว่าไง' ที่ทำหน้าที่เป็นคำเสริมท้ายข้อความ

<u>ตัวอย่างที่ 206</u> มู้ดดี้เอารูปถ่ายเก่า ๆ ที่มีภาพสมาชิกในภาคีรุ่นบุกเบิกมาให้แฮร์รี่ดู เขาคิดว่าแฮร์รี่น่าจะดีใจที่ได้เห็นรูปที่เขาเอามาให้

'That's Dumbledore's brother Aberforth,only time I ever met him,strange bloke… that's Dorcas Meadowes, Voldemort killed her personally… Sirius, when he still had short hair … and … there you go, thought that would interest you!'

Harry's heart turned over. His mother and father were beaming up at him, sitting on either side of a small, watery-eyed man whom Harry recognised at once as Wormtail, the one who had betrayed his parents' whereabouts to Voldemort and so helped to bring about their deaths.

'**Eh?**' said Moody.

Harry looked up into Moody's heavily scarred and pitted face. Evidently Moody was under the impression he had just given Harry a bit of a treat.

(the Order of the Phoenix: 159)

"นี่ อาเบอร์ฟอร์ธ พี่ชายของดัมเบิลดอร์ เป็นหนเดียวที่ฉันได้เจอเขา เป็นคนแปลกพิกล เจ้าหมอนั่น...นี่ ดอร์คัส เมโดวส์ โวลเดอมอร์ลงมือฆ่าเธอเองเลยนะ...ซิเรียสเมื่อตอนที่ผมยังสั้น...และนี่ไง คิดว่านี่ละที่เธอจะสนใจ"

หัวใจของแฮร์รี่ตีลังกา แม่กับพ่อของเขาส่งยิ้มกว้างขึ้นมาให้เขา ทั้งสองนั่งขนาบข้างชายร่างเล็กตาเยิ้มฉ่ำที่แฮร์รี่จำได้ทันทีว่าคือหางหนอน คนที่ทรยศบอกที่อยู่ของพ่อแม่ให้โวลเดอมอร์ และช่วยนำความตายมาสู่คนทั้งสอง

Copyright by Mahidol University

“ว่าไง” มู้ดดี้ถาม

แฮร์รี่เงยหน้าขึ้นมองใบหน้าที่เต็มไปด้วยแผลเป็นและรูโบ๋ของมู้ดดี้ เห็นได้ชัดว่ามู้ดดี้เชื่อว่าเขาเพิ่งให้ของขวัญดีเลิศแก่แฮร์รี่

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 222)

5.2.1.8 การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ

เนื่องจากพบว่ามีการแปลคำอุทานแท้เป็นคำ หรือ กลุ่มคำอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่ในบทสนทนาที่แตกต่างกันไปจำนวนมาก และไม่เข้าเกณฑ์ของนววรรณ (2549) ผู้วิจัยจึงรวบรวมและนำมาจัดในหัวข้อนี้

ตัวอย่างที่ 207 โชแชงพูดอ้อม ๆ เรื่องวันวาเลนไทน์ หวังว่าแฮร์รี่จะชวนเธอไปเที่ยวฮอกส์มี้ดด้วยกัน แต่แฮร์รี่กลับไม่เข้าใจเธอ

‘Had a good Christmas?’ asked Cho.

‘Yeah, not bad,’ said Harry.

‘Mine was pretty quiet,’ said Cho. For some reason, she was looking rather emberassed. ‘Erm… there’s another Hogsmeade trip next month, did you see the notice?’

‘What? Oh, no, I haven’t checked that noticeboard since I got back.’

‘Yes, it’s on Valentine’s Day…’

‘Right,’ said Harry, wondering why she was telling him this. ‘Well, I suppose you want to --?’

‘Only if you do,’ she said eagerly.

Harry stared. He had been about to say, ‘I suppose you want to know when the next DA meeting is?’ but her response did not seem to fit.

‘I – er –’ he said.

‘**Oh**, it’s OK if you don’t,’ she said, looking mortified. ‘Don’t worry. I – I’ll see you around.’

(the Order of the Phoenix: 466-467)

Copyright by Mahidol University

"คริสต์มาสนี้ดีไหม" โชถาม

"ฮื่อ ก็ไม่เลว" แฮร์รี่ตอบ

"ของฉันค่อนข้างเงียบ ๆ ละ" โชว่า แล้วด้วยเหตุผลบางประการ เธอดูค่อนข้างกระดากอาย "เอ้อ...จะได้ไปเที่ยวฮอกส์มี้ดอีกหนเดือนหน้านี้ละ เธอเห็นประกาศหรือยัง"

"อะไรนะ อ๋อ ยังเลย ฉันยังไม่มีเวลาไปดูป้ายประกาศตั้งแต่กลับมา"

"นั่นแหละ ตรงกับวันวาเลนไทน์พอดีเลยละ..."

"งั้นเหรอ" แฮร์รี่พูด สงสัยว่าทำไมเธอต้องบอกเขาเรื่องนี้ด้วย "เออ ฉันคิดว่าเธอคงอยาก-"

"ถ้าเธออยากนะ" เธอตอบเสียงกระตือรือร้น

แฮร์รี่จ้องเธอ เขาตั้งใจจะพูดว่า "ฉันคิดว่าเธอคงอยากรู้ว่านัดพบ ก.ด. คราวหน้าเมื่อไร" แต่คำตอบของเธอไม่เข้ากับคำถามนี้นี่

"ฉัน – เอ่อ –" เขาอึกอัก

"**ได้ ได้** ไม่เป็นไรหรอกถ้าเธอไม่อยาก" เด็กสาวบอก ดูอับอาย "ไม่ต้องห่วงฉัน – ฉันคงได้เจอเธออีกแถวนี้ละนะ"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 640-641)

'Oh' ในตัวอย่างนี้ เป็นคำอุทานที่มีหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา สามารถแปลเป็นคำกริยา 'ได้ ได้' ซึ่ง 'ได้' ในที่นี้ทำหน้าที่ตัดบทเพื่อเปลี่ยนเรื่อง หรือ จบหัวข้อการสนทนา

<u>ตัวอย่างที่ 208</u> ศาสตราจารย์ทรีลอร์นีย์เพิ่งสังเกตเห็นแฮร์รี่ เธออยากให้แฮร์รี่กลับมาลงเรียนวิชาของเธออีกครั้ง

'My dear boy!' she said in a very carrying whisper. 'The rumors! The stories! The Chosen One! Of course, I have known for a very long time. . . .The omens were never good, Harry. . . But why have you not returned to Divination? For you, of all people, the subject is of the utmost importance!'

'**Ah**, Sybill, we all think our subject's most important!' said a loud voice, and Slughorn appeared at Professor Trelawney 's other side, his face very red, his velvet hat a little askew, a glass of mead in one hand and an enormous mince pie in the other. 'But I don't think I've ever known such a natural at Potions!'

(the Half-Blood Prince: 298)

Copyright by Mahidol University

"พ่อหนุ่มน้อยของฉัน!" เธอพูดด้วยเสียงกระซิบที่ดังไปไกลมาก "ข่าวลือเอย! เรื่องเล่าเอย! คนที่ถูกเลือก! แน่ละ ฉันรู้เรื่องพวกนี้มาตั้งนานแล้ว...ลางบอกเหตุไม่เคยดีเลยนะแฮร์รี่...แต่ทำไมเธอไม่กลับมาเรียนวิชาพยากรณ์ศาสตร์ล่ะ สำหรับเธอ ถ้าเทียบกับใคร ๆ ทั้งหมด วิชานี้สำคัญที่สุดเลยนะ!"

"นั่นละ ซีบิลล์ เราทุกคนต่างก็คิดว่าวิชาของตนเองสำคัญที่สุด!" เสียงดังลั่นพูดขึ้น ซลักฮอร์นปรากฏกายข้างศาสตราจารย์ทรีลอว์นีย์ ใบหน้าของเขาแดงจัด หมวกกำมะหยี่เอียงกระเท่เร่ แก้วเหล้าน้ำผึ้งอยู่ในมือข้างหนึ่ง พายเนื้อชิ้นมหึมาอยู่ในมืออีกข้าง "แต่ผมไม่คิดว่าเคยเจอใครที่แสนจะเก่งเรื่องปรุงยาโดยธรรมชาติเหมือนเขาเลยนะ!"...

(เจ้าชายเลือดผสม: 335)

'Ah' ในตัวอย่างนี้ เป็นคำอุทานที่ใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง และยังมีหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาด้วย ซึ่งการแปล 'Ah'เป็นคำชี้เฉพาะ 'นั่นละ' นอกจากจะใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟังแล้ว ยังใช้อ้างถึงสิ่งที่ผู้ฟังได้พูดไปก่อนหน้านั้นว่ามีความเกี่ยวเนื่องกับข้อความที่ผู้พูดกำลังจะกล่าวต่อไป

<u>ตัวอย่างที่ 209</u> ศาสตราจารย์ทรีลอว์นีย์บอกกับแฮร์รี่ว่าเธอจับไพ่ที่เป็นลางร้ายได้ แฮร์รี่จึงแนะนำว่าให้เธอไปบอกเรื่องนี้แก่ดัมเบิลดอร์พร้อมกัน

'I'm going to see him right now,' said Harry. 'I've got a meeting with him. We could go together.'

'**Oh**, well, in that case,' said Professor Trelawney with a smile. She bent down, scooped up her sherry bottles and dumped them unceremoniously in a large blue and while vase standing in a nearby niche.

(the Half-Blood Prince: 507-508)

"ตอนนี้ผมกำลังจะไปหาอาจารย์พอดี" แฮร์รี่พูด "ผมมีนัดพบกับเขาน่ะครับ เราไปด้วยกันก็ได้"

"**เอาละ** ก็ได้ ถ้าเป็นแบบนั้นนะ" ศาสตราจารย์ทรีลอว์นีย์พูดพลางยิ้ม เธอก้มลง และกอดขวดเหล้าเชอรี่ขึ้นมา ทิ้งมันลงไปในแจกันสีน้ำเงินขาวใบใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ในหลืบใกล้ ๆ อย่างไม่มีพิธีรีตอง

(เจ้าชายเลือดผสม: 567)

Copyright by Mahidol University

มีการแปล ‘Oh’ เป็นกริยาวลี ‘เอาละ’ ซึ่งใช้แสดงการตัดบท และแสดงว่าผู้พูดพร้อมที่จะไปกับผู้ฟังแล้ว

5.2.1.9 การเพิ่มความให้คำอุทาน

กลวิธีนี้ คือ การเพิ่มคำ หรือ ข้อความเพื่อช่วยแสดงความหมายของคำอุทานแท้ที่ถูกถ่ายทอดความหมายโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ เช่น

ตัวอย่างที่ 210 ครอบครัววีสลีย์นั่งฟังรายการเพลงของเซเลสมิน่า โดยมีนางวีสลีย์คนเดียวเท่านั้นที่ซาบซึ้งไปกับบทเพลง ในขณะที่คนอื่น ๆ ต่างภาวนาให้เพลงจบเร็ว ๆ

‘We danced to this when we were eighteen!’ said Mrs Weasley, wiping her eyes on her knitting. ‘Do you remember, Arthur?’

‘**Mphf?**’ said Mr Weasley, whose head had been nodding over the Satsuma he was peeling. ‘Oh yes…marvelous tune…’

(the Half-Blood Prince: 310)

“เราเคยเต้นรำเพลงนี้เมื่อตอนอายุสิบแปด!” นางวีสลีย์พูด พลางเช็ดน้ำตาด้วยไหมพรมที่ถักอยู่ “คุณจำได้ไหม อาเธอร์”

“**หือ ว่างาย**” นายวีสลีย์ตอบ ศีรษะของเขาผงกอยู่เหนือส้มที่กำลังปอก “อ๋อ โธ่...ทำนองเพราะมาก...”

(เจ้าชายเลือดผสม: 348)

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้อธิบายถึงสาเหตุในการจัดให้ ‘Mphf?’ เป็นคำอุทานแท้ถ้อยคำหนึ่ง เนื่องจากเข้าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ คือ เป็นคำพยางค์เดียว ไม่มีความหมายในตัวเอง สามารถปรากฏได้ตามลำพัง และยังใช้แสดงสภาวะจิตใจ หรือ แสดงเจตนาของผู้พูดได้ ซึ่ง ‘Mphf’ เป็นคำอุทานที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรม และพบเพียงหนึ่งถ้อยคำเท่านั้น ใช้แสดงการตอบรับคำถาม ‘Do you remember, Arthur?’ ของนางวีสลีย์ และเมื่อไปประกอบกับเครื่องหมายแสดงคำถาม ก็แสดงน้ำเสียงมึนงง ไม่เข้าใจของผู้พูดเอาไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากนายวีสลีย์ไม่ได้ตั้งใจฟังที่นางวีสลีย์พูด เพราะเขากำลังจะหลับ ดังในบริบทที่บอกว่า ‘said Mr Weasley, whose head had been nodding over the Satsuma he was peeling.’ ดังนั้น การถ่ายทอดความหมายโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ ‘หือ’ จึงสามารถแสดงการตอบรับ และแสดงน้ำเสียงสงสัยได้เช่นเดียวกันกับคำอุทานในต้นฉบับ นอกจากนี้ ยังสามารถเพิ่มความให้กับคำอุทาน โดยการเพิ่มคำแสดงคำถาม และเปลี่ยน

Copyright by Mahidol University

เสียงท้ายคำให้ยาวขึ้น จาก ‘ว่าไง’ เป็น ‘ว่างาย’ เพื่อสื่อเจตนาและสภาวะร่างกายของผู้พูดในขณะนั้นให้เด่นชัดมากขึ้น

5.2.1.10 การละไม่แปลคำอุทาน

มีการละไม่แปลคำอุทานในบางสถานการณ์เช่นกัน ซึ่งนักวิชาการ หรือ นักแปลบางท่านอาจไม่จัดให้การละไม่แปลเป็นกลวิธีการแปล แต่ในงานวิจัยนี้ การละไม่แปลถือเป็นกลวิธีการแปลชนิดหนึ่ง ตามแนวคิดของ โมลินาและเฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2002) และ จากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานที่ใช้การละไม่แปลนั้น ไม่ควรเป็นคำอุทานที่ใช้สื่อสภาวะจิตใจ หรือ แสดงเจตนาของผู้พูดอย่างชัดเจน กล่าวคือ ผู้แปลสามารถใช้การละไม่แปลคำอุทานได้ แต่ควรเกิดในคำอุทานที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา มากกว่าคำอุทานที่สื่อสภาวะจิตใจ หรือ แสดงความต้องการและความตั้งใจของผู้พูดอย่างชัดเจน เช่น

<u>ตัวอย่างที่ 211</u> พวกแฮร์รี่ได้รับผลคะแนนสอบแต่ละวิชา รอนท่าทางดีใจมาก แม้ว่าจะไม่ได้“ดีเยี่ยมเลยก็ตาม” ในขณะที่เฮอร์ไมโอนี่นิ่งเงียบ จินนี่จึงขอดูผลสอบจากเธอ

‘Hermione?’ said Ginny tentatively, for Hermione still hadn’t turned round. ‘How did you do?’

‘I – not bad,’ said Hermione in a small voice.

‘**Oh**, come off it,’ said Ron, striding over to her and whipping her results out of her hand. ‘Yep – ten “Outstandings” and one “Exceeds Expectations” in Defence Against the Dark Arts.’ He looked down at her, half-amused, half-exasperated. ‘You’re actually disappointed, aren’t you?’

(the Half-Blood Prince: 101)

“เฮอร์ไมโอนี่” จินนี่ลองถาม เพราะเฮอร์ไมโอนี่ยังคงไม่หันกลับมา “เธอล่ะ ทำได้เป็นยังไงบ้าง”

“ฉันเหรอ --- ก็ไม่เลว” เฮอร์ไมโอนี่ตอบเสียงแผ่ว

“**Ø** อย่ามาหลอกกันเลย” รอนว่า ก้าวยาว ๆ ตรงไปหาเธอและฉวยผลการสอบมาจากมือ “ใช่แล้ว – ‘ดีเยี่ยม’ สิบตัว และ ‘เกินความคาดหมาย’ หนึ่งตัวจากวิชาการป้องกันตัวจากศาสตร์มืด” เขาก้มลงมองเธอ กึ่งขำกึ่งฉุน “เธอผิดหวังมากใช่ไหมล่ะนี่”

(เจ้าชายเลือดผสม: 116)

Copyright by Mahidol University

ผู้วิจัยได้แทนที่คำแปลของคำอุทาน ‘Oh’ ด้วยสัญลักษณ์ ‘Ø’ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีการละไม่แปลคำอุทาน ซึ่ง ‘Oh’ ในตัวอย่างนี้เกิดร่วมกับประโยค ‘Come off it’ ซึ่งเป็นประโยคที่สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดว่าเกิดความไม่เชื่อในสิ่งที่ผู้ฟังกล่าว จึงสามารถละไม่แปลคำอุทาน ‘Oh’ ที่เกิดร่วมกับประโยคนี้ได้ เพราะไม่ส่งผลต่อการสื่อความหมายของใจความหลัก

ตัวอย่างที่ 212 สเนปขอตัวเดรโกมาจากศาสตราจารย์ซลักฮอร์น

‘I’d like a word with you, Draco,’ said Snape suddenly.

‘Oh, now, Severus,’ said Slughorn, hiccoughing again, ‘it’s Christmas don’t be too hard --’

‘I’m his Head of House, and I shall decide how hard, or otherwise, to be,’ said Snape curtly. ‘Follow me, Draco.’

They left, Snape leading the way, Malfoy looking resentful. Harry stood there for a moment, irresolute, then said, ‘I’ll be back in a bit, Luna – **er** – bathroom.’

(the Half-Blood Prince: 301)

“ฉันอยากพูดอะไรกับเธอหน่อย เดรโก” จู่ ๆ สเนปก็พูดขึ้น

“อะไรกัน ตอนนี้น่ะหรือ เซเวอร์รัส” ซลักฮอร์นว่า พร้อมสะอึกอีก “นี่คริสต์มาสนะ อย่าเข้มงวดนักเลย--”

“ผมเป็นอาจารย์ประจำบ้านของเขา และผมจะตัดสินใจเองว่าต้องเข้มงวดขนาดไหน หรือจะเป็นอย่างไร” สเนปพูดห้วน ๆ “ตามฉันมา เดรโก”

ทั้งสองคนเดินออกไป สเนปนำหน้า มัลฟอยมีสีหน้าไม่พอใจ แฮร์รี่ยืนอยู่ตรงนั้นครู่หนึ่ง ยังคิดไม่ตก แล้วก็พูดว่า “ขอตัวเดี๋ยวนะ ลูน่า - **Ø** - ไปห้องน้ำน่ะ”

(เจ้าชายเลือดผสม: 338)

‘Er’ ในตัวอย่างนี้ใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยใช้เพื่อแสดงการคิดหาคำตอบ เพื่อให้เหตุผลกับผู้ฟังถึงสาเหตุที่ผู้พูดจะปลีกตัวจากผู้ฟัง ซึ่งการละไม่แปลคำอุทาน ‘Er’ ในตัวอย่างนี้ก็ไม่ส่งผลต่อความหมายโดยรวมของรูปประโยคนัก และนอกจากนี้ เครื่องหมายวรรคตอน (-) ยังช่วยแสดงให้ผู้อ่านเข้าใจว่ามีการทิ้งช่วง หรือใช้ความคิด ก่อนที่ผู้พูดจะอ้างเหตุผลขึ้นมา

Copyright by Mahidol University

ผู้วิจัยพบว่ามีการละไม่แปลเกิดกับการแปลคำอุทาน ‘Oh’ มากที่สุด ส่วนคำอุทานอื่น ๆ พบเพียง 1 ครั้ง หรือ ไม่พบเลย ทั้งนี้ ‘Oh’ เป็นคำอุทานที่มีหน้าที่ในการสื่อความหมายหลากหลายที่สุด จึงมีหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาจำนวนมากเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ทำให้คำอุทาน ‘Oh’ เป็นคำอุทานแท้ที่มีการละไม่แปลมากที่สุด

แม้ว่าการละไม่แปลคำอุทานจะไม่ส่งผลต่อโครงสร้างของประโยค แต่เรานำคำอุทานเข้ามาใช้ในบทสนทนา เพื่อทำให้บทสนทนามีความสมจริง หรือ มีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การที่ละไม่แปลคำอุทาน ก็อาจส่งผลต่อความเป็นธรรมชาติของบทสนทนาโดยรวม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้แปลควรพิจารณาในจุดนี้ด้วย

จากข้อมูลที่พบ กลวิธีการแปลคำอุทานแท้ที่ใช้มากที่สุด คือ การเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ที่มีใช้ในภาษาปลายทาง แต่อย่างไรก็ตาม มีคำอุทานแท้บางคำที่มีกลวิธีการแปลแตกต่างไปจากคำอุทานอื่น ๆ เช่น มีการแปล ‘Eh’ เป็นคำลงท้ายเพื่อแสดงคำถามและบอกมาลามากกว่าการแปลเป็นคำอุทานแท้ และ มีการแปลคำอุทาน ‘Ah’ และ ‘Oh’ เป็นคำหรือกลุ่มคำที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนามากว่าคำอุทานอื่น ๆ เป็นต้น

5.2.2 กลวิธีการแปลคำอุทานเสริม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบคำอุทานเสริมจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ และฉบับแปลภาษาไทย และพบว่าผู้แปลมีกลวิธีการแปลคำอุทาน ดังต่อไปนี้

5.2.2.1 การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้

ในขณะที่มีการถ่ายทอดความหมายของคำอุทานแท้จากภาษาต้นทาง โดยการนำไปเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาปลายทาง ในทางกลับกัน มีการถ่ายทอดความหมายของคำอุทานเสริม โดยการนำไปเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ที่มีในภาษาปลายทางเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 213 พวกแฮร์รี่กำลังถกเถียงกันเรื่องของมัลฟอย แฮร์รี่อยากรู้ว่ามัลฟอยไปหลบซ่อนตัวอยู่ที่ไหน

'But what's all this about him going up there with a variety of students'?'said Hermione. 'How many people are in on it? You wouldn't think he'd trust lots of them to know what he's doing---'

'Yeah, that is weird,' said Harry, frowning. 'I heard him telling Crabbe it wasn't Crabbe's business what he was doing... so what's he telling all these...all these...'

Harry's voice tailed away; he was staring at the fire. '**God**, I've been stupid,' he said quietly. 'Its obvious, isn't it? There was a great vat of it down in the dungeon. . . . He could've nicked some any time during that lesson. . . .'

(the Half-Blood Prince: 425)

"แต่มันเรื่องอะไรกันนะที่เขาขึ้นไปที่นั่นกับ 'นักเรียนคนอื่น ๆ มากหน้าหลายตา'" เฮอร์ไมโอนี่ว่า "มีคนร่วมมือกับเขากี่คนกัน เธอคงไม่คิดหรอกนะว่าเขาจะไว้ใจให้ใครรู้เยอะแยะว่าเขากำลังทำอะไรอยู่..."

"ใช่ เรื่องนั่นประหลาดมาก" แฮร์รี่ตอบ พลางขมวดคิ้ว "ฉันได้ยินเขาบอกแครบว่าไม่ใช่ธุระของแครบว่าเขากำลังทำอะไรอยู่...เพราะฉะนั้น เขาบอกอะไรพวก...พวก..."

เสียงของแฮร์รี่เลือนหายไป เขาจ้องดูกองไฟ

"**ปั้ดโธ่** ฉันนี่โง่จริง ๆ" เขาพูดเบา ๆ "เห็นชัด ๆ ใช่ไหมล่ะ มีอยู่เต็มถังในคุกใต้ดินข้างล่าง...เขาคงไปขโมยมานิดหน่อยตอนที่เรียนอยู่..."

(เจ้าชายเลือดผสม: 474)

จากตัวอย่างที่ 213 มีการเทียบเคียงคำอุทานเสริม 'God' กับ คำอุทานแท้ 'ปั้ดโธ่' ซึ่งแสดงความขัดใจ หรือ ไม่พอใจตัวเอง ที่ลืมคิดไปว่าเดรโก มัลฟอยอาจขโมยน้ำยาสรรพรสจากคุกใต้ดินก็ได้ แม้ว่า 'ปั้ดโธ่' จะไม่สามารถแสดงถึงความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหมือนคำอุทาน 'God' จากต้นฉบับภาษาอังกฤษ แต่คำแปล 'ปั้ดโธ่' ก็มีความเป็นธรรมชาติ และสามารถสื่อถึงสภาวะจิตใจของผู้พูดในขณะนั้นได้เป็นอย่างดี

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 214 แฮร์รี่สงสัยเรื่องการฝังศพแมงมุมยักษ์ของแฮกริด

‘Where are we burying him?’ he asked. ‘The Forest?’

‘**Blimey**, no,’ said Hagrid, wiping his streaming eyes on the bottom of his shirt. ‘The other spiders won’t let me anywhere near their webs now Aragog’s gone. Turn out it was on’y on his orders they didn’t eat me! Can yeh believe that, Harry?’

(The Half-Blood Prince: 451)

“เราจะฝังเขาที่ไหนครับ” เขาถาม “ในป่าหรือ”

“**โอ๊ยยย** ไม่ใช่ร้อก” แฮกริดตอบ เช็ดตาที่มีน้ำตาไหลล้นด้วยชายเสื้อเชิ้ต “แมงมุมตัวอื่น ๆ ไม่ยอมให้ฉันเข้าไปใกล้ใยของมันเอาซะเลยตั้งแต่อารากอกจากไป พึ่งรู้ว่าเพราะคำสั่งเขาเท่านั้นแหละ พวกมันถึงไม่กินฉัน! เชื่อมั้ยล่ะ แฮร์รี่”

(เจ้าชายเลือดผสม: 502)

ตัวอย่างที่ 214 มีการเทียบเคียงคำอุทานเสริม ‘Blimey, no’ กับคำอุทานแท้ ‘โอ๊ยยย ไม่ใช่ร้อก’ ซึ่ง ‘โอ๊ย’ ในที่นี้ไม่ได้สื่อถึงความเจ็บปวด แต่สื่อถึงความรำคาญ หรือ ขัดใจเล็กน้อย ใช้นำหน้าคำหรือข้อความที่แสดงการปฏิเสธว่าสิ่งที่ผู้ฟังเข้าใจนั้นผิด ซึ่งในการแปล มีการซ้ำเสียงตัวสะกดของคำอุทาน ‘โอ๊ยยย’ เพื่อสื่อถึงน้ำเสียงของผู้พูด และมีการเปลี่ยนเสียงคำลงท้าย ‘หรอก’ เป็น ‘ร้อก’ ในคำแสดงการปฏิเสธ ‘ไม่ใช่’ เพื่อแสดงถึงลักษณะพิเศษของตัวละครที่ชอบใช้สำเนียงภาษาแปลก ๆ อย่างไรก็ดี แม้ว่า ‘โอ๊ยยย ไม่ใช่ร้อก’ จะสามารถแสดงการปฏิเสธได้ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าประโยคนี้ยังไม่สื่อความหมายชัดเจนนัก เพราะในต้นฉบับ ผู้พูดต้องการปฏิเสธว่าไม่สามารถนำศพแมงมุมยักษ์ไปฝังไว้ในป่าได้ เพราะแม้แต่ตัวเขาเองยังไม่สามารถเข้าไปในป่าได้เลย ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าหากเปลี่ยนไปใช้คำพูดอื่น เช่น ‘โอ๊ยยย ทำไม่ได้ร้อก’ หรือ ‘โอ๊ยยย ไม่มีทาง ร้อก’ น่าจะทำให้การสื่อความหมายของข้อความนี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5.2.2.2 การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม

กลวิธีการแปลนี้ คือ การนำคำอุทานเสริมจากภาษาต้นทางมาเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมที่ใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดในภาษาปลายทาง โดยคำอุทานเสริมในส่วนของบทแปลนั้น อาจเกิดจากการแปลแบบตรงตัว หรือ เกิดจากการนำไปเทียบกับคำอุทานเสริมคำอื่น ๆ ที่ความหมายเดิมไม่ตรงกับคำอุทานเสริมในต้นฉบับ

Copyright by Mahidol University

(1) คำอุทานเสริมที่เกิดจากการแปลแบบตรงตัว

เป็นคำอุทานเสริมที่เกิดจากการแปลแบบตรงตัว ตามความหมายเดิมของคำอุทานนั้น ๆ เช่น ‘Well’ ‘Good’ แปลว่า ‘ดี’ ‘Fantastic’ แปลว่า ‘มหัศจรรย์’ เป็นต้น การแปลคำอุทานเสริมแบบตรงตัวบางถ้อยคำสามารถสื่อนัยยะความหมายของผู้พูดได้ดี ในขณะที่การแปลแบบตรงตัวในคำอุทานเสริมบางถ้อยคำ ก็ไม่สามารถสื่อนัยยะความหมายของคำอุทานได้เช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ตัวอย่างที่ 215</u> รอนบอกกับเฮอร์ไมโอนี่ว่าเขามีหูยาวยืด ที่ใช้แอบฟังการสนทนาระยะไกลได้

‘Extendable Ears, look!’

‘**Fantastic!**’ said Hermione, as Ron unraveled the long flesh-coloured strings and began to feed them towards the bottom of the door. ‘Oh, I hope the door isn’t Imperturbable’

(the Half-Blood Prince: 121)

“หูยาวยืด เอ้า!”

“**มหัศจรรย์!**” เฮอร์ไมโอนี่บอก ขณะที่รอนแก้เชือกยาว ๆ สีเนื้อออกและเริ่มสอดมันเข้าไปข้างใต้ประตู “เอ้า ฉันหวังว่าประตูนี่คงไม่ถูกเสกคาถาห้ามรบกวนนะ --”

(เจ้าชายเลือดผสม: 137)

‘Fantastic’ ในตัวอย่างนี้ ใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดว่าเกิดความรู้สึกพอใจ ดีใจ เป็นอย่างมากที่ผู้ฟังนำอุปกรณ์ซึ่งจะช่วยให้การแอบฟังนั้นสะดวกขึ้นมาด้วย มีการแปลคำอุทาน ‘Fantastic’ แบบตรงตัวตามความหมายเดิมของคำคือ ‘มหัศจรรย์’ ซึ่งเมื่อพิจารณาในเรื่องนัยยะความหมายแล้วพบว่า ‘มหัศจรรย์’ แม้จะเป็นการแปลมาจากความหมายเดิมของคำก็ตาม แต่คำแปลกลับไม่สื่อความรู้สึกพึงพอใจของผู้พูดเท่าที่ควร ในทางกลับกัน ‘มหัศจรรย์’ กลับสื่อความหมายถึงความรู้สึกประทับใจกับสิ่งที่ผู้พูดได้พบเสียมากกว่า นอกจากนี้ หากพิจารณาในเรื่องความเป็นธรรมชาติ ก็พบว่า ‘มหัศจรรย์’ ยังเป็นคำแปลที่ไม่มีความเป็นธรรมชาติเท่าใดนัก ผู้วิจัยเห็นว่า สามารถเลือกใช้คำอื่นที่เหมาะสมมากกว่า เช่น ‘ยอดไปเลย’ ‘ดีมาก’ เป็นต้น ซึ่งทั้งสองคำต่างสื่อถึงความพอใจของผู้พูดชัดเจนกว่า ‘มหัศจรรย์’

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 216 รอนและจินนี่พยายามต่อรองให้พวกตนได้ร่วมฟังการประชุมในภาคีนกฟีนิกซ์ด้วย แต่นางวีสลีย์ไม่ยอม

'**Fine!**' shouted Mrs Weasley. '**Fine!** Ginny – BED!'

(the Order of the Phoenix: 86)

"**ดี!**" นางวีสลีย์ตะโกน "**ดี! จินนี่ – ไปนอน!**"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 124)

'Fine' ในตัวอย่างนี้ ใช้สื่อนัยยะว่าผู้พูดต้องการตัดบทการสนทนาและยุติการต่อรอง ดังนั้นความหมายเดิมของ 'Fine' ซึ่งก็คือ 'ดี' จึงไม่น่าจะสื่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ แต่อย่างไรก็ตาม บริบททางภาษาในส่วนของบทบรรยาย ที่แสดงลักษณะการพูดของตัวละคร รวมถึงบริบททางภาษาในส่วนของบทสนทนา ที่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดใช้คำสั้นและห้วน ก็ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจถึงสภาวะจิตใจ รวมถึงนัยยะความหมายที่ผู้พูดต้องการจะสื่อสารได้ ผู้วิจัยเห็นว่าคำแปลของ 'Fine' นั้น สามารถแปลเป็นคำประเภทอื่นที่สามารถบ่งบอกถึงเจตนาของผู้พูดได้ ไม่จำเป็นต้องแปลตรงตัวตามความหมายเดิมของคำ เพราะจะทำให้ไม่สามารถสื่อเจตนาของผู้พูดได้ชัดเจน ในกรณีที่ไม่มีบริบททางภาษา หรือ บริบทอื่น ๆ มาประกอบ โดยคำที่สามารถนำมาใช้ได้แทนคำแปลนี้ เช่น 'พอได้แล้ว' 'เอาล่ะ' เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการเติมคำเสริมท้าย หรือ คำลงท้ายหลังคำแปลอีกด้วย เพื่อทำให้คำอุทานในฉบับแปลมีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 217 เดรโกบอกดัมเบิลดอร์ว่ามีผู้เสพความตายคนอื่นอยู่ในฮอกวอตส์คอยช่วยเขา

'**Well, well**,' said Dumbledore, as though Malfoy was showing him ambitious homework project. 'Very good indeed. You found a way to let them in, did you?'

'Yeah,' said Malfoy, who was panting. 'Right under your nose and you never realized!'

'**Ingenious**,' said Dumbledore. 'Yet…forgive me…where are they now? You seem unsupported.'

(the Half-Blood Prince: 546)

Copyright by Mahidol University

“**ดีจริง ๆ ดีจริง ๆ**” ดัมเบิลดอร์พูด ราวกับว่ามัลฟอยเอาโครงงานการบ้านที่ใหญ่โตมาอวด “ดีมากจริง ๆ เธอหาทางให้พวกเขาเข้ามาได้ละสิ ใช่ไหม”

“ใช่” มัลฟอยตอบ เขาหายใจหอบ “ใต้จมูกอาจารย์ และอาจารย์ก็ไม่เคยรู้!”

“**ช่างคิดจริง ๆ**” ดัมเบิลดอร์พูด “แต่...ขอโทษนะ...พวกเขาอยู่ที่ไหนกันล่ะตอนนี้ เธอดูเหมือนไม่มีกำลังหนุนเลยนี่”

(เจ้าชายเลือดผสม: 611)

จากตัวอย่างที่ 217 ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายของคำอุทาน ‘Well’ และ ‘Ingenious’ ตามความหมายเดิมของคำ คือ ‘ดี’ และ ‘ช่างคิด’ ตามลำดับ ผู้แปลได้ทำภาษาให้มีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น โดยเติมคำสร้อย ‘จริง ๆ’ ท้ายคำ เพื่อแสดงการเน้น จึงทำให้คำอุทานที่ได้ในภาษาปลายทาง ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

(2) คำอุทานเสริมที่เกิดจากการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมคำอื่น

กลวิธีนี้ คือ การถ่ายทอดความหมายของคำอุทานเสริมจากภาษาต้นทาง โดยการนำไปเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมที่ใช้ในภาษาปลายทาง กล่าวคือ แม้ว่า คำอุทานเสริมในต้นฉบับภาษาอังกฤษจะมีคำแปลตามความหมายเดิมอยู่แล้ว แต่สามารถนำคำอุทานเสริมอื่น ๆ ในภาษาฉบับแปล หรือ ภาษาปลายทางมาเทียบเคียงแทน เนื่องจากสามารถสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดได้ชัดเจนมากกว่าการแปลแบบตรงตัว เช่น

<u>ตัวอย่างที่ 218</u> เฟร็จและจอร์จก่อกวนศาสตราจารย์อัมบริดจ์อาจารย์ด้วยการจุดดอกไม้ไฟเวทมนตร์มหึมา

The fireworks continued to burn and to spread all over the school that afternoon. Though they caused plenty of disruption, particularly the firecrackers, the other teachers didn’t seem to mind them very much.

‘**Dear, Dear**.’ said professor McGonagall sardonically, as one of the dragons soared around her classroom, emitting loud bangs and exhaling flame. ‘Miss Brown, would you mind running along to the Headmistress and informing her that we have an escaped fire-work in our classroom?’

(the Order of the Phoenix: 558)

Copyright by Mahidol University

ดอกไม้ไฟยังคงลุกไหม้และกระจายไปทั่วทั้งโรงเรียนตลอดช่วงบ่ายนั้น แม้ว่ามันจะก่อให้เกิดความปั่นป่วนมากมาย โดยเฉพาะพวกประทัด แต่อาจารย์คนอื่น ๆ ดูเหมือนจะไม่ได้รำคาญพวกมันมากนัก

“ตาย ๆ” ศาสตราจารย์มักกอนนากัลพูดอย่างเย้ยหยัน เมื่อมังกรตัวหนึ่งเหาะไปรอบชั้นเรียน ส่งเสียงระเบิดปัง ๆ และพ่นเปลวไฟออกมาด้วย “มิสบราวน์ เธอช่วยวิ่งไปหาอาจารย์ใหญ่และเรียนให้ท่านทราบว่ามีดอกไม้เพลิงหนีเข้ามาในห้องเรียนเราด้วย”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 764)

ความหมายเดิม หรือ ความหมายประจำคำของ ‘Dear’ ตามพจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541) คือ ‘ที่รัก, เป็นที่รัก, น่ารัก, สุดสวาท’ หรืออีกความหมายหนึ่งคือ ‘ทุกข์ใจ, ขุ่นใจ, เข้มงวด’ ดังนั้น หากแปลตามความหมายแรกของคำก็จะไม่สามารถสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดได้ ต้องนำคำอุทานเสริมถ้อยคำอื่น ซึ่งสื่อสภาวะจิตใจเช่นเดียวกับ ‘Dear, Dear’ มาใช้แทน ดังในตัวอย่างที่ 218 โดย ‘ตาย ๆ’ เป็นคำอุทานเสริมที่เกิดจากคำกริยา ‘ตาย’ ใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

กลวิธีการแปลคำอุทานเสริมจากภาษาต้นทาง โดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมในภาษาปลายทางนั้น เป็นกลวิธีที่ใช้มากไม่แพ้การนำคำอุทานเสริมไปเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ แต่อย่างไรก็ตาม การเทียบเคียงกับคำอุทานแท้นั้นเกิดขึ้นกับคำอุทาน ‘Well’ เป็นส่วนมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ ‘Well’ เป็นคำอุทานเสริมที่มีจำนวนมากที่สุด และสื่อความหมายได้หลากหลายที่สุดในกลุ่มคำอุทานเสริมด้วยกัน อีกทั้ง การนำไปเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม เกิดกับคำอุทานประเภทคำคุณศัพท์อื่น รวมถึงคำอุทานที่มาจากคำประเภทอื่นเสียเป็นส่วนใหญ่

5.2.2.3 การแปลเป็นคำเรียกขาน

ผู้วิจัยพบว่ามีการแปลคำอุทานเสริมเป็นคำเรียกขานเช่นเดียวกับคำอุทานแท้ โดยคำเรียกที่ใช้ในการแปลมีลักษณะเป็นคำชี้เฉพาะเช่นเดียวกับในการแปลคำอุทานแท้ กลวิธีนี้ผู้วิจัยพบในการแปลคำอุทาน ‘Well’ เท่านั้น ไม่พบในคำอุทานเสริมคำอื่น ๆ

ตัวอย่างที่ 219 พวกแฮร์รี่พากันสันนิษฐานถึงสาเหตุที่รอนโดนวางยา

‘Someone couldn’t have a grudge against the Gryffindor Quidditch team, could they?’ said Hagrid anxiously. ‘Firs’ Katie, now Ron…’

‘I can’t see anyone trying to bump off a Quidditch team,’ said George.

Copyright by Mahidol University

'Wood might've done the Slytherins if he could've got away with it,' said Fred fairly.

'**Well**, I don't think it's Quidditch, but I think there's a connection between the attacks,' said Hermione quietly.

(the Half-Blood Prince: 377)

"ใครที่มีเรื่องโกรธเคืองกับทีมควิดดิชกริฟฟินดอร์รึเปล่า" แฮกริดถามอย่างกังวล "ทีแรกก็แคตี้ ตอนนี้ก็รอน..."

"นึกไม่ออกว่าใครจะพยายามกำจัดทีมควิดดิช" จอร์จพูด

"วู้ดอาจทำกับทีมสลีรินนะ ถ้าทำแล้วไม่โดนลงโทษ" เฟร็ดบอกอย่างมีเหตุผล

"นี่ ฉันไม่คิดว่าเป็นเรื่องควิดดิชหรอก แต่คิดว่าต้องมีอะไรเกี่ยวโยงกันระหว่างการทำร้ายสองครั้งนี่" เฮอร์ไมโอนี่พูดเบา ๆ

(เจ้าชายเลือดผสม: 421)

จากตัวอย่างที่ 219 'Well' ถูกเทียบเคียงกับคำชี้เฉพาะ 'นี่' เพื่อใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง และเป็นการเน้นว่าประโยคต่อมาเป็นความคิดเห็นของผู้พูด แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่า 'Well' ในตัวอย่างนี้ ใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนามากกว่าใช้เรียกความสนใจ โดยใช้หน้าข้อความแสดงความขัดแย้งกับความคิดเห็นของผู้ฟัง จึงสามารถเลือกใช้คำอื่น เช่น 'แต่' มาใช้ในการแปลได้เช่นกัน

<u>ตัวอย่างที่ 220</u> แฮร์รี่บอกให้รอนใจเย็น ๆ เข้าไว้ เขายกเรื่องที่รอนสามารถป้องกันประตูเอาไว้ได้เมื่อ 2-3 วันก่อนมาพูดให้กำลังใจ แต่รอนกลับมีปฏิกิริยาตรงข้ามกับที่แฮร์รี่คิด

Ron turned a tortured face to Harry.

'That was an accident,' he whispered miserably. 'I didn't mean to do it – I slipped off my broom when none of you were looking and when I was trying to get back on I kicked the Quaffle by accident.'

'**Well**,' said Harry, recovering quickly from this unpleasant surprise, 'a few accidents like that and the game's in the bag isn't it?'

(the Order of the Phoenix: 357)

Copyright by Mahidol University

รอนเบือนหน้าบูดเบี้ยวมาทางแฮร์รี่

“นั่นน่ะเป็นอุบัติเหตุ” เขากระซิบเสียงหมดหวัง “ฉันไม่ได้ตั้งใจทำหรอก – ฉันเผอิญลื่นหล่นจากไม้กวาดตอนที่ไม่มีพวกนายคนไหนมองอยู่ แล้วพอพยายามขึ้นไปนั่งใหม่ฉันก็เตะลูกควัฟเฟิลไปโดยบังเอิญ”

“นี่แน่ะ” แฮร์รี่ฟื้นตัวจากความประหลาดใจที่ไม่น่ารื่นรมย์นักได้อย่างรวดเร็ว “มีอุบัติเหตุแบบนั้นอีกสองสามหนละก็ เราก็ชนะเกมส์นี้ใส ๆ เลยนะ จริงไหม”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 491)

จากตัวอย่างที่ 220 มีการแปล ‘Well’ เป็นคำชี้เฉพาะ ‘นี่แน่ะ’ เพื่อใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง และเป็นคำที่ใช้แสดงการเกริ่นนำให้ผู้ฟังทราบว่ามีเรื่องที่จะพูดคุยกับผู้ฟัง อย่างไรก็ดี ในสถานการณ์นี้ แฮร์รี่รู้สึกตกใจแกมประหลาดใจเมื่อได้รับทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงว่าที่รอนสามารถป้องกันประตูได้ในการแข่งขันไม่ใช่ความสามารถของตัวรอนเอง เขาจึงใช้ ‘Well’ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ก่อนที่เขาจะหาคำมาพูดตลก ๆ ปลอบใจรอน ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถเลือกใช้กลวิธีการแปลอื่นได้ เช่น การเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ ‘แหม’ หรือ ‘เอ่อ’ “ถ้ามีอุบัติเหตุแบบนั้นอีกสองสามหนละก็ เราก็ชนะเกมส์นี้ใส ๆ เลยนะ จริงไหม” ซึ่งคำอุทานทั้งสองคำก็มีนัยยะที่แตกต่างกัน ‘แหม’ จะเข้ากับประโยคต่อมาที่เป็นพูดขำขันให้ฟังรู้สึกสบายใจขึ้น ในขณะที่ ‘เอ่อ’ ก็จะแสดงความรู้สึกกระอักกระอ่วน อึกอัก ของผู้พูดที่ได้ทราบความจริงได้เช่นกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การแปลส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะตัว และการตีความของผู้แปลแต่ละคน และแม้ว่าคำแปลของผู้แปลแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไป แต่การสื่อความหมายหลักของคำก็ไม่ควรจะแตกต่างกัน หรือ ทำให้ข้อความผิดความหมายไปจากต้นฉบับ

5.2.2.4 การแปลเป็นคำเชื่อม

มีการแปลคำอุทานเสริมเป็นคำเชื่อมเช่นเดียวกัน แต่คำอุทานเสริมถูกแปลเป็นคำเชื่อมหลากชนิดกว่าคำอุทานแท้ โดยผู้วิจัยพบว่าสามารถแปลคำอุทานเสริมเป็นคำเชื่อมดังต่อไปนี้

(1) คำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง

นววรรณ พันธุเมธา (2549: 98) ได้กล่าวถึงคำเชื่อมแสดงความขัดแย้งไว้ว่า“คำเชื่อมบอกความขัดแย้งใช้ห้าคำกริยา หรือประโยคที่แสดงความหมายขัดแย้ง ได้แก่ *ทั้ง ทั้งๆ แต่ แม้ ถึงแม้ แม้ว่า*” โดยการแปลเป็นคำเชื่อมแสดงความขัดแย้งพบในคำอุทาน ‘Well’ ดังต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 221 ดีน โทมัสแสดงความไม่เห็นด้วยกับอัมบริดจ์

'It is my understanding that my predecessor not only performed illegal curses in front of you, he actually performed them on you.'

'**Well**, he turned out to be a maniac, didn't he?' said Dean hotly. 'Mind you, we still learned loads.'

(the Order of the Phoenix: 219)

"ฉันเข้าใจว่าอาจารย์คนก่อนหน้าฉันนี่ไม่เพียงแสดงคาถาที่ผิดกฎหมายต่อหน้าพวกเธอเท่านั้น เขายังใช้คาถากับพวกเธอด้วย"

"**แต่**ปรากฏว่าเขาน่ะเป็นคนบ้าไม่ใช่หรือครับ" ดีนโต้อย่างเผ็ดร้อน "ถึงอย่างนั้นก็เถอะ เราก็ยังได้เรียนอะไรตั้งเยอะ"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 302)

'Well' ในตัวอย่างนี้ ถูกแทนที่ด้วยคำเชื่อม 'แต่' ซึ่งแสดงความขัดแย้งหน้าประโยคที่มีใจความแย้งกับความคิดของผู้ฟัง ทำให้บทสนทนาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และทำให้ประโยค "ปรากฏว่าเขาน่ะเป็นคนบ้าไม่ใช่หรือครับ" มีใจความขัดแย้งชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(2) คำเชื่อมแสดงเหตุ

คำเชื่อมแสดงเหตุคือคำเชื่อมที่ใช้นำหน้ากริยา หรือ ประโยคที่แสดงเหตุของการกระทำ หรือ เป็นการอธิบายสาเหตุที่ทำให้ผู้พูดกระทำกริยา หรือ มีความคิดเห็นเช่นนั้น เช่น

ตัวอย่างที่ 222 พวกลูปินมารอพบแฮร์รี่

'Hello, Harry,' said Lupin, as Mrs Weasley let go Harry and turned to greet Hermione.

'Hi,' said Harry. 'I didn't expect … what are you all doing here?'

'**Well**,' said Lupin with a slight smile, 'we thought we might have a little chat with your aunt and uncle before letting them take you home.'

(the Order of the Phoenix: 764)

Copyright by Mahidol University

“สวัสดี แฮร์รี่” ลูปินเอ่ย เมื่อนางวีสลีย์ปล่อยตัวแฮร์รี่ออกมาและหันไปทักทายเฮอร์ไมโอนี่

“สวัสดีครับ” แฮร์รี่ตอบ “ผมไม่คิดว่า....พวกคุณทั้งหมดมาทำอะไรที่นี่ล่ะครับ”

“**คืออย่างนี้**...” ลูปินตอบ ยิ้มน้อย ๆ “เราคิดว่าเราน่าจะพูดคุยอะไรนิดหน่อยกับป้าและลุงของเธอก่อนที่จะปล่อยให้พวกเขาพาเธอกลับบ้าน”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 1044)

จากตัวอย่างนี้ มีการแทนที่ ‘Well’ ที่อยู่หน้าประโยค ‘we thought we might have a little chat with your aunt and uncle before letting them take you home.’ ซึ่งเป็นประโยคที่แสดงถึงเหตุที่พวกผู้พูดมาดักรอผู้ฟัง ด้วยคำเชื่อมแสดงเหตุ ‘คืออย่างนี้’ ทำให้ข้อความในประโยคมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

<u>ตัวอย่างที่ 223</u> เฮอร์ไมโอนี่มีปากเสียงกับแฮร์รี่เรื่องที่แฮร์รี่ไม่อยากเรียนสกัดใจกับสเนป

‘Maybe it’s not Harry’s fault he can’t close his mind,’ said Ron darkly.

‘What do you mean?’ said Hermione.

‘**Well**, maybe Snape isn’t really trying to help Harry…’

Harry and Hermione stared at him. Ron looked darkly and meaningfully from one to the other.

(the Order of the Phoenix: 489)

“บางทีอาจจะไม่ใช่ความผิดของแฮร์รี่ที่เขาปิดกั้นใจไม่ได้” รอนเอ่ยขึ้นด้วยน้ำเสียงลึกลับ

“เธอหมายความว่ายังไง” เฮอร์ไมโอนี่ว่า

“**ก้อ**...บางทีสเนปอาจจะไม่ได้พยายามช่วยแฮร์รี่จริง ๆ น่ะสิ...” แฮร์รี่และเฮอร์ไมโอนี่จ้องดูเขา รอนมองทั้งคู่อย่างลึกลับและมีความหมาย

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 671)

Copyright by Mahidol University

จากตัวอย่างที่ 223 มีการแปล ‘Well’ เป็น ‘ก้อ’ ซึ่งผู้วิจัยจัดให้เป็นคำเชื่อมแสดงเหตุ เช่นเดียวกับ ‘คืออย่างนี้’ เนื่องจากใช้นำหน้าประโยคที่แสดงเหตุเช่นเดียวกัน โดย ‘ก้อ’ ในตัวอย่างนี้ นำหน้าประโยคที่แสดงการอธิบายถึงสาเหตุที่ผู้พูดคิดว่าไม่ใช่ความผิดของแฮร์รี่ที่ปิดกั้นใจไม่ได้ ให้ผู้ฟังได้เข้าใจ

จะเห็นว่า มีการเปลี่ยนการสะกดคำ ทำให้เสียงยาวขึ้น จาก ‘ก็’ เป็น ‘ก้อ’ เพื่อแสดงให้เห็นน้ำเสียงของตัวละครชัดเจนยิ่งขึ้น

(3) คำเชื่อมแสดงเงื่อนไข

ในบางกรณี มีการแปลคำอุทานเสริม ‘Well’ เป็นคำเชื่อมแสดงเงื่อนไขเช่นกัน คำเชื่อมแสดงเงื่อนไขนั้นคล้ายคลึงกับคำเชื่อแสดงเหตุ โดยจะนำหน้าประโยค หรือข้อความที่แสดงเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข ผลจะเกิดขึ้นเพราะเหตุนี้เท่านั้น เช่น

ตัวอย่างที่ 224 แฮร์รี่บอกซลักฮอร์นว่าแมงมุมยักษ์ของแฮกริดเพิ่งตายไป ซลักฮอร์นพึมพำด้วยความเสียดาย เขาเปรยว่าพิษของมันสามารถนำไปขายได้ราคา

‘…seem an awful waste not to collect it … might get a hundred Galleons a pint … to be frank, my salary is not large…’

And now Harry saw clearly what was to be done.

‘**Well**,’ he said, with a most convincing hesitancy, ‘well, if you wanted to come, Professor, Hagrid would probably be really pleased … give Aragog a better send-off, you know…’

(the Half-Blood Prince: 450)

“...คงน่าเสียดายมาก ๆ ถ้าจะไม่ไปเก็บเอามา...อาจจะได้ไพท์ละร้อยเกลเลียน...พูดตรง ๆ นะ เงินเดือนของฉันนี่ก็ไม่ใช่ว่าจะมากมาย…”

และตอนนี้แฮร์รี่รู้ชัดเจนว่าเขาต้องทำอะไร

“**ถ้างั้น**” เขาพูด ทำท่าลังเลอย่างสมจริงสมจังที่สุด “เอ่อ ถ้าอาจารย์ต้องการมาด้วย แฮกริดคงจะดีใจมาก ๆ เลยครับ...ช่วยทำให้งานอำลาอาราก๊อกดีขึ้น จริงไหมครับ”

(เจ้าชายเลือดผสม: 501)

Copyright by Mahidol University

ในตัวอย่างนี้ มีการแปล ‘Well’ เป็นคำเชื่อม ‘ถ้างั้น’ เช่นกัน โดยนำหน้าประโยคที่แสดงเหตุของเงื่อนไขว่า ถ้าผู้ฟังต้องการจะไปกับผู้พูดด้วย แฮกริดคงจะดีใจมาก

(4) คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเวลา

ผู้วิจัยพบว่ามีการแปลคำอุทานเสริมเป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเวลา เพียง 1 ตัวอย่าง คือ

ตัวอย่างที่ 225 รอนบอกแฮร์รี่ว่าเขาเลิกกับลาเวนเดอร์แล้ว

He brushed some of the fake snow off Hermione’s shoulder. Lavender burst into tears. Ron looked immensely guilty and turned his back on her.

‘We split up,’ he told Harry out of the corner of his mouth. ‘Last night. When she saw me coming out of the dormitory with Hermione. Obviously she couldn’t see you, so she thought it had just been the two of us.’

‘Ah,’ said Harry. ‘**Well** – you don’t mind it’s over, do you?’

(the Half-Blood Prince: 481)

เขาปัดเกล็ดหิมะออกจากบ่าของเฮอร์ไมโอนี่ ลาเวนเดอร์น้ำตาร่วงทันที รอนดูเหมือนรู้สึกผิดอย่างมหันต์และหันหลังให้เธอ

“เราเลิกกันแล้ว” เขาบอกแฮร์รี่จากมุมปาก “เมื่อคืน ตอนที่เขาเห็นฉันออกมาจากหอนอนกับเฮอร์ไมโอนี่ แน่ละ เขาไม่เห็นนาน ก็เลยคิดว่ามีแค่เราสองคน”

“อ้อ” แฮร์รี่พูด “**แล้ว**—นายไม่เสียใจเหรอที่เลิกกันน่ะ”

(เจ้าชายเลือดผสม: 537)

ในตัวอย่างนี้ มีการแปลคำอุทาน ‘Well’ เป็นคำเชื่อม ‘แล้ว’ ซึ่งเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภายหลัง

การแปลเป็นคำเชื่อม เหมาะกับการแปลคำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องบทสนทนา เพราะทำให้ข้อความนั้นลื่นไหล มีความเป็นธรรมชาติ แต่ไม่เหมาะกับการแปล

Copyright by Mahidol University

คำอุทานที่ทำหน้าที่สื่อสภาวะจิตใจ หรือ แสดงความต้องการของผู้พูด เพราะจะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถรับรู้เจตนาในขณะนั้นของผู้พูดได้

5.2.2.5 การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม

คำอุทานเสริมสามารถใช้เพื่อแสดงความสงสัยของผู้พูดได้เช่นกัน โดย ‘Well’ เป็นคำอุทานเสริมเพียงถ้อยคำเดียวที่ใช้ในกรณีนี้ มีกลวิธีการแปลคำอุทานเสริมที่สื่อความสงสัย คล้ายคลึงกับการแปลคำอุทานแท้ ‘Eh’ โดยแปลเป็นคำแสดงความสงสัย เช่น ‘ว่าไง’ แต่ในกรณีของ ‘Well’ นั้น ‘ว่าไง’ ไม่ได้เกิดท้ายประโยค ผู้วิจัยจึงไม่จัดให้อยู่ในกลุ่มคำเสริมท้าย และ ‘Well’ ยังสามารถเกิดตามลำพัง ไม่ต้องเกิดร่วมกับประโยค ดังนั้น จึงจัดให้อยู่ในกลุ่มคำหรือประโยคที่แสดงคำถาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 226 รอนและเฮอร์ไมโอนี่ซักถามผลการเดทของแฮร์รี่

‘Did you kiss?’ asked Hermione briskly.

Ron sat up so fast he sent his ink bottle flying all over the rug. Disregarding this completely, he stared avidly at Harry.

‘**Well?**’ he demanded.

Harry looked from Ron’s expression of mingled curiosity and hilarity to Hermione’s slight frown, and nodded.

‘HA!’

Ron made a triumphant gesture with his fist and went into a raucous peal of laughter that made several timid-looking second-years over beside the window jump. A reluctant grin spread over Harry’s face as he watched Ron rolling around on the hearthrug. Hermione gave Ron a look of deep disgust and returned to her letter.

‘**Well?**’ Ron said finally, looking up at Harry. ‘How was it?’

Harry considered for a moment

‘Wet,’ he said truthfully.

(the Order of the Phoenix: 404-405)

“เธอจูบกันหรือเปล่า” เฮอร์ไมโอนี่ถามอย่างว่องไว

รอนลุกขึ้นนั่งอย่างรวดเร็วจนปัดขวดหมึกลอยหกไปทั่วพรม เขาไม่สนใจเรื่องนั้นเลยสักนิด กลับจ้องมองแฮร์รี่อย่างกระหายใคร่รู้

Copyright by Mahidol University

“ว่าไงล่ะ” เขาถาม

แฮร์รี่มองสีหน้าอยากรู้อยากเห็นผสมกับสนุกสนานของรอน แล้วมองดูคิ้วขมวด ๆ ของเฮอร์ไมโอนี่ แล้วเขาก็พยักหน้า

“ฮ่า!”

รอนทำเครื่องหมายชัยชนะด้วยกำปั้น แล้วหัวเราะเสียงห้าวดังกังวาน ทำเอานักเรียนปีสองหน้าตาสงบเสงี่ยมหลายคนที่อยู่ข้างหน้าต่างสะดุ้งโหยง รอยยิ้มที่ไม่ค่อยจะเต็มใจนักปรากฏบนใบหน้าของแฮร์รี่เมื่อเขามองดูรอนกลิ้งเกลือกไปบนพรมหน้าเตาผิง เฮอร์ไมโอนี่มองรอนด้วยสีหน้ารังเกียจแล้วหันกลับไปเขียนจดหมายต่อ

“**แล้วไงต่อล่ะ**” ในที่สุดรอนก็ถาม เงยหน้าขึ้นดูแฮร์รี่ “มันเป็นยังไง”

แฮร์รี่คิดอยู่ครู่หนึ่ง

“เปียก” เขาบอกตามจริง

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 557)

จากตัวอย่างที่ 226 มี ‘Well’ ปรากฏ 2 ครั้งด้วยกัน ซึ่งทั้งสองคำต่างปรากฏร่วมเครื่องหมายแสดงคำถาม (?) และทำหน้าที่ในการสื่อนัยยะความหมายเช่นเดียวกัน คือ ใช้สื่อความรู้สึกสงสัยของผู้พูด ในการแปล มีการแปล ‘Well’ เป็นประโยคที่แสดงการถาม ‘ว่าไงล่ะ’ และ ‘แล้วไงต่อล่ะ’ แม้ว่า ‘ว่าไง’ และ ‘แล้วไงต่อ’ จะสื่อนัยสงสัยได้อยู่แล้ว ยังสามารถเพิ่มคำเสริมท้าย ‘ล่ะ’ ซ้อนลงไป เพื่อเป็นให้ภาษามีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น และเป็นการเน้นว่าผู้พูดรู้สึกสงสัยอย่างมาก

5.2.2.6 การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ

นอกจากนี้ ยังมีการแปลคำอุทานเสริมเป็นคำประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ในการสื่อความหมายแตกต่างกันไป เช่น

<u>ตัวอย่างที่ 227</u> เฮอร์ไมโอนี่เสนอให้แฮร์รี่ชวนใครสักคนไปงานเต้นรำเพื่อให้คนอื่น ๆ ตัดใจจากแฮร์รี่

‘There isn’t anyone I want to invite,’ mumbled Harry, who was still trying not to think about Ginny any more than he could help, despite the fact that she kept cropping up his dreams in ways that made him devoutly thankful that Ron could not perform Legilimency.

‘**Well**, just be careful what you drink, because Romilda Vane looked like she meant business,’ said Hermione grimly.

(the Half-Blood Prince: 287)

Copyright by Mahidol University

"ไม่มีใครที่ฉันอยากเชิญไปนี่" แฮร์รี่พูดอู้อี้ เขายังพยายามไม่คิดถึงจินนี่ถ้าทำได้ แม้ว่าในความเป็นจริง เธอเฝ้าแต่โผล่เข้ามาในความฝันของเขาในแบบที่ทำให้เขารู้สึกขอบคุณฟ้าดินนักที่รอนพินิจใจไม่เป็น

"**เอาเถอะ**...ตอนนี้ระวังเรื่องเครื่องดื่มก็แล้วกัน เพราะโรมิลด้า เวน ดูเหมือนจะเอาจริงนะ" เฮอร์ไมโอนี่บอกอย่างเคร่งขรึม

(เจ้าชายเลือดผสม: 322)

ในตัวอย่างที่ 227 มีการแปล 'Well' เป็น 'เอาเถอะ' ซึ่งใช้เป็นคำแสดงการตัดบท หรือ แสดงการสรุปเรื่องว่าผู้ฟังควรทำอย่างไร โดยประโยคที่ตามมาข้างหลัง จะเป็นประโยคที่แสดงคำสั่ง หรือ คำเตือน ที่ผู้ฟังควรปฏิบัติตาม อย่างไรก็ดี สามารถแปลเป็นคำประเภทอื่นได้เช่นกัน เช่น 'ถ้าอย่างนั้น' 'ถ้างั้น' ซึ่งเป็นคำเชื่อมแสดงเงื่อนไขว่าผู้พูดจะต้องทำอย่างไร จึงจะปลอดภัยจากโรมิลด้า เวน

นอกจากนี้ มีการแปลคำอุทาน 'Well' เป็นกริยาวลี 'ตามใจ' เพื่อใช้แสดงการตัดบท และสื่อนัยยะว่าผู้พูดไม่ต้องการโต้เถียงกับผู้ฟังอีกต่อไป ดังตัวอย่างที่ 228

<u>ตัวอย่างที่ 228</u> รอนพูดอวดแฮร์รี่ที่เขาสามารถใช้คาถากับเฮอร์ไมโอนี่ได้ ทำให้เฮอร์ไมโอนี่ไม่พอใจ จึงเกิดการถกเถียงกันขึ้น

'Only once,' said Hermione, stung. 'I got you loads more than you got me'

'I did not only get you once. I got you at least three times-'

'**Well**, if you're counting the one where you tripped over your own feet and knocked the wand out of my hand-'

(the Order of the Phoenix: 351)

"ครั้งเดียวเท่านั้นละน่า" เฮอร์ไมโอนี่บอกเสียงขุ่น "ฉันปลดอาวุธเธอได้เยอะแยะกว่าที่เธอทำฉัน"

"ฉันไม่ได้ทำเธอได้ครั้งเดียว ฉันทำได้อย่างน้อยก็สามหนละ –"

"**ตามใจ** ถ้าเธอจะนับหนหนึ่งที่เธอสะดุดเท้าตัวเองแล้วชนไม้กายสิทธิ์ฉันหล่นจากมือละก็ – "

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 483)

Copyright by Mahidol University

นอกจากนี้ ยังมีการแปลคำอุทาน ‘Well’ เป็นคำชี้เฉพาะเพื่อใช้อ้างถึงสิ่งที่ผู้ฟังได้กล่าวถึง เช่น

ตัวอย่างที่ 229 แฮกริดแนะนำให้พวกแฮร์รี่รู้จักกรอว์ปน้องชายของเขา กรอว์ปเป็นยักษ์มีรูปร่างใหญ่มาก แฮร์รี่จึงสงสัยว่าแฮกริดแอบพากรอว์ปมาได้อย่างไร

‘How on earth did you get him back without anyone noticing?’ said Harry.

‘**Well**, that’s why it took so long, see,’ said Hagrid. ‘Could on’y travel by nigh’ an’ through wild country an’ stuff. Course, he covers the ground pretty well when he wants ter, but he kep’ wantin’ ter go back.’

(the Order of the Phoenix: 610)

“คุณทำยังไงครับถึงพาเขากลับมาได้โดยไม่มีใครสังเกตเห็น” แฮร์รี่ถาม

“**นั่นแหละ** ถึงต้องใช้เวลาตั้งนานไง” แฮกริดตอบ “ต้องเดินทางแต่ตอนกลางคืนเท่านั้น แล้วก็ผ่านแถวชนบทที่เปลี่ยว ๆ หน่อยอะไรทำนองนั้น แน่ละ เขาเดินทางได้ไวทีเดียวตอนที่เขาอยากน่ะนะ แต่เขาจะอยากกลับไปซะเรื่อยเลย”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 834)

‘นั่นแหละ’ ในตัวอย่างนี้ ใช้อ้างถึงข้อความที่ผู้ฟังได้กล่าวไปก่อนหน้า โดย ‘นั่นแหละ’ ใช้แสดงนัยยะว่า *การที่ผู้ฟังสามารถนำตัวน้องชายที่มีตัวขนาดใหญ่มากกลับมาได้โดยไม่มีใครสังเกตเห็น* เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลานาน

5.2.2.7 การละไม่แปลคำอุทาน

มีการไม่แปลคำอุทานในประโยค หรือ ข้อความ เนื่องจากคำอุทานที่ปรากฏนั้นมีหน้าที่ในการแสดงสภาวะจิตใจที่ไม่เด่นชัด หรือ เป็นคำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา สามารถที่จะละไม่แปลได้ เพราะไม่ส่งผลของโครงสร้างประโยคโดยรวม

ตัวอย่างที่ 230 แฮร์รี่ไม่พอใจที่ซิเรียสปรากฏตัวที่โรงเรียน เพราะเกรงว่าซิเรียสจะถูกจับอีกครั้งหนึ่ง แต่ซิเรียสไม่สนใจคำเตือนของแฮร์รี่

‘All right, all right, I’ve got the point,’ said Sirius. He looked most displeased. ‘Just an idea, thought you might like to get together.’

‘I would, I just don’t want you chucked back in Azkaban!’ said Harry.

Copyright by Mahidol University

There was a pause in which Sirius looked out of the fire at Harry, a crease between his sunken eyes.

'You're less like your father than I thought,' he said finally, a definite coolness in his voice. 'The risk would've been what made it fun for James.'

'Look --'

'**Well**, I'd better get going. I can hear Kreacher coming down the stairs.' Said Sirius, but Harry was sure he was lying. 'I'll write to tell you a time I can make it back into the fire, then, shall I? If you can stand to risk it?'

(the Order of the Phoenix: 273)

"ตกลง ๆ ฉันเข้าใจละ" ซิเรียสตอบ เขาดูไม่พอใจเลย "แค่คิดเล่น ๆ หรอก คิดว่าเธอจะอยากมาเจอฉันบ้าง"

"อยากครับ แต่ผมไม่อยากให้คุณถูกโยนกลับไปเข้าคุกอัซคาบัน" แฮร์รี่ตอบ

เงียบไปสักครู่หนึ่ง ซิเรียสมองแฮร์รี่ออกมาจากองไฟ มีรอยย่นอยู่ระหว่างดวงตาลึกโหลทั้งคู่

"เธอเหมือนพ่อเธอน้อยกว่าที่ฉันเคยคิดนะ" เขาบอกในที่สุด น้ำเสียงเย็นชา "สำหรับเจมส์น่ะ ความเสี่ยงถึงจะทำให้สนุก"

"ฟังนะครับ --"

"**Ø** ฉันต้องไปแล้วละ ฉันได้ยินเสียงครีเชอร์ลงบันไดมา" ซิเรียสพูด แต่แฮร์รี่แน่ใจว่าเขาโกหก "ฉันจะเขียนบอกเธอเวลาที่ฉันจะกลับมาในกองไฟได้อีกก็แล้วกัน ดีไหม ถ้าเธอจะกล้าเสี่ยงนะ"

(ภาคีนกฟินิกซ์: 376)

สัญลักษณ์ Ø ที่ใช้ในหัวข้อนี้ หมายถึงตำแหน่งของคำอุทานที่ละไม่แปล โดยในตัวอย่างนี้ มีการละไม่แปล เมื่อคำอุทานเสริมไปปรากฏหน้าประโยค 'I'd better get going. …' ซึ่งแสดงการอำลา จะเห็นว่าการละไม่แปลในตัวอย่างนี้ไม่ส่งผลต่อการสื่อความหมายของใจความหลักแต่อย่างใด เพราะ'Well' ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยใช้ สรุป ตัดบท หรือจบการสนทนา และไม่ได้แสดงสภาวะจิตใจของผู้พูดที่ชัดเจน

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 231 เฮอร์ไมโอนี่ถามว่าแฮร์รี่จะไปพบกับโชแชงอีกเมื่อไร แต่แฮร์รี่กลับพูดเฉไฉ จนเฮอร์ไมโอนี่รำคาญ

'You know what I mean,' said Hermione impatiently.

Harry said nothing. Hermione's words opened up a whole new vista of frightening possibilities. He tried to imagine going somewhere with Cho – Hogsmeade, perharps – and being alone with her for hours at a time. Of course, she would have been expecting him to ask her out after what had just happened…the thought made his stomach clench painfully.

'**Oh well**,' said Hermione distantly, buried in her letter once more, 'you'll have plenty of opportunities to ask her.'

(the Order of the Phoenix: 406)

"เธอรู้ว่าฉันหมายความว่าไง" เฮอร์ไมโอนี่พูดอย่างรำคาญ

แฮร์รี่ไม่ตอบว่ากระไร คำพูดของเฮอร์ไมโอนี่เปิดให้เห็นภาพความเป็นไปได้ที่น่าตื่นตกใจมากทีเดียว เขาพยายามจินตนาการว่าไปเที่ยวที่ไหนสักแห่งกับโช – บางทีอาจจะเป็นฮอกส์มี้ด – และอยู่ตามลำพังกับเธอคราวหนึ่งเป็นชั่วโมง แน่ละ เธอคงคาดหวังว่าเขาจะชวนเธอออกไปเที่ยวด้วยหลังจากสิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้น...ความคิดนี้ทำให้ท้องของเขาบิดรัดตัวจนเจ็บปวด

"**เฮ้อ**" เฮอร์ไมโอนี่พูดเหมือนมาจากที่ไกล ก้มหน้าก้มตากับจดหมายต่อไปอีก "เธอคงมีโอกาสชวนเขาไปเที่ยวเยอะแยะเลยนะ"

(ภาคีนกฟินิกซ์: 559)

นอกจากนี้ การละไม่แปล ยังเกิดเมื่อมีคำอุทานปรากฏร่วมกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป ดังในตัวอย่างนี้ 'Oh well' เป็นคำอุทานแท้ และ อุทานเสริม ปรากฏร่วมกัน แต่ถูกนำไปเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ 'เฮ้อ' เพียงถ้อยคำเดียวเท่านั้น ทั้งนี้ 'Oh well' เป็นคำอุทานที่สื่อความหมายร่วมกัน คือ ใช้แสดงสภาวะจิตใจของผู้พูดว่ารู้สึกเหนื่อยหน่ายกับแฮร์รี่ที่ทำเป็นไม่เข้าใจ และเป็นการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา เมื่อต้องการแสดงความคิดเห็นของตัวเองเกี่ยวกับตัวผู้ฟัง

จากข้อมูลทั้งหมด การละไม่แปล ปรากฏไม่มากนัก และปรากฏในคำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา จึงทำให้ไม่เสียใจความสำคัญของข้อความไป แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่าควรแปลคำอุทานจากต้นฉบับ แม้ว่าคำอุทานนั้นจะทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาก็ตาม โดยอาจจะแปลเป็นคำชนิดอื่น เช่น คำเชื่อม คำเรียกขาน หรือ คำอื่น ๆ

Copyright by Mahidol University

แทน เนื่องจาก คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา ก็มีบทบาทสำคัญต่อเนื้อเรื่อง เช่นเดียวกับคำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงสภาวะจิตใจหรือความต้องการของผู้พูด เพราะช่วยทำให้บทสนทนานั้นรื่นไหล และมีความเป็นธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการละไม่แปลควรเป็นกลวิธีสุดท้ายที่ผู้แปลจะเลือกใช้

กลวิธีการแปลคำอุทานเสริมที่ใช้มากที่สุด คือ การแปลโดยนำไปเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม ที่มีใช้อยู่แล้ว หรือ แปลเป็นคำอุทานเสริมจากความหมายเดิมของคำอุทานในภาษาต้นทางก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี ไม่สามารถใช้คำอุทานเสริมที่เกิดจากการแปลแบบตรงตัวได้ เพราะไม่สื่อความ จึงควรเลือกใช้คำอุทานเสริมถ้อยคำอื่นที่สามารถสื่อความหมาย หรือ เจตนาของผู้พูดได้ เช่นเดียวกับคำอุทานเสริมในภาษาต้นทาง

นอกจากนี้ กลวิธีการแปลอื่น ๆ รวมถึงการละไม่แปล ยังพบในคำอุทาน ‘Well’ เป็นส่วนมาก อาจกล่าวได้ว่าเกิดกับคำอุทาน ‘Well’ แทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะ ‘Well’ เป็นคำอุทานที่พบมากที่สุด และยังสามารถสื่อความหมายได้หลากหลายกว่าคำอุทานเสริมอื่น ๆ จึงทำให้สามารถแปลเป็นคำต่าง ๆ ได้จำนวนมาก ขึ้นอยู่กับหน้าที่ในการสื่อความหมายของคำ ในแต่ละบริบท ในแต่ละสถานการณ์

5.2.3 กลวิธีการแปลอุทานวลี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบอุทานวลีจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ และ ฉบับแปลภาษาไทย และพบว่าผู้แปลมีกลวิธีการแปลอุทานวลี ดังต่อไปนี้

5.2.3.1 การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลีในภาษาปลายทาง

กลวิธีนี้หมายถึงการถ่ายทอดความหมายของอุทานวลีจากต้นฉบับ โดยการเทียบเคียงกับอุทานวลีที่มีใช้ในวัฒนธรรมของผู้แปล อุทานวลีที่ได้จากการแปลในกลวิธีนี้จึงมีความเป็นธรรมชาติ เพราะเป็นอุทานวลีที่ใช้ทั่วไปในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 232 ขณะที่ลุงเวอร์นอนกำลังคาดคั้นแฮร์รี่ นกฮูกตัวที่สี่ก็บินออกมาจากเตาผิง

WHOOSH. With a clattering, a whirring of wings and a soft fall of dust, a fourth owl came shooting out of the kitchen fireplace.

Copyright by Mahidol University

‘**FOR GOD'S SAKE!**’ roared Uncle Vernon, pulling great clumps of hair out of his moustache, something he hadn't been driven to do in a long time. 'I WILL NOT HAVE OWLS HERE, I WILL NOT TOLERATE THIS, I TELL YOU!'

(the Order of the Phoenix: 36)

หวือ เสียงกระทบกันดังโกกเกก ปีกกระพือเร็ว ๆ ดังหวือ ๆ ฝุ่นโปรยตกลงมาเบา ๆ นกฮูกตัวที่สี่พุ่งออกมาจากเตาผิงในครัว

“**ให้ตายเถอะ!**” ลุงเวอร์นอนคำราม กระชากหนวดกระจุกหนึ่งออกมา เป็นสิ่งที่ลุงไม่ได้ถูกบีบคั้นให้ทำมานานแล้ว “*บอกไว้เลยนะ ฉันไม่ยอมให้มีนกฮูกที่นี่ ฉันไม่ยอมทนเรื่องนี้!*”

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 55)

จากตัวอย่างที่ 232 มีการเทียบเคียงอุทานวลี ‘FOR GOD’SAKE’ กับอุทานวลี ‘ให้ตายเถอะ’ ซึ่งมีใช้ในภาษาไทย เพื่อสื่ออารมณ์โกรธไม่พอใจของผู้พูด แม้ว่า ‘ให้ตายเถอะ’ จะไม่แสดงถึงวัฒนธรรมความเชื่อในภาษาต้นทาง แต่คำแปลที่ได้ ก็มีความเป็นธรรมชาติ และสื่อสภาวะอารมณ์ของผู้พูดได้ดี

<u>ตัวอย่างที่ 233</u> แฮกริดส่งจดหมายมาบอกว่าแมงมุมยักษ์ของเขาตายแล้ว

‘Look at this,’ said Harry, handing the note to Hermione.

‘**Oh, for heaven’s sake**,’ she said, scanning it quickly and passing it to Ron, who read it through looking increasingly incredulous.

(the Half-Blood Prince: 440)

“ดูนี่สิ” แฮร์รี่บอก ยื่นจดหมายให้เฮอร์ไมโอนี่

“**โธ่ ตายจริง**” เธอพูด กวาดตาอ่านอย่างรวดเร็วและส่งต่อให้รอน เขาอ่านจนจบพร้อมกับทำสีหน้าไม่อยากเชื่อเอาเสียเลย

(เจ้าชายเลือดผสม: 491)

‘Oh, for heaven’s sake’ ในตัวอย่างนี้ แปลเป็นอุทานวลี ‘โธ่ ตายจริง’ เพื่อสื่อความรู้สึกตกใจของผู้พูดที่มีต่อข่าวการตายของแมงมุมยักษ์

Copyright by Mahidol University

5.2.3.2 การแปลตรงตัว

กลวิธีนี้หมายถึงการถ่ายทอดความหมายของอุทานวลีจากต้นฉบับ โดยการแปลความหมายตามรูปคำของคำที่ประกอบเป็นอุทานวลีในต้นฉบับภาษาอังกฤษ กลวิธีนี้ ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับรู้และเข้าใจถึงความเชื่อที่มีในวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง แต่อย่างไรก็ตาม การแปลตามความหมายของรูปคำทำให้อุทานวลีที่ได้ในฉบับแปลไม่มีความเป็นธรรมชาติ เพราะเป็นอุทานวลีที่ไม่มีใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างที่ 234 เฮอร์ไมโอนี่รำคาญที่รอนแสดงท่าทางไม่พอใจเมื่อรู้ว่าจินนี่ น้องสาวของตัวเองออกเดทกับไมเคิล

'Ron,' she said severely as she turned and trod on his feet, 'this is exactly why Ginny hasn't told you she's seeing Michael, she knew you'd take it badly. So don't *harp on* about it, **for heaven's sake**.'

'What d'you mean? Who's talking anything badly? I'm not going to harp on about anything…' Ron continued to chunter under his breath all the way down the street.

(the Order of the Phoenix: 311)

"รอน" เธอพูดเสียงเข้มเมื่อหันมาแล้วเหยียบเท้าเขา "นี่ละเป็นเหตุผลที่ว่าทำไมจินนี่ถึงไม่ยอมบอกเธอว่าเขาออกเที่ยวกับไมเคิล เขารู้ว่าเธอต้องรับรู้ข่าวแล้วทำตัวแย่ ๆ แบบนี้ละ เพราะฉะนั้น เลิกบ่นเรื่องนี้เสียที **เห็นแก่สวรรค์เถอะ**"

"เธอหมายความว่าไง ใครกันทำตัวแย่ ๆ ฉันไม่ได้บ่นอะไรซักเรื่อง..."

รอนยังคงบ่นพึมพำเสียงเบาไปคลอดทาง เฮอร์ไมโอนี่กลอกตากับแฮร์รี่และพูดเสียงต่ำในขณะที่รอนยังพึมพำคำสาปแช่งไมเคิล คอร์เนอร์ต่อไป

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 428)

จากตัวอย่างที่ 234 มีการเทียบเคียง 'For heaven's sake' กับอุทานวลี 'เห็นแก่สวรรค์เถอะ' ที่เกิดจากการแปลแบบตรงตัว โดยคำแปลที่ได้ยังคงสื่อถึงความเชื่อในเรื่อง 'สวรรค์' เช่นเดียวกับคำอุทานในต้นฉบับ และยังใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดที่เกิดความรำคาญใจกับการกระทำของผู้ฟัง เช่นเดียวกันด้วย

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้กลวิธีนี้กับอุทานวลีที่เกิดขึ้นใหม่โดยผู้ประพันธ์เองอีกด้วย ดังในตัวอย่างที่ 235

Copyright by Mahidol University

ตัวอย่างที่ 235 นายวีสลีย์โล่งใจที่แฮร์รี่พ้นจากความผิด

'Harry, that's wonderful! Well, of course, they couldn't have found you guilty, not on the evidence, but even so, I can't pretend I wasn't.'

But Mr Weasley broke off, because the courtroom door had just opened again. The Wizengamot were filing out.

'**Merlin's beard!**' exclaimed Mr Weasley wonderingly, pulling Harry aside to let them all pass. 'You were tried by the full court?'

'I think so,' said Harry quietly.

(the Order of the Phoenix: 139)

"แฮร์รี่ วิเศษมากนะ เออ แน่นอนละ พวกเขาจะเอาผิดเธอไม่ได้หรอก ในเมื่อมีหลักฐานอย่างนี้ แต่ถึงอย่างนั้นก็เถอะ ฉันไม่อาจแกล้งทำเป็นว่าฉันไม่--"

แต่นายวีสลีย์หยุดพูดกลางคัน เพราะประตูห้องพิจารณาคดีเปิดออกอีกครั้ง สมาชิกศาลสูงวิเซ็นกาม็อตเดินเรียงกันออกมา

"**เคราเมอร์ลินเป็นพยาน!**" นายวีสลีย์ร้องอุทานอย่างพิศวง ดึงแฮร์รี่หลบให้พวกนั้นผ่าน "เธอถูกพิจารณาโดยศาลทั้งคณะเลยหรือนี่"

(ภาคีนกฟีนิกซ์: 196)

'Merlin's beard' เป็นอุทานวลีที่ไม่มีใช้จริงในภาษาต้นทาง แต่ถูกนำขึ้นมาใช้เพื่อแสดงลักษณะเฉพาะของตัวละครในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ ด้วยเหตุนี้ อุทานวลีถ้อยคำนี้จึงถูกแปลตรงตัวตามความหมายของคำ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสในเรื่องเช่นเดียวกับผู้อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษ

การแปลอุทานวลีแบบตรงตัว บางครั้งก็เกิดเพราะความจำเป็น เนื่องจากผู้แปล ไม่สามารถหาอุทานวลีในภาษาปลายทางที่สามารถสื่อสภาวะอารมณ์ และแสดงถึงเรื่องความเชื่อ หรือ วัฒนธรรมในภาษาต้นทางได้เทียบเท่าต้นฉบับ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเลือกใช้กลวิธีการแปลนี้แทน

Copyright by Mahidol University

แม้ว่า ผู้วิจัยจะเห็นว่าอุทานวลีที่เกิดจากการเทียบเคียงกับอุทานวลีที่มีใช้ในภาษาปลายทางจะมีความเป็นธรรมชาติ แต่ก็ไม่เหมือนกับอุทานวลีที่ใช้จริงในปัจจุบันเสียทีเดียว ในทางตรงข้าม อุทานวลีที่เกิดจากการแปลแบบตรงตัว กลับเป็นที่คุ้นเคยในหมู่นักอ่านมากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นจำนวนมาก ทำให้ภาษามีการเปลี่ยนแปลง มีคำศัพท์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก รวมถึงมีการรับคำมาจากต่างประเทศเช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปกลวิธีการแปลคำอุทานของสุมาลี บำรุงสุข ออกมาเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความถี่การใช้กลวิธีการแปลคำอุทานแต่ละชนิดของสุมาลี บำรุงสุข

กลวิธีการแปลคำอุทาน	ชนิดของคำอุทาน		
	คำอุทานแท้	กลุ่มอุทานเสริม	
		คำอุทานเสริม	อุทานวลี
1. การแปลเป็นคำอุทานแท้	57.11%	47.09%	0%
2. การแปลเป็นคำอุทานเสริม	0.35%	14.77%	0%
3. การแปลเป็นอุทานวลี	0.24%	0%	100%
4. การทับศัพท์	35.49%	0%	0%
5. การแปลเป็นคำเรียกขาน	1.53%	5.23%	0%
6. การแปลเป็นคำเสริม	2.35%	0%	0%
7. การแปลเป็นคำเชื่อม	0.82%	12.79%	0%
8. การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม	0.35%	1.63%	0%
9. การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่นๆ	0.94%	15.81%	0%
10. การเพิ่มความ	0.12%	0%	0%
11. การละไม่แปล	0.71%	2.67%	0%

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าสุมาลี บำรุงสุข มีกลวิธีการแปลคำอุทานทั้งสิ้น 11 กลวิธีด้วยกัน และทั้ง 11 กลวิธีนั้นถูกใช้แตกต่างกันไปตามชนิดของคำอุทาน คำอุทานแท้สามารถใช้กลวิธีการแปลได้ทั้ง 11 กลวิธี โดยกลวิธีที่ใช้มากที่สุดในการแปลคำอุทานแท้ คือ การแปลเป็นคำอุทานแท้ใน

Copyright by Mahidol University

ภาษาปลายทาง พบถึงร้อยละ 57.11 ส่วนการทับศัพท์เพื่อยืมคำอุทานในต้นฉบับมาใช้ พบในปริมาณรองลงมา คือ ร้อยละ 35.49 ส่วนการแปลคำอุทานแท้เป็นคำอุทานชนิดอื่น หรือ คำประเภทอื่นนั้น พบจำนวนไม่มากนัก

คำอุทานเสริม มีแนวโน้มว่าจะแปลเป็นคำอุทานเสริมตามเดิม แม้ว่า ในตารางจะแสดงปริมาณการใช้กลวิธีการแปลคำอุทานเสริมเป็นคำอุทานแท้ถึงร้อยละ 47.09 ซึ่งมีปริมาณมากกว่าการแปลเป็นคำอุทานเสริมตามเดิม ที่มีปริมาณการแปลร้อยละ 14.77 แต่ทั้งนี้ จำนวนคำอุทานเสริมที่ใช้กลวิธีการแปลเป็นคำอุทานแท้มาจากคำอุทาน ‘Well’ ถึงร้อยละ 99.26 ในขณะที่คำอุทานเสริมอื่น ๆ ใช้กลวิธีการแปลนี้เพียงร้อยละ 0.74 เท่านั้น กล่าวได้ว่า ‘Well’ เป็นคำอุทานเสริมที่มีกลวิธีการแปลแตกต่างจากคำอุทานเสริมอื่น ๆ แม้ว่าในตาราง จะแสดงให้เห็นว่าคำอุทานเสริมมีการใช้กลวิธีการแปลเป็นคำอุทานแท้ การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ การแปลเป็นคำอุทานเสริม และการแปลเป็นคำเชื่อม ในปริมาณที่ใกล้เคียงกันตามลำดับ แต่หากแยกระหว่าง ‘Well’ กับ คำอุทานเสริมถ้อยคำอื่นแล้ว จะพบว่าคำอุทานเสริมถ้อยคำอื่นมีการใช้กลวิธีการแปลเป็นคำอุทานเสริมเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ ‘Well’ มีการแปลเป็นคำอุทานแท้ในปริมาณมาก เช่นเดียวกันกับการแปลโดยเปลี่ยนประเภทของคำอุทานเป็นคำชนิดต่าง ๆ และ ในทางตรงกันข้าม ‘Well’ ถูกแปลเป็นคำอุทานเสริมในปริมาณที่น้อยที่สุด

อุทานวลี แม้ว่าจะมีการแปลเป็นอุทานวลีตามเดิมถึงร้อยละร้อย แต่ก็พบว่า อุทานวลีที่เกิดจากการแปลแบบตรงตัว หรือ กึ่งตรงตัว มีถึงร้อยละ 70 ในขณะที่อุทานวลีที่เกิดจากการเทียบเคียงกับอุทานวลีที่มีใช้ในภาษาปลายทางมีเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น

นอกจากนี้ การแปลเป็นคำอุทานแท้ คำอุทานเสริม อุทานวลี การทับศัพท์ และคำเสริมจะพบในคำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงสภาวะจิตใจ หรือ แสดงความต้องการ หรือ ความตั้งใจของผู้พูด ส่วนการแปลเป็นคำเรียกขาน คำเชื่อม คำหรือประโยคแสดงคำถาม คำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ จะพบในการแปลคำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา การเพิ่มความให้คำอุทานพบในคำอุทานแท้ที่เมื่อแปลเป็นคำอุทานแท้ในภาษาปลายทางแล้วไม่สื่อความ จึงต้องมีการเพิ่มความเพื่อให้คำอุทานในภาษาปลายทางสื่อความหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และท้ายที่สุด การละไม่แปลเกิดขึ้นในคำอุทานที่มีหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาเด่นชัดมากกว่าสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ความตั้งใจของผู้พูด รวมถึง เมื่อมีคำอุทานปรากฏร่วมกันมากกว่า 2 ถ้อยคำ และมีหน้าที่การสื่อความหมายร่วมกัน ผู้แปลจึงแปลเป็นคำอุทานเพียงหนึ่งถ้อยคำเท่านั้น

Copyright by Mahidol University

5.3 ตารางแสดงความถี่และการเลือกใช้คำแปล

ผู้วิจัยได้รวบรวมคำอุทานจากต้นฉบับภาษาอังกฤษและคำแปลในภาษาไทย และได้จัดแบ่งตามกลุ่มประเภทของคำอุทานในรูปแบบของตารางแสดงความถี่ตามลำดับต่อไปนี้ (1) ตารางแสดงการเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานแท้ (2) ตารางแสดงการเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานเสริม และ (3) ตารางแสดงการเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานวลี

5.3.1 ตารางแสดงการเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานแท้

อุทานแท้ที่พบในต้นฉบับภาษาอังกฤษมีทั้งสิ้น 27 ถ้อยคำ และเรียงตามตัวอักษรได้ดังนี้ Ah, Aha, Alas, Ar, Argh, Eh, Er, Erm, Ha, Hey, Hmm, Humph, Mmm, Mphf, Oh, Oho, Oi, Oops, Ouch, Ow, Shh, Tut, Um, Urgh, Whoa, Whoops, และ Wow

ภายในตารางประกอบด้วย 1) คำอุทานแท้ที่พบ 2) จำนวนครั้งที่ปรากฏ 3) คำแปลที่พบ 4) จำนวนครั้งของแต่ละคำแปลที่ใช้ และ 5) อัตราส่วนของการใช้คำแปลแต่ละคำแปล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ความถี่และการเลือกใช้คำแปลของคำอุทานแท้

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนที่ใช้คำแปลนี้ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)
Ah	64	อ้า	34	53.13
		ฮ้า	1	1.57
		อา	4	6.25
		อ้าว	6	9.38
		เอ้า	3	4.69
		แหม	1	1.57
		โอ้	1	1.57
		อ้อ	5	7.81
		อ๊ะ	1	1.57

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนที่ใช้คำแปลนี้ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)
		โอ๊ย	1	1.57
		เฮ้อ	1	1.57
		นี่	1	1.57
		นั่นละ	1	1.57
		นั่นสินะ	1	1.57
		นี่แน่ะ	1	1.57
		คือ	1	1.57
		ถ้าอย่างนั้น	1	1.57
Aha	9	อะฮ้า	4	44.44
		อะฮ่า	1	11.11
		ฮะฮ่า	1	11.11
		อ๋อ	2	22.22
		นี่ไง	1	11.11
Alas	1	อนิจจา	1	100
Ar	5	อ๋อ	1	20
		อ้า	1	20
		เอ่อ	1	20
		เออ	1	20
		เออสิ	1	20
Aargh	7	ว้าย	1	14.29
		อ๊าก	3	42.86
		อ้าก	1	14.29
		อ้า	1	14.29
		อ๊า	1	14.29
Eh	21	...ใช่ไหมล่ะ	2	9.52
		...ไหมล่ะ	1	4.76
		...ว่าไหม	1	4.76

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนที่ใช้คำแปลนี้ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)
		...ใช่มะ	2	9.52
		...งั้นหรือ	1	4.76
		...จริงมั้ย	1	4.76
		...ละสิ	2	9.52
		...นี่นะ	1	4.76
		...ฮึ	4	19.52
		...ฮะ	2	9.52
		...เฮอะ	1	4.76
		...ดีไหม	1	4.76
		เอ๊ะ	1	4.76
		ว่าไง	2	9.52
Er	133	เออ	14	10.53
		เอ่อ	97	72.93
		เอ้อ	16	12.03
		เฮ้อ	1	0.75
		เฮ้	1	0.75
		คือ	3	2.26
		(ละไม่แปล)	1	0.75
Erm	12	เอ่อ	6	50
		เอ้อ	1	8.33
		อืม	4	33.33
		(ละไม่แปล)	1	8.33
Ha	4	ฮ่า	2	50
		ฮะฮ่า	1	25
		...เหรอ	1	25
Hey	29	เฮ้	16	55.17
		ไง	1	3.45

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนที่ใช้คำแปลนี้ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)
		ว่าไง	1	3.45
		เฮ้ย	2	6.90
		หวัดดี	3	10.34
		เอ๊ะ	2	6.90
		เอ	2	6.90
		อ้อ	1	3.45
		(ละไม่แปล)	1	3.45
Hmm	7	อืม	7	100
Humph	3	อืม	2	66.67
		ฮึ	1	33.33
Mmm	1	หือ	1	100
Mphf	1	หือ ว่างาย	1	100
Oh	470	โอ้	27	5.74
		โอ	43	9.15
		โอ๊ะ	7	1.49
		โอโฮ้	1	0.21
		โอ้โฮ	10	2.13
		อ้อ	75	15.96
		อ๋อ	87	18.51
		เอ	1	0.21
		เอ๊ะ	2	0.43
		อ้า	1	0.21
		เอ่อ	2	0.43
		เออ	6	1.28
		เอ้อ	9	1.91
		เฮ้อ	6	1.28
		โธ่	28	5.96

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนที่ใช้คำแปลนี้ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)
		โธ่เอ๊ย	10	2.13
		โอ๊ย	78	16.60
		โอย	16	3.40
		โถ	1	0.21
		อ้าว	20	4.26
		เอ้า	10	2.12
		อุ๊ย	2	0.43
		อุ๊ย	3	0.64
		อูว	1	0.21
		อู๊ว	1	0.21
		อือ	1	0.21
		เหรอ	2	0.43
		นั่น	1	0.21
		นี่	2	0.43
		แหม	2	0.43
		ครับ	2	0.43
		ก็	1	0.21
		คืออย่างนี้	1	0.21
		นั่นแหละ	3	0.64
		นั่นล่ะ	1	0.21
		ได้ได้	1	0.21
		เอาละ	1	0.21
		อะไรกัน	1	0.21
		อะไรจะขนาดนั้น	1	0.21
		(ละไม่แปล)	3	0.64
Oho	9	โอ้โฮ	6	66.67
		โอ้	1	11.11

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนที่ใช้คำแปลนี้ (ครั้ง)	ร้อยละ (%)
		อ้า	1	11.11
		อ๋อ	1	11.11
Oi	7	เฮ้	3	42.86
		เฮ้ย	3	42.86
		โอ๊ะ	1	14.28
Oops	1	อุ๊ย	1	100
Ouch	16	โอ๊ย	15	93.75
		โอ๊ะ	1	6.25
Ow	1	อ๊า	1	100
Shh	11	จุ๊ๆ	11	100
Tut	4	จุ๊	4	100
Um	13	อืม	11	84.62
		เอ้อ	1	7.69
		เอ่อ	1	7.69
Urgh	2	ยี้	1	50
		อี๋ย	1	50
Whoa	3	โอ้โฮ	3	100
Whoops	2	อุ๊ย	1	50
		อุ๊ยโหย	1	50
Wow	15	ว้าว	14	93.33
		โอ้โห	1	6.67

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

(1) คำอุทานแท้ที่มีอัตราการใช้คำแปลเพียงคำเดียว (ปรากฏร้อยละร้อย) คือ 1) ‘Alas’ แปลเป็น ‘อนิจจา’ 2) ‘Hmm’ แปลเป็น ‘อืม’ 3) ‘Mmm’ แปลเป็น ‘หือ’ 4) ‘Mphf’ แปลเป็น ‘หือ ว่างาย’ 5) ‘Oops’ แปลเป็น ‘อุ๊ย’ 6) ‘Ow’ แปลเป็น ‘อ๊า’ 7) ‘Shh’ และ 8) ‘Tut’ แปลเป็น ‘จุ๊’ และ 9) ‘Whoa’ แปลเป็น ‘โอ้โฮ’ ข้อสังเกตคือกลวิธีที่ถูกใช้เป็นการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้และคำอุทาน

Copyright by Mahidol University

เสริม ซึ่งคำอุทานเหล่านี้ มีจำนวนครั้งที่ปรากฏไม่มาก ดังนั้นการเลือกใช้คำแปลจึงไม่หลากหลายเหมือนคำอุทานอื่น ๆ

(2) คำอุทานแท้ที่มีอัตราการใช้คำแปลหลายคำ แต่มีการเลือกใช้คำแปลคำหนึ่งที่มีจำนวนครั้งที่ปรากฏมากกว่าคำแปลอื่น ๆ (ปรากฏมากกว่าร้อยละ 40) คือ 1) 'Ah' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'อ้า' 2) 'Aha' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'อะฮ้า' และยังมีคำอุทานที่ออกเสียงใกล้เคียงกันอีก 2 คำ คือ 'อะฮ่า' และ 'ฮะฮ่า' 3) 'Argh' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'ว้าย' 4) 'Er' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'เอ่อ' และยังมีคำแปลที่ออกเสียงใกล้เคียงกันอีก 2 คำ คือ 'เออ' และ 'เอ้อ' 5) 'Erm' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'เอ่อ' และยังมีคำแปลที่ออกเสียงใกล้เคียงกันอีก 1 คำ คือ 'เอ้อ' 6) 'Ha' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'ฮ่า' 7) 'Hey' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'เฮ้' 8) 'Hump' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'อืม' 9) 'Oho' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'โอ้โฮ' 10) 'Ouch' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'โอ๊ย' 11) 'Um' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'อืม' และ 12) 'Wow' คำแปลส่วนใหญ่ที่ผู้แปลเลือกใช้คือ 'ว้าว'

(3) คำอุทานแท้ที่มีการเลือกใช้คำแปลในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ 1) 'Ar' มีคำแปลทั้งหมด 5 คำด้วยกันคือ 'อ๋อ' 'อ้า' 'เอ่อ' 'เออ' และ 'เออสิ' ซึ่งคำแปลทั้งหมดต่างปรากฏในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน 2) 'Oi' มีคำแปลทั้งหมด 3 คำ แต่คำแปลที่มีอัตราส่วนการใช้ใกล้เคียงกันคือ 'เฮ้' และ 'เฮ้ย' 3) 'Urgh' มีคำแปลทั้งหมด2 คำ คือ 'ยี้' และ 'อี๋ย' 4) 'Whoops' มีคำแปลทั้งหมด2 คำ คือ 'อุ๊ย' และ 'อุ๊ยโหย'

(4) คำอุทานแท้ที่มีจำนวนมาก และมีคำแปลที่หลากหลาย และเกิดในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ1) 'Eh' มีคำแปลทั้งสิ้น 14 คำแปล ซึ่งคำแปลที่ใช้เป็นคำลงท้ายแสดงมาลาและคำลงท้ายแสดงคำถามถึง 12 ถ้อยคำ นอกจากนี้ ยังมี 2) 'Oh' ซึ่งเป็นคำอุทานแท้ที่ปรากฏมากที่สุด และมีคำแปลที่หลากหลายมากที่สุดถึง 42 คำแปลด้วยกัน (ไม่รวมการละไม่แปล)

(5) เมื่อวิเคราะห์จากตารางข้างต้นแล้ว จะพบว่าคำอุทานแท้ส่วนใหญ่ จะถูกแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ที่สื่อสภาวะจิตใจ หรือ แสดงท่าทีของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง เว้นแต่คำอุทานบางคำ คือ 'Ah' 'Eh' และ 'Oh' ที่มีการเลือกใช้คำแปลที่หลากหลายกว่าคำอุทานแท้อื่น ๆ ดังนั้นในการแปล นอกจากจะถูกแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้แล้ว ยังถูกแปลเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค ซึ่ง ทำหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาอีกด้วย

Copyright by Mahidol University

5.3.2 ตารางแสดงการเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานเสริม

คำอุทานเสริมที่มาจากคำคุณศัพท์ หรือ คำที่ทำหน้าที่คล้ายคำคุณศัพท์ และคำประเภทอื่น ๆ ปรากฏ จำนวน 20 ถ้อยคำ เรียงตามประเภทของคำ และตามตัวอักษรดังนี้ คำคุณศัพท์: Brilliant, Charming, Cool, Dear, Dreadful, Excellent, Fantastic, Fine, Funny, Good, Great, Ingenious, Magnificent, Nice, Well และ Wonderful คำจากประเภทอื่น: Blimey, Cheers, God/Goodness และ Shame

ตารางที่ 5 ประกอบด้วย 1) คำอุทานเสริมที่พบ 2) จำนวนครั้งที่ปรากฏ 3) คำแปลที่พบ 4) จำนวนครั้งของแต่ละคำแปลที่ใช้ และ 5) อัตราส่วนของการใช้คำแปลแต่ละคำแปล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความถี่และการเลือกใช้คำแปลของคำอุทานเสริม

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
Brilliant	3	เยี่ยมยอดมาก	1	33.33
		ยอดเยี่ยมไปเลย	1	33.33
		ยอดเยี่ยม	1	33.33
Charming	2	สวยงามมากนะ	1	50
		มีเสน่ห์มาก	1	50
Cool	3	เจ๋ง	1	33.33
		ยอดไปเลย	1	33.33
		แล้วไป	1	33.33
Dear	5	ตายๆ	4	75
		ตายแล้ว	1	25
Dreadful	2	ร้ายกาจจริงๆ	1	50
		ร้ายกาจมาก	1	50
Excellent	19	ยอดเยี่ยม	11	57.89
		เยี่ยมยอด	2	10.53
		เยี่ยมไปเลย	2	10.53

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
		เยี่ยมยอดมาก	1	5.26
		เยี่ยมยอดไปเลย	1	5.26
		เยี่ยมมาก	2	10.53
Fantastic	2	มหัศจรรย์	2	100
Fine	11	ดี	5	45.45
		ดีครับ	1	9.09
		ดีนี่	1	9.09
		ดีละ	1	9.09
		ดีครับ	1	9.09
		ครับ	1	9.09
		ก็ได้	1	9.09
Funny	1	แปลกนะ	1	100
Good	19	ดี	10	52.63
		ดีจ้ะ	2	10.53
		ดีค่ะ	1	5.26
		ดีครับ	1	5.26
		ดีละ	3	15.79
		ดีแล้ว	1	5.26
		ดีมาก	1	5.26
Great	3	ดีจริงๆ	1	33.33
		ดีมาก	1	33.33
		เยี่ยม	1	33.33
Ingenious	2	ฉลาดคิดจริงๆ	1	50
		ช่างคิดจริงๆ	1	50
Magnificent	1	สง่างามจริงๆ	1	100
Nice	1	ดีนี่	1	100
Well	745	เออ	124	16.64
		เอ่อ	91	12.21

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
		เอ้อ	28	3.76
		เฮ้อ	15	2.01
		อ้อ	18	2.42
		อ๋อ	19	2.55
		อ้าว	11	1.48
		เอ้า	18	2.42
		เอ	6	0.81
		เอ๊ะ	3	0.40
		อืม	11	1.48
		โอ๊ย	2	0.27
		แหม	43	5.77
		ก็แหม	1	0.13
		เฮอะ	4	0.54
		ฮึ	5	0.67
		โธ่เอ๊ย	2	0.27
		ช่างเถอะ	1	0.13
		เอาละ	85	11.41
		เอาเถอะ	14	1.87
		เอาเถอะนะ	1	0.13
		แต่เอาเถอะ	1	0.13
		เอางี้	1	0.13
		เอางี้นะครับ	1	0.13
		นั่นละ	5	0.67
		นั่นละค่ะ	1	0.13
		นั่นน่ะค่ะ	1	0.13
		นั่นแหละ	1	0.13
		นั่นแหละนะ	1	0.13
		นั่นแหละค่ะ	1	0.13

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
		นั่นสิ	3	0.40
		นั่นสินะ	1	0.13
		แต่ก็นั่นแหละ	1	0.13
		นี่	14	1.88
		นี่แน่ะ	15	2.01
		นี่ละ	1	0.13
		ก็	12	1.61
		ก้อ	1	0.13
		ก็...แต่	1	0.13
		ก็เพราะ	1	0.13
		ก็คือ	2	0.27
		ก็ได้	2	0.27
		ก็ดี	1	0.13
		งั้น	4	0.54
		งั้นก็	2	0.27
		งั้นก็ดีละ	1	0.13
		ถ้างั้น	5	0.67
		ถ้างั้นก็	1	0.13
		ถ้าอย่างนั้น	2	0.27
		ถ้าเช่นนั้น	1	0.13
		งั้นก็ดีละ	1	0.13
		คือ	32	4.30
		คือว่า	9	1.21
		คืออย่างนี้	2	0.27
		คืออย่างนี้ค่ะ	1	0.13
		อย่างนี้นะ	1	0.13
		อย่างนี้	1	0.13
		ยังไงก็	1	0.13

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
		ยังไงๆ	1	0.13
		ถึงยังไง	1	0.13
		ถึงอย่างนั้น	1	0.13
		แต่	11	1.48
		แต่ว่า	5	0.67
		แต่ผมว่า	1	0.13
		ว่าแต่	1	0.13
		แบบว่า	2	0.27
		แน่นอนละ	1	0.13
		ดี	10	1.34
		ดีมาก	2	0.27
		ดีครับ	1	0.13
		ดีละ	16	2.14
		ดีจริง	3	0.40
		ดีแล้ว	4	0.54
		ฟังนะ	3	0.40
		ใช่แล้ว	4	0.54
		ใช่แล้วครับ	1	0.13
		ค่ะ	1	0.13
		แล้ว	4	0.54
		แล้วก็	1	0.13
		แล้วไงล่ะครับ	1	0.13
		แล้วไงต่อล่ะ	1	0.13
		แล้วนี่	1	0.13
		ไง	4	0.54
		ว่าไง	9	1.21
		ว่าไงจ๊ะ	2	0.27
		ว่าไงล่ะ	1	0.13

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
		ตามใจ	1	0.13
		(ละไม่แปล)	23	3.09
Wonderful	2	วิเศษเลย	1	50
		วิเศษมาก	1	50
Blimey	26	ให้ตาย	14	53.85
		ให้ตายสิ	6	23.08
		ให้ตายซิ	1	3.85
		ให้ตายเถอะ	3	11.54
		ตายละวา	1	3.85
		โอ๊ย	1	3.85
Cheers	7	เยี่ยม	4	57.14
		ไชโย	2	28.57
		ขอบใจ	1	14.29
God/Goodness	4	ตายแล้ว	2	50
		โธ่เอ๋ย	1	25
		ปัดโธ่	1	25
Shame	2	โชคร้ายเหลือเกิน	1	50
		แย่นะ	1	50

จากตารางที่ 5 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

(1) คำอุทานเสริม โดยเฉพาะคำอุทานเสริมที่มาจากคำคุณศัพท์ มีแนวโน้มที่จะแปลตามความหมายของคำ มากกว่าการแปล โดยเทียบเคียงกับคำอุทานแท้

(2) แม้ว่าคำอุทานเสริมส่วนใหญ่จะมีคำแปลหลายคำ แต่คำแปลเหล่านั้น ล้วนสื่อความหมายในแนวเดียวกัน เช่น ‘Excellent’ มีคำแปลทั้งสิ้น 6 แบบ คือ ‘ยอดเยี่ยม’ ‘เยี่ยมยอด’ ‘เยี่ยมไปเลย’ ‘เยี่ยมยอดมาก’ ‘เยี่ยมยอดไปเลย’ และ ‘เยี่ยมมาก’ ซึ่งทุกคำแปลสื่อความหมายเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานเสริมที่คำแปลสื่อความหมายในแนวเดียวกัน มีดังต่อไปนี้ 1) ‘Brilliant’ 2) ‘Blimey’ 3) ‘Charming’ 4) ‘Cheers’ 5) ‘Cool’ 6) ‘Excellent’ 7) ‘Fine’ 8) ‘Good’ 9) ‘Great’ 10) ‘Ingenious’ 11) ‘Shame’ และ 12) ‘Wonderful’

Copyright by Mahidol University

(3) คำอุทานเสริมที่มีอัตราการใช้คำแปลเพียงคำเดียว (ปรากฏร้อยละร้อย) คือ 1) ‘Fantastic’ แปลเป็น ‘มหัศจรรย์’ 2) ‘Funny’ แปลเป็น ‘แปลกนะ’ 3) ‘Magnificent’ แปลเป็น ‘สง่างามจริง ๆ’ และ 4) ‘Nice’ แปลเป็น ‘ดีนี่’ ซึ่งคำอุทานเหล่านี้ มีจำนวนครั้งที่ปรากฏไม่มาก ดังนั้น การเลือกใช้คำแปลจึงไม่หลากหลาย

(4) มีการแปลคำอุทานเสริมโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ หรือ คำอุทานเสริมที่ไม่ได้มาจากความหมายเดิมของของคำ เช่น ‘Dear’ แปลเป็น ‘ตาย ๆ’ และ ‘ตายแล้ว’ ‘Well’ แปลเป็น ‘เอ่อ’ ‘อ้อ’ ‘แหม’ เป็นต้น

(5) ‘Well’ เป็นคำอุทานเสริมที่ปรากฏมากที่สุด และมีการเลือกใช้คำแปลที่หลากหลายที่สุดถึง 89 คำแปลด้วยกัน (ไม่รวมการละไม่แปล) โดย ‘Well’ มีอัตราส่วนระหว่างการแปลเป็นคำอุทานที่สื่อสภาวะจิตใจ ในอัตราที่ใกล้เคียงกับการแปลเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค ซึ่งทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

5.3.3 ตารางแสดงการเลือกใช้คำแปลในกลุ่มอุทานวลี

ผู้วิจัยพบอุทานวลีจำนวน 7 ถ้อยคำ คือ For god’s sake/For heaven’s sake, Good gracious, Good grief, Good Lord, Jolly good, Merlin’s bread และ Thank god/Thank goodness

ตารางที่ 6 ประกอบด้วย 1) อุทานวลีที่พบ 2) จำนวนครั้งที่ปรากฏ 3) คำแปลที่พบ 4) จำนวนครั้งของแต่ละคำแปลที่ใช้ และ 5) อัตราส่วนของการใช้คำแปลแต่ละคำแปล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความถี่และการเลือกใช้คำแปลของอุทานวลี

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
For heaven’s sake/ For god’s sake	11	เห็นแก่สวรรค์เถอะ	4	36.37
		สวรรค์โปรด	2	18.18
		สวรรค์โปรดเถอะ	1	9.09
		แต่สวรรค์โปรดเถอะ	1	9.09
		ตายจริง	1	9.09
		ให้ตายเถอะ	2	18.18

Copyright by Mahidol University

คำอุทานในต้นฉบับ	จำนวนที่ปรากฏทั้งหมด (ครั้ง)	คำแปล	จำนวนครั้งที่ใช้คำแปลนี้	ร้อยละ (%)
Good gracious	4	อะไรกัน	3	75
		สวรรค์โปรด	1	25
Good grief	1	ให้ตาย	1	100
Good Lord	5	คุณพระช่วย	3	60
		คุณพระคุณเจ้า	1	20
		พระเจ้าช่วย	1	20
Jolly good	3	ดีจริงๆเลย	3	100
Merlin's beard	8	เคราเมอร์ลิน	3	37.50
		เคราเมอร์ลินเป็นพยาน	5	62.50
Thank god/ Thank goodness	8	ขอบคุณพระเจ้า	5	62.50
		ขอบคุณสวรรค์	2	25
		แต่โชคดีนะ	1	12.50

จากตารางที่ 6 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่า อุทานวลี มีแนวโน้มที่จะแปลตามความหมายของคำมากกว่าการแปลโดยเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ หรือ อุทานวลีที่ใช้ในวัฒนธรรมไทยเช่นเดียวกับการแปลคำอุทานเสริม ผู้วิจัยเห็นว่าอุทานวลีส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องความเชื่อในวัฒนธรรมต้นทาง จึงอาจส่งผลให้ผู้แปลคงรูปแบบของอุทานวลีในต้นฉบับเอาไว้ โดยการแปลแบบตรงตัว อุทานวลีที่พบส่วนใหญ่จึงขาดความเป็นธรรมชาติ และคำบางคำก็ล้าสมัย ไม่ค่อยพบในภาษาพูดยุคปัจจุบัน

บริบทเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้คำแปล ซึ่งในการแปลคำอุทาน สามารถใช้บริบทในการวิเคราะห์ได้มากกว่าหนึ่งบริบท ขึ้นอยู่วิจารณญาณของผู้แปล นอกจากนี้ คำอุทานแท้ คำอุทานเสริม และอุทานวลี ย่อมมีกลวิธีการแปลที่เหมือน หรือ แตกต่างกันไป โดยกลวิธีที่ถูกใช้มากที่สุด คือการเทียบเคียงกับคำอุทานที่สามารถสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดได้ชัดเจน โดยอาจจะเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ คำอุทานเสริม หรือ อุทานวลีตามชนิดเดิมของคำอุทาน หรือเทียบเคียงกับคำอุทานต่างชนิดกันก็ย่อมได้เช่นกัน นอกจากนี้ คำอุทานที่สื่อสภาวะจิตใจ หรือ ใช้แสดงท่าทีของผู้พูดมักถูกแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทาน หรือ กลุ่มคำอุทานในภาษาปลายทาง ในขณะที่คำ

Copyright by Mahidol University

อุทานที่แสดงความต่อเนื่องในบทสนทนาจะถูกแปลเป็นคำประเภทอื่น เช่น คำเชื่อม คำเรียกขาน เป็นต้น ยกเว้นแต่กรณีของคำอุทาน ‘Eh’ ที่มักปรากฏท้ายประโยคหรือข้อความที่เป็นประโยคถาม จึงถูกแปลเป็นคำเสริมท้ายมากกว่าถูกแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทาน ในส่วนของคำอุทานเสริมนั้น ‘Well’ เป็นคำอุทานที่มีหน้าที่ในการสื่อความหมายที่หลากหลาย จึงสามารถใช้เป็นคำแสดงความต่อเนื่องในบทสนทนาได้ ดังนั้น ‘Well’ จึงเป็นคำอุทานเสริมเพียงถ้อยคำเดียว ที่ถูกแปลเป็นคำประเภทอื่น นอกเหนือไปจากการแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทาน และท้ายที่สุด อุทานวลีมีการแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลีในภาษาปลายทาง ซึ่งทำให้อุทานวลีในฉบับแปลมีความเป็นธรรมชาติมากกว่าอุทานวลีที่ถูกแปลแบบตรงตัว แต่อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม อุทานวลีที่ถูกแปลแบบตรงตัวจะสามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง ทำให้ผู้อ่านในฉบับแปลได้รับรู้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของภาษาต้นทางมากยิ่งขึ้น

ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด รวมถึงอภิปรายถึงผลที่พบ และเสนอแนะแนวทางการศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับการแปลคำอุทานให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาในภายหน้า

Copyright by Mahidol University

บทที่ 6
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิเคราะห์

จากการศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince สามารถแบ่งผลการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

6.1.1 หน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานในภาษาอังกฤษ

คำอุทานภาษาอังกฤษที่พบ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคำอุทานแท้ หรือ กลุ่มคำอุทานเสริม ต่างมีหน้าที่ในการสื่อความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของ อเมก้า (Ameka, 1992) ที่ได้แบ่งคำอุทานตามหน้าที่ในการสื่อความหมายของ ออกเป็น 3 ชนิดด้วยกัน คือ

(1) คำอุทานที่ทำหน้าที่ในการแสดงสภาวะจิตใจ

(2) คำอุทานที่ทำหน้าที่ในการแสดงความตั้งใจและความต้องการของผู้พูด

(3) คำอุทานที่ทำหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

6.1.1.1 คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงสภาวะจิตใจ

หน้าที่ในการสื่อสภาวะจิตใจ เป็นหน้าที่ในการสื่อความหมายที่เด่นชัดที่สุดของคำอุทาน ทั้งคำอุทานแท้ คำอุทานเสริม รวมถึงอุทานวลี และกลุ่มคำอุทานที่ทำหน้าที่ในการแสดงสภาวะจิตใจ ยังสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้อีก 2 ชนิดด้วยกัน คือ (1) คำอุทานที่สื่อสภาวะอารมณ์ และ (2) คำอุทานที่แสดงการรับรู้และเข้าใจ

(1) คำอุทานที่ทำหน้าที่สื่อสภาวะอารมณ์ มีการใช้คำอุทานเพื่อสื่อสภาวะอารมณ์ที่หลากหลาย และบางอารมณ์มีความใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาจัดเป็นกลุ่มคำอุทานตามสภาวะอารมณ์ตามเกณฑ์ทางด้านทัศนคติของผู้พูด และสามารถจัดแบ่งคำอุทานที่ใช้สื่อสภาวะอารมณ์ของผู้พูดได้เป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ (1.1) คำอุทานที่ใช้สื่ออารมณ์เชิงบวก เป็นการใช้คำอุทานเพื่อสื่ออารมณ์ที่พึงประสงค์ของผู้พูด หรือ เพื่อแสดงทัศนคติที่ดีต่อผู้ฟัง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น อารมณ์ดีใจ สบายใจ มีความสุข พอใจ ประหลาดใจ เป็นต้น และ (1.2) คำอุทานที่ใช้สื่อ

Copyright by Mahidol University

อารมณ์เชิงลบ เป็นการใช้คำอุทานเพื่อสื่ออารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของผู้พูด หรือ เพื่อแสดงทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ฟัง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น อารมณ์ไม่พอใจ โกรธ เศร้า กลัว ตกใจ ไม่สบายใจ วิตกกังวล เจ็บปวด ขยะแขยง เป็นต้น

คำอุทานบางถ้อยคำใช้สื่อสภาวะอารมณ์เพียงสภาวะอย่างเดียว เช่น ‘Alas’ ‘Argh’ ‘Ouch’ ‘Shame’ ล้วนใช้สื่อสภาวะอารมณ์เชิงลบ ในขณะที่ ‘Cheers’ ‘Oho’ ‘Wow’ ‘Thank God’ ในยามปกติ ถูกใช้เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์ในเชิงบวกของผู้พูด แต่อย่างไรก็ดี ยกเว้นกรณีที่ผู้พูดนำอุทานที่สื่อสภาวะในเชิงบวกเหล่านี้ มาใช้เพื่อแสดงการประชดประชัน ซึ่งนอกจากจะทำให้คำอุทานเชิงบวกเหล่านี้กลายเป็นคำอุทานที่สื่อสภาวะอารมณ์เชิงลบแล้ว ยังจะกลายเป็นคำอุทานที่ใช้แสดงความตั้งใจและความต้องการของผู้พูดในหัวข้อ 6.1.1.2 ด้วย นอกจากนี้ มีคำอุทานอีกหลายถ้อยคำเช่นกัน ที่สามารถใช้สื่อสภาวะอารมณ์ได้ทั้ง 2 สภาวะอารมณ์ ขึ้นอยู่กับบริบท สถานการณ์ ที่คำอุทานถ้อยคำนั้นไปปรากฏ เช่น ‘Oh’ สามารถใช้เพื่อสื่อความรู้สึกผิดหวังที่เหตุการณ์ไม่เป็นไปตามที่คิด แต่ในอีกสถานการณ์หนึ่ง ‘Oh’ ถูกใช้เพื่อสื่อความรู้สึกดีใจของผู้พูดได้เช่นกัน

(2) คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงการรับรู้และเข้าใจ คำอุทานส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคำอุทานแท้ ล้วนมีนัยยะของการรับรู้ หรือเข้าใจอยู่ในตัวเองทั้งสิ้น เช่น ‘Ah’ ‘Aha’ ‘Oh’ เป็นต้น คำอุทานที่แสดงการรับรู้สามารถทำหน้าที่สื่อสภาวะอารมณ์ หรือ การสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาร่วมด้วยได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่พบหน้าที่แสดงการรับรู้เข้าใจในกลุ่มคำอุทานเสริม

6.1.1.2 คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงความตั้งใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด

คำอุทานในกลุ่มนี้ คือ คำอุทานที่ผู้พูดใช้เพื่อสื่อถึงความต้องการ หรือความตั้งใจว่าอยากให้ผู้ฟังทำอะไร หรือ คาดหวังให้เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น เช่น ‘Shh’ แสดงให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังเงียบ หรือลดเสียงให้เบา เพื่อให้ผู้พูดได้ยินสียงจากที่อื่นชัดเจนยิ่งขึ้น ‘Well well well’ แสดงให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดต้องการเยาะเย้ยถึงความผิดพลาดของผู้ฟัง ‘Eh?’ แสดงให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดเกิดความสงสัย และอยากทราบคำตอบจากผู้ฟัง ‘Hey’ และ ‘Oi’ แสดงให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังหยุดการกระทำบางอย่าง และหันมาสนใจฟังในสิ่งที่ผู้พูดกำลังจะกล่าวต่อมา เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

6.1.1.3 คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

หน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนานั้น มีอยู่ในคำอุทานทุกถ้อยคำ เพียงแต่ว่าในหลาย ๆ สถานการณ์ หน้าที่ในการสื่อสภาวะจิตใจ หรือ หน้าที่ในการแสดงความต้องการ หรือความตั้งใจของผู้พูดมีความเด่นชัดมากกว่า นอกจากนี้ คำอุทานที่มีหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา มักเป็นคำอุทานที่สามารถใช้เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์เชิงลบ เช่น ‘Ah’ ‘Er’ ‘Erm’ ‘Oh’ ‘Well’ โดยใช้เมื่อผู้พูดเกิดความลังเล ประหม่า กลัว ไม่แน่ใจ หรือ หาคำพูดไม่ได้ จึงต้องนำคำอุทานมาใช้เพื่อประวิงเวลาในการคิดหาคำพูด และยังมีการใช้คำอุทานเพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาในกรณีอื่น ๆ เช่น เพื่อเริ่มบทสนทนา เพื่อจบบทสนทนา เพื่อเปลี่ยนหัวข้อสนทนา เพื่อประกอบประโยคคำถาม เพื่อประกอบข้อความที่แสดงการปฏิเสธ หรือ เพื่อเป็นคำตอบรับ เป็นต้น

6.1.2 บริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล

บริบทในที่นี้ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้คำแปล บริบทอาจเป็นข้อความซึ่งเป็นตัวอักษร เป็นลักษณะทางสังคมของตัวละคร เป็นอิทธิพลทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ หรือ ภาษาฉบับแปลก็ได้

ในขั้นตอนการเลือกใช้คำแปลนั้น บริบทอาจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้คำของผู้แปลก็เป็นได้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าบริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปลมี 4 ประเภทด้วยกัน คือ บริบททางความหมาย บริบททางสังคม บริบททางวัฒนธรรม และ บริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร

6.1.2.1 บริบททางความหมาย

ในการแปลคำอุทาน สามารถพิจารณาจากบริบททางความหมายของคำอุทานในภาษาต้นทางก่อนตัดสินใจเลือกใช้คำแปล โดยบริบททางความหมายสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ (1) ความหมายประจำคำ และ (2) ความหมายตามหน้าที่

(1) ความหมายประจำคำ หมายถึง ความหมายที่เกิดจากการเทียบเคียงระหว่างภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง เป็นความหมายที่พบเป็นลำดับแรก ๆ ในพจนานุกรม ผู้วิจัยพบว่าความหมายประจำคำแต่ละคำ โดยเฉพาะในกลุ่มคำอุทานเสริม สามารถนำมาใช้ในการแปลได้ เช่น ‘Good’ แปลได้เป็น ‘ดี’ ‘ดีจ้ะ’ ‘ดีค่ะ’ ‘ดีครับ’ ‘ดีละ’ ‘ดีแล้ว’ ‘ดีมาก’ จากตัวอย่างคำแปลของ ‘Good’ จะเห็นว่า คำแปลที่ถูกเลือกใช้มีคำพื้นฐานเดียวกัน คือคำว่า ‘ดี’ ซึ่งเป็นความหมายประจำคำของ ‘Good’

Copyright by Mahidol University

(2) ความหมายตามหน้าที่ หมายถึง การเลือกใช้คำแปล โดยพิจารณาจากหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ ทั้งนี้ ในบางกรณี ไม่สามารถใช้ความหมายประจำคำ หรือ หาคำแปลจากพจนานุกรมภาษาปลายทางได้ เนื่องจาก คำแปลที่ได้ไม่เหมาะสม หรือ ไม่สื่อความ นอกจากนี้ พจนานุกรมมักอธิบายหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานแท้ และมีการยกตัวอย่างเพียงเล็กน้อย ซึ่งยังไม่ครอบคลุมกับความหมายทั้งหมด ดังนั้น ต้องพิจารณาจากหน้าที่การสื่อความหมาย จึงจะสามารถเลือกใช้คำที่เหมาะสมในการแปลได้ เช่น ‘Ouch’ ใช้สื่อสภาวะจิตใจเมื่อผู้พูดเกิดความรู้สึกเจ็บปวด คำแปลที่เลือกใช้ก็ควรสื่อความรู้สึกเจ็บปวดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ คำอุทานบางถ้อยคำ โดยเฉพาะกลุ่มคำอุทานเสริม แม้ว่า จะมีความหมายประจำคำอยู่แล้ว ในบางสถานการณ์ ไม่สามารถแปลตรงตัวตามความหมายของคำได้ ต้องพิจารณาจากหน้าที่ในการสื่อความหมายของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ เช่น ‘Well’ บางสถานการณ์ ใช้แสดงความพึงพอใจ และใช้แสดงการชมเชย ดังนั้นจึงสามารถแปลแบบตรงตัวเป็นคำอุทานเสริม ‘ดี’ ‘ดีมาก’ ได้ แต่ในบางสถานการณ์ ‘Well’ ใช้แสดงสภาวะจิตใจที่ไม่มั่นคง และใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา จึงมีการแปลโดยใช้คำอุทานแท้ ‘เอ่อ’ เพื่อสื่อสภาวะจิตใจนั้นแทน

6.1.2.2 บริบททางสังคม

บริบททางสังคม หมายถึง องค์ประกอบทางสังคมของตัวละคร เช่น เพศ วัย ทัศนคติ ความสัมพันธ์ของตัวละคร ซึ่งส่งผลต่อการใช้ภาษาของตัวละคร ผู้แปลย่อมต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมของตัวละครแต่ละตัว ก่อนตัดสินใจในการเลือกใช้คำแปล และแม้ว่าคำอุทานจะเป็นเพียงถ้อยคำ หรือ วลีสั้นๆ แต่บริบททางสังคมก็มีส่วนในการเลือกใช้คำในการแปล ดังต่อไปนี้

(1) เพศ สามารถส่งผลต่อการเลือกใช้คำอุทาน ในบางสถานการณ์ คำอุทานของเพศหญิง ย่อมแตกต่างจากเพศชาย เช่น เมื่อตกใจ ผู้หญิงส่วนใหญ่อุทานว่า ‘ว้าย’ ในขณะที่ผู้ชายหากอุทานออกมาว่า ‘ว้าย’ ก็จะถูกมองว่าเป็นคนผิดเพศ เป็นต้น นอกจากนี้ คำอุทานบางถ้อยคำก็พบในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย หรือ ในเพศชายมากกว่าเพศหญิง หากใช้สลับเพศกันจะดูไม่เหมาะสม แต่ก็ไม่ได้ผิดแปลกอะไร เช่น ‘ให้ตาย’ พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง แต่หากเพศหญิงใช้ก็ไม่ผิดอะไร

Copyright by Mahidol University

(2) วัย เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปลคำอุทาน คำอุทานบางถ้อยคำสามารถแสดงถึงวัยของผู้พูดได้ เช่น ‘คุณพระคุณเจ้า’ ‘คุณพระช่วย’ แสดงให้ทราบว่าผู้พูดอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่ ‘อุ๊ยโหย’ แสดงให้ทราบว่าผู้พูดน่าจะอยู่ในช่วงวัยรุ่น

(3) ทัศนคติ ของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง ย่อมส่งผลต่อการเลือกใช้คำอุทาน กล่าวคือ เมื่อผู้พูดมีทัศนคติอย่างไรต่อผู้ฟัง หรือ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ก็จะส่งผลต่อภาษาที่ใช้ด้วย เช่น เมื่อผู้พูดมีทัศนคติที่ไม่ดี หรือ เกิดความรู้สึกในด้านลบ ก็ย่อมจะเลือกใช้คำที่รุนแรง มีการคุกคาม หรือ มีระดับความสุภาพที่น้อยกว่าปกติ เช่น ‘เฮ้ย’ หากใช้กับเพื่อนผู้ชายที่มีความสนิทสนมกันก็ไม่ถือเป็นคำที่ไม่สุภาพ แต่เมื่อผู้พูดเกิดอารมณ์โกรธ ไม่พอใจ แล้วใช้คำอุทาน ‘เฮ้ย’ เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง คำอุทาน ‘เฮ้ย’ ในกรณีนี้ จะถือเป็นคำอุทานที่ไม่สุภาพ เพราะให้ความรู้สึกคุกคามและมีทัศนคติด้านลบของผู้พูดร่วมด้วย

(4) ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา หรือ ระดับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังก็ย่อมส่งผลต่อการเลือกใช้คำเช่นเดียวกัน หากผู้พูดมีระดับทางสังคมที่ต่ำกว่าคำหรือคำอุทานในฉบับแปลก็ควรสุภาพ ไม่หยาบคาย หรือ แสดงความคุกคามต่อผู้ฟังมากจนเกินไป แต่หากผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า ก็อาจใช้คำอุทานที่ไม่สุภาพ หรือ แสดงการคุกคามต่อผู้ฟังได้ เช่น เมื่อผู้พูดมีสถานะเป็นรุ่นพี่ ส่วนผู้ฟังมีสถานภาพเป็นรุ่นน้อง รุ่นพี่ใช้คำอุทาน ‘เฮ้ย’ เพื่อเรียกความสนใจจากรุ่นน้องซึ่งเป็นผู้ฟัง เป็นต้น

6.1.2.3 บริบททางวัฒนธรรม

บริบททางวัฒนธรรมหมายถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี ของภาษาต้นทางและ ภาษาปลายทาง ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรม ย่อมมีวิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ ที่ทั้งเหมือน และแตกต่างกัน โดยเฉพาะ ความเชื่อทางศาสนานั้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในแต่ละวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบว่าอิทธิพลจากวัฒนธรรมต้นทาง หรือ วัฒนธรรมปลายทางล้วนมีผลต่อการเลือกใช้คำแปลทั้งสิ้น

(1) คำแปลที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต้นทาง ผู้วิจัยพบว่าสามารถเลือกใช้คำแปลคำอุทานที่ถ่ายทอดความเชื่อทางศาสนาในวัฒนธรรมต้นทาง ผ่านการแปลแบบตรงตัว ทำให้ผู้อ่านซึ่งอยู่ต่างวัฒนธรรมได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับด้วย แต่อย่างไรก็ตาม คำแปลที่ได้อาจไม่เป็นธรรมชาติ เนื่องจาก เป็นคำแปลที่ตรงตัว และไม่ใช่คำอุทานที่ใช้กันทั่วไปใน

Copyright by Mahidol University

ภาษาปลายทาง หรือ ภาษาฉบับแปล เช่น ‘For heaven’s sake’ แปลเป็น ‘เห็นแก่สวรรค์เถอะ’ ‘Thank goodness’ แปลเป็น ‘ขอบคุณพระเจ้า’

(2) คำแปลที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมปลายทาง วัฒนธรรมปลายทางมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำแปลเช่นกัน มีการแสดงความเชื่อทางศาสนาผ่านคำอุทานในภาษาไทยเช่นเดียวกับการแสดงความเชื่อทางศาสนาผ่านคำอุทานภาษาอังกฤษ ดังนั้น ในการแปล สามารถเลือกใช้คำแปลที่แสดงถึงวัฒนธรรมของตนเองให้ผู้อ่านได้เข้าใจความรู้สึกหรือเจตนาของผู้พูดได้มากยิ่งขึ้น และภาษายังมีความเป็นธรรมชาติมากกว่าคำอุทานที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาต้นทาง เช่น ‘Good lord’ แปลเป็น ‘คุณพระคุณเจ้า’

6.1.2.4 บริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร

บริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร หมายถึง กลวิธีที่ผู้ประพันธ์ใช้แสดงลักษณะเฉพาะตัวของละครบางตัว เช่น มีการให้ตัวละครใช้ภาษาไม่ถูกหลักไวยากรณ์ แต่ด้วยโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกัน จึงอาจทำให้มีการเลือกใช้การแปลคำแบบผิดไวยากรณ์ในคำคนละประเภทกับต้นฉบับ นอกจากนี้ ในต้นฉบับ ยังมีการสร้างคำอุทานขึ้นมาใหม่ คือ อุทานวลี ‘Merlin’s beard’เพื่อแสดงลักษณะเฉพาะตัวของพวกพ่อมด และแม่มด ดังนั้น ในการแปลก็ควรคงลักษณะนี้เอาไว้ให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ จึงถ่ายทอดความหมายของอุทานวลี ‘Merlin’s beard’ ด้วยการแปลแบบตรงตัวเป็น ‘เคราเมอร์ลิน’ และ ‘เคราเมอร์ลินเป็นพยาน’ ตามลำดับ

6.1.3 กลวิธีการแปลคำอุทานภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

งานวิจัยนี้ได้แบ่งกลวิธีการแปลตามชนิดคำอุทานทั้ง 3 ชนิด คือ คำอุทานแท้ คำอุทานเสริม และอุทานวลี โดยผู้วิจัยได้แยกอุทานวลีออกจากกลุ่มคำอุทานเสริม เนื่องจากเห็นว่ามีลักษณะการแปลที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด สามารถนำมาแยกออกจากกลุ่มของคำอุทานเสริมได้

6.1.3.1 กลวิธีการแปลคำอุทานแท้

กลวิธีการแปลและการถ่ายทอดความหมายของคำอุทานแท้ที่พบ มีทั้งสิ้น 11 กลวิธี แต่เนื่องจากกลวิธีการแปลเป็นคำอุทานเสริมและอุทานวลีมีจำนวนน้อย และกลวิธีการแปลเป็นคำเสริมและการแปลเป็นประโยคมีความเกี่ยวเนื่องกัน ผู้วิจัยจึงยกมากล่าวร่วมกัน ดังนั้นจึงเหลือกลวิธีการแปลคำอุทานแท้ 10 กลวิธีด้วยกัน คือ (1) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้

Copyright by Mahidol University

(2) การทับศัพท์ (3) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม (4) การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี (5) การแปลเป็นคำเรียกขาน (6) การแปลเป็นคำเชื่อม (7) การแปลเป็นคำเสริม (8) การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ (9) การเพิ่มความ และ (10) การละความ

(1) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ คือ การแทนที่คำศัพท์ในภาษาอังกฤษ ด้วยคำศัพท์ที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทย เช่น ‘Wow’ แปลเป็น ‘โอ้โห’ ‘Ouch’ แปลเป็น ‘โอ๊ย’ ‘Aha’ แปลเป็น ‘อ๋อ’ ‘Oho’ แปลเป็น ‘โอ้โฮ’ เป็นต้น

(2) การทับศัพท์ คือ การทับศัพท์เพื่อยืมคำอุทานในภาษาต้นฉบับมาใช้สื่อความหมาย แทนการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้อื่น ๆ ที่มีใช้ในภาษาปลายทาง ทั้งนี้เหตุอาจเกิดมาจากการรับเอาอิทธิพลของภาษาต้นฉบับ จึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนของภาษา เช่น ‘Hey’ ทับศัพท์เป็น ‘เฮ้’ ‘Aha’ ทับศัพท์เป็น ‘อะฮ่า’ และ ‘อะฮ้า’ ‘Ha’ ทับศัพท์เป็น ‘ฮ่า’เป็นต้น

(3) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม คือ การแปลคำอุทานแท้เป็นคำอุทานเสริม เพื่อสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด เช่น ‘Aha’ แปลเป็น ‘นี่ไง’ ‘Oh’ แปลเป็น ‘นั่น’ โดยคำอุทานเสริมที่ถูกนำมาใช้ในการแปลคำอุทานแท้นั้นมาจากคำชี้เฉพาะ ‘นี่’ และ ‘นั่น’

(4) การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี คือ การแปลคำอุทานแท้เป็นอุทานวลี เพื่อสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด เช่น มีการแปล ‘Oh come on’ เป็นอุทานวลี ‘อะไรจะขนาดนั้น’ เพื่อสื่อความรู้สึกไม่เชื่อ หรือ คิดว่าสิ่งที่ผู้ฟังพูดนั้นเกินจริง

(5) การแปลเป็นคำเรียกขาน คือ การแปลเป็นคำที่ใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง โดยคำเรียกขานที่ใช้ในการแปลมี 2 ประเภท คือ

(5.1) การแปลเป็นคำเรียก คือ คำที่ใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง หรือ ผู้ที่ต้องการพูดด้วย ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานแท้ที่ถูกแปลเป็นคำเรียกมักปรากฏร่วมกับชื่อของผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังหันมาให้ความสนใจ เช่น ‘Ah, Harry’ แปลเป็น ‘นี่แน่ะ แฮร์รี่’ ‘Ah, Evans ’ แปลเป็น ‘นี่ เอฟเวนส์’ ‘Hey, Harry’ แปลเป็น ‘ไง แฮร์รี่’ เป็นต้น

(5.2) การแปลเป็นคำขานรับ คือ คำที่ใช้ตอบรับคำเรียกขาน คำสั่ง หรือ คำถามจากผู้ฟัง เช่น ‘Oh’ แปลเป็น ‘ครับ’ ‘Ar’ แปลเป็น ‘เออสิ’ เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

(6) การแปลเป็นคำเชื่อม คือ การแปลเป็นคำเชื่อมชนิดต่าง ๆ ที่เชื่อมข้อความเข้าด้วยกัน ซึ่งเมื่อคำอุทานแท้ถูกแปลเป็นคำเชื่อม ก็จะทำหน้าที่ในสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา เช่น ‘Ah’ แปลเป็น ‘คือ’ ‘Oh’ แปลเป็น ‘ก็’ เป็นต้น

(7) การแปลเป็นคำเสริม คือ การแปลเป็นคำเสริมท้ายประโยคเพื่อแสดงเจตนา หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เช่น ‘…, eh?’ แปลเป็น ‘…ใช่ไหมล่ะ’ ‘…,eh?’ แปลเป็น ‘…จริงมั้ย’ ‘…,eh?’ แปลเป็น ‘…ว่าไง’ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่าคำเสริมท้ายประโยคคำถามในฉบับแปล ยังสามารถใช้เป็นประโยคเพื่อแสดงคำถามได้เช่นกัน เช่น ‘Eh?’ แปลเป็น ‘ว่าไง’ เป็นต้น

(8) การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ คือ การแปลเป็นคำ หรือ กลุ่มคำอื่น ๆ ที่มีหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา เช่น แปลเป็นคำแสดงการตัดบทสนทนา แปลเป็นคำแสดงการสรุป เป็นต้น

(9) การเพิ่มความให้คำอุทาน คือ การเพิ่มคำ หรือ ข้อความเพื่อช่วยแสดงความหมายนัยยะความหมายของคำอุทานให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยพบเพียง 1 ตัวอย่างเท่านั้น คือ ‘Mphf?’ แปลเป็น ‘หือ ว่างาย’

(10) การละไม่แปลคำอุทาน คือ การละไม่แปลคำอุทาน ในกรณีที่มีบริบทอื่น ๆช่วยแสดงสภาวะจิตใจของผู้พูด หรือ ความตั้งใจของผู้พูดชัดเจนอยู่แล้ว เช่น ‘I – oh, sorry, Marietta!’ แปลเป็น ‘ฉัน– Ø ขอโทษทีมารีเอตต้า!’ มีการละไม่แปลคำอุทาน ‘Oh’ ในฉบับแปล เนื่องจากมีคำว่า ‘sorry’ ซึ่งช่วยแสดงความรู้สึกเสียใจของผู้พูดให้ผู้อ่านเข้าใจได้เช่นกัน

6.1.3.2 กลวิธีการแปลคำอุทานเสริม

กลวิธีการแปลและการถ่ายทอดความหมายของคำอุทานเสริมที่พบ มีทั้งสิ้น 6 กลวิธีด้วยกัน คือ (1) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ (2) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม (3) การแปลเป็นคำเชื่อม (4) การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม (5) การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ และ (6) การละไม่แปล

Copyright by Mahidol University

(1) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ คือ การแทนที่คำอุทานเสริมในภาษาอังกฤษ ด้วยคำอุทานแท้ที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทย เช่น ‘God’ แปลเป็น ‘ปั้ดโธ่’ ‘Well, well, well’ แปลเป็น ‘แหม แหม แหม’ ‘Blimey’ แปลเป็น ‘โอ๊ย’ เป็นต้น

(2) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม คือ การนำคำอุทานเสริมจากภาษาต้นทางมาเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมที่ใช้สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดในภาษาปลายทาง โดยผู้วิจัยพบว่าคำแปลที่ได้จากการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริมมีลักษณะเด่นสองประการ คือ

(2.1) เป็นคำอุทานเสริมที่เกิดจากการแปลแบบตรงตัว ตามความหมายเดิมของคำอุทานนั้น ๆ เช่น ‘Well’ ‘Good’ แปลว่า ‘ดี’ ‘Fantastic’ แปลว่า ‘มหัศจรรย์’ เป็นต้น การแปลคำอุทานเสริมแบบตรงตัวบางถ้อยคำสามารถสื่อนัยยะความหมายของผู้พูดได้ดี ในขณะที่การแปลแบบตรงตัวในคำอุทานเสริมบางถ้อยคำ ก็ไม่สามารถสื่อนัยยะความหมายของคำอุทานได้เช่นกัน

(2.2) เป็นคำอุทานเสริมที่เกิดจากการนำไปเทียบกับคำอุทานเสริมคำอื่น ๆ ที่ความหมายเดิมไม่ตรงกับคำอุทานเสริมในต้นฉบับ กล่าวคือ คำอุทานเสริมในต้นฉบับภาษาอังกฤษจะมีคำแปลตามความหมายเดิมอยู่แล้ว แต่ผู้แปลเลือกที่จะนำคำอุทานเสริมอื่น ๆ ในภาษาฉบับแปล หรือ ภาษาปลายทางมาเทียบเคียงแทน เนื่องจากสามารถสื่อสภาวะจิตใจของผู้พูดได้ชัดเจนมากกว่าการแปลแบบตรงตัว เช่น ‘Dear, dear’ แปลเป็น ‘ตาย ๆ’ ‘Cheers’ แปลเป็น ‘เยี่ยม’ เป็นต้น

(3) การแปลเป็นคำเรียกขาน ผู้วิจัยพบว่ามีการแปลคำอุทานเสริมเป็นคำเรียกขานเช่นเดียวกับคำอุทานแท้ โดยคำเรียกที่ใช้ในการแปลมีลักษณะเป็นคำชี้เฉพาะเช่นเดียวกันกลวิธีนี้ ผู้วิจัยพบในการแปลคำอุทาน ‘Well’ เท่านั้น ไม่พบในคำอุทานเสริมคำอื่น ๆ

(4) การแปลเป็นคำเชื่อม คำอุทานเสริมถูกแปลเป็นคำเชื่อมเช่นเดียวกัน แต่คำอุทานเสริมถูกแปลเป็นคำเชื่อมหลากชนิดกว่าคำอุทานแท้ โดยผู้วิจัยพบว่าสามารถแปลคำอุทานเสริมเป็นคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง เช่น ‘Well’ แปลเป็น ‘แต่’ คำเชื่อมแสดงเหตุ เช่น ‘Well’ แปลเป็น ‘คือ’ และ ‘ก้อ’ คำเชื่อมแสดงเงื่อนไข เช่น ‘Well’ แปลเป็น ‘ถ้างั้น’ และคำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเวลา เช่น ‘Well’ แปลเป็น ‘แล้ว’

Copyright by Mahidol University

(5) การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม คำอุทานเสริมถูกใช้เพื่อแสดงความสงสัยของผู้พูดเช่นกัน โดย ‘Well’ เป็นคำอุทานเสริมเพียงถ้อยคำเดียวที่ถูกใช้ในกรณีนี้ ผู้แปลมีกลวิธีการแปลคำอุทานเสริมที่สื่อความสงสัยคล้ายคลึงกับการแปลคำอุทานแท้ ‘Eh’ โดยการแปลเป็นคำแสดงความสงสัย เช่น ‘ว่าไง’ ‘แล้วไงต่อล่ะ’ เป็นต้น

(6) การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ มีการแปลคำอุทานเสริมเป็นคำประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ในการสื่อความหมายแตกต่างกันไป เช่น แปลเป็นคำแสดงการตัดบท หรือ แสดงการสรุปเรื่องว่าผู้ฟังควรทำอย่างไร แปลเป็นคำใช้อ้างถึงข้อความที่ผู้ฟังได้กล่าวไปก่อนหน้า เป็นต้น

(7) การละไม่แปล คือ การที่ผู้แปลตัดสินใจไม่แปลคำอุทานเสริมในประโยค หรือ ข้อความ เนื่องจากมีบริบทอื่น ๆ ช่วยแสดงสภาวะจิตใจของผู้พูด หรือ ความตั้งใจของผู้พูดชัดเจนอยู่แล้ว หรือ คำอุทานที่ปรากฏนั้นมีหน้าที่ในการแสดงสภาวะจิตใจที่ไม่เด่นชัด หรือ ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา สามารถที่จะละไม่แปลได้

6.1.3.3 กลวิธีการแปลอุทานวลี

กลวิธีการแปลและการถ่ายทอดความหมายของอุทานวลีที่พบ มี 2 กลวิธี คือ (1) การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลีในภาษาปลายทาง และ (2) การแปลตรงตัวตามความหมายของอุทานวลีในภาษาต้นทาง

(1) การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลีในภาษาปลายทาง คือ การถ่ายทอดความหมายของอุทานวลีจากต้นฉบับ โดยการเทียบเคียงกับอุทานวลีที่มีใช้ในวัฒนธรรมของผู้แปล อุทานวลีที่ได้จากการแปลในกลวิธีนี้จึงมีความเป็นธรรมชาติ เพราะเป็นอุทานวลีที่ใช้ทั่วไปในภาษาไทย เช่น ‘FOR GOD'S SAKE!’ แปลเป็น ‘ให้ตายเถอะ!’ ‘Good lord’ แปลเป็น ‘คุณพระช่วย’ ‘for heaven’s sake’ แปลเป็น ‘ตายจริง’ เป็นต้น

(2) การแปลตรงตัว คือ การถ่ายทอดความหมายของอุทานวลีจากต้นฉบับ โดยการแปลความหมายตามรูปคำของคำที่ประกอบเป็นอุทานวลีในต้นฉบับภาษาอังกฤษ กลวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับรู้และเข้าใจถึงความเชื่อที่มีในวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง แต่อย่างไรก็ตาม การแปลตามความหมายของรูปคำทำให้อุทานวลีที่ได้ในฉบับแปลไม่มีความเป็นธรรมชาติ

Copyright by Mahidol University

เพราะเป็นอุทานวลีที่ไม่มีใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น 'for heaven's sake' แปลเป็น 'สวรรค์โปรดเถอะ' 'เห็นแก่สวรรค์เถอะ' 'Merlin's beard!' แปลเป็น 'เคราเมอร์ลินเป็นพยาน' เป็นต้น

6.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการแปลคำอุทานที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince ผู้วิจัยพบว่ามีข้อสังเกตที่น่าสนใจดังนี้

1. การจัดแบ่งหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน ทั้งคำอุทานแท้ และคำอุทานเสริม สำหรับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ นอกจากจะมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ อเมก้า (Ameka, 1992) ได้ศึกษาเอาไว้แล้ว บางส่วนยังมีความสอดคล้องกับ เวียร์ซบิกก้า (Wierzbicka, 1992) และ โจวาโนวิก (Jovanovic, 2004) อีกด้วย แม้ว่าผลการศึกษาเรื่องการจัดแบ่งหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานของนักวิจัยทั้ง 3 คน จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่ผลการศึกษาที่เหมือน หรือ มีร่วมกัน คือ คำอุทานทำหน้าที่สื่อสภาวะจิตใจของผู้พูด

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถจัดแบ่งหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานได้ตามแนวคิดของ อเมก้า (Ameka, 1992) ที่ได้แบ่งการสื่อความหมายของคำอุทานออกเป็น 3 หน้าที่ คือ ใช้สื่อสภาวะจิตใจ ใช้แสดงความตั้งใจหรือเจตนา และใช้สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยผู้วิจัยพบว่า หน้าที่การสื่อสภาวะจิตใจเป็นหน้าที่ที่เด่นชัดมากที่สุด และปรากฏในคำอุทานเกือบทุกถ้อยคำ นอกจากนี้ คำอุทานบางถ้อยคำสามารถสื่อสภาวะจิตใจทางด้านอารมณ์ความรู้สึกได้หลากหลาย บางอารมณ์ก็มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน รวมถึงเกณฑ์การแบ่งสภาวะทางอารมณ์ของแต่ละบุคคลยังแตกต่างกันในรายละเอียด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแบ่งการสื่อสภาวะอารมณ์ตามเกณฑ์ทางด้านทัศนคติ และพบว่าคำอุทานสามารถสื่อสภาวะอารมณ์ได้ 2 แบบ คือ สื่อ 'สภาวะอารมณ์เชิงบวก' และ 'สภาวะอารมณ์เชิงลบ'

จากการจัดแบ่งหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดเรื่องวัจนกรรมของ จอห์น แอล. ออสติน (Austin, 1962) และ จอห์น อาร์. เซอร์ล (Searle, 1976) มีความเกี่ยวข้องกับการสื่อความหมายของคำอุทานที่ผู้วิจัยศึกษา ออสติน (Austin, 1962) ได้แบ่งลำดับชั้นของวัจน กรรมออกเป็น 3 ระดับชั้นด้วยกัน คือ วัจนกรรมตรงตามคำ วัจนกรรมปฏิบัติ และประสิทธิผลวัจน กรรม

Copyright by Mahidol University

ดังนั้น เมื่อผู้พูดอุทานออกมาถ้อยคำเหนึ่ง เช่น ‘Ouch’ วัจนกรรมตรงตามคำ ก็คือ ‘Ouch’ วัจนกรรมปฏิบัติ ก็คือวัตถุประสงค์ของการอุทานออกมา นั่นคือเพื่อแสดงความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูด และประสิทธิผลวัจนกรรม คือปฏิกิริยาที่ผู้ฟังมีหลังจากทราบความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูด โดยการวิเคราะห์การสื่อนัยยะความหมายที่แท้จริงของคำอุทานจะสอดคล้องกับ **วัจนกรรมปฏิบัติ** ที่เป็นการศึกษาหาเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการกล่าวถ้อยคำของผู้พูด ซึ่งถือเป็น**การกระทำโดยผ่านคำพูด** ตามแนวคิดของ เซอร์ล (Searle, 1976) แม้ว่าคำอุทาน จะไม่มีโครงสร้างเป็นรูปประโยค หรือ มีคำกริยาที่แสดงเจตนาเหมือนที่เซอร์ลได้ยกตัวอย่าง แต่คำอุทานถ้อยคำสั้น ๆ เพียง 1 ถ้อยคำ ก็สามารถสื่อความหมายได้ทั้งประโยค หรือ สามารถแทนที่คำกริยาที่แสดงเจตนาได้เช่นกัน เช่น ‘Shh’ สามารถแทนที่ประโยคแสดงการกล่าวชี้นำของผู้พูดที่พยายามกำหนดให้ผู้รับสารกระทำบางสิ่งบาง อย่างได้ว่า ‘I want you to be silent’ หรือ ‘Urgh’ สามารถแทนที่ประโยคแสดงการกล่าวแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก หรือทัศนคติของผู้พูดได้ว่า ‘I disgust something’ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ คำอุทานเพียงถ้อยคำเดียวสามารถสื่อความหมายได้เทียบเท่าคำพูดทั้งประโยค ดังนั้นผู้แปลจึงต้องคำนึงถึงหน้าที่ในการสื่อสารของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ รวมถึงเจตนาหรือปลายทางของผู้พูดในการสื่อสารนั้นด้วย เพื่อเป็นแนวทางการเลือกใช้คำแปลได้ถูกต้องและเหมาะสมเมื่ออยู่ในขั้นตอนการแปล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานบางถ้อยคำในภาษาต้นทาง มีหน้าที่ในการสื่อความหมายที่หลากหลาย และในขณะเดียวกัน คำอุทานบางถ้อยคำในภาษาปลายทาง ก็สามารถใช้สื่อความหมายได้หลากหลายเช่นเดียวกัน เช่น ‘โอ๊ย’ เป็นคำอุทานที่ใช้สื่อความรู้สึกเจ็บปวด จึงถูกใช้ในการแปลคำอุทาน ‘Ouch’ ในต้นฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งสื่อความรู้สึกเจ็บปวดเช่นเดียวกัน และ ‘โอ๊ย’ ยังเป็นคำอุทานที่ใช้สื่อความรู้สึกรำคาญ หรือ ไม่เห็นด้วยกับความคิดของผู้ฟัง จึงถูกนำมาเทียบเคียงกับคำอุทาน ‘Oh’ ในภาษาอังกฤษ เป็นต้น นอกจากนี้ คำอุทานในภาษาปลายทางถ้อยคำหนึ่ง สามารถใช้แทนที่คำอุทานในภาษาต้นทางได้หลายถ้อยคำ เช่น ‘เอ่อ’ ถูกใช้ในการแปลคำอุทาน ‘Ar’ ‘Er’ ‘Erm’ ‘Oh’ และ ‘Well’ เป็นต้น โดยคำอุทานในภาษาต้นทางเหล่านี้ ต่างสื่อความหมายในทิศทางเดียวกัน คือ ใช้แสดงสภาวะทางจิตใจเมื่อผู้พูดเกิดความรู้สึกในเชิงลบ เช่นเกิดความไม่มั่นใจ หรือ ไม่กล้าตอบคำถาม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการมีความรู้ และเข้าใจเรื่องการสื่อความหมายของคำอุทานในภาษาปลายทางก็มีความสำคัญไม่น้อยกว่าการเข้าใจการสื่อความหมายของคำอุทานในภาษาต้นทางเช่นกัน

Copyright by Mahidol University

2. บริบทมีส่วนสำคัญต่อการพิจารณาเลือกใช้คำแปล เพราะนอกจากผู้แปลจะต้องคำนึงถึงเรื่องหน้าที่หลัก ความหมายที่แท้จริงของคำ รวมถึงประเภทของคำอุทานแล้ว ยังต้องคำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม หรือแม้แต่ลักษณะพิเศษของตัวละครในงานวรรณกรรมด้วย ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดของ พรทิพย์ เฉิดฉินนภา (2544) และ พัชรีย์ จำปา (2546) สอดคล้องกับการวิเคราะห์บริบททางสังคมที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล โดย พรทิพย์ (2544) ได้กล่าวถึงลักษณะของคำอุทานภาษาไทยเอาไว้ว่ามีระดับความสุภาพ คำอุทานที่เป็นภาษาสุภาพมักพบในงานเขียน ในขณะที่คำอุทานที่เป็นภาษาปากมักพบในภาษาพูด แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้มีความแตกต่างจากผลข้อมูลที่ได้ในงานวิจัยนี้เล็กน้อย ผู้วิจัยพบว่ามีการเลือกใช้คำอุทานที่เป็นภาษาปากตามที่พรทิพย์ (2544) ได้ยกตัวอย่าง ในงานวรรณกรรมแปลนี้ด้วย เช่น ‘ว้าย’ ‘โอ้โห’ ‘เฮ้ย’ ทั้งนี้ หากพิจารณาในแง่ที่ว่างานวรรณกรรมเป็นงานเขียนประเภทหนึ่ง ดังนั้น คำอุทานที่ใช้ในงานเขียนจึงควรเป็นคำอุทานที่เป็นภาษาสุภาพ ผลที่ได้ในงานวิจัยนี้ก็ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ พรทิพย์ (2544) แต่หากพิจารณาในแง่ที่ว่าบทสนทนาในงานวรรณกรรม เป็นเหมือนภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงมีทั้งคำที่สุภาพและไม่สุภาพปะปนกันไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครขณะนั้น ผลที่ได้ในงานวิจัยนี้ก็จะสอดคล้องกับลักษณะของคำอุทานภาษาไทยที่ พรทิพย์ (2544) ได้ศึกษาเอาไว้ เนื่องจากผู้วิจัยพบว่า เพศ วัย ทัศนคติ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนามีผลต่อการเลือกใช้คำแปล คำแปลที่ได้จะสุภาพมากน้อยเพียงใด ปัจจัยเหล่านี้ย่อมมีผลด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ แนวคิดเรื่องบทบาทของคำอุทานภาษาไทยตามที่ พัชรีย์ จำปา (2546) ได้ศึกษาเอาไว้ ยังเกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลือกใช้คำแปลคำอุทานในภาษาไทยด้วยเช่นกัน พัชรีย์ (2546) เห็นว่าคำอุทานในภาษาไทยสามารถแสดงถึงสถานภาพทางสังคมของผู้พูด แสดงปฏิสัมพันธ์ในบทสนทนา หรือ แสดงความสุภาพได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ส่งผลให้ผู้แปลพิจารณาว่าควรเลือกใช้คำอุทานคำใดในภาษาไทย เช่น หากผู้พูดอยู่ในอารมณ์ที่โกรธจัด คำอุทานที่เรียกความสนใจอย่าง ‘Hey’ เมื่อแปลเป็นภาษาไทย ก็ย่อมต้องแสดงถึงทัศนคติในเชิงลบของผู้พูดด้วย ผู้แปลสามารถเลือกใช้คำอุทานที่ใช้เรียกความสนใจได้หลากหลาย เช่น ‘นี่’ และ ‘เฮ้ย’ แต่หากพิจารณาในเรื่องความสุภาพแล้วจะพบว่า ‘เฮ้ย’ สามารถสื่อถึงความไม่พอใจ รวมถึงแสดงความไม่สุภาพอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ ‘นี่’ ไม่สื่ออารมณ์ หรือ ทัศนคติของผู้พูดที่รุนแรงได้เท่ากับ ‘เฮ้ย’

3. แม้ว่าแนวคิดเรื่องการแปลของ ลาร์สัน (Larson, 1984) และ นักวิจัยคนอื่น ๆ จะให้ความสำคัญกับภาษาต้นทาง แต่มิได้หมายความว่าผู้แปลต้องถ่ายทอดความหมายของภาษาต้นทางโดยการแปลแบบตรงตัวเท่านั้น ลาร์สัน ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมายในแง่ของสื่อ

Copyright by Mahidol University

ความ กล่าวคือ หากใช้การแปลแบบตรงตัวแต่ไม่สามารถสื่อนัยยะความหมายของคำในสถานการณ์นั้น ๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ ก็ไม่ถือว่าการแปลนั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดของ ลาร์สัน ก็สอดคล้องกับการแปลคำอุทาน เพราะคำอุทานส่วนใหญ่ไม่มีความหมายประจำรูป หรือ แม้จะมีความหมายประจำรูป แต่การสื่อความอาจจะคนละนัยยะกับความหมายประจำรูปของคำ เช่น ผู้พูดซึ่งเป็นอาจารย์อุทานออกมาว่า ‘Dear, dear’ (the Order of the Phoenix: 558) เมื่อเกิดเหตุความวุ่นวายขึ้นในโรงเรียน หากแปลตามความหมายของรูปคำก็จะได้ ‘ที่รัก ที่รัก’ ซึ่งไม่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกตกใจที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ แต่เมื่อคำนึงถึงนัยยะการสื่อความของคำอุทาน ‘Dear, dear’ ในสถานการณ์นี้ การแปลเป็น ‘ตาย ๆ’ (ภาคีนกฟินิกซ์: 764) ซึ่งเป็นคำอุทานเสริมที่เกิดจากคำกริยา ‘ตาย’ จะสามารถสื่อนัยยะความหมายได้ดีกว่าการแปลคำแบบตรงตัว ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผู้แปลต้องคำนึงถึงหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานที่ปรากฏ ก่อนตัดสินใจเลือกใช้คำแปล

นอกจากการแปลจะถือเอาความหมายของภาษาต้นทางเป็นสำคัญแล้ว การแปลโดยคำนึงถึงเจตนา และเป้าหมายในการสื่อสาร รวมถึงวัฒนธรรมในภาษาปลายทาง ตามแนวคิดของไร้ส์และแฟร์เมียร์ (Reiss and Vermeer, 1984 อ้างใน วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2545: 11-13) ก็มีความสำคัญต่อการแปลคำอุทานเช่นเดียวกัน ผู้แปลต้องคำนึงถึงเจตนาในการสื่อสารของผู้พูดว่า คำอุทานที่ผู้พูดอุทานออกมาในต้นฉบับว่ามีเป้าหมายในการสื่อสารอย่างไร เช่น สื่อสภาวะจิตใจ สื่อความต้องการหรือความตั้งใจ หรือ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา จากนั้น จึงจะเลือกใช้คำแปลที่มีใช้อยู่ในวัฒนธรรมของภาษาปลายทางได้

4. ผู้วิจัยนำแนวคิดเรื่องกลวิธีการแปล 18 กลวิธี ของ โมลินาและเฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2002) มาใช้กับงานวิจัยนี้ และพบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ 6 กลวิธีเท่านั้น คือ (1) Adaptation หรือ การแทนที่คำศัพท์ทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับด้วยคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล เทียบได้กับการแปลคำอุทานในภาษาต้นทางโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานในภาษาปลายทาง เช่น ‘Wow’ แปลเป็น ‘โอ้โห’ ‘Ouch’ แปลเป็น ‘โอ๊ย’ ‘Blimey’ แปลเป็น ‘โอ้ย’ ‘FOR GOD'S SAKE!’ แปลเป็น ‘ให้ตายเถอะ!’ เป็นต้น (2) Calque คือ การแปลคำหรือวลีจากภาษาต่างประเทศแบบตรงตัว โดยอาจแปลโดยคงความหมาย หรือโครงสร้างเหมือนในภาษาต่างประเทศนั้น สามารถเทียบได้กับการแปลคำอุทานเสริม หรืออุทานวลีแบบตรงตัว เช่น ‘Brilliant’ แปลเป็น ‘ยอดเยี่ยม’ ‘Merlin’s beard’ แปลเป็น ‘เคราเมอร์ลิน’ ‘เคราเมอร์ลินเป็นพยาน’ ‘Thank god’ แปลเป็น ‘ขอบคุณพระเจ้า’ เป็นต้น (3) Borrowing หรือ การยืมคำมาจากภาษาอื่น โดยอาจมีการปรับให้เข้ากับระบบเสียงของภาษาปลายทาง สามารถเทียบได้

Copyright by Mahidol University

กับการแปลโดยการทับศัพท์ เช่น ‘Aha’ ทับศัพท์เป็น ‘อะฮ้า’ ‘อะฮ่า’ ซึ่งถือเป็นการทับศัพท์เพื่อยืมคำอุทานในภาษาต้นทางมาใช้ในการแปล (4) Transposition หรือ การเปลี่ยนลักษณะทางไวยากรณ์ของคำ เทียบได้กับการแปลคำอุทานเป็นคำประเภทอื่น ๆ เช่น คำเชื่อม คำเสริม คำเรียกขาน เป็นต้น (5) Amplification หรือ การเพิ่มคำอธิบายข้างหลังคำ เทียบได้กับการแปลโดยการเพิ่มความ และ (6) Reduction หรือ การตัดคำหรือวลีที่ไม่สำคัญทิ้งไป เทียบได้กับการละไม่แปลคำอุทาน ซึ่งแม้ว่านักวิชาการหรือนักแปลบางท่าน จะเห็นว่า การละไม่แปล ไม่ถือเป็นกลวิธีการแปลชนิดหนึ่ง แต่ผู้วิจัยเห็นสอดคล้องกับ โมลินาและเฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2002) ที่จัดให้การละไม่แปล ถือเป็นหนึ่งในกลวิธีการแปล จึงได้กล่าวถึงการละไม่แปลในงานวิจัยนี้ด้วย

ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเหตุที่สามารถนำแนวคิดเรื่องกลวิธีการแปลของ โมลินาและเฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2002) มาใช้ได้เพียง 6 กลวิธีเท่านั้น เป็นเพราะกลวิธีของทั้งสองคน นอกจาก จะครอบคลุมการแปลตั้งแต่ระดับคำ ประโยค จนถึงข้อความ ยังครอบคลุมไปถึงการแปลแบบล่ามอีกด้วย ดังนั้น จึงไม่สามารถนำกลวิธีการแปลบางกลวิธีมาใช้กับคำอุทานซึ่งเป็นเพียงถ้อยคำสั้น ๆ ได้

นอกจากนี้ หากจัดประเภทของคำอุทานในภาษาไทยตามแนวคิดของ กำชัย ทองหล่อ (2509) และ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2531) ที่ได้แบ่งคำอุทานออกเป็น 2 ประเภท คือ คำอุทานบอกอาการ และคำอุทานเสริมบท จะพบว่าคำอุทานที่ได้จากการแปลโดยใช้การเทียบเคียงกับคำอุทานในภาษาปลายทางนั้น พบเพียงการแปลเป็นคำอุทานบอกอาการเท่านั้น ผู้วิจัยไม่พบว่ามีการแปลเป็นคำอุทานเสริมบทแต่อย่างใด ทั้งนี้ คำอุทานบอกอาการตามนิยามของ กำชัย ทองหล่อ และ พระยาอุปกิตศิลปสาร เป็นคำอุทานทั่วไปที่ใช้ในการสื่อถึงสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด ซึ่งเป็นคำอุทานที่พบทั้งในต้นฉบับและฉบับแปล ในขณะที่คำอุทานเสริมบท ใช้เพื่อสร้างความสละสลวยให้แก่ถ้อยคำในฉบับแปล และไม่พบว่าสามารถสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูดได้เหมือนคำอุทานบอกอาการ

5. แม้ว่า การศึกษาตามวัตถุประสงค์งานวิจัยทั้ง 3 ข้อ จะดูเหมือนแยกเป็นส่วน ๆ ไม่มีความเกี่ยวเนื่องกันนัก โดยเฉพาะการศึกษาประเภทและหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน ที่เป็นการศึกษาตามหลักวัจนปฏิบัติศาสตร์ กับ การศึกษาเรื่องบริบทและกลวิธีการแปลคำอุทาน แต่หากพิจารณาดูแล้ว จะพบว่า การศึกษาเรื่องประเภทและหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทาน มีความสำคัญต่อการแปลอยู่ไม่น้อย เพราะการขาดความเข้าใจ ถึงหน้าที่การสื่อความหมายของคำ

Copyright by Mahidol University

อุทาน สามารถส่งผลต่อการเลือกใช้คำแปล หรือ กลวิธีการแปลได้ และการเลือกใช้คำแปล หรือกลวิธีการแปลที่ไม่เหมาะสม ก็จะส่งผลต่อเนื่องถึงการสื่อความหมายในประโยคอื่น ๆ ที่อยู่โดยรอบ ทำให้บทแปลที่ได้ ไม่สื่อความ หรือ ไม่เป็นธรรมชาติ และที่สำคัญ คือ อาจทำให้เจตนาและเป้าหมายในการสื่อสารของผู้พูดในฉบับแปลคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับได้เช่นกัน ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้แปลควรวิเคราะห์หน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานแต่ละถ้อยคำให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การเลือกใช้คำแปล และกลวิธีการแปลที่เหมาะสมในขั้นต่อไป

หลังจากที่สามารถทำความเข้าใจกับหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ได้แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การพิจารณาว่าจะเลือกใช้คำอย่างไร ให้เหมาะสมกับการสื่อความหมายของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งบริบทเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกใช้คำ หรือเลือกใช้กลวิธีการแปลคำอุทาน เช่น การคำนึงถึงบริบทของวัฒนธรรมภาษาต้นทาง หรือ การคำนึงถึงบริบทที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร สามารถส่งผลให้เลือกใช้การแปลแบบตรงตัว เพื่อรักษารูปแบบ ความเชื่อ หรือ ลักษณะเฉพาะของต้นฉบับเอาไว้ จนได้อุทานวลีที่เกิดการแปลแบบตรงตัว หรือ การคำนึงถึงบริบททางสังคมในเรื่องของเพศ สามารถส่งผลให้ตัดสินใจเรื่องใช้การแปลเป็นคำอุทานแท้ ที่เป็นที่นิยมในเพศนั้น ๆ เพื่อความสมจริง และความเป็นธรรมชาติของบทสนทนา เป็นต้น

6. ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผลที่ได้จากการศึกษาเรื่องหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานในงานวรรณกรรมแปล คล้ายคลึงกับงานวิจัยของ สมภพ ใหญ่โสมานัง (2545) ที่ได้ศึกษาการแปลคำอุทานในหนังสือการ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์ เป็นภาษาไทย และพบว่าการวิเคราะห์หน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานตามแนวคิดอเมก้า (Ameka, 1992) สามารถครอบคลุมคำอุทานทุกถ้อยคำที่นำมาศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม งานของสมภพและงานของผู้วิจัยมีผลที่ได้แตกต่างกันเล็กน้อย คือ (1) สมภพ (2545) มีการจัดแบ่งคำอุทานที่แสดงสภาวะอารมณ์อย่างละเอียด ถึง 25 สภาวะอารมณ์ด้วยกัน แต่ผู้วิจัยเห็นว่า เกณฑ์การแบ่งสภาวะอารมณ์ของแต่ละบุคคลย่อมต่างกัน และสภาวะอารมณ์บางอารมณ์ยังใกล้เคียงกันมาก เช่น อารมณ์โกรธเคือง ไม่พอใจ รำคาญ หรือ อารมณ์พอใจ สนุกสนาน ดีใจ พอใจจากชัยชนะ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงนำเกณฑ์ทางด้านทัศนคติมาใช้แบ่งสภาวะอารมณ์ออกเป็น 2 กลุ่มแทน คือ คำอุทานที่แสดงสภาวะอารมณ์เชิงบวก และ สภาวะอารมณ์เชิงลบ (2) ในเรื่องของบริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล สมภพ (2545) ได้แบ่งบริบทออกเป็น 3 บริบท คือ บริบททางสถานการณ์ บริบททางภาษา และบริบททางวัฒนธรรม โดยบริบททางสถานการณ์ เทียบได้กับบริบททางความหมายของงานวิจัยนี้ และบริบททางวัฒนธรรมของงานวิจัย

Copyright by Mahidol University

ทั้ง 2 ฉบับก็สอดคล้องกันในบางส่วน แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่าบริบททางภาษาและบริบททางวัฒนธรรมบางส่วนในงานวิจัยของสมภพ สามารถนำมารวมและจัดแบ่งเป็นหัวข้อใหม่ให้มีความชัดเจนมากกว่าเดิม จึงได้จัดแบ่งบริบทออกเป็น บริบททางสังคม และบริบทที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร และ (3) ในการศึกษาเรื่องกลวิธีการแปล สมภพ ได้ศึกษาถึงภาพรวมในการแปลคำอุทาน แต่ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งการแปลคำอุทานตามประเภทของคำอุทานในต้นฉบับ และพบว่าคำอุทานแต่ละประเภทต่างใช้กลวิธีการแปลที่มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันไป และผู้วิจัยพบข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปลคำอุทาน คือ มีแนวโน้มที่คำอุทานจะถูกแปลเป็นคำอุทานประเภทเดิมมากกว่าแปลเป็นคำอุทานประเภทอื่น เช่น คำอุทานแท้มีแนวโน้มว่าจะถูกแปลเป็นคำอุทานแท้ในภาษาปลายทางมากกว่าแปลเป็นคำอุทานเสริม หรือ อุทานวลี ในขณะที่คำอุทานเสริม หรือ อุทานวลีก็มีแนวโน้มว่าจะถูกแปลเป็นคำอุทานเสริม หรือ อุทานวลีตามเดิม มากกว่าแปลเป็นคำอุทานแท้เช่นกัน ยกเว้นในกรณีของ ‘Well’ ที่พบว่าถูกแปลเป็นคำอุทานแท้มากกว่าถูกแปลเป็นคำอุทานเสริม ซึ่งเป็นประเภทเดิมของคำอุทาน ‘Well’ ส่วน ‘Eh’ เป็นคำอุทานที่มีคำแปลแตกต่างจากคำอุทานอื่น ๆ เพราะมักปรากฏอยู่ท้ายประโยคคำถาม ดังนั้นคำแปลที่ได้โดยส่วนใหญ่จึงเป็นเสริม หรือ คำลงท้ายที่แสดงคำถาม เช่น ‘…ใช่ไหมล่ะ’ ‘…จริงมั้ย’ เป็นต้น

7. จากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่า ‘Oh’ และ ‘Well’ เป็นคำอุทานที่มีหน้าที่การสื่อความหมายที่หลากหลายมากที่สุด สามารถสื่อสภาวะจิตใจ รวมถึง สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาได้จำนวนมาก โดยหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาของ ‘Oh’ และ ‘Well’ ที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ เด็บบราห์ ชิฟฟริน (Schiffrin, 1987: 73-127) ได้ศึกษาไว้ และที่สำคัญยังตรงกับงานวิจัยของนวลน้อย ตระกูลกิตติไพศาล (2541) ที่ได้ศึกษาการแปล ‘Oh’ และ ‘Well’ ในบทภาพยนตร์ในหนังสือ Vocabulary Street จำนวน 10 เรื่องและ Today’s English จำนวน 2 เรื่อง อีกด้วย การแปลคำอุทาน ‘Oh’ และ ‘Well’ ในงานวรรณกรรมมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างจากการแปลบทภาพยนตร์อยู่บ้างเช่นกัน จากการศึกษาของนวลน้อย พบว่าคำอุทาน ‘Oh’ และ ‘Well’ มีแนวโน้มจะถูกแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานในภาษาปลายทางมากกว่าถูกแปลเป็นคำชนิดอื่นในปริมาณที่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งตรงกับข้อมูลที่พบในการแปลคำอุทานในงานวรรณกรรม แต่อย่างไรก็ตาม นวลน้อยพบว่าการละไม่แปลเป็นกลวิธีการแปลที่พบมากเป็นอันดับสอง ในขณะที่ในการแปลวรรณกรรมนั้น การละไม่แปล พบในปริมาณที่น้อยที่สุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าเป็นเพราะงานแปลวรรณกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความหมายของงานเขียนให้ผู้อ่านได้เข้าใจ และรับรู้ถึงอรรถรสของต้นฉบับให้ได้มากที่สุด ในขณะที่การแปลบทภาพยนตร์ในงานวิจัยของนวลน้อยนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนภาษาอังกฤษให้กับ

Copyright by Mahidol University

ผู้สนใจ ดังนั้น ผู้แปลจึงให้ความสำคัญกับการอธิบายความของประโยคที่ปรากฏร่วมกับคำอุทานมากกว่า และไม่คำนึงถึงรสชาติหรือบรรยากาศของต้นฉบับเหมือนกับการแปลในงานวรรณกรรมและการแปลบทภาพยนตร์โดยทั่วไป

8. ผู้วิจัยพบว่ามีข้อจำกัดบางประการในการแปลคำอุทาน คำอุทานมีการเปลี่ยนแปลง สามารถเกิดขึ้นใหม่ หรือ สูญหายไป เช่นเดียวกับภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น จึงมีคำอุทานมากมายที่เกิดขึ้นใหม่ และถูกนำมาใช้ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ดี คำอุทานบางถ้อยคำ เป็นคำอุทานที่ใช้โดยคนบางคน หรือ คนบางกลุ่มเท่านั้น และการรับรู้ของคนแต่ละคนยังไม่เหมือนกัน บางคนรู้จักคำอุทานคำหนึ่ง ในขณะที่อีกคนอาจไม่รู้ความหมาย หรือ ไม่เคยได้ยินคำอุทานที่คนแรกใช้ก็ได้ ดังนั้น หากนำคำอุทานที่ไม่เป็นสากล หรือ ไม่ใช่คำอุทานที่ใช้กันทั่วไปในภาษาปลายทางมาใช้ในการแปล ก็มีโอกาสทำให้ผู้อ่านฉบับแปลเกิดความไม่เข้าใจ หรือ เกิดความรู้สึกขบขันกับคำแปลแทนที่จะเข้าใจถึงความรู้สึกของตัวละครได้ จึงไม่น่าแปลกใจ หากผู้แปลจะเลือกใช้คำแปลที่เป็นคำกลาง ๆ ไม่เป็นคำเฉพาะบุคคลมากเกินไป เพื่อให้สามารถสื่อสภาวะจิตใจของตัวละครให้ผู้อ่านส่วนใหญ่เข้าใจได้

นอกจากนี้ หากดูเรื่องความเป็นธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปล จะพบว่ามีคำแปลเพียงส่วนหนึ่งที่มีความเป็นธรรมชาติ เนื่องจากคำแปลของคำอุทานส่วนนั้นมีใช้จริงในภาษาปลายทาง ขณะที่คำแปลอีกส่วนหนึ่งกลับขาดความเป็นธรรมชาติ เนื่องจากกลวิธีที่ผู้แปลเลือกใช้ เช่น การทับศัพท์ในกลุ่มคำอุทานแท้ เช่น ‘Aha’ ทับศัพท์เป็น ‘อะฮ่า’ และ ‘ฮะฮ่า’ ‘Ha’ ทับศัพท์เป็น ‘ฮ่า’ หรือ การแปลแบบตรงตัวในกลุ่มคำอุทานเสริมและอุทานวลี เช่น ‘For heaven’ s sake’ แปลเป็น ‘เห็นแก่สวรรค์เถอะ’ ‘สวรรค์โปรด’ ‘สวรรค์โปรดเถอะ’ และ ‘แต่สวรรค์โปรดเถอะ’ เป็นต้น ซึ่งทำให้คำแปลของคำอุทานที่ได้มีความหมายตรงตัวตามรูปคำของคำอุทานภาษาต้นทาง แต่ไม่สื่อความหมายชัดเจนหากไม่มีบริบทประกอบ และภาษาที่ได้ยังไม่เป็นธรรมชาติเหมือนกับการแปลโดยเทียบเคียงกับคำอุทานในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ดี กลวิธีการแปลแบบนี้กลับเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น สามารถพบได้ทั่วไปในงานวรรณกรรมแปล หรือ การแปลภาพยนตร์การ์ตูนตะวันตก

วรรณกรรมเรื่อง “แฮร์รี่พอตเตอร์” เป็นเรื่องราวที่เปี่ยมไปด้วยจินตนาการ มีการสมมติตัวละครแปลก ๆ ที่ไม่มีอยู่จริงจำนวนมาก และเรื่องราวในวรรณกรรมเรื่องนี้ยังคาดว่าจะเกิดในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ดังนั้น ภาษาของตัวละคร จึงไม่ใช่ภาษาที่ใช้ในยุคปัจจุบันเสียทีเดียว ซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลของคำอุทานภาษาอังกฤษที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แม้ว่า จะสามารถ

Copyright by Mahidol University

รวบรวมข้อมูลคำอุทานได้เป็นจำนวนมาก แต่ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานหลาย ๆ ถ้อยคำไม่นิยมใช้จริงในปัจจุบัน หรือ บางถ้อยคำก็เป็นคำอุทานเฉพาะกลุ่ม ดังนั้น หน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไว้ จึงเป็นเพียงแนวทางในการวิเคราะห์ความหมายของคำอุทานเท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมคำอุทานทุก ๆ ถ้อยคำในภาษาอังกฤษ และ นอกจากนี้ การศึกษาบริบทที่มีผลต่อการแปลและกลวิธีการแปลคำอุทานเป็นการศึกษาจากผู้แปลเพียง 1 ท่านเท่านั้น ซึ่งผู้แปลแต่ละท่านก็ย่อมมีรูปแบบการแปลที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งสุมาลี บำรุงสุข ผู้แปล “แฮร์รี่พอตเตอร์” ทั้งสองฉบับที่นำมาวิเคราะห์นี้ มีการแปลแบบเก็บคำเป็นส่วนใหญ่ ข้อมูลที่ได้จึงค่อนข้างครบถ้วน อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่า ข้อมูลในฉบับแปลทั้งหมดจะถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจาก ผู้วิจัยเน้นการศึกษาเรื่องการแปลคำอุทาน จึงให้ความสำคัญในส่วนนี้มากกว่าส่วนอื่น ๆ ผู้แปลท่านอื่น ๆ หรือ ผู้สนใจศึกษาเรื่องการแปลคำอุทาน สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางการแปลของตนเองได้ ซึ่งตัวอย่างการแปลที่ยกมาในงานวิจัยนี้ บางตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความไม่เหมาะสมในการเลือกใช้คำ หรือ กลวิธีการแปลด้วย ดังนั้น ผู้แปลหรือผู้สนใจศึกษาเรื่องการแปลคำอุทาน จึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม เมื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการแปลคำอุทานในงานวรรณกรรมชนิดอื่น หรือ งานแปลประเภทอื่นต่อไป

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince นี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีข้อเสนอแนะบางประการที่อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

6.2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการแปลคำอุทานจากวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ และศึกษาการแปลคำอุทานจากผู้แปลหลาย ๆ ท่าน เพื่อศึกษาและรวบรวมกลวิธีการแปลแบบต่าง ๆ และเพื่อหาข้อสรุปว่าคำอุทานแต่ละถ้อยคำสามารถเลือกใช้คำแปลใดได้บ้าง จะได้เป็นการนำเสนอแนวทางในการแปลคำอุทานให้กับนักแปลที่สนใจ

6.2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องการแปลคำอุทานจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเช่นกัน เพราะคำอุทานภาษาไทยก็มีหลากหลาย และบางถ้อยคำสามารถสื่อความหมายได้หลายความหมายเช่นเดียวกับคำอุทานภาษาอังกฤษ

6.2.3 ควรมีการทำคลังคำสำหรับคำอุทานภาษาอังกฤษและภาษาไทย เพื่อให้นักแปลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

Copyright by Mahidol University

การศึกษาการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX และ HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE (A STUDY OF INTERJECTION TRANSLATION IN HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX AND HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE)

เบญจมา บุญเติม 4736100 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, Ph.D., สุขุมาวดี ขำหิรัญ, M.A., กฤตยา อกนิษฐ์, ศศ.ม.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. ความสำคัญและที่มา

ในการแปลและในทางไวยากรณ์ คำอุทานมักได้รับการกล่าวถึงน้อยที่สุด เนื่องจากไม่มีผลต่อโครงสร้างของประโยค เหมือนเช่นคำประเภทอื่น ๆ เช่น คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ แต่อย่างไรก็ตาม คำอุทานก็มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก รวมทั้งความคิด หรือทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อสถานการณ์ในขณะนั้น เพื่อให้ผู้รับสารทราบ หรือ เกิดอารมณ์คล้อยตาม คำอุทานสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม โดยอาศัยเกณฑ์การเกิดของคำเป็นสำคัญ ได้แก่ คำอุทานแท้ เป็นคำอุทานดั้งเดิมของมนุษย์ และไม่มีความหมายประจำคำ และโดยส่วนใหญ่ เมื่อพูดถึงคำอุทาน มักหมายถึงคำอุทานกลุ่มนี้ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ คำอุทานเสริม เป็นคำอุทานที่มีที่มาจากคำประเภทต่าง ๆ ซึ่งเดิมมีความหมายประจำคำ เช่น คำคุณศัพท์ คำนาม คำกริยา เป็นต้น และ คำอุทานเสริมที่เกิดจากคำหลาย ๆ ประกอบเป็นวลี ก็จะเรียกว่า อุทานวลี อย่างไรก็ดี ทั้งอุทานแท้และอุทานเสริมต่างมีความสำคัญต่อการสื่อความ คำอุทานเพียงถ้อยคำเดียว ไม่ว่าจะเป็นอุทานแท้ หรือ อุทานเสริมสามารถสื่อความได้เทียบเท่าประโยคทั้งประโยค ด้วยเหตุนี้ หากผู้แปลเลือกใช้คำแปลไม่เหมาะสมก็จะมีผลต่อการถ่ายทอดความหมายโดยรวมของข้อความด้วยเช่นกัน

Copyright by Mahidol University

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อรวบรวมและจัดประเภทของคำอุทานที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince

2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์บริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำ ในการแปลคำอุทานจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince

2.3 เพื่อศึกษากลวิธีการแปลและถ่ายทอดความหมายของคำอุทานจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรมแปลเรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์กับภาคีนกฟีนิกซ์ และ แฮร์รี่พอตเตอร์กับเจ้าชายเลือดผสม

3. ข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งศึกษาการสื่อความหมายของคำอุทานตามแนวคิดทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ ร่วมกับการถ่ายทอดความหมายของคำอุทานในงานแปล ข้อมูลคำอุทานทั้งหมดมาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง "*Harry Potter and the Order of Phoenix*" และ "*Harry Potter and the Half-Blood Prince*" เขียนโดย เจ. เค. โรว์ลิ่ง และ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์บลูมสบรี่ และ คู่ฉบับแปลภาษาไทยเรื่อง "*แฮร์รี่พอตเตอร์กับภาคีนกฟีนิกซ์*" และ "*แฮร์รี่พอตเตอร์กับเจ้าชายเลือดผสม*" แปลโดยสุมาลี บำรุงสุข และ จัดพิมพ์โดยนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปล วัจนกรรม และคำอุทาน จากนั้น จึงกำหนดขอบเขตของคำว่า "คำอุทาน" และ "บริบท" ในงานวิจัยนี้ และขั้นตอนต่อไป คือ รวบรวมข้อมูลคำอุทานที่ปรากฏทั้งหมด รวมถึงข้อความแวดล้อมอื่น ๆ โดยเทียบเคียงต้นฉบับภาษาอังกฤษกับฉบับแปลภาษาไทย และท้ายที่สุด จึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด ไปวิเคราะห์จัดกลุ่มศึกษาหาบริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปล และกลวิธีการแปลที่ปรากฏในวรรณกรรมทั้งสองคู่ฉบับ

Copyright by Mahidol University

4. ผลการวิจัย

4.1 หน้าที่และการสื่อความหมายของคำอุทานภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยสามารถรวบรวมคำอุทานภาษาอังกฤษได้ทั้งสิ้น 50 ถ้อยคำ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มคำอุทานแท้ 27 ถ้อยคำ และ กลุ่มคำอุทานเสริม 23 ถ้อยคำ และพบว่าสามารถจัดแบ่งคำอุทานตามทำหน้าที่การสื่อความหมายได้ 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ 1) คำอุทานที่ทำหน้าที่สื่อสภาวะจิตใจ 2) คำอุทานทำหน้าที่แสดงเจตนา หรือ ความตั้งใจของผู้พูด และ 3) คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา

4.1.1 คำอุทานที่ทำหน้าที่สื่อสภาวะจิตใจ กลุ่มคำอุทานที่ทำหน้าที่ในการแสดงสภาวะจิตใจ สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้อีก 2 ชนิดด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มย่อยที่หนึ่ง คำอุทานที่สื่อสภาวะอารมณ์ ทั้งสภาวะอารมณ์เชิงบวกและสภาวะอารมณ์เชิงลบ เช่น ‘Urgh’ หมายถึง “ฉันรู้สึกรังเกียจ” ‘Ouch’ หมายถึง “ฉันรู้สึกเจ็บ” ‘Wonderful’ หมายถึง “ฉันรู้สึกประทับใจ” ‘Thank goodness’หมายถึง “ฉันรู้สึกโล่งอก” เป็นต้น และ กลุ่มย่อยที่สอง คือ คำอุทานที่แสดงการรับรู้และเข้าใจ เช่น ‘Oh’ หมายถึง ‘เข้าใจแล้วว่าคุณหมายถึงอะไร’ ‘Ah’ หมายถึง ‘ฉันนึกออกแล้ว’ เป็นต้น

4.1.2 คำอุทานที่ทำหน้าที่แสดงเจตนา หรือ ความตั้งใจของผู้พูด หมายถึง คำอุทานที่แสดงท่าทีของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง หรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้พูดใช้คำอุทานเพื่อสื่อถึงความต้องการ หรือ ความตั้งใจว่าอยากให้ผู้ฟังทำอะไร หรือ คาดหวังให้เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น เช่น ‘Hey’ หมายถึง “ฉันอยากให้เธอสนใจฉัน” ‘Shh’ หมายถึง “ฉันอยากให้เธอเงียบ” ‘Cheers’ หมายถึง “ฉันอยากแสดงความยินดีกับเธอด้วย” ‘Well?’ หมายถึง “ฉันต้องการให้คุณอธิบายต่อไป” เป็นต้น

4.1.3 คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา หมายถึงคำอุทานที่ช่วยให้บทสนทนาดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง คำอุทานที่มีหน้าที่ในการสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา มักเป็นคำอุทานที่สามารถใช้เพื่อสื่อสภาวะอารมณ์เชิงลบ เช่น ‘Ah’ ‘Er’ ‘Erm’ ‘Oh’ ‘Well’ โดยใช้เมื่อผู้พูดเกิดความลังเล ประหม่า กลัว ไม่แน่ใจ หรือ หาคำพูดไม่ได้ จึงต้องนำคำอุทานมาใช้เพื่อประวิงเวลาในการคิดหาคำพูด และคำอุทานยังถูกใช้เพื่อสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนาในกรณีอื่น ๆ เช่น เพื่อเริ่มบทสนทนา เพื่อจบบทสนทนา เพื่อเปลี่ยนหัวข้อสนทนา เพื่อประกอบประโยคคำถาม เพื่อประกอบข้อความที่แสดงการปฏิเสธ หรือ เพื่อเป็นคำตอบรับ เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

4.2 บริบทที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปลในการแปลคำอุทาน

ผู้วิจัยพบว่าบริบทเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้คำแปล โดยบริบทอาจเป็นข้อความซึ่งเป็นตัวอักษร เป็นลักษณะทางสังคมของตัวละคร เป็นอิทธิพลทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ หรือ ภาษาฉบับแปลก็ได้ ดังนั้น บริบทจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงก่อนตัดสินใจเลือกใช้คำแปล จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าบริบทที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำอุทานในการแปลมีดังต่อไปนี้

4.2.1 บริบททางความหมาย สามารถแบ่งได้เป็น “ความหมายประจำคำ” ซึ่งเป็นความหมายที่เกิดจากการเทียบเคียงระหว่างภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง และ “ความหมายตามหน้าที่” ซึ่งเป็นความหมายตามหน้าที่การสื่อความหมายของคำอุทานในแต่ละสถานการณ์ อาจส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้คำเมื่ออยู่ในกระบวนการแปล

ความหมายประจำคำ มักส่งผลต่อการแปลคำอุทานเสริม เนื่องจากคำอุทานเสริมเป็นคำอุทานที่มาจากคำประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายประจำคำเดิมอยู่แล้ว เช่น ความหมายของ ‘Ingenious’ ตามพจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541: 460) คือ “ช่างประดิษฐ์, เฉลียวฉลาด, คล่องแคล่ว, ปราดเปรียว, เจ้าความคิด” ซึ่งการเลือกใช้คำแปลสามารถนำความหมายประจำคำเหล่านี้มาใช้ได้ โดยอาจมีการปรับคำให้เป็นภาษาพูดมากยิ่งขึ้น เช่น แปล ‘Ingenious’ เป็น “ช่างคิดจริง ๆ” หรือ “ฉลาดจริง ๆ” เป็นต้น

ความหมายตามหน้าที่ หมายถึง การพิจารณาเลือกคำแปลโดยดูจากหน้าที่การสื่อความหมายของคำ โดยมากจะพบในการแปลคำอุทานแท้ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ไม่มี “ความหมายประจำคำ” เหมือนเช่นคำอุทานเสริม เช่น **‘Ouch’** เป็นคำอุทานแท้ ซึ่งหากเปิดหาความหมายของคำใน พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ของ วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม (2541: 606) ก็จะพบคำอธิบายความหมายตามหน้าที่การสื่อสารของคำว่า “Ouch interj. คำอุทานแสดงความเจ็บปวดอย่างกะทันหัน” ดังนั้นเมื่อทราบว่า ‘Ouch’ เป็นคำอุทานที่ใช้แสดงความเจ็บปวด ก็จะสามารถเลือกใช้คำแปลในภาษาปลายทางที่สื่อถึงความเจ็บปวดได้เช่นกัน โดยสามารถเทียบเคียงได้กับคำอุทาน ‘โอ๊ย’ ในภาษาไทย ซึ่งใช้สื่อความรู้สึกเจ็บปวดของผู้พูดเช่นเดียวกันกับคำอุทานในต้นฉบับภาษาอังกฤษ

4.2.2 บริบททางสังคม องค์ประกอบทางสังคมของผู้พูด หรือ ตัวละคร สามารถแบ่งได้เป็น เพศ วัย ทัศนคติ ความสัมพันธ์ของตัวละคร

เพศ สามารถส่งผลต่อการเลือกใช้คำอุทาน ในบางสถานการณ์ คำอุทานของเพศหญิง ย่อมแตกต่างจากเพศชาย เช่น เมื่อตกใจ ผู้พูดอุทานออกมาว่า ‘Argh’ ซึ่งหากพิจารณาจากเพศ

Copyright by Mahidol University

ของผู้พูด พบว่าผู้พูดเป็นผู้หญิง ดังนั้นคำแปลที่เหมาะสมจึงควรจะเป็น ‘ว้าย’ มากกว่า ‘เฮ้ย’ หรือ ‘เวร’ และในขณะเดียวกันหากผู้พูดเป็นเพศชาย ก็ไม่ควรใช้คำแปลคำอุทานว่า ‘ว้าย’ เพราะตัวละครจะถูกมองว่าเป็นคนผิดเพศ หรือ เป็นเรื่องขบขันเสียมากกว่า

วัย เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกใช้คำแปลคำอุทาน คำอุทานบางถ้อยคำสามารถแสดงถึงวัยของผู้พูดได้ เช่น ‘คุณพระคุณเจ้า’ ‘คุณพระช่วย’ แสดงให้ทราบว่าผู้พูดอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่ ‘อุ๊ยโหย’ แสดงให้ทราบว่าผู้พูดน่าจะอยู่ในช่วงวัยรุ่น

ทัศนคติ ของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟังย่อมส่งผลต่อการเลือกใช้คำอุทาน กล่าวคือ เมื่อผู้พูดมีทัศนคติอย่างไรต่อผู้ฟัง หรือ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ก็จะส่งผลต่อภาษาที่ใช้ด้วย เช่น เมื่อผู้พูดมีทัศนคติที่ไม่ดี หรือ เกิดความรู้สึกในด้านลบ ก็ย่อมจะเลือกใช้คำที่รุนแรง มีการคุกคาม หรือ มีระดับความสุภาพที่น้อยกว่าปกติ เช่น ‘เฮ้ย’ หากใช้กับเพื่อนผู้ชายที่มีความสนิทสนมกันก็ไม่ถือเป็นคำที่ไม่สุภาพ แต่เมื่อผู้พูดเกิดอารมณ์โกรธ ไม่พอใจ แล้วใช้คำอุทาน ‘เฮ้ย’ เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง คำอุทาน ‘เฮ้ย’ ในกรณีนี้ จะถือเป็นคำอุทานที่ไม่สุภาพ เพราะให้ความรู้สึกคุกคามและมีทัศนคติด้านลบของผู้พูดร่วมด้วย

ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา หรือ ระดับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังก็ย่อมส่งผลต่อการเลือกใช้คำเช่นเดียวกัน หากผู้พูดมีระดับทางสังคมที่ต่ำกว่า คำหรือคำอุทานในฉบับแปลก็ควรสุภาพ ไม่หยาบคาย หรือ แสดงความคุกคามต่อผู้ฟังมากจนเกินไป แต่หากผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า ก็อาจใช้คำอุทานที่ไม่สุภาพ หรือ แสดงการคุกคามต่อผู้ฟังได้ เช่น เมื่อผู้พูดมีสถานะเป็นรุ่นพี่ ส่วนผู้ฟังมีสถานภาพเป็นรุ่นน้อง รุ่นพี่ใช้คำอุทาน ‘เฮ้ย’ เพื่อเรียกความสนใจจากรุ่นน้องซึ่งเป็นผู้ฟัง เป็นต้น

4.2.3 บริบททางวัฒนธรรม คำอุทานบางถ้อยคำมีการถ่ายทอดความเชื่อทางศาสนาคริสต์ ซึ่งเป็นความเชื่อของคนในวัฒนธรรมต้นทาง ผ่านกลุ่มคำอุทานเสริมหลายถ้อยคำ เช่น ‘For heaven’s sake’ ‘For god’s sake’ ‘Good Lord’ และ ‘Goodness’ ดังนั้น ในการแปล หากให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของภาษาต้นทาง และต้องการถ่ายทอดความเชื่อเหล่านั้นให้ผู้อ่านฉบับแปลซึ่งอยู่ต่างวัฒนธรรม ได้เห็นถึงความเชื่อทางศาสนาที่ถ่ายทอดผ่านคำอุทาน ก็อาจเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวเพื่อรักษาการแสดงความเชื่อนี้เอาไว้ เช่น ‘For heaven’s sake’ สามารถแปลแบบตรงตัวได้เป็น ‘เห็นแก่สวรรค์เถอะ’ ‘สวรรค์โปรดเถอะ’ ‘สวรรค์โปรด’ จะเห็นว่าในส่วนของคำแปล มีคำว่า “สวรรค์” ปรากฏร่วมอยู่ในทุกคำแปล และเป็นคำที่แสดงให้ผู้อ่านชาวไทยซึ่งส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนาได้เห็นถึงความเชื่อของชาวคริสต์ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม คำแปลดังกล่าว ยังใช้ภาษาที่ไม่เป็นธรรมชาติมากนัก เนื่องจากไม่ใช้คำอุทานที่ใช้ในชีวิตจริง และจะพบใน

Copyright by Mahidol University

วรรณกรรมแปล หรือ บทพากย์และบทบรรยายภาพยนตร์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ในการแปลสามารถเลือกใช้คำแปลที่แสดงให้เห็นวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง แทนวัฒนธรรมของภาษาต้นทางได้เช่นกัน ซึ่งคำแปลที่อิงตามวัฒนธรรมของภาษาปลายทางมักมีความเป็นธรรมชาติ และเป็นที่คุ้นเคยกับผู้อ่านมากกว่า เช่น 'Good Lord' สามารถแปลโดยเทียบเคียงกับอุทานวลี 'คุณพระช่วย' หรือ 'คุณพระคุณเจ้า' ได้ คำว่า "Lord" จากต้นฉบับหมายถึง พระเยซู ซึ่งเป็นศาสดาของชาวคริสต์ ในขณะที่ "คุณพระ" และ "คุณพระคุณเจ้า" นั้น หมายถึง อำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อของคนในวัฒนธรรมปลายทาง จะเห็นได้ว่าคำอุทานทั้งในต้นฉบับและในฉบับแปลต่างก็อ้างอิงถึงความเชื่อของคนที่อยู่ต่างวัฒนธรรมกัน

4.2.4 บริบทที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าผู้ประพันธ์มีกลวิธีการเขียนแสดงลักษณะเฉพาะตัวของละครต่าง ๆ เช่น มีการให้ตัวละครใช้ภาษาไม่ถูกหลักไวยากรณ์ มีการสร้างคำอุทานขึ้นมาใหม่เพื่อแสดงลักษณะเฉพาะตัวของพวกพ่อมด และแม่มด เป็นต้น และคำอุทานที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่ในวรรณกรรมเรื่องนี้ คือ 'Merlin's beard' ซึ่งเป็นคำอุทานที่เกิดจากการนำชื่อของพ่อมดจากตำนานซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในกลุ่มนักอ่านชาวอังกฤษ และนำลักษณะเด่นของพ่อมดตนนี้มาอ้างถึง โดยคำอุทานถ้อยคำนี้ใช้แสดงความรู้สึกประหลาดใจ หรือ ตกใจ ของพ่อมดแม่มดที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่แล้ว และคำแปลที่พบคือ "เคราเมอร์ลิน" และ "เคราเมอร์ลินเป็นพยาน" จะเห็นว่าผู้แปลให้ความสำคัญกับบริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละครนี้ด้วย เพราะหากใช้กลวิธีการแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ หรือ คำอุทานเสริม ที่สื่อความรู้สึกประหลาดใจ หรือ ตกใจ เช่น "อ๊ะ หา หรือ ให้ตาย" ก็จะไม่สามารถสื่อลักษณะพิเศษของตัวละครออกมาได้ ซึ่งแม้ว่าคำแปลที่ได้จะขาดความเป็นธรรมชาติ แต่ก็ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลภาษาไทยได้สัมผัสถึงลักษณะพิเศษนั้น เช่นเดียวกับผู้อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษ

4.3 กลวิธีการแปลคำอุทานของสุมาลี บำรุงสุข พบว่ามีกลวิธีการแปลคำอุทานทั้งสิ้น 11 กลวิธีด้วยกัน คือ (1) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ (2) การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี (3) การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม (4) การทับศัพท์ (5) การแปลเป็นคำเรียกขาน (6) การแปลเป็นคำเชื่อม (7) การแปลเป็นคำเสริม (8) การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม (9) การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ (10) การเพิ่มความให้คำอุทาน และ (11) การละไม่แปลคำอุทาน

Copyright by Mahidol University

4.3.1 การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ คือ การแทนที่คำอุทานแท้ในภาษาอังกฤษ ด้วยคำอุทานแท้ที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทย เช่น ‘Wow’ แปลเป็น ‘โอ้โห’ ‘Ouch’ แปลเป็น ‘โอ๊ย’ ‘Aha’ แปลเป็น ‘อ๋อ’ ‘Oho’ แปลเป็น ‘โอ้โฮ’ ‘God’ แปลเป็น ‘ปั้ดโธ่’ ‘Well, well, well’ แปลเป็น ‘แหม แหม แหม’ ‘Blimey’ แปลเป็น ‘โอ๊ย’ เป็นต้น

4.3.2 การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม คือ การแปลคำอุทานในต้นฉบับเป็นคำอุทานเสริม เพื่อสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด เช่น ‘Aha’ แปลเป็น ‘นี่ไง’ ‘Oh’ แปลเป็น ‘นั่น’ ‘Dear, dear’ แปลเป็น ‘ตาย ๆ’ ‘Cheers’ แปลเป็น ‘เยี่ยม’ ‘Well’ ‘Good’ แปลว่า ‘ดี’ เป็นต้น

4.3.3 การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี คือ การแปลคำอุทาน หรือ อุทานวลีในต้นฉบับ เป็นอุทานวลี เพื่อสื่อสภาวะจิตใจ หรือ ความต้องการของผู้พูด เช่น มีการแปล ‘Oh come on’ เป็นอุทานวลี ‘อะไรจะขนาดนั้น’ ‘For heaven’s sake’ แปลเป็น ‘ให้ตายเถอะ’ และ ‘เห็นแก่สวรรค์เถอะ’ เป็นต้น

4.3.4 การทับศัพท์ คือ การยืมคำอุทานในภาษาต้นฉบับมาใช้สื่อความหมายแทนการเทียบเคียงกับคำอุทานอื่น ๆ ที่มีใช้ในภาษาปลายทาง ทั้งนี้เหตุอาจเกิดมาจากการรับเอาอิทธิพลของภาษาต้นฉบับ จึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนของภาษา เช่น ‘Wow’ ทับศัพท์เป็น ‘ว้าว’ ‘Hey’ ทับศัพท์เป็น ‘เฮ้’ ‘Aha’ ทับศัพท์เป็น ‘อะฮ่า’ และ ‘อะฮ้า’ ‘Ha’ ทับศัพท์เป็น ‘ฮ่า’เป็นต้น

4.3.5 การแปลเป็นคำเรียกขาน คือ การแปลเป็นคำที่ใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง โดยคำเรียกขานมี 2 ประเภท คือ คำเรียก เช่น ‘Ah, Harry’ แปลเป็น ‘นี่แน่ะ แฮร์รี่’ ‘Ah, Evans’ แปลเป็น ‘นี่ เอฟเวนส์’ ‘Hey, Harry’ แปลเป็น ‘ไง แฮร์รี่’ เป็นต้น และ คำขานรับ เช่น ‘Oh’ แปลเป็น ‘ครับ’ ‘Ar’ แปลเป็น ‘เออสิ’ เป็นต้น

4.3.6 การแปลเป็นคำเสริม คือ การแปลเป็นคำเสริมท้ายประโยคเพื่อแสดงเจตนา หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เช่น ‘…, eh?’ แปลเป็น ‘…ใช่ไหมล่ะ’ ‘…,eh?’ แปลเป็น ‘…จริงมั้ย’ ‘…,eh?’ แปลเป็น ‘…ว่าไง’ เป็นต้น

4.3.7 การแปลเป็นคำเชื่อม คือ การแปลเป็นคำเชื่อมชนิดต่าง ๆ ที่เชื่อมข้อความเข้าด้วยกัน ซึ่งเมื่อคำอุทานแท้ถูกแปลเป็นคำเชื่อม ก็จะทำหน้าที่ในสร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา เช่น ‘Ah’ แปลเป็น ‘คือ’ ‘Oh’ แปลเป็น ‘ก็’ ‘Well’ แปลเป็น ‘แต่’ คำเชื่อมแสดงเหตุ เช่น ‘Well’ แปลเป็น ‘คือ’ และ ‘ก้อ’ คำเชื่อมแสดงเงื่อนไข เช่น ‘Well’ แปลเป็น ‘ถ้างั้น’ เป็นต้น

4.3.8 การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม คือ การแปลคำอุทานเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม โดยมากมักเกิดกับคำอุทานที่ปรากฏลำพังร่วมกับเครื่องหมายแสดงคำถาม เช่น ‘Eh?’แปลเป็น ‘ว่าไง’ ‘Well’ แปลเป็น ‘ว่าไง’ ‘แล้วไงต่อล่ะ’ เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

4.3.9 การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ คือ การแปลเป็นคำ หรือ กลุ่มคำอื่น ที่มีหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา เช่น แปลเป็นคำแสดงการตัดบทสนทนา แปลเป็นคำแสดงการสรุป เป็นต้น กลวิธีนี้มักพบในการแปลคำอุทาน 'Oh' และ 'Well' เป็นส่วนใหญ่

4.3.10การเพิ่มความให้คำอุทาน คือ การเพิ่มคำ หรือ ข้อความเพื่อช่วยแสดงความหมายนัยยะความหมายของคำอุทานให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยพบเพียง 1 ตัวอย่างเท่านั้น คือ 'Mphf?' แปลเป็น 'หือ ว่างาย'

4.3.11การละไม่แปลคำอุทาน คือ การละไม่แปลคำอุทานในกรณีที่มีบริบท อื่น ๆ ช่วยแสดงสภาวะจิตใจของผู้พูด หรือ ความตั้งใจของผู้พูดชัดเจนอยู่แล้ว

5. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่าคำอุทานภาษาอังกฤษสามารถจัดแบ่งตามหน้าที่การสื่อความหมายได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ คำอุทานที่ทำหน้าที่สื่อสภาวะจิตใจ คำอุทานทำหน้าที่แสดงเจตนา หรือ ความตั้งใจของผู้พูด และ คำอุทานที่ทำหน้าที่สร้างความต่อเนื่องในบทสนทนา โดยผลการศึกษานี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดของ อเมก้า (Ameka, 1992) ผู้วิจัยพบว่าคำอุทานถ้อยคำหนึ่งสามารถสื่อความหมายได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้แปลจะวิเคราะห์ความหมายของคำให้ถ้วนถี่ ก่อนลงมือแปล

สำหรับผลการศึกษาในส่วนของการแปลนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเกี่ยวข้องกับบริบทที่ส่งผลต่อการเลือกใช้คำแปล ซึ่งพบว่ามี 4 ปัจจัยด้วยกัน คือ บริบททางความหมาย บริบททางสังคม บริบททางวัฒนธรรม และบริบทซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร ส่วนที่สอง คือ กลวิธีการแปลคำอุทาน พบว่ามีทั้งสิ้น 11 กลวิธีด้วยกัน คือ การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานแท้ การแปลโดยการเทียบเคียงกับคำอุทานเสริม การแปลโดยการเทียบเคียงกับอุทานวลี การทับศัพท์ การแปลเป็นคำเรียกขาน การแปลเป็นคำเชื่อม การแปลเป็นคำเสริม การแปลเป็นคำหรือประโยคแสดงคำถาม การแปลเป็นคำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ การเพิ่มความให้คำอุทาน และการละไม่แปลคำอุทาน ซึ่งกลวิธีการแปลที่พบมีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกลวิธีการแปล 18 กลวิธี ของโมลินาและเฮอร์ทาโด อัลเบอร์ (Molina and Hurtado Albir, 2002) แต่อย่างไรก็ดี กลวิธีของโมลินาและเฮอร์ทาโด อัลเบอร์ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้เพียง 6 กลวิธีเท่านั้น ทั้งนี้กลวิธีการแปลของโมลินาและเฮอร์ทาโด อัลเบอร์ ครอบคลุมถึงการแปลระดับประโยค และข้อความ แต่คำอุทานเป็นเพียงถ้อยคำสั้น ๆ เท่านั้น ดังนั้น กลวิธีบางกลวิธีจึงไม่สามารถนำมาใช้กับงานวิจัยนี้ได้

Copyright by Mahidol University

กล่าวโดยสรุป คำอุทานแตกต่างจากคำประเภทอื่น คำอุทานหนึ่งถ้อยคำสามารถสื่อความหมายได้ครอบคลุมหรือเทียบเท่าประโยคทั้งประโยค ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงควรให้ความสำคัญกับทั้งความหมายประจำคำ และความหมายตามหน้าที่การสื่อความของคำ นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับบริบทด้านต่าง ๆ เช่น บริบททางสังคม วัฒนธรรม หรือ ลักษณะเฉพาะของตัวละครที่อยู่นอกเหนือไปจากความหมายของคำด้วย และท้ายที่สุด การเลือกใช้กลวิธีการแปลคำอุทานควรพิจารณาตามความเหมาะสม เพื่อให้คำแปลที่ได้มีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการแปลคำอุทานในวรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Order of the Phoenix และ Harry Potter and the Half-Blood Prince นี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีข้อเสนอแนะบางประการที่อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

6.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการแปลคำอุทานจากวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ และศึกษาการแปลคำอุทานจากผู้แปลหลาย ๆ ท่าน เพื่อศึกษาและรวบรวมกลวิธีการแปลแบบต่าง ๆ และเพื่อหาข้อสรุปว่าคำอุทานแต่ละถ้อยคำสามารถเลือกใช้คำแปลใดได้บ้าง จะได้เป็นการนำเสนอแนวทางในการแปลคำอุทานให้กับนักแปลที่สนใจ

6.2 ควรมีการศึกษาเรื่องการแปลคำอุทานจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเช่นกัน เพราะคำอุทานภาษาไทยมีหลากหลายและถ้อยคำบางถ้อยคำสามารถสื่อความหมายได้หลายความหมายเช่นเดียวกับคำอุทานภาษาอังกฤษ

6.3 ควรมีการทำคลังคำสำหรับคำอุทานภาษาอังกฤษและภาษาไทย เพื่อให้นักแปลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

Copyright by Mahidol University

A STUDY OF INTERJECTION TRANSLATION IN HARRY POTTER AND THE ORDER OF THE PHOENIX AND HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE

BENJAMA BOONTERM 4736100 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT

THESIS ADVISORS: SUJARITLAK DEEPADUNG, Ph.D., SUKHUMAVADEE KHAMHIRAN, M.A., KRITTAYA AKANISDHA, M.A.

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

In general, for linguists and other researchers, interjections have been regarded as marginal words; nevertheless, they play an important role in the communicative function. Being short, interjections can represent the speaker's state of mind, attitude, emotion or even desire for something or someone. In many novels, a large number of interjections occur in order to make the conversations within, more realistic. According to Ameka's Concept (1992), two distinct groups of interjection can be set apart according to their origin. First, utterances with short forms and no literal meaning are called 'Primary Interjections', words like 'Ah!' 'Aha!' 'Er!' 'Oh!' 'Oho!' 'Wow!'. Second, utterances with semantic translation, which originate from other parts of speech, are called 'Secondary Interjections', words like Excellent! Good! Dear! Well! Shame! God! Blimey! Thank goodness! For heaven's sake! Thus, in the process of translation, it seems to be taken for granted that interjections have meaning and are very important in conveying the exact interpretation of an idea or statement.

2. Objectives

2.1 To examine and classify the English interjections according to their pragmatic interpretations.

2.2 To analyze the context-bound choices for the interjection translation.

2.3 To study the translation strategies used by Sumalee Bamrungsuk.

Copyright by Mahidol University

3. Method and Materials

Due to the fact that a great number of greatly-varied interjections were found, this thesis has been conducted as qualitative research and using in the famous series of "Harry Potter", written by J.K. Rowling, translated into Thai by Sumalee Bamrungsuk. The data of English interjections was collected from "*Harry Potter and the Order of Phoenix*" and "*Harry Potter and the Half-Blood Prince*" first published in 2003 and 2005 by Bloomsbury Publishing Plc. The data of Thai interjections was taken from "*Harry Potter kap Pakee Nok Finik*" and "*Harry Potter kap Chao Chai Luad Phasom*" first published in Thai version in 2003 and 2005 by Nanmee Books.

To achieve the goals, first the concepts, theories, and research studies into translation, speech acts, and interjection were collected and reviewed. Some reviewed concepts and theories noted in this research were employed in the analysis process such as Larson's (1984), Reiss and Vermeer's (1984), Molina and Hurtado Albir's (2002), and Ameka's (1992) Concept. In a preliminary study, the data of English and Thai interjections found in source and translated versions, was compiled with other context and compared in an attempt to analyze the interjection translation.

4. Results

4.1 The categories of English interjections

27 Primary interjections and 23 Secondary interjections were found from source versions and can be divided into three categories: Expressive interjections, Conative interjections and Phatic interjections.

4.1.1 Expressive interjections can be subcategorized into two groups: (1) Emotive interjections which embody the speaker's emotion or attitude toward something or someone such as 'Urgh' means 'I'm disgusted with you/it', 'Ouch' means 'I feel pain', 'Wonderful' means 'I'm impressed by you/it', 'Thank goodness' means 'I'm relieved'. and (2) Cognitive interjections which embody the speaker's understanding, learning and knowing such as 'Oh' means 'I know about it' or 'I understood what you say', 'Ah' means 'I remembered it', 'Aha' means 'I know what you're thinking or what you're planning'

4.1.2 Conative interjections embody the speaker's desire or what s/he wants the listener to do such as 'Hey!' means 'I want you to listen to me', 'Shh!'

Copyright by Mahidol University

means ‘I want you to be silent’, ‘Cheers !’ means ‘I want to congratulate you’, ‘Well?’ means ‘I want you to continue or explain more’.

4.1.3 Phatic interjections are used to establish and maintain the conversation. Virtually, all interjections can be classified as phatic interjections as well as expressive or conative interjections. For example, ‘Hey’, was used to draw the listener’s attention, as well as to begin a conversation. ‘Er’ and ‘Well’ were employed to express the negative attitude of speaker, as well as a consideration for an answer.

4.2 The context-bound choices

The contexts or factors affecting the interjection translating process are:

4.2.1 Semantic and Pragmatic meaning context

Semantic interpretation is the original meaning of an interjection. As mentioned before, some kinds of interjections originate from other parts of speech such as nouns, adjectives or verbs, which typically have their own meaning. In some cases, the semantic translation may affect the word-translation process. An example of this is shown in the situation where the speaker says ‘Ingenious!’ which means he is very impressed with the listener’s idea whereas ‘Ingenious!’ in English-Thai dictionary of Witt Tiangburanatham (2541) is equivalent to “ช่างประดิษฐ์, เฉลียวฉลาด, คล่องแคล่ว, ปราดเปรียว, เจ้าความคิด”. Instead of finding a word showing the speaker’s impression such as “ยอดไปเลย” “เก่งมาก”, an equivalent word such as “ช่างคิดจริงๆ”, which represents the feeling or the emotion of the speaker, can be used in translation as well.

Pragmatic interpretation is the commutative or functional meaning of interjections. Sometimes, the original meaning of words can not be employed directly and most primary interjections do not have a semantic meaning; therefore, the translator has to consider the words’ meaning according to its function in each situation. For example, ‘Ouch’ is the primary interjection and has no semantic meaning, but if we look at its functional meaning, we find that it expresses “Pain”. The word ‘โอ๊ย’ is an example of the functional-equivalent interjection used in target language.

Copyright by Mahidol University

4.2.2 Social context

There are four social-oriented factors affecting the translating process: Gender, Age, Attitude and the Relationship between speaker and listener.

First, with regard to the gender of the speaker, there are some gender differences in each culture, and it is reflected in each language. Interjections are examples of these. In some situations, the female interjections are distinguished from male interjections, and there are also some interjections applied by females more than males. The translator can choose the appropriate utterance by considering the gender of speakers. For example, in English, 'Argh' is usually used to express the speakers' fear or pain. In some examples when the speaker is female and she suddenly feels afraid, there is no word that is more appropriate for the translation than 'ว้าย'. The word 'ว้าย' in Thai, represents not only the emotion of speaker but also the gender of speaker. On the other hand, if the speaker is of the opposite sex, the translated interjection may vary. 'ว้าย' cannot be used in this case.

Second, the age of speaker is another important factor. Like gender, we should take it for granted that there are some age differences in each culture, and it is reflected in each language. Adults, especially elders, tend to employ different interjections from teenagers. For example, 'คุณพระคุณเจ้า', 'คุณพระช่วย', are interjections typically used to express shock, surprise, or annoyance about something and are mainly applied by older users. Despite the fact that these interjection phrases are not commonly used by teenagers, some teenagers use these words as their exclamations.

Third, the attitude of the speaker can affect their own language. For example when the speaker has a bad attitude or negative feeling toward the listener, s/he should use a less polite word than usual. For example, 'Hey' is used to draw the listener's attention and usually translates as 'นี่'. However, when the speaker feels angry or frustrated, the translated word may change to 'เฮ้ย', which is less polite.

Finally, the relationship and status of speaker and listener would affect the translator's decision. In the case when the speaker is senior to the listener in school,

Copyright by Mahidol University

the speaker would use less polite words than when s/he speaks to a person who is of higher status. The word 'เฮ้ย' in Thai, is not only used when the speaker is in a bad mood, as mentioned before, but is also used when the speaker is in the same or higher position than the listener. This reflects the hierarchy in Thai culture, appearing in its language.

4.2.3 Cultural context

The factor of culture can affect the translating process. Some interjections are oriented towards cultural beliefs in the original language: 'For heaven's sake' 'Thank goodness' 'Good lord' etc. These interjection phrases refer to "God" which is part of the linguistic culture of Christians i.e. the writer and the main readers in England; however, it is not common in Thai culture, the target readers of the Thai translation. Hence, the translation of these cultural-oriented interjection phrases should be thoughtfully noted. When the word selection following the cultural factor is realized, these phrases would be translated by using the semi-literal translation technique. For example, 'For heaven's sake' in translated versions was translated as 'เห็นแก่สวรรค์เถอะ' 'สวรรค์โปรดเถอะ' and 'สวรรค์โปรด'. 'สวรรค์' appearing in all translated utterances means "heaven" in English. However, these translated utterances are rarely used in real situations. Moreover, the equivalent-target interjection technique would be employed when these source cultural-bound interjections can be translated and modified to the target cultural-bound interjections. For example, 'Good lord' was translated as 'คุณพระช่วย' and 'คุณพระคุณเจ้า'. 'Lord' refers to "God" in Christianity while 'คุณพระ' and 'คุณพระคุณเจ้า' refers to the Holy belief of Buddhism. Although 'Lord' and 'คุณพระช่วย' and 'คุณพระคุณเจ้า' are different in meaning, they refer to the belief of each culture.

Copyright by Mahidol University

4.2.4 Characteristic of speaker

It was found that J.K. Rowling, the writer of Harry Potter, uses a special technique for presenting the characters' personalities in her tales of "Harry Potter": Hagrid, the half-giant, is known for his wild accent. This obvious characteristic did not directly affect the 'interjection' but interestingly it affected the translation strategy of interjection. For example, *'Beauties, arm they, **eh**, Harry?* (Harry Potter and the Order of the Phoenix: 95). Although 'arm they' is not typically used in standard English, it was employed by some characters in order to present the wild accent of speaker. This sentence was translated as *"สวย ๆ ทั้งนั้นเลย**ใช่มะ** พวกนี้น่ะ แฮร์รี่"* (Harry Potter kap Pakee Nok Finik: 136). Instead of presenting the wild accent 'arm they' by the equivalent of the phrase "พวกนี้น่ะ", the wild accent was appeared in the translation of 'Eh' interjection. Portraying the wild accent of the character, the final particle "ใช่มะ", which is the reduction form of "ใช่ไหม" or "ใช่มั้ย", was translated from 'Eh' in this case.

The new interjection phrase 'Merlin's beard', used by the wizards, was applied first in this novel too. In the translated version, the translator should present this characteristic as well as the original version; therefore, the literal translation as 'เคราเมอร์ลิน' or 'เคราเมอร์ลินเป็นพยาน' would be the better choice than the equivalent to the interjection of target language such as "อ๊ะ" "หา" "ให้ตาย".

4.3 The translation of interjections

The major strategies of interjection translation employed in this research were: 1) Translation into primary interjection 2) Translation into secondary interjection 3) Translation into interjection phrase 4) Transliteration 5) Translation into address term 6) Translation into final particle 7) Translation into conjunctive utterance 8) Translation into interrogative utterance 9) Translation into other functional utterance 10) Amplification and 11) Reduction

Copyright by Mahidol University

4.3.1 Translation into primary interjection

This strategy is the equivalent of primary interjection in the target language. The translated interjection's sound would be either different or accidentally the same as English interjection: to present the notion of surprise, 'Wow' was translated as 'โอ้โห'. Both utterances are pronounced in different ways, but showing the same meaning, while 'Oho', another surprise-expressing interjections, was translated as 'โอ้โฮ' which accidentally pronounced in the same way as the interjection from the source language.

Mostly, this strategy was found in the translation of primary interjections, but hardly found in the translation of secondary interjections and interjection phrases, except for the word 'Well' which has semantic meaning but was usually translated to the primary interjection, following the pragmatic meaning.

4.3.2 Translation into secondary interjection

This strategy is the equivalent of secondary interjection in the target language. The translators would use the literal translation or equivalent technique in this strategy. For example, 'Excellent' was translated as 'ยอดเยี่ยม' 'เยี่ยมยอด' 'เยี่ยมมาก' 'เยี่ยมไปเลย' 'เยี่ยมยอดมาก' and 'เยี่ยมยอดไปเลย'. All translated utterances are the literal meaning of 'Excellent'. However, sometimes, the translated interjection is from the equivalent of other secondary interjections. For example, 'God' means "พระเจ้า" but was translated as 'ตายแล้ว'; 'Dear' means "ที่รัก" but was translated as 'ตาย'. The semantic meaning of 'ตาย' is 'To die' or 'Death'; however, it was applied as the secondary interjection to highlight the speaker's anxiety.

It should be noted that this strategy was mainly found in the translation of secondary interjections. It was rarely found in the translation of primary interjections and interjection phrases.

Copyright by Mahidol University

4.3.3 Translation into interjection phrase

This strategy is the equivalent of interjection phrase in the target language. The techniques of modified-literal or equivalent-to-target interjection translation could be used, depending on the translator's style. For example, 'For heaven's sake' can be translated as the literally-translated phrase 'เห็นแก่สวรรค์เถอะ', or the target-equivalent interjection 'ให้ตายเถอะ'. Both 'เห็นแก่สวรรค์เถอะ' and 'ให้ตายเถอะ' were translated by the different techniques. Nevertheless, these utterances convey the expression of annoyance or impatience as well as 'For heaven's sake', the source word.

The translation into interjection phrase strategy seems to appear in the translation of interjection phrases, but rarely appears in the translation of primary and secondary interjections.

4.3.4 Transliteration

The transliteration strategy is the source word-borrowing technique. Thai readers are familiar with many English interjections of which some of them were borrowed into Thai language; for example, 'Wow', or 'Hey' were transliterated as 'ว้าว' and 'เฮ้'. However, there are still some of them that Thai readers are not very familiar with, such as 'Aha', 'Ha' which are borrowed and transliterated as 'อะฮ่า' 'อะฮ้า' 'ฮะฮ่า' or 'ฮ่า'. In this regard, if the context is ambiguous, the transliteration should be avoided and the translator should select another suitable strategy. For example, when Harry, the leading character, found something he wanted in the box, he suddenly said 'Aha'. (Harry Potter and the Half-Blood Prince: 363) And instead of using the transliteration technique, this word was translated as 'นี่ไง' (Harry Potter kap Chao Chai Luad Phasom: 406) by employing the translation into secondary interjection technique, which conveys the expression of discovery as in the source version. The

Copyright by Mahidol University

transliterated word ‘อะฮ่า’ is less appropriate and suitable than the word ‘นี่ไง’ in this case.

4.3.5 Translation into address term

This strategy is employed when the word from the source language is the conative interjection, which draws the listener’s interest or attention. For example, ‘Ah, Harry’ was translated as ‘นี่แน่ะ แฮร์รี่’ ‘Ah, Evans’ was translated as ‘นี่ เอฟเวนส์’ and ‘Hey, Harry’ was translated as ‘ไง แฮร์รี่’. This strategy was used to translate both primary and secondary interjections; however, ‘Well’ is the only secondary interjection employing this strategy.

4.3.6 Translation into final particle

Final particle is a specific feature of the target language. When the interjection appeared at the final part of sentence, it would be translated into the final particle. For example, ‘Eh’, the interjection usually appearing at the final position of the sentence, was translated as ‘ใช่ไหมล่ะ’ ‘ว่าไหม’ ‘จริงมั้ย’ or ‘ละสิ’. All the translated words are final particle, the first three were used to indicate the speaker’s question, and the last one was used to indicate the speaker’s opinion.

4.3.7 Translation into conjunctive utterance

Sometimes, the functions of Expressive and Conative interjections are not as obvious as Phatic interjections. Interjections are used to maintain the conversation and make it more natural thus the interjections are turned to be conjunctive utterances in the translated version instead. Also, it should be noted that this strategy was mostly used in the translation of ‘Oh’ and ‘Well’.

4.3.8 Translation into interrogative utterance

Usual interjections normally appear alone and need not to be the part of sentence, and sometimes, they come along with the ‘?’, which consists of the meaning of question or puzzlement. Therefore, these interrogative interjections were translated

Copyright by Mahidol University

into other interrogative utterance instead. For example, ‘Eh?’ and ‘Well?’ - these interjections convey the expression of puzzlement and surprise with the answer requirement, and are usually translated as ‘ว่าไง’ or ‘แล้วไงต่อล่ะ’, which mean “What do you think?” or “And then what happened next?”.

4.3.9 Translation into other functional utterances

Except for the eight functions mentioned above, interjections can be translated into other functions like topic-changing utterance, or topic-conclusion utterances. Frequently, this strategy was employed in the translation of ‘Oh’ and ‘Well’.

4.3.10 Amplification

This strategy is to add a word or phrase after the translated interjection. It appeared once in the case: ‘Mphf?’ - the interjection with the question mark embodies the expression of puzzlement and consideration of what the listener said before. ‘Mphf?’ was translated as ‘หือ’ with the added phrase ‘ว่างาย’, which shows that the speaker was trying to follow what the listener said.

4.3.11 Reduction

This strategy is to omit the translation of interjections because the interjections do not have obvious meaning and they do not affect the other sentences.

5. Conclusion

Based on the results, the English interjections can be classified into 3 groups: Expressive interjections, Conative interjections and Phatic interjections. It was found that these findings corresponds to Ameka‘s Concept (1992). In addition, the researcher found that interjections manifestly function as Expressive interjections and some interjections have more than one expression. For example, depending on the situation, ‘Oh’ can convey surprise, pain, annoyance or happiness.

Copyright by Mahidol University

In the translation part, four contexts affecting the translating process can be indentified: Semantic and Pragmatic meaning context, Social context, Cultural context and Characteristic of speaker context. In the translation process, these factors would effect the translator's word choice. Moreover, eleven interjection translation strategies were employed: Translation into primary interjection, Translation into secondary interjection, Translation into interjection phrase, Transliteration, Translation into address term, Translation into final particle, Translation into conjunctive utterance, Translation into interrogative utterance, Translation into other functional utterances, Amplification, and Reduction. These strategies correspond to the translation strategies of Molina and Hurtado Albir (2002). The results identified only 6 of their 18 strategies because Molina and Hurtado Albir provide concepts for word, phrase and sentence translation, which are too broad for interjection translation. Though many strategies were found, these strategies should be applied in an appropriate way depending on the situation, the opinion of the translator and the translator's interpretation.

In conclusion, as opposed to other parts of speech, interjections can convey the whole meaning of the sentence. In this regard, the translator should be concerned with both the semantic and pragmatic meaning of interjections in the translation process. Also, other factors such as age, gender, culture or even the characteristics of the speaker are important as well as the meaning and the translator should take these into account before choosing suitable translation strategies.

6. Recommendation for further study

In this thesis the researcher has tried to gain an understanding of the way interjections convey meaning and the way interjections are translated into Thai. It would seem that, there remain some interesting points for further study in particular on the following topics:

6.1 Studying the translation of interjections from other translators in order to compile and discuss what translation strategies are used.

6.2 Studying the translation of Thai interjections into English because Thai interjections can convey many expressions depending on the situation as well as English interjections.

Copyright by Mahidol University

6.3 Studying and Compiling English and Thai interjections in order to develop a corpus of data for interested translators and others.

Copyright by Mahidol University

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). คู่มือการแปล. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

กำชัย ทองหล่อ. (2509). (พิมพ์ครั้งที่ 2). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.

ณรงค์ชัย ปัญญานนทชัย และบุศรา คำหาญ. (2547). อินไซด์แฮร์รี่ พอตเตอร์. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า กรุ๊ป.

ณรงค์ชัย ปัญญานนทชัย. (2548). (พิมพ์ครั้งที่ 4). อินไซด์แฮร์รี่ พอตเตอร์ 2. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า กรุ๊ป.

ทิพา เทพอัครพงศ์. (2544). การแปลเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธศา (ผู้แปล). (2545). เจ.เค.โรว์ลิ่ง อัจฉริยะเบื้องหลัง HARRY POTTER แปลจาก ฌอน สมิธ JK Rowling: The Genius Behind Harry Potter. (2001). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ต้นไม้.

นพพร สุวรรณพานิช. (2543). พจนานุกรมคำผรุสวาทและคำอุทาน. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

นวลน้อย ตระกูลกิตติไพศาล. (2541). การศึกษาการถ่ายทอดความหมายของ OH และ WELL จากบทภาพยนตร์ในหนังสือ VOCABULARY STREET และ TODAY'S ENGLISH. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

นววรรณ พันธุเมธา. (2547). คลังคำ. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

_____ (2549). ไวยากรณ์ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียา อุนรัตน์. (2533). การแปลอังกฤษเป็นไทย: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

ปฤณา มโนมัยวิบูลย์. ปรีมา มัลลิกะมาส และเทพี จรัสจรุงเกียรติ. (2548). "การแปลประโยคกรรมในงานวรรณกรรมเยาวชน กรณีศึกษาแฮรี่ พอตเตอร์", Thoughts. 57-83.

ปานฉาย ฐานธรรม (รวบรวม). (2547). สื่อสารด้วยการแปล. กรุงเทพฯ: มายิก.

พรทิพย์ เฉิดฉินนภา. (2544). "ข้อสังเกตเรื่องคำอุทาน", วารสารวรรณวิทัศน์. 3: 170-172.

พัชรีย์ จำปา. (2546). "บทบาทของคำอุทานในภาษาไทย", วารสารสงขลานครินทร์. 9:227-236.

มณีรัตน์ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา. (2548). การแปล: หลักการและการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Copyright by Mahidol University

มทนา ดวงรัตน์. (2523). คู่มือแปลไทยเป็นอังกฤษ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2545). ทฤษฎีและหลักการแปล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. (2541). พจนานุกรมอังกฤษ–ไทย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่นจำกัด.

วิษณุ กอปรสิริพัฒน์. (2548). การแปลตามหลักภาษาศาสตร์. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมภพ ใหญ่โสมานัง. (2545). การศึกษาการแปลคำอุทานในหนังสือการ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์ เป็นภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

สัญฉวี สายบัว. (2542). หลักการแปล. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำราญ คำยิ่ง. (ม.ป.ป.) Advanced English Grammar for High Learner. กรุงเทพฯ: วีเจ พริ้นติ้ง.

สิทธา พินิจภูวดล. (2542). คู่มือนักแปลอาชีพ. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์.

สุจริตลักษณ์ ดีผดุง. (2548). เอกสารประกอบการเรียนวิชาวัจนปฏิบัติศาสตร์เบื้องต้น. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุธาสินี สิทธิเกสร. (2544). “วัจนปฏิบัติศาสตร์กับการตีความวัจนกรรมโดยอนุมานจากมุมมองของผู้ฟัง”, วารสารวรรณวิทัศน์. 3:30-37.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2546). การแปลขั้นสูง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี บำรุงสุข (ผู้แปล). (2548). แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับเจ้าชายเลือดผสม แปลจาก เจ.เค.โรว์ลิ่ง Harry Potter and Half-Blood Prince. (2005). กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์.

_____ (ผู้แปล). (2546). แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับภาคีนกฟินิกซ์ แปลจาก เจ.เค.โรว์ลิ่ง Harry Potter and the Order of the Phoenix. (2003). กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2548). ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง การพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา พงศาพิชญ์. (2540). “มนุษย์กับวัฒนธรรม”, สังคมและวัฒนธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 6). 23-34. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรา ไล่สัตรูไกล. (2542). จุดมุ่งหมาย หลักการ และวิธีแปล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์. (2545). ไวยากรณ์อังกฤษ:กระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ต้นจนสุดท้าย. กรุงเทพฯ: ทฤษฎี.

Copyright by Mahidol University

อุปกิตศิลปสาร,พระยา. (2511). หลักภาษาไทย อักขราวิธี วจีวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.

ภาษาอังกฤษ

Ameka, Felix. (1992). "Interjections: The universal yet neglected part of speech.", Journal of Pragmatics. 18:101-118.

Austin, J. L. (1962). How to Do Things With Words. Oxford University Press: Oxford, England.

Catford, J.C. (1965). A Linguistic Theory of Translation. London: Oxford University Press.

House, Juliane. (2006). "Text and context in translation", Journal of Pragmatics. 38: 338-358.

Jovanovic, Vladimir Z. (2004). "The form, position and meaning of interjections in English", Linguistics and Literature. 3: 17-28.

Larson, M. L. (1984). Meaning – Based Translation: A Guide to Cross-Language Equivalence. New York: University Press of America.

Levinson, Stephen C. (1983). Pragmatics. Cambridge: Cambridge University Press.

Marmaridou, Sophia S.A. (2000).Pragmatic meaning and cognition. Amsterdam: John Benjamins.

Molina, Lucia, and Amparo Hurtado Albir. (2002). "Translation Techniques Revisited: A Dynamic and Functionalist Approach", Meta. 47: 498-512.

Munday, Jeremy. (2003). Introducing Translation Studies. London and New York: Routledge.

Nida, Eugene A. (1964). Toward a Science of Translation. Leiden: E. J. Brill.

Rowling, J.K. (2005). Harry Potter and the Half-Blood Prince. London: Bloomsbury Publishing Plc.

_____. (2003). Harry Potter and the Order of the Phoenix. London: Bloomsbury Publishing Plc.

Schiffrin, Deborah. (1987). Discourse markers. New York: Cambridge University Press.

Schourup, Lawrence. (2001). "Rethinking well", Journal of Pragmatics. 33: 1025-1060.

Searle, J. R. (1969). Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language. Cambridge University Press: Cambridge, England.

Sinclair, John (ed.). (2001). Collins COBUILD: English Dictionary for Advanced Learners. Glasgow: HarperCollins Publishers.

Thomas, Jenny. (1995). Meaning in interaction: an Introduction to Pragmatics. New York: Addison Wesley Longman Publishing.

Copyright by Mahidol University

Wehmeier, Sally (ed.). (2000). Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. Oxford: Oxford University Press.

Wharton, Tim. (2003). "Interjection, language and the 'showing'/'saying' continuum", Pragmatics & Cognition. 11: 39-91.

Wierzbicka, Anna. (1992). "The Semantics of Interjection", Journal of Pragmatics. 18: 159-192.

Wilkins, David. (1992). "Interjections as deictics", Journal of Pragmatics. 18: 119-158.

เว็บไซต์

HarryPotter in translation. http://en.wikipedia.org/wiki/Harry_Potter_in_translation. (28/04/06).

HPL: Timeline&Calendars. http://www.hp-lexicon.org/timeline.html. (30/12/07).

Mugglethai [[Dot]] com. http://www.mugglethai.com/. (8/07/06).

Philip M. Parker. Webster's Online Dictionary with Multilingual Thesaurus Translation.http://www.websters-online-dictionary.org/definition/. (17/08/06).

Copyright by Mahidol University

ภาคผนวก

Copyright by Mahidol University

ตัวละครในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์

แฮร์รี่ พอตเตอร์

เด็กชายที่มีชื่อเสียงโด่งดังจากการเผชิญหน้ากับโวลเดอมอร์ แต่สามารถมีชีวิตรอดกลับมาได้ เขามีแผลเป็นรูปสายฟ้าจากการเผชิญหน้าในครั้งนั้น

แฮร์รี่ ในวัยหนุ่ม มีนิสัยขี้โมโห ใจร้อน และอารมณ์รุนแรง แม้แต่เพื่อนสนิทอย่างรอนและเฮอร์ไมโอนี่ก็ยังถูกเขาตะคอกใส่ แฮร์รี่แอบชอบโช แชง และในที่สุดก็ได้ออกเดทกับเธอทั้งคู่คบกันอยู่ไม่นาน ก็เลิก เพราะทัศนคติไม่ตรงกัน และโช แชง ไม่พอใจที่แฮร์รี่สนิทสนมกับเฮอร์ไมโอนี่ ในช่วงปี 6 แฮร์รี่รู้สึกว่าตัวเองชอบจินนี่ น้องสาวของรอน แต่ต้องเก็บความรู้สึกเอาไว้เพราะไม่อยากผิดใจกับรอน

รอน วีสลีย์

เพื่อนสนิทของแฮร์รี่ มีผมสีแดง เป็นคนสนุกสนาน ร่าเริง อยากเด่นอยากดัง แต่ไม่ค่อยเก่งเรื่องวิชาการเหมือนเฮอร์ไมโอนี่ และไม่มีพรสวรรค์ทางด้านเวทมนตร์เหมือนกับแฮร์รี่ รอนเล่นหมากรุกเก่ง และเกลียดแมงมุมเป็นอย่างมาก แม้ว่ารอนจะดูเป็นคนไม่เอาไหน แต่ก็เป็นคนกล้าหาญ มีน้ำใจ คอยช่วยเหลือและเคียงข้างกับแฮร์รี่เสมอมาเช่นเดียวกับเฮอร์ไมโอนี่ รอนได้รับคัดเลือกเป็นพรีเฟ็คเช่นเดียวกับเฮอร์ไมโอนี่ เขาได้ตกลงคบหากับ**ลาเวนเดอร์ บราวน์** เพราะไม่พอใจเฮอร์ไมโอนี่ที่หันไปคบกับ**วิกเตอร์ ครัม** และยังถูกจินนี่ น้องสาวของตนเองพูดจาดูถูกเรื่องที่ยังไม่มีแฟน แต่ต่อมารอนก็พยายามตีตัวออกห่างลาเวนเดอร์ และเลิกกันไปในที่สุด แม้ว่ารอนจะดูเป็นคนสบาย ๆ แต่ก็ไม่ชอบให้จินนี่ น้องสาวของตัวเองไปคบหากับผู้ชายคนอื่น รอนมักจะแสดงอาการฉุนเฉียวมากเมื่อเห็น จินนี่ อยู่กับผู้ชายคนอื่น

เฮอร์ไมโอนี่ เจน เกรนเจอร์

เฮอร์ไมโอนี่เป็นเพื่อนสนิทของแฮร์รี่และรอน เธอมาจากตระกูลที่เป็นมักเกิลแท้ ๆ จึงถูกเดรโก มัลฟอย และพรรคพวกซึ่งเป็นพวกเลือดบริสุทธิ์พูดจาดูถูกอยู่บ่อยครั้ง เฮอร์ไมโอนี่มีบุคลิกเป็นผู้ใหญ่ ชอบอ่านหนังสือเป็นชีวิตจิตใจ และสามารถสอบได้เป็นที่หนึ่งของชั้นปี แต่กระนั้น เธอมักจะออกอาการไม่พอใจ เมื่อเธอทำผิดพลาดเพียงเล็กน้อย หรือไม่ได้คะแนนตามที่ต้องการ แม้ว่าเฮอร์ไมโอนี่จะมีปากเสียงกับรอนอยู่เสมอ แต่ก็ช่วยรอนทำการบ้านทุกครั้ง

Copyright by Mahidol University

โวลเดอมอร์

เดิมชื่อว่า ทอม มาร์โวโล่ ริดเดิ้ล ตระกูลฝ่ายมารดาของโวลเดอมอร์สืบสายเลือดบริสุทธ์มาจากซัลลาซาร์ สลิธีริน หนึ่งในผู้ก่อตั้งโรงเรียนฮอกวอตส์ ตา **(มาร์โวโล่)** และลุง **(มอร์ฟิน)** ของโวลเดอมอร์ชอบสังหารมักเกิ้ล จึงถูกขังคุกอัซคาบัน แม่ของโวลเดอมอร์ใช้ยาเสน่ห์จนได้แต่งงานกับมักเกิ้ลหนุ่มรูปงามที่ชื่อ**ทอม ริดเดิ้ล** แต่เมื่อเธอเลิกใช้ยาเสน่ห์ เขาก็ทิ้งเธอไป หลังคลอดโวลเดอมอร์ได้ไม่นาน แม่ของโวลเดอมอร์ก็เสียชีวิต ทำให้เขาถูกส่งไปบ้านเด็กกำพร้า โวลเดอมอร์ในวัยหนุ่มได้เข้าเรียนในฮอกวอตส์ สังกัดบ้านสลิธีริน เขามีหน้าตาที่หล่อเหลาเหมือนพ่อ มีความยอดเยี่ยมในการเรียน ได้รับเลือกเป็นพรีเฟ็คและหัวหน้านักเรียน เขาสอบถามเรื่องฮอร์ครักซ์จากซลักฮอร์นที่เป็นอาจารย์สอนเขาในขณะนั้น หลังจากค้นพบห้องแห่งความลับ และเกิดเรื่องขึ้น โวลเดอมอร์ก็ออกจากโรงเรียน และประกาศตัวเป็นศัตรูกับดัมเบิลดอร์ เขามีเป้าหมายจะทำลายพวกมักเกิ้ลให้สิ้นซาก

ชื่อของโวลเดอมอร์เป็นชื่อต้องห้ามในโลกเวทมนตร์ เขาเป็นผู้ลงมือสังหาร**เจมส์**และ**ลิลี่** พ่อแม่ของแฮร์รี่ เนื่องจากเชื่อคำทำนายที่ว่าจะมีผู้มีอำนาจมาล้มล้างตัวโวลเดอมอร์ได้ และน่าจะเป็นแฮร์รี่ที่ขณะนั้นยังเป็นเพียงทารก ลิลี่ปกป้องแฮร์รี่โดยใช้เวทมนตร์ครั้งสุดท้าย ส่งผลให้เวทมนตร์สะท้อนกลับเข้าหาโวลเดอมอร์ เมื่อเวลาผ่านไป โวลเดอมอร์ถูกหางหนอนชุบชีวิตขึ้นมาอีกครั้งในสภาพที่คล้ายงู

อัลบัส ดัมเบิลดอร์

ชายสูงอายุ ผอม สูง จมูกงุ้มงอ มีผมขาวเงิน ดวงตาสีฟ้า ดัมเบิลดอร์เป็นผู้ก่อตั้งภาคีนกฟินิกซ์และเป็นอาจารย์ใหญ่ประจำฮอกวอตส์ตั้งแต่ปี 1970 บุคลิกของดัมเบิลดอร์ คือ เป็นชายสูงอายุ ท่าทางใจดี ซึ่งแฮร์รี่ให้ความเคารพและนับถือดัมเบิลดอร์เป็นอย่างมาก

แฮกริด

อาจารย์สอนวิชาสัตว์วิเศษ มีความสนิทสนมกับพวกแฮร์รี่เป็นอย่างมาก แฮกริดเป็นลูกครึ่งยักษ์กับพ่อมด เขามีน้องชายต่างบิดาอีกคนซึ่งเป็นยักษ์แท้ ๆ มีชื่อว่า กรอวป์ แฮกริดมีสำเนียงที่แปลก เช่น ไม่ออกเสียงตัว ‘t’ ท้ายคำ หรือ มีการใช้คำที่ผิดไวยากรณ์ เป็นต้น

เซเวอรัส สเนป

สเนปเป็นเจ้าของหนังสือ ‘เจ้าชายเลือดผสม’ ที่แฮร์รี่เก็บได้ เขาเป็นอาจารย์สอนวิชาปรุงยา และต่อมาได้สอนวิชาป้องกันตัวจากศาสตร์มืด เขาไม่ถูกชะตากับแฮร์รี่ เพราะในวัยเด็ก สเนป

Copyright by Mahidol University

ถูกเจมส์และเพื่อน ๆ กลั่นแกล้งอย่างรุนแรง ทำให้เขาไม่ชอบหน้าแฮร์รี่ซึ่งเป็นลูกชายของเจมส์ สเนปมักจะพูดจาถากถาง หรือใช้น้ำเสียงเยาะเย้ยแฮร์รี่อยู่เสมอ ฝ่ายแฮร์รี่เองก็ไม่ไว้ใจสเนป เพราะ สเนปเคยเป็นผู้เสพความตายมาก่อน

โวลเดอมอร์ไว้วางในสเนปมาก เช่นเดียวกับดัมเบิลดอร์ที่ไว้ใจสเนปเช่นเดียวกัน และสเนป เองก็เป็น 1 ในสมาชิกของภาคีนกฟินิกซ์ด้วย

ซิเรียส แบล็ค

ซิเรียสถูกลบชื่อออกจากตระกูลแบล็คที่ให้ความสำคัญเรื่องเลือดบริสุทธิ์ เพราะเขาไม่เห็นด้วยกับแนวคิดเรื่องนี้ ซิเรียสเป็นเพื่อนสนิทในกลุ่มของเจมส์ พ่อของแฮร์รี่ ในวัยเด็ก เขาและเจมส์ คอยกลั่นแกล้งสเนปอยู่เสมอ ซิเรียสสามารถแปลงร่างเป็นหมาป่าสีดำได้ เขาถูกจับเข้าคุกอัซคาบัน แต่หลบหนีออกมา เพราะต้องการแก้แค้นให้เจมส์ และล้างมลทินให้กับตัวเอง ซิเรียสเป็นพ่อทูนหัวของแฮร์รี่ เป็นอีกคนหนึ่งที่แฮร์รี่ให้ความเคารพและนับถือ เขามักปรากฏในรูปของเปลวไฟบริเวณเตาผิงในห้องนั่งเล่นของกริฟฟินดอร์

รีมัส ลูปิน

ลูปิน เคยเป็นอาจารย์สอนในฮอกวอตส์ แต่เมื่อความลับที่เขาเป็นมนุษย์หมาป่าถูกเปิดเผย เขาก็ออกจากโรงเรียนไป ปัจจุบันเขาเป็น 1 ในสมาชิกของภาคนกฟินิกซ์เช่นเดียวกับซิเรียส เพื่อนสนิทของเขา ลูปินเป็นคนสุขุม ใจเย็น เป็นคนคอยห้ามปรามเจมส์และซิเรียสไม่ให้ก่อเรื่องอยู่เสมอ ลูปินมีคนรักชื่อนิมฟาดอร่า ท็องส์ แต่เขาพยายามหลบเลี่ยงเธอมาตลอด

นิมฟาดอร่า ท็องส์

คนรักของลูปิน และเป็นญาติกับซิเรียส แม้ว่า ท็องส์มีนิสัยซุ่มซ่าม และไม่ถนัดเรื่องคาถาซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้านนัก แต่ก็เป็น 1 ในสมาชิกของภาคีนกฟินิกซ์ และยังมีความสามารถในการแปลงกาย

คอร์นีเลียส ฟัดจ์

รัฐมนตรีกระทรวงเวทมนตร์ เป็นคนลุแก่อำนาจ เห็นว่าดัมเบิลดอร์เป็นตัวอุปสรรค ไม่ยอมเชื่อว่าโวลเดอมอร์ได้ฟื้นคืนชีพขึ้นมาแล้ว ฟัดจ์พยายามให้แฮร์รี่ถูกไล่ออก แต่ก็โดนดัมเบิลดอร์ขัดขวาง เขาส่งอัมบริดจ์ให้ไปแทรกแซงการทำงานในฮอกวอตส์ ตั้งใจจะกำจัดแฮร์รี่และดัมเบิลดอร์ในตอนท้ายของแฮร์รี่ พอตเตอร์กับภาคีนกฟินิกซ์ ฟัดจ์ได้เห็นโวลเดอมอร์ด้วยตาตนเอง จึงยอมเชื่อ

Copyright by Mahidol University

คำพูดของดัมเบิลดอร์ และถูกปลดออกจากการเป็นรัฐมนตรีในที่สุด ทำให้**รูฟัส สกริมเจอร์**ได้เป็นรัฐมนตรีกระทรวงเวทมนตร์แทน

โดโลเรส อัมบริดจ์

อาจารย์สอนวิชาป้องกันศาสตร์มืดคนใหม่ในแฮร์รี่ พอตเตอร์กับภาคีนกฟินิกซ์ เป็นคนจากกระทรวงเวทมนตร์ ที่คอร์นีเลียส ฟัดจ์ส่งมาให้แทรกแซงการสอนในโรงเรียน อัมบริดจ์ชอบพูดจาอ่อนหวาน แต่การกระทำตรงข้ามกับน้ำเสียงที่พูด เธอใช้วิธีลงโทษแฮร์รี่อย่างรุนแรง แต่ไม่ทำให้คนอื่นสังเกตเห็น หลังจากดัมเบิลดอร์หลบหนีไป อัมบริดจ์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ใหญ่แทน เธอถูกพวกเซ็นทอร์จับตัวไปในตอนท้ายเรื่อง และกลายเป็นคนเสียสติ ต้องออกจากการเป็นอาจารย์ในที่สุด

เนวิลล์ ลองบัตท่อม

เพื่อนของแฮร์รี่ ชอบศึกษาเรื่องสมุนไพร มักโดนเพื่อนคนอื่น ๆ ล้อเลียนเป็นประจำ พ่อแม่ของเนวิลล์ถูกเบลลาทริกซ์ทรมาณจนเป็นบ้า เนวิลล์บุกไปช่วยซิเรียสที่กระทรวงเวทมนตร์พร้อม ๆ กับพวกแฮร์รี่

ลูน่า เลิฟกู๊ด

เพื่อนใหม่ของแฮร์รี่ ดูเป็นคนเลื่อนลอย เฉื่อยชา ชอบทำตัวแปลกประหลาดกว่าคนอื่น ๆ แต่ก็สามารถมองเห็นเธสตรอลได้เช่นเดียวกับแฮร์รี่ ในตอนท้ายเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์กับภาคีนกฟินิกซ์ เธอก็บุกไปกระทรวงเวทมนตร์พร้อมกับพวกแฮร์รี่ด้วย

โช แชง

เป็นรักแรกของแฮร์รี่ โช แชงได้เข้าร่วมกับกองทัพดัมเบิลดอร์ของแฮร์รี่พร้อมกับ**มารีเอ็ตต้า**เพื่อนสนิท แต่สุดท้ายมารีเอ็ตต้าก็นำเรื่องกองทัพดัมเบิลดอร์ไปบอกอัมบริดจ์ แฮร์รี่ไม่พอใจมารีเอ็ตต้า แต่โชก็ยังปกป้องเพื่อนของเธอ โชไม่พอใจที่แฮร์รี่เอาใจใส่เฮอร์ไมโอนี่ ทั้งคู่จึงทะเลาะกันและเลิกกันไปในที่สุด

Copyright by Mahidol University

โฮเรซ ซลักฮอร์น

ซลักฮอร์นได้รับเชิญจากดัมเบิลดอร์ให้กลับมาสอนอีกครั้ง เขามีความชื่นชอบแฮร์รี่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงให้ความสำคัญกับแฮร์รี่และเพื่อน ๆ เป็นพิเศษ ดัมเบิลดอร์ให้แฮร์รี่หาโอกาสเอาความทรงจำของซลักฮอร์นออกมา เพื่อสืบหาฮอร์ครักซ์

มิเนอร์ว่า มักกอลนากัล

เป็นอาจารย์ที่เคร่งครัดในระเบียบวินัยมาก แต่ก็มีความเที่ยงธรรม และไม่ลังเลที่จะตัดคะแนนนักเรียนบ้านของตนเอง เธอเป็นอาจารย์สอนวิชาแปลงร่าง สามารถแปลงเป็นแมวได้ โดยร่างแปลงของเธอจะมีสัญลักษณ์พิเศษคือ มีลายวงตาคล้ายแว่นตาที่เธอใส่

ทรีลอว์นีย์

อาจารย์สอนวิชาพยากรณ์ศาสตร์ มีนิสัยชอบทำนายทายทักทุกอย่าง และชอบวิตกจริตเกินกว่าเหตุ

เดรโก มัลฟอย

คู่ปรับคนสำคัญของแฮร์รี่ มีลูกน้อง 2 คน คือ **แครบ** และ**กอยล์** เดรโกเป็นคนหยิ่งจองหอง ชอบดูถูกคนที่ไม่ใช่เลือดบริสุทธิ์ หลังจากที่**ลูเซียส มัลฟอย** พ่อของเขาถูกจับเข้าคุกอัซคาบัน เดรโกก็ทำตัวลึกลับจนแฮร์รี่สงสัย โวลเดอมอร์ได้มอบหมายให้เดรโกพาผู้เสพวิญญาณเข้ามาในโรงเรียน และฆ่าดัมเบิลดอร์

แม้ดอาย มู้ดดี้

1 ในสมาชิกของภาคีนกฟีนิกซ์ เคยได้รับมอบหมายให้มาสอนที่ฮอกวอตส์ แต่เสียท่าโดนจับขังไว้ในหีบ มู้ดดี้มีนิสัยขี้หงุดหงิด ฉุนเฉียว อารมณ์ร้อน ดูเป็นคนน่ากลัว และไม่ละเอียดอ่อน

เบลลาทริกซ์ แลสแตรงค์

ลูกพี่ลูกน้องของซิเรียส จงรักภักดีต่อโวลเดอมอร์มาก หลบหนีมาจากคุกอัซคาบันพร้อม ๆ กับผู้เสพความตายคนอื่น ชอบใช้คาถาทรมาน เป็นคนทรมานพ่อแม่ของเนวิลล์จนเป็นเสียสติ และเป็นคนสังหารซิเรียสด้วยตัวเอง หลังจากเหตุการณ์ที่กระทรวงเวทมนตร์ เบลลาทริกซ์พานาร์**ซิสซา** น้องสาวของตนมาพบสเนปเพื่อฝากฝังให้ดูแลเดรโก ลูกชายของนาร์ซิสซา

Copyright by Mahidol University

ครอบครัวเดอร์สลีย์

ครอบครัวเดอร์สลีย์ประกอบด้วย**ลุงเวอร์นอน ป้าเพ็ตทูเนีย** และ**ดัดลีย์** ลูกชาย ป้าเพ็ตทูเนียเป็นพี่สาวของลิลี่ แม่ของแฮร์รี่ เธอรับแฮร์รี่มาอุปการะหลังจากเจมส์และลิลี่ถูกฆ่าตาย ป้าเพ็ตทูเนียไม่เคยให้ความรักกับแฮร์รี่ เธอไม่ชอบที่น้องสาวของตัวเองให้ความสนใจกับโลกเวทมนตร์และไปแต่งงานกับเจมส์ที่เป็นพ่อมด ส่วนลุงเวอร์นอน เป็นคนขี้หงุดหงิด และเจ้าอารมณ์ ชอบหาเรื่องแฮร์รี่อยู่เสมอเช่นเดียวกับดัดลีย์ ลูกชายของเขา ป้าเพ็ตทูเนียและลุงเวอร์นอนเกลียดและกลัวคนจากโลกเวทมนตร์มาก พวกเขาพยายามเลี่ยงไม่เอ่ยถึง และปฏิเสธการมีอยู่ของโลกเวทมนตร์มาโดยตลอด

ครอบครัววีสลีย์

นายและนางวีสลีย์เป็นพ่อแม่ของรอน และคอยให้ความดูแลช่วยเหลือแฮร์รี่อยู่เสมอ **อาเธอร์ วีสลีย์** เป็นพ่อมดรูปร่างผอม ศีรษะเริ่มล้าน **ส่วนมอลลี่ วีลลีย์**นั้น เป็นแม่มดรูปร่างอ้วน ใจดีกับแฮร์รี่ แต่มักเคร่งครัดกับลูกของตัวเอง ครอบครัววีสลีย์มีลูก 7 คน ได้แก่ **ชาร์ลี บิล เพอร์ซี่** ฝาแฝด**เฟร็ด**และ**จอร์จ รอน** และ**จินนี่** บิลทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่แก้คำสาป มีเฟลอร์ที่เป็นคู่หมั้น แต่นางวีสลีย์และจินนี่ไม่ค่อยชอบเฟลอร์เท่าใดนัก จินนี่มักจะล้อเลียนเฟลอร์ที่พูดติดสำเนียงฝรั่งเศส เพอร์ซี่มีความเห็นไม่ลงรอยกับนายวีสลีย์และพวกพี่น้อง จึงออกจากบ้านไปทำงานให้กับกระทรวงเวทมนตร์ ส่วนฝาแฝดเฟร็จและจอร์จเป็นตัวป่วนประจำโรงเรียน เปิดร้านขายของประหลาด และชอบสร้างความวุ่นวายอยู่ตลอดเวลา จินนี่น้องสาวคนเล็ก แอบชอบแฮร์รี่มาตั้งแต่เด็ก แต่เมื่อเธอโตขึ้นก็หันไปคบกับคนอื่น ๆ แทน

มิสซิสฟิก

หญิงชรา เพื่อนบ้านของครอบครัวเดอร์สลีย์ มีนิสัยแปลก ๆ ชอบเลี้ยงแมวเป็นชีวิตจิตใจ มิสซิสฟิกเป็นสควิป (คนที่รับรู้เรื่องโลกเวทมนตร์ แต่ไม่สามารถใช้เวทมนตร์ได้) และได้รับมอบหมายจากดัมเบิลดอร์ให้จับตาดู และคุ้มครองแฮร์รี่ พร้อมกับมันดังกัส มิสซิสฟิกไปเป็นพยานให้แฮร์รี่เรื่องผู้คุมวิญญาณ ส่งผลให้แฮร์รี่รอดพ้นจากข้อกล่าวหา

มันดังกัส

1 ในสมาชิกของภาคีนกฟีนิกซ์ เป็นชายรูปร่างอ้วน เตี้ย ขาสั้นโก่ง และตาโปน มันดังกัสชอบละทิ้งหน้าที่ของตัวเอง และขโมยของไปขาย ภายหลังถูกจับขังคุกอัซคาบัน

Copyright by Mahidol University

แพนซี่ พาร์กินสัน

นักเรียนหญิงบ้านสลิธีริน อยู่กลุ่มเดียวกับเดรโก มัลฟอย ไม่ชอบพวกแฮร์รี่

ฟิลช์

ภารโรงประจำโรงเรียนฮอกวอตส์ ชอบจับผิดพวกนักเรียน ไม่ชอบพวกแฮร์รี่เป็นพิเศษ

ครีเชอร์

เอลฟ์ประจำบ้านของซิเรียส จงรักภักดีต่อแม่ของซิเรียสมาก เกลียดซิเรียส และพวกแฮร์รี่ แต่ไม่สามารถทำอะไรได้ ครีเชอร์มีส่วนกับการตายของซิเรียส เพราะหลอกให้แฮร์รี่เชื่อว่าซิเรียสกำลังตกอยู่ในอันตราย ทำให้แฮร์รี่ติดกับดักของโวลเดอมอร์

เฮ็ดวิก

นกฮูกของแฮร์รี่ ใช้รับส่งข่าวสารจากโลกเวทมนตร์

Copyright by Mahidol University

เรื่องย่อ

Harry Potter and the Order of the Phoenix

เย็นวันหนึ่ง ขณะที่แฮร์รี่มีปากเสียงกับดัดลีย์ ทันใดนั้นทั้งคู่ก็ถูกผู้คุมวิญญาณสองตนจู่โจม แฮร์รี่ใช้เวทมนตร์เสกผู้พิทักษ์ออกมาช่วยดัดลีย์ที่เกือบได้รับจุมพิตจากผู้คุมวิญญาณ เหตุการณ์ทั้งหมดถูกมิสซิสฟิก เพื่อนบ้านชราพบเห็น แฮร์รี่จึงได้รู้ว่า มิสซิสฟิกเป็นสควิปที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ดัมเบิลดอร์ให้คอยดูแลเขาอยู่

แฮร์รี่ได้รับจดหมายแจ้งเรื่องการสอบสวนที่เขาใช้เวทมนตร์โดยไม่ได้รับอนุญาต และยังมีจดหมายจากดัมเบิลดอร์ที่ห้ามเขาออกจากบ้านโดยเด็ดขาด คืนหนึ่ง เมื่อพวกดัดลีย์ไม่อยู่บ้าน เขาได้พบกับลูปิน มู้ดดี้ และพ่อมดแม่มดอีกจำนวนหนึ่ง ได้รับคำสั่งจากดัมเบิลดอร์ให้มาคุ้มครองเขาออกจากบ้านซอยพริเว็ตไปยังสำนักงานใหญ่ของ*ภาคีนกฟินิกซ์* ซึ่งเป็นกลุ่มที่ดัมเบิลดอร์จัดตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านโวลเดอมอร์ ที่นั่น แฮร์รี่ได้พบกับ ซิเรียส พ่อทูนหัวของเขา รอน เฮอร์ไมโอนี่ และครอบครัววีสลีย์เกือบทุกคน และบ้านที่ใช้เป็นที่ทำการใหญ่นั้นก็เป็นบ้านเดิมของซิเรียสนั่นเอง นอกจากนั้น แฮร์รี่ยังได้ทราบว่า สเนป อาจารย์ที่เขาเกลียดก็เป็นหนึ่งในสมาชิกของภาคีด้วย

ในวันสอบสวน ฟัดจ์ รัฐมนตรีกระทรวงเวทมนตร์เป็นประธานการสอบสวน ดัมเบิลดอร์พามิสซิสฟิกมาเป็นพยานว่าเห็นผู้คุมวิญญาณทำร้ายพวกแฮร์รี่ ทำให้แฮร์รี่รอดพ้นจากการถูกลงโทษ ฟัดจ์ไม่พอใจที่ไม่สามารถเอาผิดแฮร์รี่และกำจัดดัมเบิลดอร์ได้ จึงส่งอัมบริดจ์มาเป็นอาจารย์สอนวิชาป้องกันศาสตร์มืดที่ฮอกวอตส์ คอยออกกฎระเบียบต่าง ๆ และแทรกแซงการทำงานภายในโรงเรียน รอนและเฮอร์ไมโอนี่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพรีเฟ็ค สร้างความอิจฉาให้กับแฮร์รี่เล็กน้อย นอกจากนี้ แฮร์รี่ได้พบเพื่อนใหม่ชื่อ ลูน่า เลิฟกู๊ด ลูน่ามีบุคลิกแปลก ๆ และมักถูกเพื่อน แกล้งเอาของไปซ่อนอยู่เสมอ แฮร์รี่สามารถมองเห็นเธสตรอลได้เหมือนกับลูน่า เธอบอกว่าผู้ที่เห็นเธสตรอลได้คือผู้ที่เคยเห็นความตายมาแล้วเท่านั้น

หลังจากที่อัมบริดจ์ควบคุมกิจกรรมภายในโรงเรียน มีการออกกฎห้ามใช้เวทมนตร์ และมีการลงโทษอย่างรุนแรง ทำให้พวกแฮร์รี่และนักเรียนคนอื่น ๆ ไม่พอใจ เฮอร์ไมโอนี่เสนอให้แฮร์รี่เป็นคนสอนเวทมนตร์ให้ ในตอนแรกแฮร์รี่ปฏิเสธ แต่สุดท้ายก็จนมุมด้วยเหตุผลของเฮอร์ไมโอนี่ ระหว่างนั้น แฮร์รี่มีโอกาสได้ออกเดทกับโช แชง เด็กผู้หญิงที่เขาแอบชอบ โช แชงได้เข้าร่วมกับกองทัพดัมเบิลดอร์ของแฮร์รี่พร้อมกับมารีเอ็ตต้าเพื่อนสนิท แต่สุดท้ายมารีเอ็ตต้าก็นำเรื่อง

Copyright by Mahidol University

กองทัพดัมเบิลดอร์ไปบอกอัมบริดจ์ ส่งผลให้ดัมเบิลดอร์ออกมาปกป้องพวกนักเรียน และหนีไปในที่สุด อัมบริดจ์จึงได้ขึ้นเป็นอาจารย์ใหญ่แทนดัมเบิลดอร์

แฮร์รี่และโช แชงมีรสนิยมที่ต่างกัน และโช แชง ก็ไม่พอใจที่แฮร์รี่สนิทสนมกับเฮอร์ไมโอนี่ ในที่สุด ทั้งคู่จึงต้องเลิกกัน

แฮร์รี่เห็นซิเรียสถูกจับตัวไปตามภาพนิมิตที่โวลดอร์มอร์ตั้งใจให้เห็น และ ยังถูกครีเชอร์เอลฟ์ประจำบ้านของซิเรียสหลอกให้เชื่อว่าซิเรียสไม่อยู่ที่บ้าน เขาและเพื่อน ๆ จึงตั้งใจจะตามไปช่วยเหลือที่กระทรวงเวทมนตร์ แต่โดนอัมบริดจ์เข้ามาขัดขวางเสียก่อน เฮอร์ไมโอนี่หลอกพาอัมบริดจ์เข้าป่าต้องห้าม และอัมบริดจ์ก็ถูกพวกเซ็นทอร์ในป่าจับตัวไป พวกแฮร์รี่ขี่เธสตรอลมาที่กระทรวงเวทมนตร์ และพบว่าทั้งหมดเป็นกับดักที่ล่อให้เขามาที่นี่เพื่อเอาลูกแก้วพยากรณ์ที่ถูกเก็บไว้ในกองปริศนามาให้โวลดอมอร์ พวกแฮร์รี่ต่อสู้กับพวกผู้เสพความตาย ขณะที่กำลังเสียท่า พวกภาคีนกฟินิกซ์ก็มาช่วยเหลือ ซิเรียสประมาทเสียท่าถูกเบลลาทริกซ์ญาติของตนเองฆ่าตาย แฮร์รี่ตกใจและโกรธจนลืมตัว เขาวิ่งตามเบลลาทริกซ์ออกไปพร้อมกับลูกแก้วพยากรณ์ แต่กลับต้องเผชิญหน้ากับโวลเดอมอร์แทน ดัมเบิลดอร์ตามมาช่วยไว้ทัน โดยเสกรูปปั้นที่อยู่ในห้องโถงของกระทรวงเวทมนตร์มาช่วยคุ้มครองแฮร์รี่ ส่วนตนเองก็ต่อสู้กับโวลเดอมอร์ โวลเดอมอร์สู้ไม่ได้จึงหนีไป ฟัดจ์ มือปราบมาร และคนอื่นๆ ในกระทรวงต่างเห็นโวลเดอมอร์ที่พวกเขาไม่เคยเชื่อว่ากลับมาแล้วด้วยตาตัวเอง ส่งผลให้ฟัดจ์ตัดสินใจลาออกจากการเป็นรัฐมนตรีกระทรวงเวทมนตร์ ในเวลาต่อมา แฮร์รี่ได้รับมรดกทั้งหมดจากซิเรียส

Copyright by Mahidol University

เรื่องย่อ

Harry Potter and the Half-Blood Prince

รูฟัส สกริมเจอร์ ได้เป็นรัฐมนตรีกระทรวงเวทมนตร์แทน ฟัดจ์ ทั้งสองคนมาแจ้งเหตุให้นายกรัฐมนตรีของมักเกิ้ลให้ทราบเรื่องการปรากฏตัวของโวลเดอมอร์เพื่อให้ระวังตัว นาซิสซาและเบลลาทริกซ์เดินทางมาหาสเนปที่บ้าน เพื่อฝากฝังให้สเนปดูแล เดรโก มัลฟอย ลูกชายของนาซิสซา ดัมเบิลดอร์พาแฮร์รี่ไปหาเพื่อนเก่าชื่อ ซลักฮอร์น เพื่อขอให้กลับไปช่วยสอนที่ฮอกวอตส์ ดัมเบิลดอร์มีเป้าหมายให้แฮร์รี่เอาความทรงจำเกี่ยวกับฮอร์ครักซ์ และโวลเดอมอร์มาให้ ซลักฮอร์นสนใจในตัวแฮร์รี่ จึงตัดสินใจกลับไปสอนตามคำชวนของดัมเบิลดอร์

ซลักฮอร์นมาสอนวิชาปรุงยา ขณะที่สเนปได้สอนวิชาป้องกันตัวจากศาสตร์มืด แฮร์รี่ไม่ได้ซื้อหนังสือวิชาปรุงยา ซลักฮอร์นจึงให้แฮร์รี่ยืมหนังสือเก่าที่อยู่ในตู้หนังสือในห้อง แฮร์รี่ได้หนังสือปรุงยาเล่มเก่า ๆ ที่เขียนว่าเป็นของเจ้าชายเลือดผสม (Half-Blood Prince) เมื่อถึงเวลาเรียนเขาทำตามข้อความที่เขียนไว้ในหนังสือ และประสบความสำเร็จขนาดชนะเฮอร์ไมโอนี่ได้ ซลักฮอร์นซึ่งชื่นชอบแฮร์รี่เป็นการส่วนตัวอยู่ก่อนแล้วให้น้ำยานำโชคแก่แฮร์รี่เป็นรางวัล ในวิชาป้องกันตัวจากศาสตร์มืด สเนปเริ่มสอนการใช้เวทมนตร์โดยไม่ท่องคาถา รวมถึงวิชาอื่นๆ เช่นกัน และในปีนี้พวกเขาจะได้เรียนวิชาหายตัวอีกด้วย แฮร์รี่ใช้หนังสือเล่มนั้นต่อมา แม้เฮอร์ไมโอนี่จะคัดค้านแต่ทั้งเขาและรอนไม่ได้สนใจ เพราะนอกจากวิธีปรุงยา ยังมีคาถาแปลก ๆ อีกด้วย

แฮร์รี่ได้รับรู้เรื่องราวของโวลเดอมอร์จากเพนซีฟที่รวบรวมความทรงจำต่าง ๆ เอาไว้ แฮร์รี่พยายามเกลี้ยกล่อมซลักฮอร์น จนยอมถอดความทรงจำออกมาให้ ดัมเบิลดอร์กับแฮร์รี่จึงได้รู้ว่าฮอร์ครักซ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ถอดวิญญาณออกจากร่างเพื่อให้เป็นอมตะ เพราะเหตุนั้นโวลเดอมอร์จึงไม่ตายด้วยคำสาปที่สะท้อนกลับตอนที่ไปฆ่าแฮร์รี่ในวัยเด็ก แต่การที่จะทำกล่องวิญญาณได้จะต้องฆ่าคน โวลเดอมอร์แบ่งวิญญาณออกเป็น 7 ส่วน ดัมเบิลดอร์บอกว่า ส่วนหนึ่งถูกเก็บไว้ในสมุดบันทึกที่แฮร์รี่ทำลายไปเมื่อตอนปีสอง ส่วนหนึ่งอยู่ในแหวนที่แฮร์รี่เคยเห็นอาจารย์ใหญ่ใส่และถูกทำลายไปเช่นกัน ดัมเบิลดอร์กำลังหาส่วนอื่นๆ อยู่ ดัมเบิลดอร์บอกแฮร์รี่ว่า เขาจะไปหากล่องวิญญาณอีกอันหนึ่งและให้แฮร์รี่ไปด้วย ก่อนไปดัมเบิลดอร์ขอให้แฮร์รี่สัญญาว่าจะทำตามที่เขาสั่งอย่างเคร่งครัด

ทั้งสองคนไปถึงถ้ำแห่งหนึ่ง ภายในถ้ำมีบ่อน้ำใหญ่มีเกาะตรงกลาง แฮร์รี่สังเกตว่าในน้ำมีศพคนตาย ดัมเบิลดอร์บอกว่าเป็นผีดิบที่โวลเดอมอร์จะเรียกใช้งาน เมื่อถึงกลางเกาะ มีแท่นหิน

Copyright by Mahidol University

ตั้งอยู่ บนแท่นมีอ่างที่มีน้ำยา ดัมเบิลดอร์แน่ใจว่ากล่องวิญญาณน่าจะอยู่ในอ่าง และการที่จะเอากล่องบรรจุวิญญาณจะต้องดื่มน้ำยาให้หมด โดยเขาจะเป็นคนกินยาเอง ดัมเบิลดอร์มีท่าทางทรมานมากเมื่อกินเข้าไป แฮร์รี่ต้องพยายามให้เขากินยาจนหมดตามที่ได้รับคำสั่ง จนกระทั่งยาแห้ง ดัมเบิลดอร์แทบไม่มีแรงเหลือ แต่ก็สามารถเอาจี้ในอ่างขึ้นมาได้ แฮร์รี่ถูกผีดิบโจมตีแต่ดัมเบิลดอร์รวบรวมกำลังเสกไฟขับไล่ และพาแฮร์รี่กลับมาฮอกส์มี้ด ที่นั่นพวกเขาพบตรามารบนฟ้า ทั้งสองคนใช้ไม้กวาดบินกลับไปที่ปราสาท โดยที่ดัมเบิลดอร์บอกให้แฮร์รี่ใช้ผ้าคลุมล่องหน เขาพบเดรโกอยู่ที่หอคอยแห่งหนึ่ง เดรโกได้รับคำสั่งจากโวลเดอมอร์ให้หาทางพาผู้เสพความตายเข้ามาในปราสาท และให้ฆ่าดัมเบิลดอร์ แต่ไม่สำเร็จ แฮร์รี่จะเข้าช่วยดัมเบิลดอร์ที่ถูกพวกผู้เสพความตายทำร้าย แต่แล้วสเนปก็เข้ามา และใช้คาถาพิฆาตกับดัมเบิลดอร์ก่อนจะพากันหนี แฮร์รี่ตามสเนปไป เขาพยายามใช้คาถาที่ได้มาจากหนังสือของเจ้าชายเลือดผสมแต่กลับใช้กับสเนปไม่ได้ สเนปบอกว่าหนังสือเล่มนั้นเป็นของเขาเอง ผู้เสพความตายหลายคนหนีไปได้รวมทั้งสเนปกับเดรโกด้วย แฮร์รี่มาพบภายหลังว่าจี้นั้นเป็นของปลอมด้วยข้อความบางอย่างที่ลงชื่อว่า R.A.B บิลถูกผู้เสพความตายคนหนึ่งซึ่งเป็นมนุษย์หมาป่าทำร้ายแต่เฟลอร์ยืนยันว่าจะแต่งงานกับเขา ซึ่งนี่เป็นเหตุให้ลูปินยอมรับน้ำใจของท็องส์ด้วย

งานศพของดัมเบิลดอร์ถูกจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่และเศร้าสลด มีผู้มาไว้อาลัยกันมากมาย รวมทั้งพวกเงือกกับเซ็นทอร์ แฮร์รี่ตกลงใจว่าจะไม่กลับมาเรียนในปีหน้าแต่จะไปหากล่องวิญญาณที่น่าจะอยู่ที่นั่น พร้อมรอนและเฮอร์ไมโอนี่

Copyright by Mahidol University

ประวัติผู้ประพันธ์
เจ.เค.โรว์ลิ่ง

เจ.เค.โรว์ลิ่ง คือ นามปากกาของ โจแอนน์ โรว์ลิ่ง (Joanne Rowling) เธอเกิดเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ. 1965 เจ.เค.โรว์ลิ่ง เติบโตมาจากครอบครัวนักอ่าน พ่อของเธอเป็นวิศวกร และแม่ของเธอเป็นแม่บ้าน คอยดูแลเธอและน้องสาว เมื่อตอนอายุเพียง 6 ขวบ เจ.เค.โรว์ลิ่งได้เขียนนิทานเล่มแรกชื่อ 'Rabbit' และได้แต่งเรื่องสั้นออกมาอีกหลายเรื่อง หลังจบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนไวดิน (Wydean Comprehensive) เจ.เค.โรว์ลิ่ง ได้เข้าเรียนต่อระดับปริญญาตรีทางด้านภาษาฝรั่งเศสและวรรณกรรมคลาสสิก ที่มหาวิทยาลัยเอ็กซีเตอร์ (Exeter University) หลังเรียนจบ เธอเคยทำงานเป็นครูสอนภาษาอังกฤษที่ประเทศโปรตุเกส และทำงานเป็นเลขานุการให้องค์การนิรโทษกรรมระหว่างประเทศ เจ.เค.โรว์ลิ่ง แต่งงานกับนักหนังสือพิมพ์ชาวโปรตุเกส และมีลูกสาวชื่อเจสสิก้า

หลังจากแต่งงานไม่นาน ทั้งคู่ก็แยกทางกัน เจ.เคโรว์ลิ่งนำเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ ที่เธอคิดขึ้นได้ ขณะอยู่บนรถไฟจากเมืองแมนเชสเตอร์มาลอนดอน มาขายให้กับสำนักพิมพ์หลายสำนักพิมพ์แต่ถูกปฏิเสธ จนกระทั่งสำนักพิมพ์บลูมสบรี่ (Bloomsbury) ซื้อลิขสิทธิ์ไปตีพิมพ์ และส่งผลให้เธอกลายเป็นนักเขียนชื่อดังของประเทศอังกฤษจนถึงทุกวันนี้ ในปีค.ศ.2003 เธอได้แต่งงานอีกครั้งกับแพทย์ชาวสกอต และย้ายไปอยู่กับสามีและลูกๆ อีกสามคนที่ประเทศสกอตแลนด์

เจ.เค.โรว์ลิ่งมีผลงานชุดแฮร์รี่ พอตเตอร์ ออกมาทั้งสิ้น 7 ชุดด้วยกัน ดังต่อไปนี้

- Harry Potter and the Philosopher's Stone (1997)
- Harry Potter and the Chamber of Secret (1998)
- Harry Potter and the Prisoner of Azlaban (1999)
- Harry Potter and the Goblet Fire (2000)
- Harry Potter and the Order of the Phoenix (2003)
- Harry Potter and the Half-Blood Prince (2005)
- Harry Potter and the Deathly Hollows (2007)

Copyright by Mahidol University

ขณะนี้ ผลงานชุดแฮร์รี่ พอตเตอร์ ของ เจ.เค.โรว์ลิ่ง ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยทั้ง 7 ชุด โดยมีดังต่อไปนี้

- แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ แปลโดย สุมาลี บำรุงสุข (2540)
- แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับห้องแห่งความลับ แปลโดย สุมาลี บำรุงสุข (2541)
- แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับนักโทษแห่งอัซคาบัน แปลโดยวลีพร หวังซื่อสกุล (2542)
- แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี แปลโดยงามพรรณ เวชชาชีวะ (2543)
- แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับภาคีนกฟีนิกซ์ แปลโดย สุมาลี บำรุงสุข (2546)
- แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับเจ้าชายเลือดผสม แปลโดย สุมาลี บำรุงสุข (2548)
- แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับเครื่องรางยมทูต แปลโดย สุมาลี บำรุงสุข* (2550)

* แฮร์รี่ พอตเตอร์กับเครื่องรางยมทูตยังไม่ได้รับการตีพิมพ์ ขณะที่กำหนดขอบเขตของงานวิจัย ในพ.ศ. 2549

Copyright by Mahidol University

ประวัติผู้แปล

สุมาลี บำรุงสุข

สุมาลี บำรุงสุขใช้นามปากกาว่า ‘สุมาลี’ ในการแปลเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ สุมาลีเกิดที่กรุงเทพ ฯ เมื่อ พ.ศ. 2498 เธอเติบโตขึ้นมาในครอบครัวที่รักการอ่าน เมื่อตอนอายุ 15 ปี สุมาลีได้เขียนหนังสือสำหรับเด็กให้กับวารสารที่ชื่อ ‘สตรีสารภาคพิเศษ’ หลังจบจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำงานในกองบรรณาธิการวารสารสำหรับเด็กที่มีชื่อว่า ‘สวิตา’ จากนั้นจึงไปทำงานทางวิชาการ และไปสอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยเดอรัม ประเทศอังกฤษ ปัจจุบัน สุมาลีมีอาชีพเป็นนักเขียนอิสระ พำนักอยู่ที่เมืองแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ

สุมาลีมีผลงานหลายเรื่อง เช่น เรื่องของม่าเหมียว ม่าเหมียวและเพื่อน นิทานเจ้าหญิง (แปลร่วมกับเพื่อน ๆ) เรื่องเล่าก่อนเข้านอน ปริศนาหน้าร้อน ลวงรัก และเป็นบรรณาธิการหนังสือโลกของโซเฟีย ที่แปลโดยสายพิณ สุพุทธมงคล ผลงานในปัจจุบัน สุมาลีกำลังปรับปรุงต้นฉบับหนังสือเด็กเรื่อง ม็อก แมวมหัศจรรย์

ส่วนงานแปลในวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่พอตเตอร์นั้น สุมาลีมีงานแปลออกมา 5 ชุดด้วยกัน คือ แฮร์รี่พอตเตอร์กับศิลาอาถรรพ์ แฮร์รี่พอตเตอร์กับห้องแห่งความลับ แฮร์รี่พอตเตอร์ กับภาคีนกฟีนิกซ์ แฮร์รี่พอตเตอร์กับเจ้าชายเลือดผสม และ แฮร์รี่พอตเตอร์กับเครื่องรางยมทูต

Copyright by Mahidol University

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ: เบญจมา บุญเติม

วันเดือนปีเกิด: 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2523

สถานที่เกิด: จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย

ประวัติการศึกษา: ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)
เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2547)
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การแปล) มหาวิทยาลัยมหิดล (2551)

ทุนการศึกษา: ทุนวิจัยมหาบัณฑิตสกว.ด้านสังคมศาสตร์- มนุษยศาสตร์ (รุ่นที่ 3)

ที่อยู่ปัจจุบัน: 80/29 หมู่ 1 ซ.ปิ่นประภาคม 4 ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรศัพท์: 0814039367

อีเมล์: b.benjama@hotmail.com

Copyright by Mahidol University